

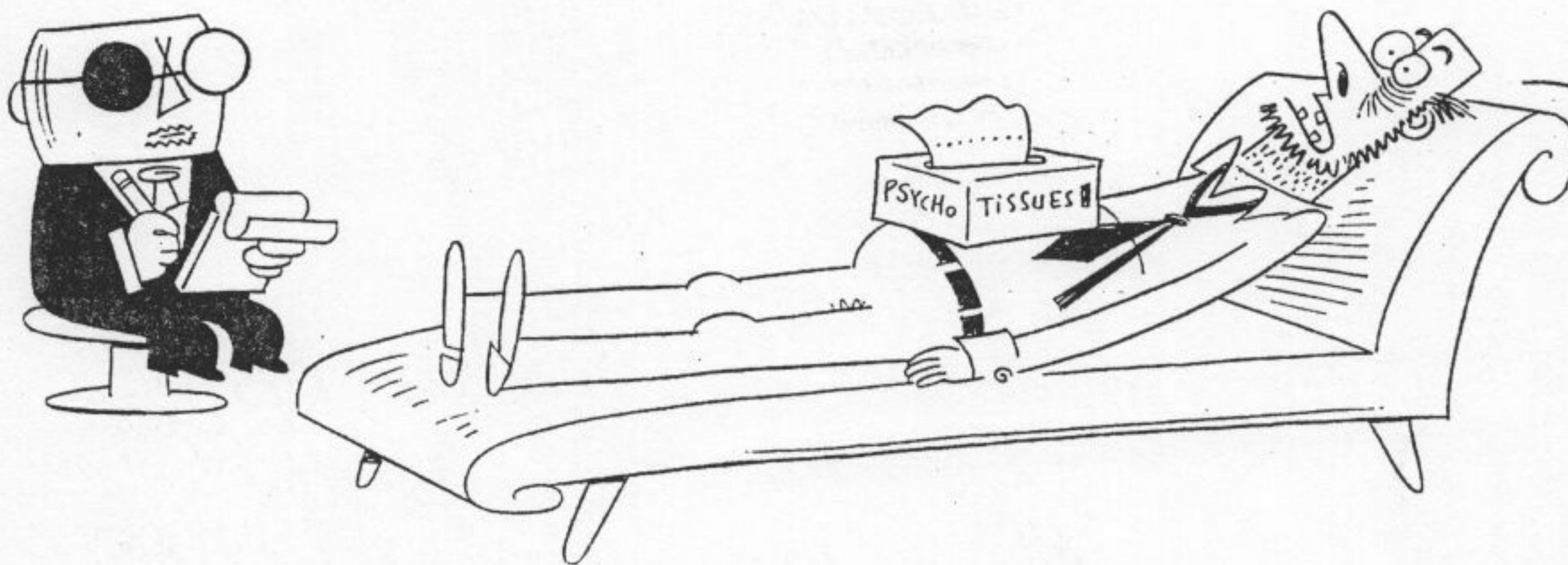
Ver. Martijn
4/10 02

PERSFOCUS

ACHTTIENDE JAARGANG NUMMER 7 - JULI 2002

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

Sigmund Peter de Wit VK 6/4/02

Ik ben door de
crècheleider,
de hopman,
de elftalleider,
de pastoor en
de leraar niet
misbruikt.

In dit nummer:

1e Kamer akkoord met aanscherping zedenwet
Jacht op pedopriesters houdt aan
Weer netwerk kinderporno opgrold
Virus stuurt kinderporno namens Hoogeveens raadslid
De strijd tegen sekstoerisme
Valselijk beschuldigd/TBS voor monster van Zuidwolde
Ontucht van de maand
Dossier Dutroux/paskamermoord
Gesol met zusje van Nulde
Nieuw kabinet voert repressie op/Onterecht
Jeugd en seks: 't blijft tobben...
Achtergrond/Han Israëls

pag. 2
pag. 7
pag. 10
pag. 12
pag. 15
pag. 17
pag. 20
pag. 24
pag. 28
pag. 33
pag. 40
pag. 42

Handwritten notes at the top left of the page, including the number '100' and some illegible characters.

PERSEFOCUS

ACTIVITEITEN IN DE WERELD VAN DE
OVERHEEREN VAN DE WERELD VAN DE
OVERHEEREN VAN DE WERELD VAN DE

Handwritten text at the top right of the page.

Vertical text on the left side of the page, possibly a list or index.

Vertical text on the left side of the page, possibly a list or index.

Vertical text on the right side of the page, possibly a list or index.

Vertical text on the left side of the page, possibly a list or index.

PERSFOCUS, ACHTTIENDE JAARGANG, NUMMER 7, JULI 2002

Met knipsels uit:

Volkskrant	Vk
Telegraaf	Tel
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
Trouw	Tr
Het Parool	Par
Sp!ts	
Metro	
Dagblad van het Noorden	DvhN
Apeldoornse courant	Ap. C.
Gooi en Eemlander	G+E
Hoogeveense Courant	
Deventer Dagblad	DD
Groene Amsterdammer	GA
Elsevier	ELS
HP/De Tijd	
De Journalist	
Uit Duitsland:	
Der Spiegel	SPI
Der Tagesspiegel	
Uit België:	
Gazet van Antwerpen	GvA
Het Laatste Nieuws	HLN
De Standaard	DS
De Morgen	DM
Knack	
Het Belang van Limburg	BvL
Tertio	
Diversen	
Cyprus Mail	
Webwereld.nl	

Abonnementen op Persfocus kosten € 43,- per jaar.
Losse nummers € 5,-.

Giro 5459646 van

Vereniging Martijn
Postbus 93.548
1090 EA Amsterdam

Virtuele kinderporno strafbaar

Kinderporno op internet strafbaar

DEN HAAG— Virtuele kinderporno wordt strafbaar. De Eerste Kamer is gisteren akkoord gegaan met het voorstel van minister Korthals dit misdrijf met maximaal 6 jaar te bestraffen. Virtuele kinderporno is kinderporno waarvoor kinderen niet daadwerkelijk fysiek zijn misbruikt of gebruikt, maar waarbij afbeeldingen (digitaal) zijn gemanipuleerd.

Om een straf op te kunnen leggen was wijziging van de zedelijkheids-wetgeving noodzakelijk. Via moderne digitale technieken is het mogelijk 'echte' beelden te maken zonder de fysieke aanwezigheid van

Eerste Kamer gaat akkoord met celstraf tot maximaal zes jaar

kinderen. In de bestaande wetten is die betrokkenheid voorwaarde voor strafbaarheid. Voor een effectieve bestrijding van kinderporno met name op internet, moet het echter ook mogelijk zijn om op te treden tegen schijnbaar echte kinderporno, is de redenering van Korthals.

Daders van ontucht met kinderen tussen de twaalf en de zestien jaar kunnen door de wetswijziging

voortaan worden vervolgd zonder dat een strafklacht bekend is. Tot dusver was een klacht van of namens het slachtoffer daarvoor noodzakelijk. De slachtoffers worden dan gehoord over wat zich heeft afgespeeld.

Seksuele exploitatie van kinderen zonder dat daarbij seksueel contact plaats heeft met een andere persoon, bijvoorbeeld in een peepshow, is nu niet strafbaar. Met de

wetswijziging wordt deze uitbuiting 'van andere seksuele dienstverlening dan prostitutie door minderjarigen' strafbaar gesteld. Het maximum daarvoor wordt zes jaar. Klanten kunnen een maximumstraf van vier jaar krijgen.

De wetswijziging moet tevens een bijdrage leveren aan de bestrijding van sekstoerisme. Nederlanders en personen die in Nederland wonen en die zich buiten Nederland schuldig maken aan seksueel misbruik van kinderen, kunnen in Nederland worden vervolgd, ook al is dat misbruik op de plaats van het misdrijf niet strafbaar. (ANP)

DEN HAAG, 10 JULI. Virtuele kinderporno wordt strafbaar. De Eerste Kamer is akkoord gegaan met het voorstel van minister Korthals (Justitie) dit misdrijf met maximaal zes jaar cel te bestraffen. Bij virtuele kinderporno worden kinderen niet daadwerkelijk fysiek misbruikt, maar worden afbeeldingen (digitaal) gemanipuleerd. De wetswijziging heeft ook tot gevolg dat ontucht met kinderen tussen de twaalf en de zestien jaar voortaan kan worden vervolgd zonder dat het slachtoffer een klacht tegen de dader heeft ingediend. Daarnaast kunnen Nederlanders die in het buitenland kinderen misbruiken in Nederland worden vervolgd, ook als het misbruik in het buitenland niet strafbaar is. (ANP)

Virtuele principes

„VIRTUELE KINDERPORNO wordt strafbaar”, kopt het ministerie van Justitie boven een persbericht. De Eerste Kamer is akkoord gegaan, zoals eerder de Tweede Kamer met ruime meerderheid. Waarom is dit een persbericht waard? Dat komt door een actie van senator Erik Jurgens (PvdA). Hij vocht de nieuwe strafbepaling op principiële gronden aan – in het volle besef dat dit hem niet noodzakelijk tot aanbeveling kan strekken wanneer hij na de Statenverkiezingen van volgend jaar opkomt voor een nieuwe termijn in de Eerste Kamer. Toch stond Jurgens niet alleen. Het Hoogerechtshof van de Verenigde Staten veegde in april de vloer aan met een vergelijkbare Amerikaanse wetsbepaling. Het hof noemde deze beneden de maat van de constitutionele bescherming van de vrije meningsuiting. Dit beginsel is ook in de Nederlandse Grondwet en het nog weer daarboven staande Europees verdrag voor de rechten van de mens neergelegd.

Kinderporno is een groot kwaad, waar niet genoeg tegen kan worden opgetreden. Zeker in de tijd van internet, een geliefd circuit voor zowel producenten als afnemers. Daarbij moet echter niet uit het oog worden verloren waarom het gaat: het kind. Kenmerk van virtuele kinderporno is nu juist dat er geen kind aan te pas komt. Het is een product van de verbeelding. Het virtuele karakter maakt die verbeelding niet minder kwalijk, zo men wil: ziek. Maar het gaat hier om een strafbaarstelling en dan geldt er een cruciale grens tussen droom en daad.

HET IS TOCH AL moeilijk met de vereiste juridische duidelijkheid te bepalen wat kinderporno is, waarschuwde de Nijmeegse hoogleraar Buruma in het tijdschrift voor strafrecht Delikt en Delinkwent. Korthals wilde de nieuwe wet juist om een eind te maken aan lastige bewijsvragen. Maar het Amerikaanse Hoogerechtshof zei terecht dat langs deze lijn doorredenerend er al gauw niets meer overblijft van de uitingsvrijheid. Het slappe verweer van Korthals was dat de uitspraken van het Hoogerechtshof alleen geldig zijn voor de Verenigde Staten en niet voor Europa. Het Europees verdrag voor de rechten van de mens vergt echter dat voor inbreuken op de uitingsvrijheid – zoals de strafbaarstelling van virtuele kinderporno – wordt aangetoond dat zij ook echt „noodzakelijk” zijn in een open samenleving. Dat is geen gemakkelijke test. Korthals heeft zijn opvolger willens en wetens opgezadeld met opportunistische wetgeving, waarvan nog staat te bezien of hij de hoogste rechterlijke toets kan doorstaan.

Wijzigingen zedelijkheidswetgeving: virtuele kinderporno wordt strafbaar. Persbericht 9 juli 2002. Virtuele kinderporno wordt strafbaar. De strafmaat wordt vier jaar: maar wanneer van dit misdrijf een beroep of gewoonte wordt gemaakt, dan is de maximumstraf zes jaar. De Eerste Kamer is akkoord gegaan met een wetsvoorstel tot partiële wijziging van de zedelijkheidswetgeving van minister A.H. Korthals van Justitie. Virtuele kinderporno is kinderporno waarvoor kinderen niet daadwerkelijk fysiek zijn misbruikt of gebruikt, maar waarbij afbeeldingen (digitaal) zijn gemanipuleerd. De wijziging vloeit voort uit het feit dat het met moderne (digitale) technieken mogelijk is levensechte beelden te

vervaardigen zonder de fysieke betrokkenheid van kinderen. In de bestaande strafbepaling is die betrokkenheid voorwaarde voor strafbaarheid. Voor een effectieve bestrijding van kinderporno met name op het internet, moet het echter ook mogelijk zijn om op te treden tegen schijnbaar echte kinderporno. Het doel van de zedelijkheidswetgeving blijft de bescherming van kinderen tegen seksueel misbruik, maar de wetswijziging beoogt kinderen ook te beschermen tegen het gebruik van hun afbeeldingen waarbij seksueel misbruik wordt gesuggereerd. De leeftijdsgrens voor kinderporno wordt verhoogd van zestien naar achttien jaar. Dit is het gevolg van de ratificatie van het ILO-verdrag betreffende het verbod en de onmiddellijke actie voor de uitbanning van de ergste

vormen van kinderarbeid'. In de prostitutie geldt al een minimumleeftijd van achttien jaar.

Daders van ontucht met kinderen tussen de twaalf en de zestien jaar kunnen door de wetswijziging voortaan worden vervolgd zonder dat een strafklacht bekend is. Tot dusver kon het Openbaar Ministerie ontucht met kinderen tussen de twaalf en de zestien jaar alleen vervolgen na een klacht van een slachtoffer, diens wettelijke vertegenwoordigers of de Raad voor de Kinderbescherming. In plaats van dit klachtvereiste krijgen slachtoffers tussen de twaalf en de zestien een hoorrecht. Zij worden gehoord over het gepleegde feit. Uit evaluatie bleek het klachtvereiste niet goed te functioneren, bijvoorbeeld wanneer slachtoffers niet bekend zijn en een klacht dus ontbreekt. Het klachtvereiste staat vervolging van de ontuchtplegers dan in de weg.

Seksuele exploitatie van kinderen zonder dat daarbij seksueel contact plaats heeft met een andere persoon, bijvoorbeeld in een peepshow, is op dit moment niet strafbaar. Met de wetswijziging wordt deze uitbuiting 'van andere seksuele dienstverlening dan prostitutie door minderjarigen' strafbaar gesteld. Het strafmaximum daarvoor wordt zes jaar. Ook de klant van deze dienstverlening wordt met de voorstellen strafbaar, met een maximumstraf van vier jaar.

Naar huidig recht is het strafbaar om seksueel contact te hebben met iemand die bewusteloos is of verkeert in een toestand van lichamelijke onmacht. In 1998 heeft de Hoge Raad een zaak waarin een vrouw in een toestand van halfslaap werd misleid omtrent de identiteit van degene die met haar gemeenschap wenste en daarop gemeenschap toestond. Omdat de vrouw niet bewusteloos of lichamelijke onmachtig was, en verkrachting niet kon worden bewezen ging de dader vrijuit. De voorgestelde strafbaarstelling van seksueel misbruik van een persoon met verminderd bewustzijn beoogt deze leemte op te vullen. Het strafmaximum is

zes of, bij penetratie, acht jaar.

De wetswijziging levert ook een bijdrage aan de bestrijding van sekstoerisme. Nederlanders en personen die in Nederland een vaste woon- of verblijfplaats hebben, en die zich buiten Nederland schuldig maken aan seksueel misbruik van kinderen, worden in Nederland vervolgd, ook al zou het desbetreffende feit naar het recht van de plaats van het misdrijf niet strafbaar zijn. Voor seksueel misbruik van kinderen komt het zogenoemde vereiste van de dubbele strafbaarheid dus te vervallen.

De wijziging van de zedelijkheidswetgeving maakt onderdeel uit van een geïntegreerde aanpak van seksueel misbruik en geweld. Zij leveren een bijdrage aan de verhoging van de effectiviteit van strafrechtelijk optreden tegen seksueel misbruik en geweld en verhogen de bescherming van slachtoffers van zedendelicten.

Eerste kamer: virtuele kinderporno strafbaar

Woensdag, 10 juli 2002 - Virtuele kinderporno wordt strafbaar. De Eerste Kamer is akkoord gegaan met een wetsvoorstel minister Korthals van Justitie.

Door Laurens Verhagen

Virtuele kinderporno is volgens Justitie kinderporno waarvoor kinderen niet daadwerkelijk fysiek zijn misbruikt of gebruikt, maar waarbij afbeeldingen digitaal zijn gemanipuleerd. Op een dergelijk vergrijp staat voortaan een straf van maximaal zes jaar.

De wijziging is een gevolg van het feit dat het met moderne technieken mogelijk is levensechte beelden te vervaardigen zonder de fysieke betrokkenheid van kinderen. In de bestaande strafbepaling is die betrokkenheid voorwaarde voor strafbaarheid.

Voor een effectieve bestrijding van kinderporno

(met name op internet) moet het echter ook mogelijk zijn om op te treden tegen 'schijnbaar echte kinderporno', zo stelt Justitie. Het voorstel van minister Korthals van Justitie tot wijziging van de zedelijkheidswetgeving is dinsdag aangenomen door de senaat.

Doel van het voorstel is kinderen ook te beschermen tegen het gebruik van hun afbeeldingen waarbij seksueel misbruik wordt gesuggereerd. De leeftijdsgrens voor kinderporno wordt tegelijk verhoogd van zestien naar achttien jaar.

Dit bericht is afkomstig van WebWereld: <http://www.webwereld.nl> Alle rechten voorbehouden © 1997-2002 IDG.nl

Marc:

Woensdag 10 juli 2002, 12:31 uur

Dit gaat wel erg ver, mensen van 16 of 17 zijn toch niet als kinderen te bestempelen?

Als het bewerken van foto's verboden wordt, is dat bovendien een inbreuk op de artistieke vrijheid. Deze maatregel riekt naar een hoog gereformeerd gehalte.

Eddie:

Woensdag 10 juli 2002, 13:30 uur

Marc, ik ben je eens dat het strenge maatregelen zijn, maar die zijn vandaag de dag nodig. 18 jaar is de leeftijd waarop iemand meerderjarig is en dus is het helemaal niet gek dat die leeftijd gehanteerd wordt voor pornografie. Wat je inbreuk op artistieke vrijheid betreft, wil ik kwijt dat ik vind dat kunstmatig produceren van kinderporno, of iets wat daar voor door moet gaan, niets te maken heeft met artistieke vrijheid. Het is niet artistiek om dergelijke zaken te fabriceren. Je moet ervan uitgaan dat de ontvanger niet kan zien dat er in dit geval geen kinderen misbruikt zijn. Als er aanbod is van dergelijke beelden zal de consumptie ervan alleen maar toenemen. Daarmee ook de kans dat jonge kinderen wel het slachtoffer gaan worden. Ikzelf heb al diverse malen contact gehad met meldpunt.org, de

instantie waar je aangifte kunt doen van kinderporno. Het gros van die rommel wordt aangeboden op Russische servers en het product wordt daar ook gemaakt. 10 tegen 1 dat het hier niet om kunstmatig verkregen materiaal gaat. Kunstmatig of niet, het blijft ziek als je graag naar zoiets kijkt of produceert en dus moet je in mijn beleving inderdaad een paar jaar de maatschappij verlaten.

HermanK:

Woensdag 10 juli 2002, 14:17 uur
Artistieke vrijheid is ook maar een kapstok.....

Laten we even stellen dat het mogelijk is om met software een (niet bestaand) kind te genereren. Wat is er dan mis om op die manier kinderporno te maken? Je kan het namelijk ook omdraaien: als er op die manier kinderporno gemaakt wordt, is de behoefte om echte kinderporno te maken een heel stuk minder en zal die dus ook minder gemaakt worden. Er is blijkbaar een behoefte en daaraan wordt toch wel voldaan, hoe hard ze ook hun best doen.

Erik E. van Vliet:

Woensdag 10 juli 2002, 14:19 uur
Met het verhogen van een leeftijdsgrens ben ik het ten dele eens. Hoe zit het met reeds gemaakte foto's? Zijn bijvoorbeeld uitgever van pornobladen opeens crimineel als ze een archief hebben? Als zij kunnen aantonen dat het materiaal voor de invoering van deze wet is verkregen zou ik het vreemd vinden dat ze daarvoor vervolgd kunnen worden.

Voor wat betreft de virtuele kinderporno: Als je het produceren van virtuele kinderporno toestaat, dan worden er voor het produceren van porno op den duur misschien wel helemaal geen kinderen meer misbruikt. Dit lijkt een beetje op de trucages die het overbodig hebben gemaakt dieren pijn te doen bij het maken van films.

de enige zinnige reden die ik mij kan bedenken om het te verbieden is dat het kijken ernaar mensen aanzet tot het misbruiken van kinderen, net als dat kijken naar geweld (en dit is al wel aangetoond) aanzet tot geweld.

Ik denk dat de laatste reden echter slechts een kleine rol heeft gespeeld bij het besluit. Ik lees nergens dat men dit laatste effect heeft laten onderzoeken. De enige motivatie die ik zie, is dat het vervolgen van kinderpornobezitters gemakkelijker lijkt te worden. Maar dit is slechts schijn, want in tegenstelling van wat Eddie beweert is er wel degelijk kunst die door

anderen als kinderporno wordt bestempeld en andersom.

Waarom niet gewoon een omgekeerde bewijslast? Waarom niet gewoon toestaan die troep te produceren, maar er wel zorg voor moeten dragen dat je kunt bewijzen dat het materiaal zelf geproduceerd is?

bob:

Woensdag 10 juli 2002, 14:39 uur
Kinderporno is slecht, dat weten we allemaal. Maar hoe zit het dan met foto's van mannen of vrouwen die wel meerderjarig zijn maar er jong uitzien? Het kan ook niet zo zijn dat er bij foto's een bewijs moet wie er op de foto's staat samen met een geldig legitimatiebewijs. Privacy is er ook nog. Een wet is leuk, maar wie gaat het controleren?

Eddie:

Woensdag 10 juli 2002, 14:51 uur
Ik wil nog even reageren op het berichtje van Erik van Vliet. Hij schrijft dat er weldegelijk kunst bestaat die door anderen betiteld wordt als kinderporno. Ik ben hiermee bekend en moet hem gelijk geven daarin. Ik ben echter wel van mening dat het gros van de bevolking wel een goede inschatting kan maken waar de grens ligt. Ik wil niet de moreelrider uithangen maar ben als a.s. vader wel blij dat er een discussie op gang komt over hoe hiermee om te gaan.

Patrick:

Woensdag 10 juli 2002, 15:32 uur
Virtueel of niet, kinderporno is iets wat in geen enkele vorm mag worden toegestaan. Het volgende voorbeeld: Mijn dochttertje, in een zwembadje in de tuin, met geen pamber om, een leuk kiekje in het familie-album. Stel dat iemand die foto bewerkt tot virtuele kinderporno. Is hij dan niet in de fout omdat het virtueel is? Of ben ik fout geweest om die foto te maken voor in het familie-album? Ik denk dat iemand die mijn kind zou misbruiken, virtueel of niet, op geen enkele manier vrijuit mag gaan. Wat mij betreft mag men virtuele kinderporno dus absoluut niet toestaan, ook niet gedogen. Als je daaraan zou beginnen, lijkt het me dat er op een gegeven moment complete films zouden worden gemaakt met behulp van pc's, omdat het toch wordt toegestaan. En wat is dan de volgende stap?

En dan over het bezit ervan, ik weet het niet zeker, maar volgens mij is dat toch ook strafbaar. Als men gestolen waar koopt, wordt je aangezien als een heler, daar zijn ook regels en wetten over. Zou je dan

dadelijk in beroep gaan, "ik dacht dat het virtuele kinderporno was edelachtbare, ik ben onschuldig" Ik denk dat dan het einde pas echt zoek zal raken.

Erik E. van Vliet:

Donderdag 11 juli 2002, 02:08 uur
Nog even een reactie op Patrick:
Ik ben het met je eens dat het ook een vorm misbruik is als je iemands (herkenbare) foto bewerkt tot kinderporno. Maar het is binnenkort net zo gemakkelijk om zelf een gezicht samen te stellen. Wat heb je er precies op tegen dat iemand op zijn pc complete films gemaakt worden?

Op het laatste argument "ik dacht dat het virtuele kinderporno was" kan ik ook zeggen "ik dacht dat ze al 18 was," dat soort dingen blijven vaag. Net als de vraag wanneer een realistische tekening (of is dat ook al fout?) overgaat in een virtuele foto/film. Dit omzeil je met een omgekeerde bewijslast: degene die het werk bezit moet kunnen bewijzen dat het materiaal virtueel is. Bob: als je je leent voor het maken van pornografisch materiaal, dan kan het best zo zijn dat de consequentie is dat de uitgever een kopie van het paspoort bewaart. Net als je nu bij elke andere werkgever moet doen.

Het beste (in mijn ogen enige) argument tegen deze virtuele kinderporno is dat het best zo kan zijn dat het bekijken van kinderporno kan aanzetten tot het misbruik van kinderen. Ik denk dat dat zo is, maar om tegenstanders van deze veronderstelling de mond te snoeren moet dit ook worden onderzocht.

De Computeroloog:

Donderdag 11 juli 2002, 10:32 uur
Deze discussie lijkt een beetje op die van de filters van een paar dagen terug. Het is zo simpel: 18 jaar is de grens voor porno, dus ook voor kinderporno. 18 jaar is ook de grens die wordt gehanteerd voor sites die dergelijke troep publiceren en die sites dienen zich te overtuigen van de leeftijd van de personen op de foto's, anders hebben ze een probleem, vooral in Amerika.

Wij van de stichting Kids-db (voorheen st. Child Defence NL) hebben een aantal jaren geleden eens uitgerekend dat er dagelijks ongeveer 4000 kinderen sterven door misbruik! Dit op grond van cijfers van een aantal Amerikaanse sites. Kinderen, soms baby's, worden verkocht of verhuurd en gebruikt, soms tot de dood erop volgt. De zaak wordt gefilmd en ook die filmpjes worden voor grof

geld verkocht. Dat geld wordt weer gebruikt in het illegale circuit voor nieuw materiaal.

De overlevers zitten met een levenslange beschadiging, zo ervaren wij in de hulpverlening. Buiten het leed, dat niet in geld is uit te drukken, kost dit de maatschappij heel veel geld aan hulpverlening en uitkeringen!

Kinderen zijn om van te houden met je hart, NIET met je lijf! Als je van kinderporno houdt, in welke vorm dan ook (kunst of in het echt) ben je ziek en moet je nodig onder behandeling!

jeroen:

Donderdag 11 juli 2002, 17:17 uur
Ik ben het helemaal eens met 'de Computeroloog'. Dit soort materiaal - virtueel of niet - is niet bestemd voor 'normale' mensen, maar voor mensen die een kronkel in hun kop hebben. Ik wil zelfs nog wel een stap verder gaan en een hersenoperatie verplicht stellen aan mensen die deze funzige troep maken.

Feit blijft dat kinderen voor de rest van hun leven in de vernieling worden geholpen, voor de geile uitspattingen van een paar randdebielen. Als je nu toestaan dat de virtuele versie 'minder' strafbaar is dat de echte, werk je in de hand dat er b.v. een deel virtueel wordt gemaakt. Voor de rest kan je dan origineel materiaal gebruiken, dat toch ergens vandaan moet komen?! Je kan je dan beroepen op het feit dat een deel virtueel is gemaakt.

Het in het bezit hebben van 'oude' foto's -die toen wel aan de richtlijnen voldeden- moet natuurlijk strafbaar gesteld worden, en niet te weinig ook. Regels die nu gelden gelden nu. Als ik in een oldtimer wil rijden, moet 'ie ook door de APK. Dan kan je zeggen dat bestond in 1930 nog niet, maar die vlieger gaat niet op.

Aanpakken die loosers.

Het klachtvereiste is afgeschaft. **DNS ZOME A**
Het klachtvereiste, in de jaren 70 ingesteld als poging om mensen tussen 12 en 16 een klein beetje de ruimte te geven om hun eigen seksuele ervaringen op te doen - met wie ze maar wilden - zonder dat daar onmiddellijk de politie bij te pas kwam. Als de jongere niets te klagen had, zo was het idee, dan had de politie daar ook niets mee te maken. Helaas werd toch ook maar de bepaling opgenomen, dat niet alleen de jongere zelf, maar ook diens ouders, en eventueel de kinderbescherming zo'n klacht konden indienen. Daar had die jongere dan dus niets over te zeggen. Maar goed, als de ouders een beetje normaal waren, en de jongere zelf geen klacht indiende, kwam er helemaal geen politie aan te pas. Dit klachtvereiste is nu afgeschaft. De politie kan dus in elke zaak waar iemand onder de 16 bij betrokken is, optreden, verhoren, arresteren. Het maakt wettelijk niet uit hoe oud de partner is.

Pornografie heet kinderpornografie als de afgebeelde nog geen 18 jaar oud lijkt te zijn.
Strafbaar is al het bezit van één afbeelding waarop iemand jonger dan 18 voorkomt die 'een seksuele gedraging' vertoont. Onder bezit wordt ook verstaan het aanwezig zijn in de computer. Wie een dergelijke afbeelding via e-mail ontvangt, moet die onmiddellijk wissen, zei de minister. Er staat niet vermeld of iemand er voor het wissen eerst naar mag kijken. Waarschijnlijk niet, want het kijken is in feite strafbaar gesteld in 248 c Sr.

Aanwezig zijn bij de ontucht van een minderjarige is strafbaar.

Kijken naar een peepshow (hoewel daar nog geen minderjarigen bij aangetroffen zijn) is strafbaar. Als je porno op internet als een peepshow beschouwt, dan is dus het kijken naar kinderporno op het scherm strafbaar. Voor wat betreft het woord 'ontucht': Iedereen weet dat het iets met seks te maken heeft, maar wat het is? De minister heeft bezworen dat normaal seksueel gedrag geen ontucht is. Heel fijn om te weten. Maar het zijn politie en justitie die opsporen en vervolgen, en die maken dus in eerste instantie uit wat normaal is. Het kijken naar porno gebeurt volgens de minister achter gesloten gordijnen (hoe zou hij dat weten?), en hij zou daar wel tegen willen optreden, maar daartoe ontbreken hem de middelen en de mankracht.

Ook het bezit van virtuele kinderpornografie is strafbaar.

Onder virtuele pornografie worden afbeeldingen verstaan die niet op echte kinderen zijn gebaseerd, maar wel die indruk wekken. Wat betreft tekeningen en schilderijen, die zijn alleen strafbaar als ze 'levensecht' zijn. De politie kan dus altijd optreden, behalve misschien tegen abstracte kunst. Geschreven teksten blijven niet strafbaar. Althans voorlopig, want de wet wordt over drie jaar aan de praktijk getoetst, en tegen die tijd is de invloed van rechts religieus nog weer iets groter.

Het vereiste van dubbele strafbaarstelling vervalt.

Als iemand in een ander land iets doet wat daar wel mag maar hier niet, dan kan zo iemand hier niet voor dat feit veroordeeld worden. Het moet in beide landen strafbaar zijn. Dit heet 'het vereiste van de dubbele strafbaarstelling'. Dit lijkt logisch: stel je hebt een vriendin van 14 in Italië. Daar mag dat. Het zou dan gek zijn als je hier in Nederland voor dat feit gearresteerd en als kinderverkrachter berecht zou worden. Toch is dit wat er onder de nieuwe zedenwet mogelijk is. Bedoeld om de 'seks-toerist' te pakken (er zijn landen waar mensen onder de 18 in de prostitutie werken).

Voor de VVD blijft het onderwerp 'zedewet' van wezenlijk belang. Daarom de vraag aan onze lezers: wat vind je van de nieuwe regels, en wat zal het effect ervan op de samenleving zijn? Stuur je antwoord naar Postbus 64, 2501 CB Den Haag. Je kunt ook mailen naar seksanti@vvd.nl. Doet!

Kok en het einde van paars

DNS zomer 2002

Terugkijkend op 8 jaar paars en hoe er mee afgerekend werd, besef ik met een schok hoe machtig en hoe machteloos tegelijk 'de politiek' is.

Kok was machtig en hij deed het in vele opzichten voortreffelijk. Een wijs en flink stamhoofd, die alle Nederlanders zonder onderscheid onder zich verenigde. Evenwichtig was zijn beleid, en verstandig, en vooral ook menselijk. Hij vermeed de extremen van links en rechts, en combineerde de goede kanten van beide. Hij maakte de Nederlanders welvarender en werkzamer dan de rest van de wereld, inclusief de landen die de economische wind net zo mee hadden als wij.

Biina had hij de politiek afgeschafte en wat een glorie als dat gelukt was. Hoe grijzer de politiek, hoe gelukkiger een volk, dat zich niet in domme twisten verscheurt tot burgeroorlog toe, maar samenwerkt om het, zoals hij zei, 'gewoon goed met elkaar door te praten, goed te laten onderzoeken en dan gewoon goed met elkaar naar de beste oplossing te zoeken.' Kok was in elke vezel politicus, meer dan anderen. Hij was zonder meer oprecht. Hij meende absoluut wat hij zei. Hij had ook algemene maatschappelijke inzichten, gevoel voor gewone mensen, kennis van de onverbiddelijke realiteit van het politieke bedrijf. Zijn verbale vaardigheid in het tegelijk uitdrukken van grote betrokkenheid bij problemen en het verbergen van zijn machteloosheid om er veel aan te doen was fenomenaal.

Het is te verwachten dat Kok zijn carrière op het wereldtoneel zal voortzetten. Kok is een geboren vader. Soepel als het kan, streng als het moet. Hart en hoofd op de juiste plaats. Als hij vader van Europa wordt, zal het met Europa beter gaan. Als hij vader van de wereld wordt, zal er voor het eerst in onze geschiedenis wereldvrede komen, en meer vaart voor iedereen. En als hij dan naar de hemel gaat -iets wat zeker is-, zal hij ook daar niet kunnen nalaten de vaderrol op zich te nemen, en zullen onze achterkleinkinderen als eersten in de religieuze historie van de mensheid weten tot wie zij bidden. Helaas, dit is maar één kant van het verhaal, op aarde en in de hemel. Macht om het goed te doen is niet hetzelfde als macht om het goede te doen. Grijs is ook de kleur van beton. Onder Kok groeide het systeem van samenspraak en overleg uit tot een ondoordringbaar en kleurloos machtsapparaat, dat het beste met de naam 'fractiocratie' kan worden aangeduid. Niet dat de stem des volks niet werd gehoord. Integendeel en maar al te goed. Het volk wii brood en spelen en dat kreeg het. Maar onder de oppervlakte groeide de onvrede.

Als je mij vraagt waar ik ontevreden over was, zou ik niet de files noemen of het onderwijs of de zorg of de veiligheid, maar de zedenwet. Die unanieme overeenstemming, dat systematisch uitrangeren van alle tegengeluiden onder leiding van het groeiende fanate feminisme bij de PvdA-fractie, dat zich uitstekend thuis voelde bij CDA en christelijk rechts, dat zich opwierp als stem van het gezonde volksgevoel, en daarin ook steeds meer gevolgd werd door de 'liberalen'. Honderd procent steun in het parlement is hetzelfde als dictatuur. Stalin had een parlement. Dus dat is mijn kritiek op het grijspaarse machtsblok. Kok had een hoofd en een hart, en die zaten op de goede plaats. Maar waar was zijn onderbuik? Hij had het wel eens over onderbuikgevoelens. We moeten oppassen, zei hij, dat 'de onderbuikgevoelens van de samenleving niet naar boven komen'. Maar ik zou juist willen dat de onderbuikgevoelens meer naar boven komen in de samenleving. En dat had gekund als niet iedereen onder leiding van grijspaars de 'onderbuik' als een gevaar was blijven zien. Volgens mij komen boosheid en frustratie en racisme uit het hoofd omhoog omdat de onderbuik ongelukkig is.

Paars kreeg vanuit de samenleving veel kritiek, en dat moest ook. Helaas klaagde niemand over de zedenwet. De kans is eigenlijk groot dat die onder het nieuwe bewind van rechts en christelijk nog strenger wordt. Paars heeft de wind gezaaid, de storm moet nog komen. (DB)

gen, zoals de media, kerken, vakbonden, en allerlei non-gouvernementele instellingen.

NVSH

De NVSH vertegenwoordigt een maatschappelijke beweging die het politieke programma wil beïnvloeden, net als de milieubeweging of de dierenbescherming. De geschiedenis van tweehonderd jaar seksuele hervorming laat een golfbeweging zien. Tussen 1965 en 1975 ging het goed, daarna zette zich een daling in. Wat er bereikt werd is bekend. Veel werd ook niet bereikt, of ging anders dan bedoeld. Er trad een maatschappelijke reactie op tegen verdergaande seksuele hervorming, waardoor de voorlichting en vorming in het onderwijs en dus in de samenleving nooit echt goed van de grond kwamen. Dat er meer 'seks' in films en tijdschriften en op internet kwam, had naast goede kanten ook een schaduwzijde van conservatisme, commercialisme en sensationalisme. Aids, incest, ziekte, problemen, pedofilie en porno gingen het gesprek over seksualiteit domineren, en er groeide opnieuw een sfeer van afkeer, cynisme en zedenpaniek. Paars heeft vlak voor de verkiezingen de aanscherping afgerond van de zedenwet. Alle partijen steunden unaniem de nieuwe regels.

Fundament

Maar had het anders kunnen lopen? Het probleem van de seksuele hervorming is dat ze zich niet zozeer bezighoudt met deelterreinen van de samenleving, maar met het fundament zelf. Het seksuele is waar het in de politiek ten diepste om draait. Het overleven van een volk draait om het bestaan van geslachten, de voortplanting, de familie en de regulering van de lust. In de afgelopen tweehonderd jaar is een begin gemaakt met de aantasting van de vanzelfsprekendheid van die seksuele structuur. Dat leidde in golven tot hevige weerstanden bij opinieleiders in de samenleving en de politiek. De zedenwet van 1911 was een uitdrukking van grote bezorgdheid over het seksuele gevaar voor vrouwen en kinderen. De wetgever beschouwde zichzelf als rationeel, vooruitstrevend, maar verafschuwde het idee en de praktijk van anticonceptie en zo werd het tonen van afbeeldingen of teksten met voorlichting over voorbehoedmiddelen aan minderjarigen (mensen onder de 21 jaar) een zedenmisdrijf. Homoseksualiteit was, zei minister Regout van Justitie een 'crimen nefandum', een 'onuitsprekelijk misdrijf'. Uiteraard stonden andere seksuele misdaden ook vermeld, van 'aanstootgevend' gedrag en het verspreiden van pornografie tot verkrachting. Onanie (zelfbevlekking of zelfmisbruik) werd niet strafbaar gesteld zoals in een aantal staten van Amerika wel gebeurd was, maar de voorlichting om ertegen te waarschuwen, om technieken te ontwikkelen om het tegen te gaan, of therapieën voor de ongelukkigen die er, zo wist men, veelal door verleiding van ouderen toe waren gekomen, bloeide. Populair waren de gruwelverhalen in de pers en in boekjes van dokters over wat ze allemaal aan seksuele ellende in hun spreekuur tegenkwamen.

Van oudsher bestaat de gedachte dat politiek iets typisch menselijks is, omdat alleen de mens met anderen een contract kan sluiten over de inrichting van desamenleving. Dieren kunnen dat niet, zegt men, want dieren hebben geen taal. Politici moeten de aristoi zijn, de besten. Op hun schouders rust de hoogste verantwoordelijkheid die een mens kan dragen, namelijk te zorgen dat het hele volk in welvaart, veiligheid en persoonlijke vrijheid kan leven en overleven. Als er geen politiek was, zo luidt deze redenering, zouden individuen en groepen als wilde beesten tegenover elkaar staan, gericht op bruut en primitief eigenbelang. Er zou voortdurend angst en bedreiging zijn, oorlog en chaos.

thema

Dik Brummel DNS zomer 2002

Laagste

Er is ook een tegengestelde opvatting, die luidt als volgt: Dieren doen ook aan politiek. Politiek is niet het hoogste in de mens, maar eerder het laagste, niet de uitdrukking van een nobele menselijke geest, maar van instincten en emoties. Luist politiek is geweld, onderdrukking, oorlog, chaos. Hoe meer

politiek, des te primitiever een samenleving, klein of groot. Niemand bereikt iets in de politiek die niet meedoet met corruptie, bedrog en huichelarij. Alle politieke beslissingen zijn altijd fout, eenvoudig omdat ze over de verkeerde vragen gaan, omdat ze uiting zijn van onwetendheid en eigenbelang. Politiek wordt inderdaad met taal beoefend, maar in principe verschilt die nauwelijks van de gebaren en geluiden van andere dieren die in groepen samenleven. Het kleine beetje taal

waarin wij waarheid kunnen uitdrukken, is juist in de politiek het minst geliefd.

Onvermijdelijk

Hoe we het ook bekijken, de politiek is onvermijdelijk. Alles wat wie dan ook in welke richting dan ook zou willen veranderen, zal uiteindelijk alleen via de politiek vorm kunnen krijgen. We kunnen dus niet anders dan een 'politiek dier' zijn, een 'zoön politikon', zoals Aristoteles ons noemde. Ook iedereen die niet in het politieke bedrijf werkt, of daar zelfs een afkeer van heeft, wordt als burger geacht af en toe te stemmen. Omdat geen enkele partij ons helemaal aanstaat, stemmen we meestal tegen, tegen het oude regime, tegen het geloof, tegen links dat teveel geld wil uitgeven, tegen rechts dat arme buitenlanders wil weggagen, tegen het kleurloze midden. De echte politieke invloed komt uiteraard minder van de kiezers dan van belangengroepen met macht en geld, voor een deel ook van maatschappelijke beweging-

Zedenwet

De zedenwet van 1911 hing als een schaduw over de eerste 60 jaar van de twintigste eeuw. Dankzij de seksuele revolutie rond 1970 verdween een aantal artikelen, zoals die over anticonceptie, abortus en pornografie. De staat wilde geen zedenmeester zijn, en de zedenpolitie leek bijna onnodig geworden. Maar een groot deel van de zedenwet bleef in feite bestaan. De afschaffing ervan, zoals de NVSH wilde, vond niet plaats.

Na 1975 zette een reactie in, die geleidelijk weer terrein terugwon. Het waren opnieuw de vrouwen en de kinderen die beschermd moesten worden, en er kwam een stroom op gang van boeken, onderzoek, verhalen, therapieën, rapporten, nieuwsberichten, arrestaties, drama's. En de stroom werd een lawine, tot zich bij het hele volk een vorm van zedenpaniek begon te openbaren, aangevuurd door media en andere opinieleiders.

Eensgezind

En zo werd de zedenwet stapje voor stapje weer aangescherpt totdat nu dan de (voorlopig?) laatste versie onder paars werd gerealiseerd. Opvallend was wel het wegebben van belangrijke meningsverschillen tussen de partijen. Was daar zelfs vijf jaar geleden nog wel sprake van, nu waren de Kamer en de minister eensgezind over alle voorstellen. De enige kritiek kwam van degenen die de wet nog wat strenger willen. Over de zedenwet hoefde dus geen verkiezingsstrijd gevoerd te worden. Ook buiten de kamer liet zich nauwelijks nog iemand horen. Wie dat wel waagde was ook verdacht. 'De kinderen worden met deze wet toch beschermd, wie kan daar nu tegen zijn, behalve de criminelen die seksueel misbruik van kinderen willen maken?' Dit maakte het voeren van oppositie wel bijzonder moeilijk, en de stemmen in en buiten de Kamer verstomden.

Emancipatie

De NVSH is tegen de zedenwet, niet uit consumptieve overwegingen, maar omdat de zedenwet de emancipatie van mens en gemeenschap op seksueel gebied belemmert. Hoe strenger de zedenwet, hoe meer we op open lijken, en hoe slechter de kwaliteit van de voorlichting, hulpverlening, preventie. En het effect daarvan is aantoonbaar ongunstig. Overal in de wereld staan strenge zedenwetten de seksuele hervorming (en dus de positie van vrouwen, mannen en kinderen) zelfs op het meest elementaire niveau in de weg. Als we terugkijken in de geschiedenis zien we hetzelfde: oude zeden, strenge straffen, heksenjachten, angst en schuld, ongewenste zwangerschap, onveilige abortus, onvrije relaties, dubieuze opvoedingspraktijken. Het verband tussen zedenwet en seksualiteit is duidelijk. Zeden zijn collectieve opvattingen over wat als gepast of ongepast gedrag wordt beschouwd. Hier doen zich relatieve culturele verschillen voor, maar de overeenkomst - dat het met seks te maken heeft - zijn

opvallend. Naaktlopen in het openbaar is in Nederland een zedenmisdrijf. Het wordt als 'onzedelijk' beschouwd, net zoals het zonder sluijer lopen elders. Waarom is dat zo? Omdat naakte geslachtsdelen of een bloot vrouwengezicht seksuele gedachten oproepen. Naakt roept lust en angst en agressie op, een mengsel dat zich kan uiten in giechelen, gêne, irritatie, schelden, met stenen gooien, oppakken, opsluiten, onder behandeling stellen.

Seksueel gedrag

Zedenwetten gaan over seksueel gedrag, niet over goed en kwaad, niet over geweld, niet over mishandeling, niet over bescherming, ook al zijn de wetgevers daarvan oprecht overtuigd. De zedenwet van 1911 kreeg ook zeer brede steun, en de wetgevers, die zichzelf niet als preuts beschouwden, geloofden oprecht dat de bescherming van vrouwen en kinderen bij hen voorop stond. Wij weten nu dat het effect tegengesteld was, dat het ook meer ging om bevoogding dan bescherming. Want hoeveel leed bracht niet juist het verbod op voorbehoedmiddelen onder vrouwen en kinderen? En weten we niet meer dat men toen de homoseks en alle porno als onuitsprekelijk weerzinwekkend beschouwde? Waren de mensen toen anders dan nu?

Sekstant voerde een gesprek met de Kamerleden die als vertegenwoordiger van hun fractie de discussie met de minister gevoerd hebben. Dat waren Marleen Barth (PvdA, (inmiddels kamerlid af) Atzo Nicolaï (VVD), Marleen Prade (CDA), Kees vd Staaij (SGP) en Boris Dittrich (D66).

Marleen Barth (PvdA)

U bent er voorstander van dat kinderen en mensen in het algemeen onbevangen in het leven kunnen staan. Nu zegt de NVSH al 120 jaar dat hoe strenger de zedenwet is hoe minder onbevangen de mens in het leven staat. Wat vindt u van die gedachte? Ik zie dat verband niet zo, en bovendien is de zedenwet in Nederland helemaal niet streng. Dit wetsvoorstel heeft ook niets met strengheid te maken, het gaat om een goede bescherming van kinderen. Kinderen zijn onbevangen en willen ook experimenteren, maar we weten allemaal dat er volwassenen zijn die dat naar zich toe willen trekken en daar misbruik van willen maken. Daar gaat het hier om.

U kunt daar wel van overtuigd zijn, maar het effect van deze wet is toch dat alle seks onder de zedentien onder de strafwet komt te vallen? De leeftijd van 'de ander' wordt toch niet genoemd? Daar hebben we het uitgebreid in de Kamer over gehad. Er moet, als het gaat om jongeren tussen 12 en 16, opgetreden worden als er sprake is van een onevenwichtige machtsituatie. We hebben nu een aanmerkelijke verbetering voor de jongere geschapen door het klachtvereiste af te schaffen. De jongere moet door het openbaar ministerie gehoord worden. Voorheen konden de ouders namelijk een klacht indienen zonder dat de jongere daar iets van wist, en zonder dat ze gehoord

werden. Nu moet de jongere altijd gehoord worden.

Dat klinkt mooi, maar het klachtvereiste is toch vooral afgeschaft om makkelijker te kunnen vervolgen?

Ja, er waren gevallen waarin overduidelijk sprake was van misbruik, maar waar door gebrek aan een klacht niet kon worden opgetreden. En elke dader die wegliep met seksueel misbruik van een minderjarige is er een te veel.

Nu stond er gisteren in de krant een verhaal over 14 en 15-jarige jongens en meisjes die met elkaar een seksfeest wilden organiseren, en de politie was daarover getipt, en die roept nu volgens de krant in wanhoop uit dat ze niet kunnen vervolgen omdat de meisjes geen klacht wilden indienen. Dat gaan ze dus van nu af aan wel doen.

Nee, want er is geen sprake van machtsonevenwicht. De minister heeft dat heel duidelijk gezegd, en in de praktijk van de rechtspraak worden die overwegingen ook meegenomen. Dit soort zaken komt dus niet voor de rechter. Behalve natuurlijk als er sprake is van verkrachting, want dat mag iemand van 14 ook niet. Maar als de politie wel mag arresteren, kunnen ze hun verhoor zo inrichten dat het lijkt alsof er toch wel iets ergs gebeurd is. Een tongzoen kan al als een verkrachting worden gezien. Jongens zijn nu eenmaal sterker en dwingen der dan meisjes - dat is toch een machtsonevenwicht - en het is heel gemakkelijk om het proces verbaal zo te formuleren dat die meisjes dat toch niet helemaal uit vrije wil gedaan hebben (strict genomen hebben meisjes van 14 helemaal geen vrije wil), en dan zal er best een officier van justitie zijn die dat vervolgt. Het is ook een kwestie van maatschappelijk klimaat. U doet nu net of de bedoeling van deze wet is dat er een soort heksenjacht wordt gevoerd of dat Nederland een strenger zedelijk klimaat krijgt. Maar er is geen sprake van het strenger maken van de seksuele moraal. Kijk de commerciële tv zenders er maar op na. De maatregelen die nu genomen zijn vormen een verbetering, het zijn een aantal afsluitende maatregelen die vervolging beter mogelijk maken van mensen die kinderen misbruiken. Daar gaat het om.

Geschreven kinderporno is niet strafbaar gesteld? Ook daar hebben we het uitgebreid over gehad, en daar is uitgekomen dat het niet strafbaar is. Ik vind het walgelijk en ik begrijp niet dat er mensen zijn die daar behoefte aan hebben. Maar we hebben vrijheid van meningsuiting in Nederland. Ik zie dus niet zo gauw gebeuren dat geschreven porno ook strafbaar gesteld wordt.

En de virtuele kinderporno? Van de kant van de zedenrecherche bleek dat er kinderporno in omloop was waarbij het heel moeilijk vast te stellen viel of het nu om echte kinderen ging of niet. We hebben nu alle virtuele kin-

derporno strafbaar gesteld, zodat de bezitter maar moet aantonen dat het niet om echte kinderen gaat. Het strafrecht is bedoeld om boeven te vangen, niet om het openbaar ministerie het leven moeilijk te maken. Iemand die echte kinderporno maakt, mag dus de dans niet ontspringen door te beweren dat het om virtuele porno gaat.

En andere afbeeldingen, tekeningen en schilderijen?

Daarvan is afgesproken dat alleen vervolging plaatsvindt als het 'levensecht' is. Een tekening is niet levensecht, en een schilderij ook niet. Maar daar moet natuurlijk de jurisprudentie ook over afgewacht worden.

Het beleid is zeer krachtig als het over kinderen en seks gaat, maar aan de 'gewone' kindermishandeling, die veel meer voorkomt, kunt u niet zo veel doen?

Ik vind seksuele en andere mishandeling allebei buitengewoon ernstig. Het is niet waar dat wij daar niet veel aan gedaan hebben. Er zijn meldpunten kindermishandeling ingesteld, er is ontzettend veel geld in gestoken, er is veel geld gegaan naar therapieën voor daders en kinderen. Het kabinet, en de Kamer ook trouwens, hebben daar de afgelopen vier jaar heel veel aan gedaan. Maar u moet dus geen onderscheid maken tussen gewone kindermishandeling en seksuele kindermishandeling. Het is allebei even ernstig.

Of je een kind aan het hoofd verwondt of aan het geslachtsdeel, dat komt op hetzelfde neer. Dat bedoelt u toch?

Eerlijk gezegd vind ik dit een zinloze discussie. U maakt een onderscheid dat er helemaal niet is. Kindermishandeling is altijd heel erg vreselijk en dat moet dus ook allemaal met heel veel voortvarendheid worden aangepakt. We zijn er nog niet, maar nogmaals, de afgelopen vier jaar zijn er op dit gebied heel veel goede dingen gedaan.

Atzo Nicolaï (VVD)

U zei in het overleg dat u de wet nu evenwichtig vindt?

Ik heb dat welbewust gezegd. In de zeventiger jaren ging het te ver de ene kant op en we zitten nu een beetje in de reactie daartegen, maar de slinger moet ook niet naar de anderen kant omslaan. Ik vind deze maatregelen goed, maar verder moeten we niet gaan. Je merkt hier en daar, zowel links als rechts dat men nog wel veel verder wil gaan, ook in de Partij van de Arbeid. Dit is het dus ongeveer wel.

Dus minimumstraffen, zoals Mw. de Prade van het CDA wilde, daar voelt u niets voor. Nee, daar ben ik absoluut tegen, omdat het de vrijheid van de rechter beperkt. Ik heb het voorbeeld gegeven van een meisje dat jarenlang structureel door haar oom is misbruikt en dan als ze 18 is vermoordt ze die oom, dan zou de rechter haar zeg minimaal 12 jaar moeten geven.

Een heel slim voorbeeld!

Ja maar ik vind dat soort voorstellen ook gevaarlijk veel op verkiezingsretoriek lijken.

Verder ben ik ook tegen het verbieden van geschreven kinderporno, en tekeningen of schilderijen. Dat kan wel aanstootgevend zijn, of zelfs nog meer dan dat, weerzinwekkend - echte kinderporno is altijd weerzinwekkend - maar ik vind dat de nadruk moet liggen op feitelijk misbruik en niet of iets aanstootgevend is. De fantasie van mensen, hoe ziek ook, is vrij.

En virtuele porno? Hoe ziet dat er eigenlijk uit?

Ik heb dat gezien. Ik ben daar naar gaan kijken, omdat ik vond dat dat moest. Daar word je niet vrolijk van. En dan zie je gemanipuleerde beelden en dan lijkt het net echt, en dan kun je dus het verschil gewoon niet meer zien. Ik ben ervoor om alle virtuele kinderporno te verbieden, dan moet de maker maar bewijzen dat het virtueel is en niet echt.

Het klachtvereiste is nu ook afgeschaft.

Daar ben ik ook voor, maar ik heb ook benadrukt dat het natuurlijk niet de bedoeling is dat de politie zich gaat bemoeien met vrijwillige contacten tussen ongeveer leeftijdgenoten. Er mag een paar jaar tussen zitten, 18 en 15 bijvoorbeeld. Maar een man van 45 met een meisje van 16, dan kan er zo'n druk zitten op de jongere om geen klacht in te dienen. Of een leraar met een leerling, bijvoorbeeld, een therapeut met een patiënt. Daar is altijd onevenwichtigheid. En ook al zou dat door de betrokkenen allemaal als prettig en goed ervaren worden, dan nog moet het openbaar ministerie in zo'n geval zijn eigen overwegingen kunnen laten gelden.

De politie kan dus z'n gang gaan als het om 14- en 15-jarigen gaat? Dat is niet de bedoeling. Als het contact vrijwillig is, is dat geen zaak van de politie. Als er gewoon een feestje is, of ze zijn met z'n tweeën, dan treedt de politie daar niet tegen op. Maar natuurlijk, als de politie een tip krijgt, dat er toch ergens dingen gebeuren die niet mogen, dan is het juist wel weer goed dat de politie zich daarmee bemoeit. De politie moet niet hoeven af te wachten tot er een klacht wordt ingediend, die moet ook zelf kunnen gaan onderzoeken, of er iets aan de hand is. En dan is het altijd nog aan de officier van justitie of er een zaak van gemaakt wordt.

Vindt u eigenlijk niet dat kinderen en jongeren kunnen kiezen? In de 70er jaren leefde in brede kring, ook onder psychologen en in de hele samenleving het idee dat een vrijwillige seksuele relatie heel weinig kwaad kon, dat een 14-jarige heel goed kon uitmaken of een relatie, bijvoorbeeld met een 40-jarige, schadelijk was of niet. Maar nu wordt vrij breed in de samenleving, ook in wetenschappelijke kringen en zo, ingezien dat je op je veertiende onvolgende kan inschatten wat de betekenis ervan is. De vrijwilligheid van minderjarigen op seksueel gebied is heel betrekkelijk, het zijn vaak de eerste seksuele con-

tacten, het is erg moeilijk om te beoordelen.

Kees van der Staaij (SGP)

Van u had de wet nog wel wat strenger gemogen? De Staatkundig Gereformeerde Partij beschouwt de zedenwet als een van de fundamenten van een goede samenleving. Het is God een gruwel dat in deze wereld miljoenen kinderen seksueel misbruikt en levenslang getraumatiseerd worden. Dat daar eindelijk sinds enige jaren ook in internationaal verband iets aan gedaan wordt, stemt tot tevredenheid. De SGP heeft relatief veel invloed op deze wetgeving kunnen hebben. Zo was het amendement om ook virtuele kinderpornografie strafbaar te stellen van ons, en heeft onze stem de doorslag gegeven bij een voorstel van CDA en PvdA om pornocollecties aan een vergunningstelsel te onderwerpen.

Overigens zal de praktijk moeten uitwijzen of er ook effectieve opsporing en bestraffing plaatsvindt. Over drie jaar zal dat geëvalueerd worden. De SGP wil dat nauwlettend in de gaten houden. Maar het is duidelijk dat seksuele kindermishandeling niet uit de lucht komt vallen. Daar is een vruchtbare bodem voor aanwezig in andere praktijken die nog steeds op schaamteloze wijze de aanblik van onze samenleving vervuilen. De wet verbiedt nu pornografie waar kinderen onder de 18 in voorkomen. Maar hoe zit het met de mensen, vaak ook nog kinderen, boven de 18? Worden die niet op dezelfde soms mensonterende wijze gedwongen zich in allerlei onnatuurlijke houdingen te laten gebruiken en besmeuren? Alle pornografie is een belediging van de vrouw, net als prostitutie. Dat moeten wij als overheid dus niet gedogen.

En onder deze duidelijke vormen van vrouwenmishandeling zit dan weer een groter geheel van commerciële exploitatie in televisiespotjes voor telefoonseks, in reclame, die de jonge vrouw afbeeldt als een hersenloos lustobject, schaars gekleed en lonkend als een publieke vrouw. Die reclame doet een beroep op de laagste instincten van de mensen, begeerte, ijdelheid. Daarom kun je dit soort zaken ook niet aan de vrije markt overlaten. De vrijheid van de markt moet door de overheid beperkt worden waar het gaat om de zedelijkheid in het openbare domein.

Er is al langere tijd, sinds de jaren zestig/zeventig, een algemeen verval van normen en waarden aan de gang. Door de legalisering van abortus heeft men het ontzag verloren voor het wonder van de schepping, en de waarde van ieder mensleven. Abortus betekent ook een verlaging van de waarde en betekenis van het vrouw zijn. Al te vaak staat de vrouw onder druk van haar omgeving en wordt haar een vrije keuze in feite onmogelijk gemaakt.

Het vrijelijk beschikbaar stellen van voorbehoedsmiddelen, en de voorlichting daarover, wekken de indruk dat het hebben van seksueel verkeer voor en buiten het huwelijk of met iemand van hetzelfde geslacht heel nor-

maal is. De gruwelijke aids epidemie is het bewijs dat het gedogen van losse zeden precies het verkeerde antwoord is op de noden van de mens. Homoseksualiteit kan nooit tot een werkelijk bevredigende levenswijze leiden, en het homohuwelijk verlaagt de waarde van het huwelijk als richtinggevend instituut voor het stichten van een gezin en de gezonde natuurlijke opvoeding van kinderen.

Kortom, er is nog heel veel te doen op het gebied van de zedelijkheidswetgeving. De SGP is ervan doordrongen dat zij met Gods arbeid bezig is, en dat in de komende jaren ook andere grote partijen en maatschappelijke instellingen meer en meer tot het inzicht zullen komen dat er iets mis is met het fundament van onze samenleving.

Boris Dittrich (D66)

U hebt de portefeuille 'homobelangen'. Hoe voelde u zich bij het aanhoren van mevrouw Barth (PvdA) die de vergadering begon met een romanfragment over pedofielen als seriemoordenaars en verkrachters van kleine kinderen?

Niet lekker. De wetgeving gaat niet over pedofilie, want dat is niet strafbaar. Wat mevrouw Barth in haar hoofd heeft zijn allerlei vormen van misbruik van kleine kinderen, en ze noemt daarvan de meest extreme vorm, en dat is dan voor haar de motivatie om deze aanscherping van wetgeving te steunen. Maar het gaat hier al lang niet meer over de echte mishandeling van kleine kinderen. Dat is altijd strafbaar geweest.

Maar u hebt niets tegen mevrouw Barth ingebracht.

Nee, daar kun je in de politiek niet aan beginnen. Het was haar verhaal.

U had vast wel bezwaar gemaakt als iemand uit Houellebecq had voorgelezen dat alle homo's pederasten zijn.

Dat was nu niet aan de orde. Het is ook niet waar.

Waarom niet? Jong is toch mooi? Als iedereen onder de 18 als 'kind' wordt beschouwd, is iedereen pedofiel.

Nou ja, nogmaals het gaat bij deze wetgeving niet om pedofilie, maar om misbruik.

Dat zegt iedereen, maar het klopt niet, het gaat over seks, dat heet nu weer gewoon 'ontucht'. U hebt ook alle voorstellen gesteund. Bent u misschien erg bang geworden in de afgelopen jaren? Ik ben niet alleen. Ik vertegenwoordig het fractiestandpunt. Het zou politieke zelfmoord zijn om hier echt tegen in te gaan. Dit is wat het Nederlandse volk in alle geledingen wil. Ik heb me in ieder geval nog verzet tegen het strafbaar stellen van geschreven porno, tekeningen en kunst, tegen het idee om een vergunning te gaan instellen voor pornocollecties, en tegen minimumstraffen, wat het CDA wilde. En ik heb kritisch gevraagd hoe diverse maatregelen nu in de praktijk gaan uitpakken. Ik wil over drie jaar een evaluatie. Ik vertrouw niet automatisch op

de wijsheid van officieren van justitie. En als de politiek nog rechter wordt straks, dan wordt de scoringsdrift ook groter, en dat kan leiden tot onrecht.

Vindt u het als democraat niet erg dat zo'n wetgeving er unaniem doorkomt?

Democratie betekent letterlijk dat het volk de macht heeft. Deze wetgeving is zorgvuldig voorbereid, met een nota vorig jaar waar alle geledingen uit de samenleving hun zegje konden doen. De NVSH en het COC hebben daar ook hun standpunt naar voren gebracht. Helaas voor u zijn de tegenstanders van deze wetgeving niet meer dan een naald in een hele grote hooiberg.

Marleen de Pater (CDA)

Waarom vindt u dat virtuele kinderporno verboden moet zijn?

Virtuele kinderporno moet ook strafbaar zijn, niet alleen omdat het in de praktijk zo lastig is voor justitie om bewijzen dat er echte kinderen bij betrokken zijn terwijl de verdachte zegt dat het om virtuele porno gaat. Dat is een praktische overweging die PvdA en D66 hanteren. Nee, voor het CDA is er nog een dieperliggende reden. Het gaat hier niet om een technisch of juridisch detail, maar om normen en waarden. Het verbod op virtuele kinderporno moet een signaal geven dat het kinderlichaam geen lustobject is. Er is dus niet alleen een norm voor wat men met ze doet, maar ook hoe men naar ze kijkt. Wij willen het begrip 'schennis van de eerbaarheid' in ere herstellen.

Geldt dat dan niet ook voor lichamen boven de 18?

Eigenlijk wel. Dat zijn natuurlijk meerderjarigen, dus daar is de beschermende rol van de overheid geringer. Aan de andere kant heeft de overheid een taak als het gaat om het scheppen van een moreel klimaat in het publieke domein. Als het aan mij zou liggen zou ook aan de volwassen pornografie paal en perk gesteld moeten worden. Maar je kunt in de politiek niet alles krijgen wat je wilt. Dat is een kwestie van de invloed die je hebt, van politieke macht.

En geschreven porno?

Ik vind dat geschreven kinderpornografie, want daar gaat het bij deze wetgeving om, ook aangepakt moet worden. Als je een signaal wilt geven dat seksueel misbruik van kinderen absoluut niet kan, omdat het een aantasting is van de integriteit van het lichaam, dan moet je alle gedaanten waarin zich dat voordoet bestrijden. Men kan wel zeggen dat het verbieden van het geschreven woord een aantasting is van vrije meningsuiting, maar dat is natuurlijk onzin. Het gaat bij kinderporno niet om het uiten van een mening, maar om het uitbeelden van ziekelijke gedragingen en fantasieën, met zeer ernstige en schadelijke gevolgen voor kinderen.

Denkt u aan een jongerenblad als *Break Out!*, waar u eerder vragen over stelde in de Kamer?

Nou ja, dat was alleen maar een voorbeeld. Daar was sprake van de meest grove beschrijvingen van verkrachtingen. Die bladen wor-

den niet alleen door jongeren gelezen, maar ook door kinderen van 12 en jonger. Maar ook allerlei andere geschreven vuiligheid die rondgaat in een bepaalde subcultuur van pedofielen valt volgens ons onder dezelfde noemer als foto's, tekeningen, schilderijen en computerbeelden, namelijk 'schennis van de eerbaarheid'

U wilt de internetproviders ook strenger aanpakken?

Ja, de liberalen zeggen links en rechts wel dat de provider alleen maar een soort postbode is, maar in de wet staat dat 'gelegenheid geven' tot verspreiding strafbaar is. Ook al ziet een provider niet wat er allemaal doorgegeven wordt, het moet mogelijk zijn om daar meer controle op uit te oefenen. Internationaal wordt hier op het gebied van computercriminaliteit ook aan gewerkt. Waarom zou dat met de porno dan niet kunnen? We hebben het hier over zeer ernstige zaken, die te lang zijn gedoogd.

Moeten van u de straffen ook nog wat omhoog?

Het CDA wil een onderscheid maken tussen het in bezit hebben ('...degene die een afbeelding of een gegevensdrager bevattende afbeelding van een seksuele gedraging waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt is betrokken of schijnbaar is betrokken in bezit heeft...') en het vervaardigen en/of verspreiden van kinderporno. Wij hebben in het overleg een amendement ingediend om het bezit maximaal te bestraffen met vier jaar, en het verspreiden met 8 jaar. Dat zijn hoger straffen dan wat er op dit moment in de wet staat.

En als het voor een educatief, wetenschappelijk of therapeutisch doel gebruikt wordt? Dat hebben we nu ook afgeschaft, tenminste dat amendement is met steun van PvdA en SGP aangenomen. Volgens ons moet het niet zo zijn dat iedereen maar kinderpornografie in z'n bezit heeft en dan claimt dat het voor wetenschappelijk onderzoek is. Dat was nu juist wat de Brongersma Stichting deed. Het grootste deel van die verzameling is nu gelukkig verbrand, maar pas nadat justitie had aangetoond dat de stichting geen enkel wetenschappelijk doel diende. Dat die stichting nog bestaat is ons trouwens nog steeds doorn in het oog. Maar het ergste is dat de minister -en wij dus ook - niet weten waar er allemaal collecties van kinderporno liggen. Dat is onverdraaglijk. Wat wij dus vastgelegd hebben is dat er een vergunning van de minister nodig is voor het in bezit hebben van kinderpornografie voor voorlichting, therapie of wetenschap. Wat ons betreft is er maar één instelling die zo'n vergunning krijgt en dat is het Nisso in Utrecht. Maar dat kon zo niet in het amendement.

Dus nu moet de NVSH ook zo'n vergunning aanvragen?

Waar zou u die voor nodig hebben?

Nou, volgens de tekst van de wet kunnen we geen voorlichting meer geven over het op de juiste wijze aandoen van een condoom

door iemand die er jonger uitziet dan 18, tenzij u dat geen seksuele gedraging noemt. Maar hetzelfde geldt voor masturbatie of vrijen, en dat zijn toch wel seksuele gedragingen.

Ja, dat zijn allemaal seksuele gedragingen. U zou dan dus inderdaad een vergunning moeten aanvragen voor het beheeren van zulk materiaal. Wat mij betreft zou u daar niet over mogen beschikken, want om aan die plaatjes te komen heeft u of iemand anders kinderen misbruikt door ze voor de camera die seksuele gedragingen te laten verrichten. Ik zie niet in waarom u in uw voorlichting niet gebruik kunt maken, als dat al zo nodig moet, van afbeeldingen van meerderjarigen. De gedachte dat jongeren zo nodig gestimuleerd moesten worden om seksueel actief te zijn omdat ze anders gefrustreerd zouden raken is toch wel uit de tijd.

Tenslotte, u wilde ook minimumstraffen instellen?

Ja, er moet een zeer krachtig signaal aan de samenleving gegeven worden ten aanzien van seksuele vergrijpen tegen kinderen en de verspreiding van kinderporno, dat er geen pardon is. De minimumstraffen zouden kunnen beperkt worden tot een aantal misdrijven, maar het bezit van kinderporno zou daar wat mij betreft zeker onder vallen.

Het CDA bepaalt straks het regeringsbeleid. Worden dan uw opvattingen alsnog in wetgeving vastgelegd?

We zitten straks ook in een coalitie, dus het beleid wordt niet alleen door het CDA bepaald. En ook al zou ik dat misschien willen, zo snel gaat dat niet. Je moet niet een wet die net is aangenomen door de volksvertegenwoordiging meteen weer gaan wijzigen. Deze wetgeving wordt over een aantal jaren nader geëvalueerd. En voor die tijd verwacht ik dat er voldoende signalen komen uit kringen van politie en justitie, en ook uit het internationale overleg, om te bekijken hoe opportuun het is om de wetgeving nog verder aan te scherpen.

DNS zomer 2002

KRUISTOCHT TEGEN PEDOFILIE IN AMERIKAANSE KERK

Nultolerantie botst op weerstand

John A. Dick

De uitvoering van de jongste beleidsmaatregelen inzake seksueel misbruik door priesters in de Verenigde Staten, loopt in de praktijk niet van een leien dakje. De Amerikaanse theoloog John A. Dick bericht vanuit Vermont, waar hij momenteel visiting professor is aan St. Michael's University.

TERTIO 17/7

De rooms-katholieke bisschoppen van de Verenigde Staten kondigden vorige maand een beleid van nultolerantie bij seksueel misbruik van minderjarigen af (zie *Tertio* nrs. 116 en 124). Een maand later stuiten ze al op ernstige moeilijkheden om de genomen maatregelen ook in praktijk om te zetten.

Volgens de opties die op 14 juni in het Texaanse Dallas door de Amerikaanse bisschoppenconferentie werden genomen, moet elke priester die ooit een minderjarige seksueel misbruikte, uit zijn functie worden ontzet. Nu weigeren sommige priesters te vertrekken en sommige bisschoppen, die van meet af aan niet hoog opliepen met de nieuwe koers, opteren praktische bezwaren. Zo hangt er bijvoorbeeld onzekerheid over de precieze definitie van het begrip 'seksueel misbruik'.

De ernstigste krachtmeting vindt plaats in Chicago, waar vijf priesters beroep aantekenden bij Vaticaanse instanties om hun verwijdering door kardinaal Francis George ongedaan te laten maken. De priesters stellen dat de maatregelen van Dallas een schending inhouden van hun rechten, zoals die in het kerkelijk wetboek zijn vastgelegd.

Katholieke verantwoordelijken in Chicago bevestigen dat de vijf priesters een procedure hebben ingezet, en meer nog, dat ze een goede kans op slagen maken. „Je weet dat specialisten kerkelijk recht veel voorbehoud maken bij de beleidsopties van Dallas,” zei William Woestman, die in het aartsbisdom Chicago verantwoordelijk is voor de uitvoering van het nultolerantiebeleid.

Woestman wees erop dat de regelgeving die de Amerikaanse bisschoppen uitwerkten, geen rekening houdt met de eerder door de kerk vastgelegde beperkingen in geval van seksueel misbruik die houden verjaring in tien jaar na de achttiende verjaardag van het slachtoffer.

Daarbij komt dat de maatregelen met terugwerkende kracht zwaardere straffen opleggen en op die manier sommige priesters twee keer bedreigen: „Sommigen werden vijfentwintig jaar geleden gestraft,” zei hij, „en nu komen we opnieuw af om hen nog eens te straffen.”

In een reactie ontkende zuster Mary Ann Walsh, een woordvoester van de bisschoppenconferentie, een gebrek aan bereidwilligheid bij de katholieke leiders inzake de Dallas-akkoorden, maar ze gaf toe dat er moeilijkheden waren bij de uitvoering: „Het is belangrijk dat het proces volgens de regels verloopt. En ook de precieze definitie van seksueel misbruik zorgt hier en daar voor problemen.”

Slachtoffers van seksueel misbruik door priesters kijken anders tegen de kwestie aan. „Wat we zien, is dat het beleid per bisdom vorm krijgt, wat betekent dat het niet erg ver-

Wilton Gregory, de bisschop van Belleville in Illinois, tevens voorzitter van de Amerikaanse bisschoppenconferentie, is een fervent voorstander van nultolerantie.

schilt met dat van voorheen,” zei Mark Serrano, een verantwoordelijke van het 'Survivors' Network of Those Abused by Priests', een groep die opkomt voor de ongeveer vierduizend slachtoffers. „Nationaal zien we grote verschillen tussen de bisdommen. Sommige bisschoppen treden op tegen priesters die zich in het verleden schuldig hebben gemaakt, anderen niet. We merken dat sommige bisschoppen snel in actie schieten, anderen niet.”

Sommige Amerikaanse bisschoppen hebben zich onmiddellijk aan het werk gezet om de politiek van nultolerantie uit te voeren. Minstens 218 priesters werden eerder dit jaar al uit hun ambt ontzet. Sinds de vergadering van Dallas verloren nog 25 anderen hun werk.

'Bij de bisschoppen bestaat grote onzekerheid over de precieze definitie van 'seksueel misbruik'.

De meeste van de priesters die de jongste drie weken van hun functie werden ontheven, kregen eerder psychologische begeleiding voor seksueel wangedrag dat vaak van meer dan tien jaar geleden dateert. Ze oefenden hun functie uit onder bepaalde restricties, zonder nog met minderjarigen in contact te komen. Op enkele uitzonderingen na hebben ze allemaal het misbruik toegegeven, maar desondanks beschouwen sommigen hun ontslag als onterecht. Van de acht priesters die in Chicago hun ontslag kregen bijvoorbeeld, „hebben twee ontslag genomen, een is op rust, maar de andere vijf gaan in beroep,” zei hulpbisschop Raymond E. Goedert.

Goedert voegde er nog aan toe dat het aartsbisdom nu over die vijf gevallen informatie verzamelt, die naar de Congregatie voor de Geloofsleer zal worden gezonden. „Op dit moment hebben we er geen flauw idee van wat zo'n beroepsprocedure inhoudt, en we moeten nog achterhalen wat Rome precies van ons verlangt,” zei Goedert. „Dit is compleet onontgonnen terrein voor ons.”

Goedert gaf nog te kennen dat de beslissingen van Dallas het aartsbisdom Chicago dwongen een einde te maken aan de praktijk, waarbij sommige priesters die zich in het verleden aan seksueel misbruik hadden schuldig gemaakt, na goedkeuring van een door leken bestuurd controleorgaan, opnieuw hun dienstwerk konden opnemen. „We waren ontgoocheld, want we geloofden dat ons beleid in Chicago goed was. We dachten dat we

de kinderen beschermden,” zei hij. „Maar Dallas gedooft geen enkele speelruimte.”

Elders in de Verenigde Staten zijn er nochtans wel bisschoppen die ruimte voor interpretatie menen te zien. In Cincinnati bijvoorbeeld zei aartsbisschop Daniel Pilarczyk dat hij de namen van vier priesters met een geschiedenis van seksueel wangedrag ten opzichte van minderjarigen niet bekend zou maken. „Er is een hele reeks van handelingen die gaan van je arm om een kind leggen, of, God verhoede het, sodomie bedrijven met een kind. Maar niet alles is illegaal en niet al deze handelingen moeten als seksueel misbruik worden beschouwd,” stelde Dan Andriacco, woordvoerder van de bisschop.

Andriacco zei nog dat Pilarczyk aan een controleorgaan van leken zal vragen de vier gevallen te beoordelen, zich te buigen over de definitie van seksueel misbruik en dan te adviseren of de priesters aan de slag mogen blijven. In afwachting daarvan worden hun namen niet bekendgemaakt omdat, volgens Andriacco, „hen noemen gelijk staat met hen uit hun functie ontzetten. Realistisch gezien kunnen ze dan immers niet meer functioneren.”

Frank Keating, de republikeinse gouverneur van Oklahoma, tevens voorzitter van de onafhankelijke commissie van katholieke leken die moet nagaan of de beslissingen van Dallas ook in de praktijk worden omgezet, zei dat de vragen die Pilarczyk en andere bisschoppen stellen, 'normale geboortepijnen' zijn, die met de tijd zullen verdwijnen.

„Maar,” stelde hij, „wanneer we merken dat een bisschop dingen heeft verdoezeld, ontkend of toegedekt, zullen we dat zeggen. En onze raad zal dergelijke bisschoppen aanmanen op te stappen.”

Over priesters die hun ontslag wegens vermeend kindermisbruik aanvechten, zei Keating: „Ze moeten zich eerst afvragen of ze het al dan niet hebben gedaan. Indien niet, dan is het hun goed recht te vechten tot het uiterste. Maar als ze argumenteren over procedurekwesties terwijl ze schuldig voor het publiek en hun parochianen staan, dan zijn ze de schaamte voorbij.”

Of zoals een van mijn jaargenoten, die nu bisschop is, zei: „Dit boek wordt nog maar net geschreven en we zijn nog maar aan het eerste hoofdstuk.”

R.k. kerk moet hulp zoeken bij Arbo-wet

VK 3-7

De wijze waarop de katholieke kerk omgaat met zedenmisdriven duidt op een gebrekkige aansluiting van het kerkelijk recht op het wereldlijk recht. Dit staat een juiste aanpak van seksueel misbruik in de weg en kan een zwakte van de kerk worden genoemd.

In Nederland is de katholieke kerk, net als vele andere bedrijven, onderhevig aan de Arbo-wet. En dus verplicht tot het opstellen van een beleid tegen ongewenst gedrag, waaronder seksueel misbruik. Als dit goed wordt vormgegeven, kan dit de juridische kloof overbruggen en een goede aanpak ondersteunen.

In de Arbo-wet wordt onder ongewenst gedrag, seksuele intimidatie, agressie en geweld verstaan. Ongewenst gedrag is zowel een individueel als een organisatieprobleem. De recente feiten in de katholieke kerk zijn hiervan een goed voorbeeld. Werkgevers, waaronder ook de katholieke kerken, worden op grond van de Arbo-wet verplicht een goed arbeidsomstandighedenbeleid te voeren met aandacht voor veiligheid, gezondheid en welzijn van werknemers. Er wordt daarbij expliciet gewezen op de bescherming van studenten, scholieren en allen die in een afhankelijke relatie staan jegens een meerdere. Dit legt een zware taak op de schouders van de kerk omdat er, meer nog dan in het bedrijfsleven, contact is met juist deze groepen.

Bij ongewenst gedrag wordt onderscheid gemaakt tussen preventief en curatief beleid. Preventie begint met het opstellen van een intentieverklaring en een gedragscode. Dit is echter problematisch omdat de kerk kerkelijk recht boven wereldlijk recht stelt. Een besluit over een verklaring of een gedragscode kan niet zomaar op nationaal niveau genomen worden zonder toestemming van Rome. Toch zou een dergelijke code voorafgegaan door een intentieverklaring een goed begin zijn voor het herstellen van de juridische balans. De Arbo-wet biedt daarbij een leidraad. De Nederlandse katholieke kerk zou hierin een voortrekkersrol kunnen vervullen.

De hulpverlening aan slachtoffers kan beginnen met de aanstelling van onafhankelijke vertrouwenspersonen van buiten de kerk. De Arbo-dienst, waarmee de katholieke kerk verplicht een contract moet afsluiten, zou hierin kunnen voorzien.

Op dit moment bestaat al een mogelijkheid voor werknemers of leken om bij ongewenst gedrag een externe instantie te benaderen, namelijk de vertrouwensinspecteurs van de arbeidsinspectie, die speciaal hiervoor zijn aangesteld. Zij zien toe op naleving van de Arbo-wet en kunnen terugvalen op handhavingsbevoegdheden. Indien een vergrip te ernstig is, zal een melding plaatsvinden bij de Officier van Justitie. Naar mijn weten is in deze context nog nooit een beroep gedaan op de Arbeidsinspectie.

Het juridisch fundament waarop de katholieke kerk heden rust, lijkt broos getuige het grote aantal slachtoffers van seksueel misbruik dat naar voren treedt en eist dat alsnog recht wordt gedaan. Recht aan de slachtoffers wordt alleen dan gedaan, indien het wereldlijk recht en het kerkelijk recht elkaar beter kunnen vinden. Nu lijkt het er op dat de kerk zich boven de wet heeft gesteld.

Leo Elders

Leo Elders is bedrijfsarts en docent bedrijfsgezondheidszorg aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

Pedo-affaire in Duitse rk kerk

van onze correspondent
2002-07-16, Trouw

BERLIJN - Een priester uit het Duitse Hessen die wordt verdacht van misbruik van een minderjarige, is gisteren met verlof gestuurd. Aanleiding vormt een groot artikel in het weekblad Der Spiegel, dat gisteren breed over het geval heeft uitgepakt, onder de veelzeggende kop: Vertuschen und versetzen - verdoezelen en overplaatsen.

Het misbruik zou hebben plaatsgevonden in het bisdom Mainz, waar de voorzitter van de Duitse bisschoppenconferentie kardinaal Lehmann zelf de scepter zwaait. De beschuldigde geestelijke is meteen nadat eerste aanwijzingen binnenkwamen aan het openbaar ministerie gemeld en ook intern onderzoekt de katholieke kerk wat er is gebeurd, zo stelt het bisdom. Maar Der Spiegel schrijft iets anders. Al veertien jaar, en meer dan eens, zouden jongeren en hun ouders hebben geprobeerd iets te ondernemen tegen de betrokken geestelijke, zonder dat diens superieuren - de leiding van het bisdom Mainz - reageerden. Zo heeft een minderjarige jongen de geestelijke zelf aangesproken, waarbij de laatste zijn misbruik van een andere minderjarige erkende. Een geheime bandopname van dit gesprek is door een collega van de bewuste pastoor aan een naaste medewerker van bisschop Lehmann overhandigd, maar die heeft er niets mee gedaan. Ook de jongen die naar eigen zeggen op zijn veertiende als misdienaar voor het eerst door de priester van de parochie seksueel werd misbruikt en tot in zijn meerderjarigheid een relatie met hem onderhield, was in 1999 bereid met de functionaris van het bisdom te praten. Maar voor een gesprek werd hij niet eens uitgenodigd. Wel werd de beschuldigde pastoor overgeplaatst, maar in zijn nieuwe woonplaats, naast een school, geeft hij nu godsdienstles aan elf- en twaalfjarigen. Tevens heeft hij nu de zorg over een piegkind van veertien. De laatste wordt seksueel misbruikt, vrezend zijn moeder en de jeugdhulpverlening. De betrokken pastoor ontkent deze beschuldiging. Voor de duur van het onderzoek mag hij zijn ambt niet uitoefenen. Als blijkt dat de beschuldiging steek houdt, zal de kerkleiding niet schromen maatregelen te nemen, verzekerde Lehmann. Hij wees erop dat het thema priesters en pedofilie in september al hoog op de agenda van de Vollver Sammlung van de Duitse bisschoppen staat.

De rk kerk in Duitsland overweegt de instelling van een commissie die seksueel misbruik van minderjarigen door geestelijken moet bestrijden, zei Lehmann eind april. Die commissie zou bindende richtlijnen voor alle bisdommen moeten opstellen. Sinds 1970 zouden in het bisdom Mainz twee gevallen van pedofilie door geestelijken, de bisschop ter ore zijn gekomen. Verschillende bisschoppen in Europa verzetten zich tegen de suggestie dat de pedoschandalen hier natuurlijk even groot zijn als in Amerika, alleen nog wat meer toegedekt. Der Spiegel, die ook verscheidene oude zaken oprakelt, verwijt de Duitse bisschoppen dat zij de achterliggende vragen over de priester en het taboe van de seksualiteit niet aan de orde durven stellen.

Duitse priester van misbruik beschuldigd

MAINZ — Het bisdom Mainz heeft een priester op non-actief gesteld, omdat de man ervan wordt verdacht een minderjarige jongen seksueel te hebben misbruikt. Kardinaal Karl Lehmann, voorzitter van de Duitse bisschoppenconferentie en tevens bisschop van Mainz, heeft een „snel en grondig” onderzoek aangekondigd. Justitie is een eigen onderzoek naar de zaak begonnen. De ontucht met de destijds 14-jarige jongen zou in 1988 zijn begonnen. De pastoor zou het slachtoffer jarenlang seksueel hebben misbruikt. Zijn naaste medewerkers zouden daarvan op de hoogte zijn geweest, zo meldde Der Spiegel gisteren.

SPiegel ONLINE - 15.
Juli 2002, 12:21
URL:
<http://www.spiegel.de/p/anorama/0,1518,205248,00.html>

Missbrauchs-Anschuldigung

Katholischer Priester aus dem Taunus beurlaubt

Ein katholischer Pfarrer soll über Jahre hinweg Ministranten sexuell missbraucht haben. Einer der damals 14-Jährigen erhob nun schwere Anschuldigungen gegen den Mann. Der Geistliche wurde vom Bistum Mainz umgehend beurlaubt. Mainz - Über Jahre soll der Priester in einer Gemeinde im Taunus Ministranten nachgestellt haben. Einem damals 14-Jährigen habe er sich 1988 genährt, immer wieder sei es dann zu

sexuellen Übergriffen gekommen, berichtet DER SPIEGEL in seiner aktuellen Ausgabe.

Nun kündigte der Vorsitzende der Deutschen Bischofskonferenz, Kardinal Karl Lehmann, an, den Vorwürfen rasch und intensiv nachzugehen. "Unmittelbar nach Bekanntwerden der ersten Vermutungen in dieser Richtung" sei die Staatsanwaltschaft eingeschaltet worden, heißt es in einer Stellungnahme der Diözese. Zudem sei eine innerkirchliche Untersuchung eingeleitet worden, in die vermutlich auch der Vatikan einbezogen werde. Der Priester bleibe bis zu Klärung der Vorwürfe beurlaubt. In der Stellungnahme Lehmanns heißt es: "Besonders schmerzt mich das Leid, das den Opfern in solchen Fällen zugefügt wird." Die Bischofskonferenz beschäufte sich derzeit mit Möglichkeiten zur Prävention und Aufarbeitung solcher Fälle und werde entsprechende Schritte auf der kommenden Herbstvollversammlung im September beschließen. "Wir müssen uns allerdings selbstkritisch fragen, ob wie diesbezüglich nicht noch konsequenter werden vorgehen müssen."

Misbruikte Canadezen willen paus spreken

OTTAWA - Canadese verenigingen van slachtoffers van seksueel misbruik door priesters willen een ontmoeting met paus Johannes Paulus II tijdens diens bezoek aan de rooms-katholieke Wereldjongerendagen in Toronto, van 23 tot 29 juli. Volgens de verenigingen kan de paus op die manier zijn betrokkenheid tonen met het lot van de Canadese slachtoffers van misbruik. (AFP)

Door onze correspondent
TORONTO, 29 JULI. Paus Johannes Paulus II heeft katholieke gelovigen gisteren opgeroepen trouw te blijven aan de kerk, ondanks de „schaamte” die recente onthullingen over seksueel misbruik van kinderen door priesters in de Verenigde Staten hebben teweeggebracht.

De paus deed zijn oproep, zijn eerste publieke erkenning van de fouten die sommige priesters hebben begaan, in Canada tijdens een mis ter afsluiting van de Wereldjeugddagen, een internationaal katholiek jongeren-evenement. Naar schatting 800.000 mensen woonden de openlucht mis bij. „Als je van Jezus houdt, houd je ook van de kerk”, zei de paus. „Laat je niet ontmoedigen door de zonden en tekortkomingen van sommige van haar leden. Het leed dat door sommige priesters en religieuzen is aangedaan aan jongeren en zwakken vult ons met diepe droefenis en schaamte. Maar denk ook aan de overgrote meerderheid van toegewijde en vrijgevege priesters wier enige wens is om te dienen en goed te doen.” De onthullingen over priesters die kinderen seksueel hebben misbruikt houden sinds januari de

Ook geestelijken op Filipijnen geven seksueel misbruik van kinderen toe

MANILLA — Nadat vorige maand de Amerikaanse bisschoppen publiekelijk het boekje aantrokken over seksueel misbruik van kinderen door geestelijken, hebben gisteren ook de Filipijnse bisschoppen hun excuses aangeboden voor misstanden in de kerk. De 120 leden tellende Vergadering van Katholieke Bisschoppen in de Filipijnen heeft formeel excuses aangeboden voor seksueel misbruik van kinderen door priesters. Ze zegt een richtlijn te zullen opstellen over de reactie van de kerk op toekomstige gevallen van misbruik door priesters. In de richtlijn worden ook andere onderwerpen die be-

trekking hebben op het seksuele gedrag van geestelijken aan de orde gesteld.

In de richtlijn wordt onder meer de aanbeveling opgenomen dat slachtoffers van misbruik moet worden aangeraden om aangifte te doen bij de politie. Volgens de voorzitter van de bisschoppenvereniging, aartsbischop Quevedo, hebben zich de afgelopen twintig jaar zo'n 200 van de ongeveer 7000 priesters in de Filipijnen schuldig gemaakt aan seksueel misbruik van kinderen. In de Filipijnen, een van twee overwegend katholieke landen in Azië, heeft de kerk vooral in plattelandgebieden veel invloed en gezag. (AP)

Paus en pedopriesters

DE REIZENDE PAUS is weer op pad. Afgelopen weekeinde was hij in Canada. Deze week maakt hij zijn opwachting in Guatemala en Mexico. Komende maand gaat hij nog naar zijn geboorteland Polen. Het kost de paus zichtbaar zoveel moeite dat de vraag rijst of Johannes Paulus II niet aan zijn een na laatste missie bezig is. Het lichaam is niet meer bij machte de ziel te leiden, de ziel trekt nu het lichaam, zoals een hoge functionaris van het Vaticaan het beeldend beschreef.

Op de valreep heeft de paus stelling genomen tegen de niet te stuiten affaires van Amerikaanse priesters die zich te buiten zijn gegaan aan pedofilie. Deze maand zijn in Montreal twee priesters uit New Jersey gearresteerd op verdenking van seksueel misbruik van minderjarige jongens in een kinderbordel. Oog in oog met honderdduizenden jongeren in Toronto nam hij het op voor de „overgrote meerderheid” van de clerus die deugdzaam is en dus steun verdient. Maar het kwaadaardige gedrag van sommige priesters „vervult ons met een diep gevoel van treurnis en schaamte”, aldus de paus. Voor het eerst sprak hij zich zo in het openbaar uit. Tot nu toe beperkte het Vaticaan zich tot schriftelijke verklaringen en verslagen van besloten bijeenkomsten waarin afkeurende woorden zijn gesproken.

De openlijke boodschap kwam over. Het werd tijd. Het schandaal met de „pedopriesters” raakt namelijk niet alleen de rooms-katholieke kerk in de Verenigde Staten aan de wortel, maar bedreigt ook de geloofwaardigheid van het pontificaat van Johannes Paulus II, die vanuit het Vaticaan kennelijk niet in staat is geweest tot effectief corrigerend optreden. En dat is nu juist nodig. Een geloofsgemeenschap die vasthoudt aan de zin van het celibaat van haar religieuze voorgangers, kan zich geen dubbele moraal veroorloven. Als het waar is dat priesters in onthouding leven omdat Jezus Christus dat uit toewijding aan God ook deed - een opvatting die in andere christelijke kerkgenootschappen overigens niet wordt gedeeld - dan dienen ze die keuze ook gestand te doen.

De eerlijkheid gebiedt te erkennen dat dit celibaat niet eenvoudig is. Of volwassen priesters met een volwassen medemens een seksuele verhouding willen kunnen hebben, is dus louter een zaak van henzelf en hun kerk. Buitenstanders kunnen daarin niet treden.

DIT GELDT echter niet voor seksueel gebruik van minderjarigen, voor wie priesters geen vriendjes zijn maar geestelijke leidlieden. Nog meer dan in de seculiere wereld kan er hierbij welhaast per definitie geen sprake zijn van een gelijkwaardige verhouding. Gebruik wordt zeer snel misbruikt. Dat is een van de redenen waarom pedofilie een zaak is van het strafrecht. De woorden „verdriet en schaamte”, die paus Johannes Paulus II in Toronto gebruikte, zijn daarom niet genoeg. Het Vaticaan zal met de anders zo gebruikelijke machtsmiddelen moeten durven optreden tegen pedoseksuele priesters in de eigen gelederen. Want als politie en justitie het voortouw blijven houden, is het voor de kerk van Rome te laat.

NRC HANDELSBLAD

Hoofdredacteur: mr. F.E. Jensma.
Plv. hoofdredacteur: drs. J.B.M. Donker.
Adj.-hoofdredacteurs: drs. H.J. Eijssvoogel, G.P. van Es, J. Kroon.
Commentatoren: dr. R.Chr. Janssen, M. Kranenburg,
mr. F. Kuitenbrouwer, drs. H. Smeets, J. van der Vaart.
Chef opiniepagina: drs. M.W. Leijendekker.

katholieke kerk in de Verenigde Staten in hun greep. Met name het nieuws dat verschillende bisdommen pedofiele priesters structureel de hand boven het hoofd hebben gehouden, heeft tot veel vertoewardiging geleid. In Boston erkende kardinaal Bernard Law pedofiele priesters te hebben gedoogd. Ongeveer driehonderd Amerikaanse priesters -

op een totaal van 46.000 - zijn op non-actief gesteld wegens beschuldigingen van seksueel misbruik. De paus had het probleem, dat de katholieke kerk in Noord-Amerika ernstig in diskrediet heeft gebracht, eerder aangekaart tijdens een bijeenkomst met kardinalen in het Vaticaan. Critici vonden hem te terughoudend in zijn aanpak van de kwestie.

Zijn uitspraken gisteren gingen sommigen nog niet ver genoeg. We zijn teleurgesteld dat de paus de gelegenheid niet heeft aangegrepen om een extra stap te zetten en om verggeving heeft gevraagd”, reageerde David Gagnon van het Netwerk van overlevenden van

misbruik door priesters. Zijn organisatie had om een onderhoud met de paus gevraagd, maar dat verzoek bleef onbeantwoord. Vandaag reist de paus door naar Guatemala, daarna gaat hij naar Mexico.

• POFESTOCK: pagina 5
• HOOFDARTIKEL: pagina 7
• WWW.NRC.NL: dossier
• Misbruik in de katholieke kerk

'Popestock' eindigt in modder en katholieke vreugde

ONDANKS de kritiek op de katholieke kerk geniet haar leider grote populariteit. Gisteren werd een katholieke massamanifestatie in Canada afgesloten.

Door onze correspondent
FRANK KUIN

TORONTO, 29 JULI. In de stromende regen daalde de pauselijke helikopter gisterochtend neer op een oude militaire vliegbasis in het noorden van het Canadese Toronto. Een massa katholieke jongeren wachtte er, rillend en op elkaar gepakt, op hun geestelijk leider. De ruitwissers van de pausmobiliteit werkten op volle toeren terwijl de paus zich, wuivend en voorovergebogen, naar een enorm podium met torenhoge crucifix liet rijden.

Het leek erop dat de openluchtmis die paus Johannes Paulus ging opdragen, het hoogtepunt van de tweedaarlijkse

Wereldjeugd- en jongerenconferentie, in het water zou vallen. En dat bovenop twijfels van tevoren of het evenement wel genoeg belangstelling zou trekken. Priesterlijke sekschandalen in de Verenigde Staten doen afbreuk aan het gezag van de kerk, terwijl de gezondheid van de 82-jarige paus zelf zo zwak is dat sommigen zich afvroegen of hij Canada wel zou halen.

Drie uur na zijn verregende entree maakte de paus echter een triomfantelijkke eronde op zijn rollende gestoelte, stralend in de warme zon. De verrukte menigte, geschat op 800.000 mensen, scandeerde "Giovanni Paolo" en "John Paul II, we love you!" De paus mag er weliswaar oud en ziek uitzien en soms moeilijk verstaanbaar zijn, maar wat betreft de katholieke jeugd die uit alle delen van de wereld naar Toronto was gekomen, is hij een absolute superster.

"Ik voel veel emoties op dit moment," zei een glunderende Piccadilly, een 27-jarige Colombiaanse, na afloop van de kerkdienst. "De paus is een geweldige man. Ook al is hij oud, zijn geest is zo tellen," zei ze. "Het gaat niet zo goed in de wereld en jongeren hebben een kans om daar verbetering in te brengen. Hij inspireert me om mijn leven op het pad van Christus te houden." Evenals de meeste jongeren had Amaliva de nacht in de open lucht doorgebracht. "Het was niet makkelijk met de wind en regen

jaar en dag uit in onverschrokken blootlegging van incest en andere intrigerende relatiepatronen. In de desbetreffende uitzending, ongetwijfeld onder de aandrang van christelijke journalistenplicht tot stand gebracht, werd het slachtoffer van de kapelaan-pastoor uitvoerig getuigd en gehoord.

De lijn van een uitgekend scenario volgde, dwaalt hij over een kerkloft waar hij lang bij een monumentaal graf blijft staan, kennelijk de laatste rustplaats van de geïncrimineerde clericus, onderwijl hoorbaar zuchtend - en na een speciale regie-aanwijzing - nog eens hoorbaar zuchtend. De NCRV wou maar duidelijk maken dat het voor zo iemand niet makkelijk is om met zijn verleden klaar te komen.

De presentator van de uitzending, Frank Du Mosch, gedroeg zich als een waardig vertegenwoordiger van zijn omroep, die de sensatie niet zoekt, o nee, maar ze ook niet uit de weg gaat als de waarheid volgens de nieuwste communicatieve moraal tot de droesem moet worden uitgenolken. Dat daarmee elementaire normen van privacybescherming worden geschonden en verledens van mensen onnodig worden bezoeeld, mag niet tellen. Je bent christelijk of je bent het niet.

Vlak voordat Du Mosch trevreden van de presentatietafel wegliep, Braams pastoor weerloos achterlatend onder zijn 35 jaar oude tombe, hoorde ik hem nog van 'handelswijze' spreken waar hij 'handelwijze' moet hebben bedoeld. Ook dat verschil kende hij niet.

Er bestaat een journalistiek die hard maar fatsoenlijk maatschappelijk relevante ellende weet bloot te leggen, zonder zich wijs te maken dat alleen al de openbaring van intimiteiten wonden kan helen, in ieder geval met een vroom gezicht het smulgrage publiek bedienen met lekkere, met excuusaus overgoten hapjes. Maar zolang documentair-journalistische rubrieken zich blijven sieren met namen als 'Heilig Vuur' blijft achterdocht geboden.

Herman van Run

vanmorgen, maar het was het beslist waard."

Waaraan dankt Johannes Paulus II de roeijing van jongeren in de katholieke kerk? Vanaf het begin van zijn bezoek aan Canada ter gelegenheid van de Wereldjeugd- en jongerenconferentie, wist hij de indruk te wekken dat de ontmoeting met jongeren van speciale waarde voor hem is. Dat begon al toen de paus, ghevend door artritis en de ziekte van Parkinson, zijn vliegtuig langzaam maar zeker per trap uitklimde, in plaats van gebruik te maken van de hydraulische lift die hij gewoonlijk nodig heeft. Gisteren droeg hij de hele mis op, en niet een klein deel ervan zoals de laatste tijd gebruikelijk is.

Voor zover de paus, met zijn vervaagde charisma, moeite moest doen om de menigte op zijn hand te krijgen, lukte hem dat met vaderlijke zelfspot. "Julie zijn jong, en de paus is oud," zei hij onder luid applaus. "82 jaar is niet meer hetzelfde als 22 of 23. Maar de paus kan zich nog heel goed inleven in jullie aspiraties. Jongeren zijn onze hoop. Jullie houden de kerk vital." De paus nam in 1984 het initiatief tot de Wereldjeugd- en jongerenconferentie, met als doel jongeren beter bij de kerk te betrekken. Sinds 1987 is het evenement elke twee jaar gehouden (met een pauze van drie

jaar tussen 1997 en 2000). Wereldjeugd- en jongerenconferentie, Parijs (1997) en Rome (2000) trokken enkele miljoenen deelnemers. Hoewel de opkomst in Toronto lager was, ervoeren de jonge pelgrims het evenement - dat een kleine week duurde en onder meer gebedsbijeenkomsten en liefdadigheidswerk om-

vatte - als een welkome kans om hun geloof actiever te beleven.

"In het dagelijks leven verwater je geloof soms," zei Riccardo Mercati, een 34-jarige Italiaan. "Je vergeet om naar de kerk te gaan of om te bidden. Jongeren zijn vaak te materialistisch. Hier ben je 24 uur per dag intensief met het geloof bezig, en dat is goed."

Mercati probeerde zorgvuldig een evenwicht te vinden tussen de behoudende leer van de kerk en de praktijk van het hedendaagse leven. "De kerk herinnert ons eraan dat we ons moeten gedragen. Ik geloof dat de kerk daarin gelijk heeft, ook al slaag ik er niet altijd in om me aan hun regels te houden - bijvoorbeeld op seksueel gebied. Ik ben ook maar een mens, dus ik doe niet altijd precies wat ze zeggen."

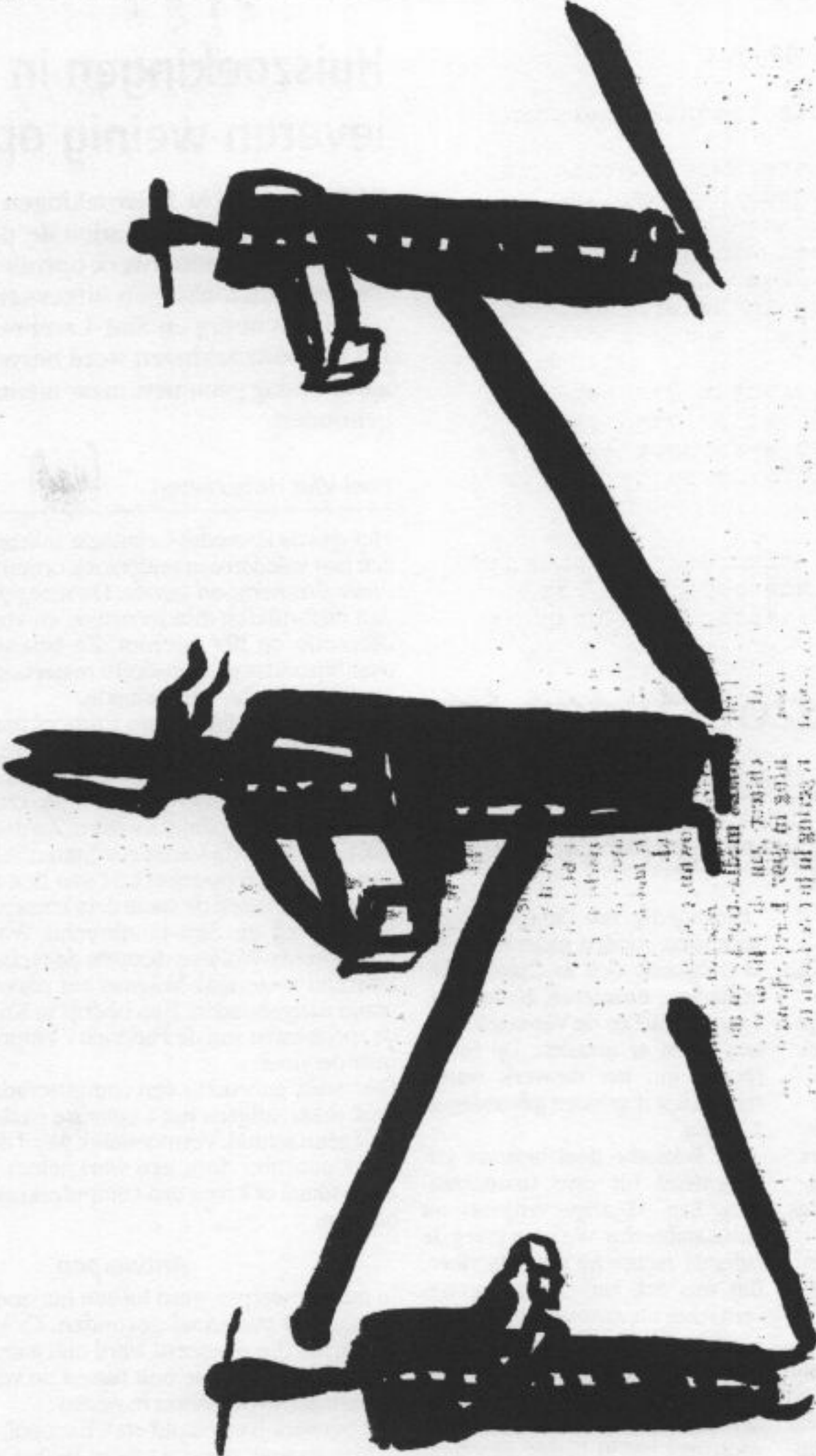
Cherry Madrazo, een jonge Filipijnse, had gemengde gevoelens over de sekschandalen rond pedofiele priesters in Noord-Amerika. "Als een priester een tekortkoming heeft, moet hij op een effectieve manier worden aangepakt," zei

ze. "Aan de andere kant moeten mensen bij zichzelf te rade gaan waarom ze de kerk bekriften. Als ze dat alleen doen om de kerk in diskrediet te brengen, dan ben ik het daar niet mee eens."

Toen de menigte, zingend en dansend in de zon, zwaaide naar de vertrekkende helikopter van de paus, herinnerden alleen de modderige bodem en klamme slaapzakken nog aan de stortbul van enkele uren eerder. De Canadese pers doopte de samenkomst van de paus met zijn jonge gevolg tot Popestock, een toespeling op Woodstock, het legendarische muziekfeest. Niettemin bleef een uitbundig modderbad uit.

"De regen kan ons enthousiasme niet drukken," zei François-Xavier Huard, een 22-jarige Fransman. "Het was een geweldige mis, zeer inspirerend. Paus Johannes Paulus II weet altijd de juiste woorden te vinden. Ik denk dat hij kracht put uit het zien van zoveel jongeren."

• WWW.NRC.NL: letterlijke tekst mis

ILLUSTRATIE: CYPRIAN KOSCIELNIAK NPL 13/11

BRIEVEN

HET SPERMA VAN DE KAPELAAN

Op donderdag 20 juni zond de NCRV in haar televisierubriek Heilig Vuur een documentaire uit over een kapelaan, later pastoor, die zich tientallen jaren geleden misdragen had met aan zijn toezicht toevertrouwde jongens. Een van de jongens van toen, Paul van Heumen, trad in die documentaire op en legde zijn getuigenis af.

Dezelfde dag verscheen een stuk in NRC Handelsblad, een halve pagina lang, waarin redacteur Joep Dolhien vertelde wat in de documentaire te zien en te horen was. Hij vertelde honderdert.

Beide publicaties waren doorspekt met, ik mag wel zeggen, sappige details, waaronder de manier waarop de kapelaan-pastoor zijn jongens benaderde (van achteren, van voren of opzij, dat ben ik vergeten), met vermelding dat de jongens' skapelaans zoen waarbij zijn tong naar binnen gleed nog het ergst vonden en dat een van de jongens met resten sperma in zijn haar thuis was gekomen.

Een schoolhoofd kwam uitvoerig aan het woord, een kerkhistoricus vertelde over het optreden of niet-optreden van de toenmalige aartsbisschop, kardinaal Alfrink, en alle luci delicti (de Utrechtse wijk Lombok en het piepkleine dorp Braam) werden genoemd. Over Braamt vertelt de NRC-redacteur nog de opmerkenwaardige bijzonderheid dat de parochianen hun pastoor prezen omdat hij zo 'actief' was in het jeugd- en jongerenwerk.

Het stuk in de NRC was verlevendigd met een grote foto van het kerkloft waarop de kapelaan-pastoor rust, na in 1981 op 64-jarige leeftijd te zijn overleden, alsmede een foto van de in 1987 overleden Alfrink. Kop boven het stuk: 'Die tongzoenen waren het ergst'. Je zou wel gek zijn als je zo'n stuk niet las. De schrijver ervan was al eerder opgevalen als iemand die de stand van de kerkelijke variant van de pedofilie nauwgezet bijhoudt.

En de NCRV, naar welke uitzending de NRC gediensig verwees, munt sinds

NOS-TT 108 di 02 jul

Wereldwijde actie tegen kinderporno

DEN HAAG Bij een wereldwijde actie, die onder meer plaatsvond in Nederland, de Verenigde Staten, Spanje en Duitsland heeft de politie een kinderpornobende opgepakt. Op tientallen plaatsen zijn invallen gedaan, ook in Nederland. Over zestien arrestanten is niets bekend.

De actie is het sluitstuk van een onderzoek dat een jaar geleden begon in Zweden, en geleid werd door experts van de Britse politie. De regio was in handen van Europol.

Leden van de bende misbruikten kinderen en verspreidden kinderporno via het internet. Van de 50 verdachten wonen er 31 in Duitsland.

Vijftig huiszoekingen in twaalf landen bij sterk beveiligd pedonetwerk

Van onze redacteur Patrick Lefelon 3/7

BRUSSEL — Twee Belgen zijn gisterochtend gearresteerd voor het mogelijk bezit van kinderporno. De arrestaties maakten deel uit van de internationale ontmanteling van het kinderpornonetwerk „Shadows Brotherhood.” Specialisten bestempelen dit netwerk als één van de best beveiligde ter wereld. In twaalf landen werden gisteren tegelijkertijd 50 huiszoekingen uitgevoerd.

Het netwerk was georganiseerd als dat van een belangrijke criminele bende. De top nam nooit deel aan de praatgroepen waar pedofielen hun kinderporno uitwisselden. Zij controleerden via tussenpersonen wel de toegang tot die „chatrooms”. Wie betaalde, kreeg een paswoord en kon op afgesproken tijdstippen kinderporno uitwisselen. Wie zich te laat aanmeldde, kon niet meer binnen.

De organisatie werkte met een sterrenstelsel. Nieuwe leden kregen één ster. Als zij nieuwe kinderporno aanleverden, wonen zij extra sterren en kregen zo toegang tot meer exclusieve chatrooms.

Woordvoerder Len Hynds van de Britse Hi-Tech Crime Unit: „Zelfs ervaren speurders bestempelen de aangetroffen beelden en video's als de verschrikkelijkste kinderporno die zij ooit hebben gezien.”

Netwerk voor kinderporno opgespoord

DEN HAAG, 2 JULI. De politie heeft vandaag bij een wereldwijde actie in onder meer Nederland, België, Duitsland, Spanje, Canada en de Verenigde Staten een kinderpornobende opgepakt. De bende misbruikte minderjarigen en verspreide kinderporno via internet. Vanochtend zijn gelijktijdig op tientallen plaatsen invallen gedaan. Het zwaartepunt lag in Duitsland, waar 31 van de vijftig verdachten wonen. Het openbaar ministerie bevestigt dat er in Nederland ook huiszoeking is gedaan, maar wilde niets zeggen over eventuele aanhoudingen. De actie is het sluitstuk van een onderzoek dat een jaar geleden begon na een initiatief van de Zweedse Criminele Inlichtingendiensten. De operatie, „Twins”, werd geleid door een gespecialiseerde eenheid van de Britse politie. (ANP)

Wereldwijde actie tegen bende in kinderporno

DEN HAAG - De politie heeft dinsdag bij een wereldwijde actie in onder meer Nederland, België,

Eenendertig van de vijftig huiszoekingen vonden gisteren plaats in Duitsland. Ook in Canada, Denemarken, Roemenië, Nederland, Spanje, Italië en de Verenigde Staten waren er invallen. De eerste sporen van het netwerk waren ruim een jaar geleden gevonden in Zweden.

Het Belgische deel bestond gisterochtend uit drie tussenkomsten. Een 41-jarige vrijgezel uit Sint-Lambrechts-Woluwe kreeg de federale recherche over de vloer. Dat was ook het geval voor een verdachte uit Antwerpen. Telkens werd kinderporno in beslag genomen. Beide verdachten werden ondervraagd, maar niet aangehouden. De Computer Crime Unit gaat voort met het in beslag genomen computermateriaal.

De federale recherche van Leuven viel binnen in een bedrijf in Kortenberg, waarvan een IP-adres was teruggevonden bij het kinderpornonetwerk. (Elke internetgebruiker heeft een uniek IP-adres.)

Woordvoerder Theo Jacobs van het Leuvense parket deelde mee dat het bedrijf niets met de zaak te maken heeft. Mogelijk heeft een buitenlands personeelslid of een onbekende pedofiel het IP-adres gekraakt en gebruikt. De operatie onder de codenaam „Twins” was gistermorgen het sluitstuk van het onderzoek. De voorbije maanden zijn al zestien verdachten gearresteerd. Eén van hen, een Amerikaanse luchtmacht officier, pleegde de zelfmoord in zijn cel.

Netwerk kinderporno opgepakt

BRUSSEL Verschillende politiediensten, onder wie de Belgische, hebben een internationaal kinderpornonetwerk opgepakt. In tien Europese landen, de Verenigde Staten en Canada werden huiszoekingen bij vijftig verdachten verricht. De groep misbruikte kinderen en verspreide het pornografisch materiaal via het internet. De politiediensten namen talrijke computers, laptops, cd's en video's in beslag en ontdekten een gesofistikeerde manier van werken. De meeste verdachten wonen in Duitsland. In ons land werden in de gerechtelijke arrondissementen Brussel, Leuven en Antwerpen huiszoekingen uitgevoerd.

Duitsland, Spanje, Canada en de Verenigde Staten een kinderpornobende opgepakt. Leden van de bende misbruikten minderjarigen en verspreidden kinderporno via internet. Het landelijk parket van het Openbaar Ministerie heeft dinsdag bevestigd dat er in Nederland ook huiszoeking wordt gedaan. (ANP)

Huiszoekingen in België leveren weinig op

BRUSSEL - Na huiszoekingen over de hele wereld konden internationale politiediensten een kinderpornonetwerk oprollen. In ons land werden huiszoekingen uitgevoerd in Antwerpen, Kortenberg en Sint-Lambrechts-Woluwe. Bij die huiszoekingen werd bezwarend materiaal in beslag genomen, maar niemand werd aangehouden.

Roel Van Hofstraeten

GVA 3/7

Het was de Zweedse Criminele Inlichtingendienst die een jaar geleden een onderzoek opstartte naar de Shadows Brotherhood-bende. De meer dan honderd leden misbruikten minderjarigen en verspreidden kinderporno op het internet. Ze beschikten daarvoor over bijzonder gesofisticeerd materiaal, wat het speurwerk aanzienlijk bemoeilijkte.

Onder de coördinatie van Europol nam de Britse Hi-Tech Crime Unit het onderzoek over. Dinsdagochtend in alle vroegte vielen speurders binnen bij particulieren en bedrijven in België, Duitsland, Denemarken, Italië, Spanje, Zweden, Zwitserland, Roemenië, Canada en de Verenigde Staten. Alles samen werden 50 mensen opgepakt, 31 van hen zijn Duitsers.

In ons land vielen de speurders binnen in Antwerpen, Kortenberg en Sint-Lambrechts-Woluwe. In Sint-Lambrechts-Woluwe stootten de rechercheurs op bezwarend materiaal. Volgens het parket werd er niemand aangehouden. Een bedrijf in Kortenberg kreeg de specialisten van de Federale Computer Crime Unit over de vloer.

De bende gebruikte een computeradres van het bedrijf, maar volgens het Leuvense parket treft het bedrijf geen schuld. Vermoedelijk werd de server van de firma gebruikt door een werknemer in een buitenslands filiaal of kreeg een computerkraker het adres in handen.

Antwerpen

In het Antwerpse werd bij een huiszoeking eveneens bezwarend materiaal gevonden. Ook hier werd de verdachte die gevisieerd werd niet aangehouden. Volgens het parket is de link tussen de verdachte en het materiaal onvoldoende bewezen.

Het netwerk is opgepakt, stelt Europol, maar toch gaat het onderzoek door. Al de in beslag genomen computers, diskettes en video's worden nu onderzocht. Nog meer aanhoudingen worden niet uitgesloten.

Netwerk van kinderporno

LONDEN - De politie van zeventien landen, waaronder Nederland, heeft een kinderpornonetwerk opgepakt. Ongeveer vijftig verdachten zijn gearresteerd. De politie viel in alle landen tegelijk huizen van verdachten binnen. Het netwerk had ruim honderd leden, die volgens de politie met behulp van zeer geavanceerde technieken kinderporno uitwisselden. Enkele leden misbruikten kinderen en plaatsten de beelden op de website van de groep.

Anonieme kinderpornomeldingen bij Child Focus

Op www.childfocus-net-alert.be kan voortaan iedere internetgebruiker anoniem de sites melden waarop hij of zij kinderpornografisch materiaal tegenkwam. Child Focus opent dat meldpunt met de steun van de Europese Commissie in het kader van haar Actieplan voor een veiliger internet. Omdat burgers vaak bang zijn om zulke dingen bij de politie te melden, is de site een burgerlijk meldpunt. Child Focus speelt de informatie onmiddellijk door naar de federale politie. Niet-anonieme melders zullen achteraf door Child Focus op de hoogte worden gebracht van het verloop. Melders kunnen ook nog altijd terecht op het 110-noodnummer van Child Focus.

In de nasleep van het grootschalige onderzoek naar een kinderpornonetwerk ondervroegen het Antwerpse en Brusselse parket elk een informaticus. De Antwerpenaar ontwikkelde websites, zijn rol in het netwerk is niet duidelijk. De Brusselaar gedroeg zich na zijn eerste ondervraging dinsdag meer dan verdacht: hij probeerde sporen uit te wissen op de computer van zijn werkgever, het ministerie van Defensie. Hij werd meteen weer opgepakt.

Huiszoekingen bij Defensie in onderzoek naar pedonetwerk

BRUSSEL - De federale politie verrichtte dinsdagavond een huiszoeking in de gebouwen van het Ministerie van Defensie in Evere. Eerder op de dag had de politie een ambtenaar van het ministerie opgepakt wegens het bezit van kinderporno. Henri D.P. uit Sint-Lambrechts-Woluwe werd ingerekend in het huis van zijn ouders. De man legde inmiddels al bekentenissen af. Later op de avond vielen de speurders binnen op het ministerie om het kantoor van de man te doorzoeken.

De arrestatie kaderde in een internationale politieactie tegen het netwerk Shadows Brotherhood, een criminele organisatie die wereldwijd gruwelijke kinderporno verspreidt via het internet.

Pedofiel wist bewijzen uit computer

Een 41-jarige informaticus heeft verdachte bestanden uitgeveegd, net voor de speurders zijn computer wilden controleren. De federale recherche zat de man op de hielen in het kader van een internationale actie tegen pedofielen. De man is geen militair, maar werkt als ambtenaar in het militair Kwartier Koningin Elisabeth in Evere. Hij was dinsdagmorgen opgepakt in het kader van de politieactie tegen het pornonetwerk „Shadows Brotherhood.”

Ook in Antwerpen is dinsdag een computerspecialist gearresteerd. Volgens woordvoerder Leen Nuyts van het parket leverde de man technische bijstand voor het ontwerpen en beveiligen van websites. Tijdens de huiszoeking werd echter geen kinderporno aangetroffen. Het onderzoek moet nu uitwijzen of de man op de hoogte was van de activiteiten van het netwerk „Shadows Brotherhood.”

net. De man uit Woluwe was lid van die organisatie. In een tiental landen werden in totaal vijftig verdachten aangehouden. In ons land vielen speurders ook binnen in een computerbedrijf in Kortenberg. Het gerecht heeft aanwijzingen dat de informatica van dat bedrijf werd misbruikt voor het downloaden van kinderporno. (JM)

Leger wil informaticus ontslaan wegens kinderporno

De defensie medewerker die vorige week werd aangehouden wegens het bezit van kinderporno wordt waarschijnlijk ontslagen.

Volgens een legerwoordvoerder worden leden Henri D.P. (41) uit Sint-Lambrechts-Woluwe, bewaarende maatregelen genomen die kunnen variëren van een waarschuwing tot ontheffing uit het ambt. De zagsman gaat ervan uit dat de informaticus de zwaarste krijgt. „Gelet op de ernst van de feiten en zijn bekentenissen zie ik niet in wat het anders zou kunnen zijn. De bewaarende maatregel moet de faam van het Belgische leger blijven garanderen.”

(CN)

Pedoseksueel wist computerbestanden vlak na vrijlating door onderzoeksrechter

BRUSSEL - Henri D.P., de legerinformaticus die dinsdag werd opgepakt tijdens een internationale politieactie tegen bezitters van kinderporno, is gisteren aangehouden. Hij mocht eerder, na een eerste verhoor, van de onderzoeksrechter naar huis, maar haastte zich naar zijn kantoor en wiste er computerbestanden uit.

De 41-jarige vrijgezel werd ingerekend in het huis van zijn ouders, in Sint-Lambrechts-Woluwe. Speurders vonden duizenden afschuwelijke kinderpornografische foto's en films in zijn computerbestanden. „Zo erg dat zelfs de meest ervaren politiemannen onder de indruk zijn”, luidt het in gerechtelijke kringen. D.P., de zoon van een gepensioneerde legerofficier, was aanvankelijk vrijgelaten na een eerste ondervraging. Hij legde bekentenissen af en zei dat hij eerder toevallig, door het kraken van codes, op de verboden pornosite was beland. Na verhoor beval de onderzoeksrechter hem recht naar huis te gaan, maar de verdachte glipte binnen op zijn bureau op het mi-

nisterie van Defensie in Evere. Daar wiste hij bestanden uit zijn computer. Hij deed dat onder een andere naam.

VIJFTIG MAN VAST

Zijn verdachte ingreep werd pas duidelijk toen het gerecht dinsdagavond huiszoekingen deed in zijn bureau. De informaticus werd vervolgens aangehouden. Het gerecht onderzoekt nu of zijn betrokkenheid bij het internatio-

nale pedonetwerk verder reikt dan een toevallig bezoekje van de site.

In twaalf landen werden intussen in totaal vijftig verdachten opgepakt. Het gerecht probeert nu de honderden slachtoffertjes te identificeren. Zij waren vaak baby's die gruwelijke pedoseksuele handelingen moesten ondergaan. Of daar ook Belgische kinderen bij waren, is nog niet duidelijk. (JM)

In plaats van naar huis te gaan, ging Henri D.P. naar zijn werk, bij het ministerie van Defensie in Evere.

Daar probeerde hij, via de computer van een collega, gegevens te wissen die van op zijn computer waren verstuurd. Meer dan verdacht. De man werd weer opgepakt. Speurders verrichtten een huiszoeking in zijn kantoor. Henri D.P. moest zich woensdag voor de onderzoeksrechter verantwoorden. Of hij daadwerkelijk werd aangehouden, stond woensdagavond nog niet vast.

Of hij ook wist wat er op die sites zou komen te staan, moet het verder onderzoek uitwijzen. Bij de huiszoeking werd in elk geval geen belastend materiaal gevonden. De man werd na verhoor vrijgelaten.

Verdacht

Anders is het gesteld met Henri D.P. (41) uit Sint-Lambrechts-Woluwe. Ook hij werd dinsdag verhoord nadat bij een huiszoeking in zijn ouderlijke woonst computermateriaal in beslag was genomen. Onderzoeksrechter Freyne liet de man gaan.

Roel Van Hofstraeten

GVA 4/7

De internationale actie tegen het netwerk leverde de politiediensten flink wat materiaal op. Schokkende foto's, zo erg dat door de wol geverfde speurders er bijna letterlijk ziek van werden. In 12 landen werden 50 verdachten opgepakt, twee daarvan in ons land. Het Antwerpse parket legde dinsdag een informaticus op de rooster. Volgens woordvoerder Leen Nuyts leverde de man technische bijstand bij het ontwerpen van websites.

De afschuwelijke geheimen van het undernet

DM 6/7

Plassex met kinderen, babyporno, geboorteseks... Met de internationale undercover-razzia tegen cyberpedofielen dook de politie vorige voor het eerst écht onder in het undernet, de kelder van het world wide web. 'Zum kotzen. Dit heb ik nog nooit gezien.'

ANNE DE GRAAF

'Get out! The shadow strikers! Toen de 41-jarige Henri D.P. vorige week even vrij kwam na zijn verhoor bij de federale recherche, reed hij met honderdzestig kilometer per uur naar de legerbasis in Evere. Als bezeten ramde de militair op de alt+ctrl+del-toetsen van zijn klavier. Tot alle sporen gewist waren van zijn clandestiene connecties met de chatbox van 'Shadowz Brotherhood'. Maar het was te laat. Niet alleen ontdekte de politie dat hij 's ochtends vergeefs zijn computer had gespoeld. Tot overmaat van ramp bleek dat hij domweg het alarm over het hoofd gezien had dat het ondergrondse pedofiele genootschap Shadowz Brotherhood vorige week snel nog even verstuurde toen de politie in twaalf landen tegelijk aan het binnenvallen was.

D.P. was er gloeiend bij. Maar toen de Brusselse Computer Crime Unit D.P. in Sint-Lambrechts-Woluwe van zijn bed lichtte, waren de meeste andere ratten van het schip gevlucht. Slechts vijftig van de duizenden pedofielen die sinds 2000 vlijtig met elkaar prentjes hadden geruild, belandden achter de tralies. Er werden wel tientallen computers in beslag genomen. En toen kwam de knaller: bleek dat via Shadowz niet alleen 'gewone pedofilie' te zien was, maar ook baby-, geboorte-, plas-, martelseks en kinderporno met dieren. 'Zum Kotzen. Dit heb ik nog nooit gezien', zegt een onderzoeker in Brussel die contact had met Interpol.

Wonderland

Precies daarom betekende de vangst voor de Britse National Hi-Tech Crime Unit en Euro-pol toch een grote doorbraak. Met de operatie, opgestart in Zweden, werd voor het eerst een mokerslag toegebracht aan het undernet. Dat parallelle circuit bestaat al langer, maar dook voor het eerst echt op in 1998 in Atlanta, toen inspecteur Don Daufenbach van de National Customs ontdekte dat een gelijksoortig broederschap, Wonderland, eveneens 'onder' het web bezig was. Toen de cybercop in 1998 het brein achter de organisatie ontmaskerde, pleegden in drie operators zelfmoord door zich te vergifigen. Maar het circuit paste zich bliksemsnel aan. Inmiddels is er een *manual* van het under-

net verkrijgbaar en in het milieu circuleren lijsten met vernuftige paswoorden voor wie incognito naar de diepte wil.

Want bedachten Wonderland-adepten zich nog met codenamen uit James Bond-films, dan was de toegang tot Shadowz Brotherhood helemaal niet zo eenvoudig. Kandidaten moesten loodzware selectieprocedures doormaken om erbij te horen. Om de infiltratie van cyber-agenten tegen te gaan, crypteerde de webmaster zijn portaalsite en legde hij een David Hamilton-tafereeltje op het virtuele riool. Onder dat deksel daalden de leden af, langs de trappen van het undernet. En daar hoefden ze, luidens bronnen bij het Brusselse parket, niet eens zo gek veel voor te betalen. "In dat circuit komt het op vertrouwen aan, en op een eerlijke ruil", meldt een speurder. "Het lijkt op een spelletje kwartetten: jij krijgt drie van deze soort, als ik er twee van die mag. Op voorwaarde dat spelregels worden gerespecteerd."

Die spelregels waren geraffineerd bij de Brotherhood. Zo kregen binnenkomers op de ondergrondse webstek om te beginnen één enkele ster. Daarmee konden ze in relatief onschuldige chatrooms binnen, waarop alleen gefronnik getoond werd. Om meer sterren te verdienen, moesten ze zelf bijkomend materiaal leveren, waarna ze een stapje verder mochten, naar de real stuff. "Ze mochten van alles insturen. Ook amateurvideo's. Een webmaster waakte 24 uur over de 'waarde' van nieuw aangeleverde beelden. Het was walgelijk."

En zie: het nieuws verspreide zich als een lopend vuurtje in het criminele circuit, waardoor ook anderen de weg naar het undernet vonden. "Witteboordencriminelen, maffiosi, moordenaars, maar ook gewone perversen, zoals luierskadepten", zegt een onderzoeker in Brussel. "Het undernet is het theatrale woord voor het internet van de onderwereld. Een gesofisticeerde chatbox, met andere woorden. En het gaat maar door: inmiddels hebben 'betrapte' pedofielen *Altnet* en *Othnet* gefabriceerd."

Blijft de vraag hoe dat undernet nu precies werkt. "Het maakt gebruik van zogenaamde Internet Relay Channels (IRC) die door online providers in het leven worden geroepen", staat op de site van Pedowatch. "Dat heeft het voordeel dat gebruikers in real time, live, kunnen confereren", zegt een informaticus. "Vergelijk het met de chatboxen waarbinnen je privé kunt gaan kameken, zoals bijvoorbeeld op de koppel-site rendez-vous.be. Met die berichten bereik je de bestemming direct, maar je bent ook zo weer van mekaar verlost. En: je kunt onder codenamen opereren. Het pikante is dat je in die snelle berichten attachments, virtuele bagage, kunt meesturen. En daarin zal het venijn wel steken, denk ik. Ideaal voor pedofiel beeldmateriaal."

Op de Computer Crime Unit (CCU) van de Gerechtelijke Dienst Arrondissement Brussel (GDA) zijn de wegen naar het undernet bekend. Maar het aantal gemeente computer-

misdriven dit jaar schommelt nu al rond de zeshonderd, ruim tweehonderd meer dan voor heel 2001. "We komen mensen te kort om ons bezig te houden met het undernet", zegt sectieleider Gérald De Groot. "Jammer, maar er zijn helaas andere prioriteiten." De dertienkoppige dienst van De Groot levert bijstand telkens als de sectie pedofilie van de federale recherche bij huiszoekingen op computers stoot. Ook bij de operatie Shadowz gebeurde dat. Opdat niets van dit soort gegevens verloren zou gaan, zoals deze week toen de militair zijn bestanden snel ging vrijmaken, bevriezen de speurders de bestanden. Dat kan zelfs als de computer nog aanstaat. De Brusselse CCU geeft een 'leesbare' kopie aan terreinmensen. Die de rest weer uitrafelen.

'In dat circuit komt het aan op vertrouwen en eerlijke ruil. Het lijkt op een spelletje kwartetten: jij krijgt drie van deze soort, als ik er twee van die mag'

"We doen wat we kunnen", vertelt De Groot. "Maar als u berekent dat we met een computer een week zoet zijn om een harde schijf te bekijken, dan begrijpt u dat we niet nog meer mensen kunnen vrijmaken om ook nog eens te gaan surfen. We moeten helaas prioriteiten stellen. Bovendien stelt zich met het undernet telkens het probleem van het briefgeheim. Inbreken in een undernet-chatroom staat immers gelijk met het openen van een omslag."

Oog in oog

Toch is dat bezwaar niet zo onoverkomelijk als het lijkt. De overkoepelende Federale Computer Crime Unit (FCCU) kwam zelfs al een paar keer tussenbeide op het undernet, geeft commissaris Guy Verbeeren toe. "Het is een vorm van pro-actieve recherche die natuurlijk altijd gebeurde op verzoek van de onderzoekende magistratuur. Er zijn heel veel sites binnen dit circuit, waar je de uitwisselingen gewoon kunt volgen. Actief in een chatbox inbreken valt overigens onder de noemer 'onderscheppen van telecomunicatie', een onderzoeksvorm die soms toegelaten wordt. Door de onderzoeksrechter, natuurlijk."

"Ik sluit niet uit dat uitwisselingen in het undernet gelanceerd werden vanuit ons land, alleen is dat moeilijk te traceren".

Maar hoe zit dat nu precies als er een, zeg directe 'confrontatie' plaatsvindt? Als de politieman oog in oog komt te staan met de pedofiel in het undernet, gaat het dan om betrapting op heterdaad? "Wellicht wel",

zegt Verbeeren. "Al is dat relatief. Wat als die onder de naam van een alias optreedt? Wie zegt dat hij vanuit België heeft ingelogd? En wat als een Belg via een internetcafé in Barcelona op het undernet gaat? Hoe zit dat juridisch precies? Moet je dan een rogatoire onderzoekscommissie aanvragen?"

"Ik geef toe dat het undernet alles bemoeilijkt heeft. Je hebt niet alleen met de enormiteit van dit nieuwe circuit te maken, maar ook met de grenzeloosheid van het medium zelf. Bovendien gebeuren alle uitwisselingen in *real time*, als de computergebruiker dus voor zijn scherm zit. Wie het undernet wil begrijpen, moet vooral scherp kunnen luisteren."

En kunnen kijken. Ondanks inspanningen van internationale organisaties zoals Pedowatch draaien de ondergrondse chatrooms op volle toeren. Het volstaat 'pedo' en 'undernet' en 'lolita' in te tikken om in een muisklik uit te komen op virtuele gruwel waarvan niemand weet waar ze vandaan komt. Het undernet tiert zelfs zo welig, dat zelf uitgeroepen pedofielen en ouders van slachtoffers elkaar onlangs op het web begonnen uit te schelden. De discussie werd wat later nog aangewakkerd toen enkele moeders van slachtoffers in Amerika incognito in het undernet afdaalden en zich uitgaven voor pedofiel. "Geef ons undernet, dan kunnen we elders geen kwaad", schimpt Arby verbitterd op een site waar pedofielen hun schuldcomplex van zich af proberen te schrijven.

Voorlopig ziet het er helaas naar uit dat de virtuele onderwereld blijft bestaan. "Welke wet geldt hier?" vraagt Gérald De Groot van de Brusselse Computer Crime Unit zich af. "Hoe ver mag je gaan in het maken van backups na een huiszoeking? Tot de grenzen van België, tot die van Europa? Het gaat zo ver, en het ligt allemaal vreselijk gevoelig. Daarbij komt dat ontwikkelingslanden de providers gretig onderdak verschaffen. Er valt immers een forse cent mee te verdienen. En wie kan bewijzen dat de beelden in hun landen werden gemaakt? Het merendeel, zo is bekend, is uit het Oostblok afkomstig."

De enige manier om dat te achterhalen, blijft de methode van de Amerikaanse moeders. Zich uitgeven voor pedofiel om te kijken wat er leeft en beeft in het undernet. Een politietechniek die helaas neerkomt op uitlokking, een methode die door de Belgische wet verboden is. Maar die, zo viel tussen de regels te lezen, wel werd toegepast op de Europoel-zetel in Den Haag voor de operatie Shadowz. Maanden staarden agenten naar computerschermen om te worden aangevuld door een wereld waarvan ze walgden.

"We zouden wel willen maar we hebben geen tijd voor het undernet", zegt De Groot in Brussel. "We weten dat provocatie efficiënt kan zijn, in alle richtingen. Vorig jaar heeft een Amerikaanse agent zich uitgeven voor een kind. Op de afspraak verscheen een pedofiel. Hij was komen overvliegen uit België en is gearresteerd."

Het Brusselse gerecht heeft gisteren een medewerker van het ministerie van Defensie aangehouden wegens het bezit van kinderporno. De aanhouding is een uitloper van de internationale politieactie die dinsdag leidde tot het oprollen van een wereldwijd netwerk dat kinderporno produceerde en verspreide via internet. DM 4-7

Caspar Naber

De Defensie-medewerker (41) die gisteren werd aangehouden, was dinsdag al opgepakt en meegenomen voor verhoor. Dat gebeurde na een huiszoeking in zijn woning in Sint-Lambrechts-Woluwe. Daar waren meerdere computers in beslag genomen. Alvorens te kunnen zeggen of er kinderpornografisch materiaal in zat, moesten de speurders back-ups

maken. Dat nam wat tijd in beslag. Intussen werd de verdachte geconfronteerd met bezwaard materiaal dat in zijn woning was gevonden. Na daar uitleg over te hebben gegeven, mocht hij van de Brusselse onderzoeksrechter Freyne weer vertrekken.

Volgens sommigen werden aan die vrijlating voorwaarden verbonden die niet werden nageleefd door de verdachte. Hij zou na het verlaten van het bijgebouw van Justitie aan de Vierarmenstraat (naast het justitieplein) rechtstreeks naar zijn werk zijn gegaan om via de login van een collega informatie te wissen die hij via de computer

had verstuurd. Daarbij zou hij betrappt zijn door de interne informaticaveiligheidsdienst van het leger. Defensie kon dit verhaal gisteren niet bevestigen. Gerechtsbronnen evenmin.

Gistermiddag moest de Defensie-medewerker zich opnieuw melden bij de onderzoeksrechter. Die confronteerde hem met de resultaten van het onderzoek van de in beslag genomen computers. Die bleken kinderpornografisch materiaal te bevatten, meer bepaald foto's. Op basis daarvan werd de veertiger aangehouden.

Volgens de persdienst van het leger werkt de veertiger als informaticus op de hoofdzetel van het leger in Evere. De woordvoerder benadrukte gisteren dat de man behoort tot het burgerpersoneel en dus geen militair is. "Hij werkt voor een van de diensten in Blok-4. Daar zit de directie Materieel en de dienst die zich bezighoudt met de verwerking van de logistieke ver-

richtingen."

Verder onderzoek moet nu uitmaken of de informaticus iets te maken heeft met het wereldwijd opererende netwerk dat dinsdag werd opgerold tijdens een internationale politieactie. Het zwaartepunt van die operatie, die de codenaam Twins (tweelingen) droeg, lag in Duitsland. Daar doorzocht de politie volgens het Bundeskriminalamt (BKA) in Wiesbaden 37 woningen en bureaus van in totaal 34 verdachten. Daarbij werden 37 computers, ongeveer 2.700 cd-roms en 580 videocassettes in beslag genomen. Negen verdachten bekenden volgens het BKA via internet pornografische beelden uitgewisseld te hebben.

Ook in Nederland werden dinsdag huiszoekingen gehouden in het kader van de internationale operatie Twins. Volgens de woordvoerder van het landelijk parket gebeurde dat in een woning in Den Haag en in een bedrijf in Gouda. Daarbij werden

een aantal computers in beslag genomen alsook cd-roms en video's met kinderporno. De bezitter werd aangehouden. Volgens de woordvoerder werd vorige maand in Hoek van Holland ook al een verdachte aangehouden wegens het bezit van kinderporno.

In het Verenigd Koninkrijk, thuisbasis van het onderzoek naar het wereldwijd kinderpornonetwerk, werden na de huiszoekingen van dinsdag zes verdachten aangehouden. De National High-Tech Crime Unit (NHTCU) van de Britse politie, die het onderzoek coördineert, verklaarde al dat minstens twee van de zes beschouwd kunnen worden als 'senior players' in de 'Shadowz Brotherhood' (DM 3/7). Een van die twee verdachten werd gisteren zelfs bestempeld als 'een van de meesterbreinen' achter de broederschap. Die zou wereldwijd zo'n honderd leden hebben geteld. Ze wisselden via internet beeldmateriaal, uit van seksueel misbruik van tieners.

derschap beschikte "het meest gesofisticeerde uit de geschiedenis". De kinderporno omschreven ze als "het ergste dat we ooit onder ogen kregen". Veel leden bleken opnames te maken van de verkrachting van hun eigen

en baby's. De afbeeldingen werden niet alleen bekeken maar ook bediscussieerd in speciale chatrooms. Dat kon in het Engels, Duits, Frans, Nederlands en Spaans. De NHTCU noemde het materiaal waarover de broe-

kinderen. Dat leverde veel 'sterren' (punten) op die hen deden opklimmen in de hiërarchie.

Rel in raad na versturen mail kinderporno

Hoogeveense politicus mogelijk slachtoffer computervirus

Door Martin Vlaanderen ^{D'W/N}

HOOGEVEEN ■ In Hoogeveen is grote woede ontstaan over de verdenking dat met de huiscomputer van een raadslid sites met kinderporno zijn bezocht en gekopieerd. Deze beschuldiging komt van raadslid John de Vrieze van Leefbaar Hoogeveen.

De Vrieze heeft burgemeester Willem Urlings per brief verzocht de zaak te onderzoeken en de computer in beslag te nemen. De woede onder raadsleden is vooral groot, omdat De Vrieze direct deze krant in kennis stelde van zijn verdenking.

De burgemeester heeft de brief van De Vrieze inmiddels in handen gesteld van de politie.

Volgens De Vrieze, eigenaar van een computerbedrijf, heeft een verklekkersysteem na het kopiëren de sites vanuit de huiscomputer van het raadslid via e-mails verzonden naar onder meer collega-raadsleden.

Laster

Op de beschuldigingen is door de burgemeester en raadsleden met verbijstering gereageerd. "Dit vind ik op laster lijken", zegt de burgemeester. Het raadslid in kwestie is ontdaan en voelt zich 'finaal onmachtig' tegen de beschuldigingen.

Urlings en diverse raadsleden menen dat de bewuste e-mails van het raadslid het gevolg zijn van een virus. Volgens de burgemeester is de vermeende pornografische informatie bij de e-mails niet afkomstig van de computer van het raadslid. Urlings zegt dit nadat deskundigen zich volgens hem over de zaak hebben gebogen.

Gezegd is dat het gaat om het virus W32.yaha.E. Een woordvoerder van de internet-provider van het raadslid: "Als dit virus actief is, kan de informatie ook van een andere computer komen. Als ik zijn e-mail-adres weet, kan ik via dat adres pornografie versturen. Dat doet het virus ook."

Raadslid beschuldigd van kinderporno

^{MEXA}
^{5/7}
Hoogeveen Raadslid J. de Vrieze (Leefbaar Hoogeveen) van de gemeente Hoogeveen beschuldigt een mederaadslid van het, al dan niet per ongeluk, versturen van kinderporno naar de overige raadsleden. Burgemeester W. Urlings is zeer ontstemd over deze beschuldigingen, temeer daar De Vrieze er mee naar de media is gestapt. Alle raadsfracties, inclusief Leefbaar Hoogeveen, veroordeelden gisteren de handelwijze van het raadslid. De Vrieze zelf zegt slachtoffer te zijn van een virus. (ANP)

HOOGEVEEN ■ Fractievoorzitter Gerard Fidom van Leefbaar Hoogeveen voert nog deze week crisoverleg met fractie en partijbestuur. Dat gebeurt naar aanleiding van de beschuldigingen die zijn fractiegenoot John de Vrieze heeft geuit aan het adres van een ander raadslid. ^{D'W/N}
^{5/7}

Net als de overige fractievoorzitters neemt Fidom afstand van de aantijgingen over kinderporno. "Ik heb John direct gezegd dat ik het verkeerd vond dat hij naar de krant is gestapt."

Volgens Fidom moet de kwestie worden uitgepraat binnen de fractie van Leefbaar Hoogeveen, een nieuwe partij die bij de laatste verkiezingen vanuit het niets met twee zetels in de raad kwam. "Ik weet niet hoe het bestuur hier over denkt. We moeten dit uitpraten."

De Vrieze vindt het hem niet verwijtbaar dat hij de zaak direct heeft aangekaart in de krant. "Toen ik de e-mails met verwijzingen naar pornosites ontving van dit raadslid, heb ik hem zowel donderdag als vrijdag om uitleg gevraagd. Ook heb ik de burgemeester een mail gestuurd, maar ik heb geen reactie gekregen."

De Vrieze verwijst ook naar diverse conflicten die hij met de gemeente heeft gehad. Hij vindt de wijze waarop de gemeente hem heeft behandeld zeer verwerpelijk.

Door Martin Vlaanderen ^{D'W/N}

^{5/7}
HOOGEVEEN ■ Sinds John de Vrieze dit jaar raadslid werd, is het in politiek Hoogeveen niet meer zoals het was. Zijn radicalisme en provocaties staan haaks op de sinds decennia gevoerde lokale consensuspolitiek. Hij zet de verhoudingen in het gemeentehuis op scherp en confronteert.

De door hem vermoede cultuur van achterkameretjespolitiek wil de Hollandschevelder hoe dan ook bestrijden. Niet door te vergaderen. Want vaak is hij er niet tijdens overleg. En is hij er wel, dan zegt hij weinig of niets. Want John de Vrieze heeft weinig met die anderen. Hij

kunt wel duizend keer onschuldig zijn, maar er blijft toch altijd een bijsmaak aan zitten. Ik voel me zo machteloos. De onderste steen moet boven komen."

Het raadslid is blij met een getekende verklaring van de gezamenlijke fractievoorzitters, inclusief de fractievoorzitter van Leefbaar Hoogeveen, die gistermiddag afstand hebben genomen van de beschuldigingen en excuses eisen van De Vrieze. "Daar voel ik mij bijzonder door gesterkt."

Het computervirus

^{D'W/N}
^{W32/Yaha-E}
⁵⁻⁷

Het computervirus W32/Yaha-E komt de computer binnen via e-mails met onschuldige tekstjes zoals *Romantic Love, I like you so much, of Joke*.

Wie zo'n e-mail opent, activeert onbedoeld het virus, dat vervolgens berichten begint te versturen naar de adressen uit het adresboek van de geïnfecteerde computer. Dat gebeurt automatisch, ook als de gebruiker zelf niet aan het e-mailen is.

Het virusprogramma beschikt over een lange rij trefwoorden waarmee het zelf adressen opstelt van internetpagina's. Deze adressen worden meegestuurd met de e-mails. Als de ontvangers hun mail openen en op zo'n adres klikken, worden ze automatisch verbonden met de betreffende internetpagina. Tevens halen ze het virus dan binnen in hun eigen computer.

Het Hoogeveense raadslid dat nu wordt beschuldigd van de verspreiding van kinderporno, is volgens zijn internetprovider slachtoffer geworden van dit virus. Zijn computer heeft op eigen houtje tientallen e-mails verstuurd naar gemeenteraadsleden en andere relaties, met daarin onder meer de door het virus zelf gefabriceerde internetverwijzing www.fucker.org.

sprekt hun taal niet, en ziet hun rapporten, nota's en visies als uiting en bevestiging van een op hol geslagen bureaucratie.

Zijn afkeer van bestuur en politie dateert van langer. Vele malen heeft hij aanvaringen gehad met de politie, die hij beschouwt als een verlengstuk van de bestuursklik in het gemeentehuis. In 1999 heeft hij onterecht een week in de cel gezeten. "Een nachtmerrie."

Dit jaar werd hij na een beschuldiging van mishandeling in familiesfeer door de politie achtervolgd en in de boeien geslagen. Bij zijn aanhouding, na het negeren van

John de Vrieze

diverse stopbevelen, werd zijn vader volgens hem node-loos in elkaar geslagen.

De Vrieze kreeg een conflict met de gemeente toen hij een locomotief en spoorrails in zijn tuin zette. Het werd een eindeloos gesteggel, waarbij hij van de rechter deels zijn zin kreeg.

Als raadslid beschuldigde hij de sociale dienst van intimidatie, toen hij tevergeefs een bijstandsuitkering aanvraagde. Op het ogenblik vecht hij met de gemeente over mogelijk illegale plaatsing van tien tractoren bij zijn huis. De Vrieze zette de tractoren op naam van zijn Russische vriendin en verhuurde zijn

Raad Hoogeveen pal achter van kinderporno beschuldigd raadslid

Door Martin Vlaanderen ^{D'W/N}
en Michel Brandsma ^{5/7}

HOOGEVEEN ■ De politieke partijen in Hoogeveen eisen excuses van raadslid John de Vrieze van Leefbaar Hoogeveen. De Vrieze beschuldigt een ander raadslid van verspreiding van kinderporno per e-mail. Alle fractievoorzitters, inclusief Gerard Fidom van Leefbaar Hoogeveen, nemen daar afstand van. Gistermiddag presenteerden ze een gezamenlijke verklaring waarin ze spreken van een onbewezen beschuldiging die getuigt van weinig respect en integriteit.

Op verzoek van burgemeester Willem Urlings, die de beschuldiging beneden alle peil noemt, onderzoekt justitie de aantijging. Het in opspraak geraakte raadslid heeft bij de

politie aangevraagd om een snelle inbeslagname van zijn computer. Zo kan volgens hem zijn onschuld worden bewezen. Hij werpt de beschuldiging verre van zich en voelt zich zwaar gekwetst.

Het bewijs dat De Vrieze zegt te hebben, een e-mail van de beschuldigde met daarin het adres van een internetpagina, roept vragen op. Deze krant heeft De Vrieze tevergeefs gevraagd om te tonen hoe de kinderporno kan worden bekeken. De Vrieze zegt dat niet te hebben onderzocht. Hij denkt dat de bewuste internetpagina

een uitlokkingspagina is die in Amerika wordt gebruikt om kinderpornonetwerken op te sporen, zodat het 'waarschijnlijk' om kinderporno gaat.

Vast staat wel, dat de computer van de in opspraak geraakte volksvertegenwoordiger geïnfecteerd is geweest met een virus. Zijn internetprovider bevestigt dat. Het virus verzendt automatisch e-mails met daarin internetadressen die door het virus zelf worden opgesteld. Eén van die adressen luidt www.fucker.org. Dit is het adres dat De Vrieze heeft ontvangen van het door hem beschuldigde raadslid.

■ ZIE VERDER

Raadslid gekwetst door beschuldiging

het door hem beschuldigde raadslid e-mail verstuurd met daarin internetadressen van kinderpornosites. Tot nu toe heeft echter niemand daarvan het bewijs kunnen laten zien, ook John de Vrieze niet.

"En dat kan ook helemaal niet", zegt de beschuldigde. "Ik heb geen kinderporno bekeken op het internet. Dit is laster. John de Vrieze is paranoia. Niet voor rede vatbaar. Intimiderend. Hij denkt dat de hele gemeente tegen hem is. Hij wil iedereen teruggakken. Nu ben ik aan de beurt, de volgende keer is het iemand anders."

Aangifte tegen De Vrieze wegens smaad of laster wil hij nog niet doen. "In elk geval niet zolang het onderzoek loopt. De zaak is gelukkig in handen van de politie. Ik hoop dat ze zo snel mogelijk mijn computer onderzoeken, en ook die van De Vrieze. Ik ben hartstikke onschuldig."

De in opspraak gebrachte

volksvertegenwoordiger is slachtoffer geworden van het computervirus W32/Yaha-E, dat binnenkomt via onschuldige e-mailtjes. Zijn dochtertje heeft zo'n e-mailtje geopend en daarmee onbedoeld het virus geactiveerd.

"Vorige week werd ik gebeld door een collega die tien e-mails van mij had gekregen. Ze waren de vorige avond verstuurd, toen ik in de raadsvergadering zat. Ik heb mijn mailbox geopend en trof daar wel honderdvijftig mailtjes aan. Viruswaarschuwingen, tekstjes als 'I like you', andere rommel. Het virus heeft op eigen houtje berichten verstuurd naar allerlei adressen uit mijn adresboek."

De mailtjes zijn ook verstuurd naar het gemeentehuis. "Daar zijn ze gelukkig bewaard gebleven", zegt het raadslid. "De politie kan ze dus altijd nalezen. Het is vreselijk als je naam met zoiets in verband wordt gebracht. Je

"Ik werp die beschuldiging verre van mij. Kinderporno is het meest verwerpelijk dat er bestaat. Het is zo kwetsend als je daarmee in verband wordt gebracht. Het spookt voortdurend door mijn hoofd. Eerst was ik er nog wel nuchter onder, maar nu ben ik af en toe flink van de kaart."

Volgens John de Vrieze heeft

'Onderzoek beschuldigingen en oordeel dan'

Door Ed van Tellingen

HOOGEVEEN ■ John de Vrieze van Leefbaar Hoogeveen beschuldigt een collega-raadslid van het kopiëren van kinderporno-sites. Had hij die zaak niet eerst moeten laten onderzoeken voordat hij de openbaarheid zocht? En moet De Vrieze zijn excuus aanbieden, zoals de gemeenteraad nu van hem eist? De bevolking in de Hoogeveense Hoofdstraat geeft haar mening.

Raadslid John de Vrieze van Leefbaar Hoogeveen blaast wel erg hard van de toren. Hij moet wel heel zeker van zijn zaak zijn dat hij een collega-raadslid beschuldigt van het kopiëren van kinderporno-sites. Zo luidt grofweg de mening van de straat. En de passanten in de Hoofdstraat zijn het vrijdagmiddag eens: onderzoek de beschuldigingen. En oordeel daarna.

"Tja, die De Vrieze heeft al

tijd wel wat, maar ik vind niet dat hij nu al zijn excuus moet aanbieden, zoals de gemeenteraad van hem eist." Lucas en Margje Tietema uit Hoogeveen volgen de 'kinderporno-affaire' op de voet. "Kijk, als na het onderzoek blijkt dat De Vrieze de plank helemaal mislaat, ja, dan moet hij met excuses komen. Niet eerder."

Zij glimlachen. "Ach, Hoogeveen heeft wat met seks hè." Is het niet wethouder Punt die zijn werkster seksplaatjes liet zien, dan is het wel oud-burgemeester Faber die ooit in het nachtlevens van Zwolle werd gesignaleerd. "Kennissen praatten daar onlangs nog over. Dat de burgemeester op stap was in Zwolle. Dat verhaal kennen ze nog", zegt Tietema.

Voorzichtig

Dit soort verhalen kleeft jaren later nog aan de persoon. "En juist daarom moet je met deze beschuldigingen heel voorzichtig omspringen", zegt Marjan van der Vinne uit Hoogeveen. "De ervaring leert dat mensen deze verha-

len niet snel vergeten. De betrokkene krijgt voor zijn leven een stempel op gedrukt." Zij spreekt van een hele zware beschuldiging die heel goed moet worden onderzocht. "Als er al sprake is van kinderporno-sites, dan nog kunnen zij door dat virus van elders komen."

Gerda Kiekenbelt uit Drijber heeft zelf last van het virus. "Nou ja, mijn computer natuurlijk." Zij vindt dat De Vrieze nog niet de openbaarheid had moeten zoeken. "Eerst onderzoek, dan conclusies." De Hoogeveense Yvonne Wind deelt die mening. "Ja, en blijkt dan dat er echt iets helemaal mis is, dan mag die hele zaak ook in de publiciteit. Een gezond wezen kopieert die sites niet."

Vriendin Lidy Flierema uit Zuidwolde vult aan: "Het is niet goed te praten om iemand maar zo direct te beschuldigen van zoiets ernstigs. Zelfs een man als Volkert van der G., verdacht van de moord op Pim Fortuyn, wordt nu nog beschermd." Gerrit Jonkman uit Hooge-

veen vermoedt dat De Vrieze niet zo naïef is om de kwestie zomaar aan te zwengelen. "Hij weet wat hij doet. Hij moet pas zijn excuus aanbieden als straks zou blijken dat zijn beschuldigingen niet kloppen."

Dubieuze praktijken

Deze nuancering is aan de Hoogeveener J. de Lange niet besteed. De Vrieze is zo vaak in het nieuws met 'dubieuze praktijken'. De man is in zijn ogen al tijden niet goed bezig. Met een knipoog: "Deze man heeft in Hollandscheveld wel wat meer op de rails gezet." Dorpsgenoot van De Vrieze, Henk Zomer, kwalificeert de handelswijze als 'ondoordacht'. Het virus dat huishoudt in de computers van de Hoogeveense raadsleden zit ook in zijn computer. "Dat virus doet gekke dingen, hoor."

Zomer meent dat De Vrieze te zeer op sensatie is belust. "Wat hij nu doet, lijkt veel op een tegenactie. In de trant van: 'Ik ben slecht behandeld door de politie. Nu ben ik aan zet.'"

Raadslid stuurde geen kinderporno

HOOGEVEEN - PvdA-fractievoorzitter Smid in de raad van Hoogeveen is niet schuldig aan het versturen van kinderporno per e-mail. De politie had zijn computer en die van andere raadsleden in beslag genomen. Volgens het openbaar ministerie zijn geen sporen van porno gevonden. Vermoedelijk gaat het om een wormvirus dat zich verspreidt door een bijlage bij e-mails.

Raadslid vrijgepleit van versturen kinderporno

HOOGEVEEN - PvdA-fractievoorzitter K. Smid in de gemeenteraad van Hoogeveen is niet schuldig aan het versturen van kinderporno per e-mail. Het Openbaar Ministerie in Assen heeft geconcludeerd dat hij het slachtoffer is van een computervirus. Hij wordt niet strafrechtelijk vervolgd. (ANP) **VK 24/7**

Geen excuus van John de Vrieze

HOOGEVEEN ■ Raadslid John de Vrieze van de gemeente Hoogeveen weigert excuses te maken voor de wijze waarop hij afgelopen week een raadslid beschuldigde van het bezoeken en kopiëren van sites waarop kinderporno zou staan.

Dit blijkt uit een brief van het raadslid aan de gemeente. De fractievoorzitters eisten zijn excuus voor de wijze waarop hij in hun ogen een totaal onbewezen beschuldiging via deze krant naar buiten heeft gebracht.

De Vrieze heeft zich don-

derdagavond tijdens een partijraad verantwoord voor zijn optreden. Volgens fractievoorzitter Gerard Fidom heeft De Vrieze met zijn uitleg aan de partij een ander licht op de zaak laten schijnen.

Niettemin is de mening van de partij dat De Vrieze niet direct de krant had moeten informeren over zijn verdenking. Afgesproken is dat hij een reactie geeft richting de gemeenteraad. "De gemeenteraad moet dan zeggen of hij hiermee akkoord gaat", zegt Gerard Fidom.

Raad roept De Vrieze nog eens op excuses te maken

HOOGEVEEN ■ Het Hoogeveense overleg van fractievoorzitters heeft raadslid John de Vrieze nogmaals verzocht zijn excuses aan te bieden. Dit wegens de door hem

tuin aan een Russische. De gemeente wil de tractoren laten verwijderen.

Het gedrag van De Vrieze roept zowel in als buiten de gemeenteraad weerstanden op. Hij gaat niet gebukt onder de publicatie van zaken die door een ander als strikt privé worden beschouwd. Zoals de scheiding van zijn vrouw en de beschuldigingen van mishandeling in familiesfeer. Hij blijft onbekommerd als zijn privé zaken in de krant worden geplaatst. Even onbekommerd heeft hij deze week de zaak rond de vermeende kinderporno-sites naar buiten gebracht. En toch, voor het eerst leek De Vrieze deze week heel even geraakt na een gesprek met burgemeester Urlings over de wijze waarop hij deze zaak naar buiten had gebracht. Het raadslid vroeg deze krant of het niet verstandig was alsnog te wachten met publicatie. Maar toen bleek dat de zaak richting justitie en politie werd doorgeschoven. Publiciteit was een feit.

geuite verdenking dat met de computer van een collega-raadslid kinderporno-sites zijn bezocht en gekopieerd. Een eerdere oproep van de fractievoorzitters heeft De Vrieze naast zich neergelegd.

Het herhaalde verzoek aan De Vrieze is gedaan in een brief, die gisteravond door een gemeentelijke bode bij hem is thuisbezorgd. De Vrieze zegt dat hij zijn excuses niet zal aanbieden.

"Ik kan geen zinnig woord toevoegen aan wat ik al heb gezegd. Ik heb uitleg gegeven over wat ik heb gedaan. Blijkbaar weten ze niet hoe ze hiermee moeten omgaan", aldus het raadslid uit Hollandscheveld.

In reactie op verwijten die De Vrieze uitte over onder anderen de rol van de burgemeester in de kwestie, wordt in de brief aan De Vrieze gesteld: "In plaats van uw excuses te maken, richt u uw pijlen nu op gedrag van andere personen uit de Hoogeveense gemeenteraad. Wij blijven graag bij het punt waar het ons om gaat, en blijven van mening dat u alsnog uw excuses zou moeten aanbieden. Wij achten goede collegiale verhoudingen binnen onze gemeenteraad van groot belang. Ernstig verstoorde persoonlijke verhoudingen zijn volgens ons schadelijk voor een

Uitslag zaak 'kinderporno' volgende week

HOOGEVEEN ■ De uitslag van een justitieel onderzoek naar de vraag of met de computer van een Hoogeveense raadslid sites met kinderporno zijn bezocht en gekopieerd, wordt begin volgende week bekend gemaakt. Dit heeft officier van justitie Marcel Wolters van het openbaar ministerie in Assen gisteren gezegd. Wolters wilde verder geen woord kwijt over de zaak, die de afgelopen twee weken door politie en justitie is onderzocht. Hij zei dat justitie 'maandag en uiterlijk dinsdag' met een verklaring komt. De verdenking van het raadslid met wiens computer 'geknoeid' zou zijn, is geuit door raadslid De Vrieze van Leefbaar Hoogeveen.

Raadslid stuurde geen kinderporno

HOOGEVEEN, 23 JULI. PvdA-fractievoorzitter K. Smid in de gemeenteraad van Hoogeveen is niet schuldig aan het versturen van kinderporno per e-mail. Dat meldt het openbaar ministerie in Assen. Een collega-raadslid, J. de Vrieze, berichtte Smid begin deze maand van het strafbare feit. De politie nam de computer van Smid daarop in beslag, maar vond geen sporen van porno. Het openbaar ministerie concludeert nu dat hij waarschijnlijk het slachtoffer is van een computervirus, dat ongemerkt kinderporno heeft verstuurd. (ANP)

gezonde politieke discussie." Een woordvoerder van justitie verklaarde gisteren dat de computer van het raadslid tegen wie De Vrieze verdenkingen heeft geuit, wordt onderzocht. De verwachting is dat het onderzoek binnen twee weken is afgerond. Op basis daarvan wordt bepaald of er al dan niet sprake is van een strafbaar feit.

Justitie: PvdA-raadslid verstuurde geen porno

Door onze Drentse redactie

HOOGEVEEN ■ Met de huiscomputer van PvdA-fractievoorzitter Klaas Smid uit Hoogeveen zijn geen sites met kinderporno bezocht en gekopieerd. Tot die conclusie komt het openbaar ministerie in Assen, dat de beschuldiging van raadslid John de Vrieze van Leefbaar Hoogeveen de afgelopen weken onderzocht. Volgens justitie zijn er geen aanwijzingen voor de geuite verdenking.

Blij

Smid is blij met de uitkomst van het onderzoek maar bezint zich wel op juridische stappen tegen De Vrieze wegens laster of smaad. Vandaag brengen OM en gemeente Hoogeveen meer details naar buiten. De beschuldigde politicus lijkt, zoals eerder al werd aangenomen, slachtoffer van een computervirus. Dat zou bestanden van het

Vervolg van pagina 1

Door Martin Vlaanderen

HOOGEVEEN ■ Justitie heeft niets onoorbaars gevonden in de computer van PvdA-fractievoorzitter Klaas Smid. Hij werd vorige maand door raadslid van Leefbaar Hoogeveen John de Vrieze beschuldigd van het bezoeken en kopiëren van sites met kinderporno. De meeste fractievoorzitters vinden dat De Vrieze excuses moet aanbieden. John de Vrieze vindt dat het onderzoek niet goed is uitgevoerd.

"Het onderzoek is onvolledig", zegt hij. "Justitie heeft de bestanden op m'n computer niet eens nagekeken. Ze hebben niet gezien wat ik heb gezien. Ze vroegen me te beschrijven wat ik had gezien. Deze uitslag verbaast me dan ook niets."

Diverse raadsleden vragen zich vertwijfeld af waarmee De Vrieze bezig is, nu hij alsnog weigert excuses aan te bieden. VVD-fractievoorzit-

web naar adressen hebben verstuurd uit het computerbestand van Klaas Smid.

Zijn dochttertje had begin deze maand een onschuldig ogend e-mailtje geopend en daarmee onbedoeld een virus geactiveerd. Vervolgens kregen tal van mensen, waaronder raadslid De Vrieze, mailtjes toegestuurd. Een bewijs van kinderporno kon niet worden getoond, ook niet door De Vrieze. Die kaartte de zaak aan bij burgemeester W. Urlings en stapte naar deze krant.

Politie en justitie hebben de beschuldiging onderzocht. Daartoe werd de computer van het beschuldigde raadslid in beslag genomen. Volgens het OM is er echter niets strafbaars gebeurd.

■ ZIE VERDER

'Je beschadigt iemand voor het leven'

ter Arnaud Bottenheft: "Als het mij was overkomen, zou ik advies inwinnen over mogelijke juridische stappen. Dit is toch vreselijk. Je beschadigt iemand voor het leven. Burgers zullen toch zeggen: waar rook is, is vuur. Ik denk dat excuses op zijn plaats zijn en dat dit het laatste moment is waarop De Vrieze die kan aanbieden."

CDA-fractievoorzitter Jan Ballast: "Het zou De Vrieze sieren als hij toegeeft dat hij ongelijk heeft. Hij moet van de conclusie van het onderzoek afblijven. We moeten overleggen hoe we nu verder moeten."

Fractievoorzitter Jan Hein van GroenLinks: "Zeer onfris hoe John de Vrieze met deze zaak omgaat. Hij moet z'n excuus aanbieden en wat mij betreft gewoon eens een flinke douw krijgen."

D66-fractievoorzitter Cees Slottje: "Ik denk dat justitie goed over deze zaak heeft nagedacht. Excuus van De Vrieze lijkt me verstandig."

Partij De Vrieze neemt burgemeester onder vuur

Door Martin Vlaanderen

0 v/h N 2/7
HOOGVEEN ■ De rel rond het vermeende computer-misbruik door een Hoogeveens raadslid, die sites met kinderporno zou hebben bezocht en gekopieerd, heeft grote gevolgen voor de verhoudingen in de gemeenteraad.

HOOGVEEN ■ Raadslid John de Vrieze van Leefbaar Hoogeveen laat zich niet intimen. Opstappen omdat hij PvdA-collega Klaas Smid onterecht beschuldigde van het verspreiden van kinderporno? Hij pikt er niet over. Sterker, hij ziet in de toekomst wel een rol voor hemzelf weggelegd als burgemeester van Hoogeveen.

De Vrieze stelt dat in een reactie op het commentaar dat eergisteren in deze krant stond. De politicus kijkt reikhalzend uit naar 2004, wanneer de gekozen burgemeester al een feit kan zijn. "Ik denk dat de functie mij op het lijf is geschreven en zal me zeker verkiesbaar stellen." Mocht die droom niet haalbaar zijn dan denkt de Hollandschevelder nog jarenlang in de lokale politiek actief te zijn. "Ik heb nog minimaal acht jaar nodig om politieke veranderingen door te voeren", stelt De Vrieze. Volgens hem is deze raadsperiode van vier jaar te kort om de Hoogeveense politieke 'halsstarrigheid, koppigheid en achterkamertjes politiek' aan te pakken.

het mogelijke computer-misbruik op maandag 1 juli bij de burgemeester meldde, neemt het optreden van burgemeester Willem Urlings onder vuur.

De partij vindt dat de eerste burger niet adequaat optrad door vorige week tot twee keer toe de fractievoorzitters bijeen te roepen, om dreigend negatieve berichtgeving in de media af te wenden. In een schriftelijke reactie aan de fractievoorzitters stelt de partij dat 'onverwijld onderzoek' naar de inhoud van de beschuldiging de enige passende reactie was geweest.

Nu dit volgens de fractie niet is gebeurd, meent zij dat mogelijk computer-misbruik niet meer onomstotelijk is vast te stellen. De fractie meent na onderzoek dat de kwestie zeker niet kan worden toegeschreven aan het genoemde virus W32/Jaha E, zoals door anderen wel is gesteld.

De Vrieze stelt in een persoonlijke, schriftelijke reactie dat de burgemeester de raad heeft beïnvloed en tegen hem heeft 'laten keren'. "Zonder dat er een start is gemaakt

met een onderzoek weet de voorzitter al de uitkomst en weet (met) welk virus we te maken hebben", aldus De Vrieze.

Burgemeester Urlings zegt in reactie op de verwijten: "Ik heb de brief van De Vrieze maandag gekregen. Dinsdag morgen heb ik advies gevraagd aan onze jurist. Zo van: wat moet ik hier als burgemeester mee? Die middag heb ik het aan de hoofdofficier van justitie voorgelegd. Vervolgens is de politie er in overleg met justitie mee verder gegaan."

PvdA-raadslid Paul Kok: "Het verbaast me dat John de Vrieze, die in de computers zit, zo onvoorbereid en onzorgvuldig met zo'n beschuldiging komt. Onbegrijpelijk. Ik weet niet wat hem behelst. Die pakketten van Microsoft rammelen aan alle kanten en via e-mail haal je toch allerlei onheil in huis."

Fractievoorzitter Jan Braam van de ChristenUnie: "Het heeft me zo bezig gehouden en het heeft zo ingegrepen. Ik vind even niks en wil me in de zaak verdiepen."

Burgemeester Willem Urlings, op vakantie nabij Nice: "Ik laat me even niet verleiden tot een uitspraak en geniet van m'n vakantie. Ik wil eerst de nuances van de zaak bestuderen."

Virus in plaats van politicus verstuurd kinderporno

HOOGVEEN — PvdA-fractievoorzitter K. Smid in de gemeenteraad van Hoogeveen is onschuldig aan het versturen van kinderporno per e-mail. Het openbaar ministerie (OM) in Assen heeft geconcludeerd dat hij het slachtoffer is van een computervirus. Justitie zal het betrokken raadslid niet strafrechtelijk vervolgen.

De politie had computers van Smid en andere raadsleden in beslag genomen. Zij heeft geen sporen van pornoafbeeldingen gevonden. Vermoedelijk gaat het om een wormvirus dat zich verspreidt door een bijlage die

bij e-mails is gevoegd. In een brief aan de burgemeester van Hoogeveen, betichtte collega-raadslid J. de Vrieze Smid begin juli van het versturen van kinderporno aan raadsleden.

Smid is opgelucht over de uitkomst van het onderzoek. "Ik had ook niet anders verwacht." Hij overweegt De Vrieze aan te klagen wegens smaad en laster. Raadslid J. de Vrieze noemt het onderzoek door het OM onvolledig en slecht. Hij houdt ook na het onderzoek nog steeds vol dat er wel degelijk strafbare feiten zijn gepleegd. (ANP)

COMMENTAAR

Politiek graf

Politici hebben de taak om misstanden aan de kaak te stellen. Hoe ver kan en mag een raadslid daarin gaan? Die vraag is uiterst actueel na de 'kinderporno-affaire' in Hoogeveen. De afgelopen weken was de doorgaans rimpelloze politieke javers in deze gemeente een kolkende watermassa. Veroorzaakt door John de Vrieze van Leefbaar Hoogeveen. Het enfant terrible van de raad had dit keer geen steen in het water gegooid, maar een compleet hunebed. Hij beschuldigde een collega-raadslid, PvdA-fractievoorzitter Klaas Smid, van het verspreiden van kinderporno. Een zeer zware aantijging. De Vrieze kaartte de kwestie bij de burgemeester aan en stapte naar deze krant. Toen Justitie zich er over boog was publicatie een feit. Inmiddels is het onderzoek afgerond. Uitkomst: geen spoor van (kinder)porno. Een computervirus bleek (lege) e-mails te hebben verstuurd. De Vrieze heeft zich enorm vergalopperd. Nota bene iemand die thuis is in de wereld van de ICT. De vermeende kinderporno bleek een storm in een glas water, de beschadiging van het betrokken raadslid niet. De Vrieze lijkt zijn laatste restje geloofwaardigheid om zeep te hebben geholpen, maar graaft toch stug door aan zijn politieke graf. Excuses komen niet in zijn vocabulaire voor. De vraag is hoe lang de Hollandschevelder op deze wijze kan doorgaan. Smid twijfelt aan juridische stappen, de raad lijkt vleugellam. Ondertussen wordt de (politieke) situatie met de dag onhoudbaar. Misschien staat opstappen wel in De Vriezes woordenboek.

REAGEREN?

1 zw-drenthe@dvh.nl

Vrijgeleite PvdA-fractie leider weet nog niet of hij stappen onderneemt tegen John de Vrieze van Leefbaar Hoogeveen

Door Michel Brandsma

HOOGVEEN ■ Hij is opgelucht en woedend tegelijk, het Hoogeveense raadslid Klaas Smid. Opgelucht omdat Justitie zijn naam heeft gezeverd, woedend omdat John de Vrieze van Leefbaar Hoogeveen hem blijft beschuldigen van de verspreiding van kinderporno. Verbijsterd blikt hij terug op wat hem is overkomen. "Kan dit zomaar? Het lijkt wel sciencefiction."

Er zijn van die momenten die een mens niet snel vergeet. Maandagmiddag 1 juli om half vier werd Smid, fractie-

Klaas Smid

voorzitter van de PvdA, op zijn werk gebeld door een journalist van deze krant. John de Vrieze beschuldigde hem van de verspreiding van kinderporno, zo kreeg hij te horen. Of hij maar even wilde reageren. "Ik was overdonderd. Verbijsterd. Ont-hutst. Ik dacht alleen maar: wat gebeurt hier? Ik voelde me boos, gekwetst, machteloos. Wat zou dit voor impact hebben op mijn gezin?" Hij informeerde de burgemeester en, ging naar huis. Waar hij heel goed werd opgevangen. "Wat flikken ze je nou?", vroeg zijn vrouw. Hij

zijn hoofd. Hij wil er een punt achter zetten, maar zijn belang gaat door. "Nu zegt hij weer dat het onderzoek maar half is gedaan. Toen ik dat hoorde ging ik helemaal over de rooie."

Hoe moet dat straks in de gemeenteraad? Kan hij nog wel discussiëren met iemand die hem zo ongefundeerd beschuldigt? Hij zal wel zien. "Ik probeer mijn kop er bij te houden. Ik moet er boven staan. Of ik stappen onderneem? Aan de ene kant denk ik: iemand moet die vent aanpakken. Aan de andere kant denk ik: hij is het niet waard, al die energie, al die emoties. Ik weet het nog niet; ik laat dit eerst bezinken. Maar één ding weet ik wel: ik ben onschuldig. Ik kan iedereen recht in de ogen kijken."

Justitie: E-mails vermeende kinderporno waren praktisch leeg

Door Harald Buit

HOOGVEEN ■ De e-mails waar van Leefbaar Hoogeveen-raadslid John de Vrieze beweerde dat ze naar kinderporno verwezen waren volgens experts van de politie zo goed als leeg. De bijlagen van de mailtjes bevatten alleen wat cijfers. Afbeeldingen van porno of kinderporno waren niet te zien op te roepen". De Vrieze houdt vol dat het onderzoek onvolledig en laat is uitgevoerd. Wilbrink bestrijdt dat. Volgens hem zijn de ICT-deskundigen van de politie

niet over een nacht ijs gegaan. "Er is daar veel expertise aanwezig. De computer van Smid is nauwkeurig onderzocht als mede de computer van een raadslid dat de e-mails ook had ontvangen." Daarbij konden de bewuste berichten worden veiliggesteld.

Justitie is overtuigd van de onschuld van Smid. "Op grond van het onderzoek is eenduidig vast komen te staan dat hij op geen enkele wijze betrokken is geweest bij de versending van kinderporno per e-mail of het bezit daarvan."

Wilbrink bevestigt dat de computer van De Vrieze niet aan een technisch onderzoek is onderworpen. "Als dat zo belangrijk voor hem was, had hij het apparaat ook kunnen aanbieden. Dat is niet gebeurd. We hebben hem overigens wel ge-

vraagd om nadere informatie te geven." De Vrieze liet de indruk bestaan dat er mogelijk belangrijke informatie op de computer van het PvdA-raadslid zou zijn gewist. Deskundigen bezwezen echter dat dergelijke files ook dan nog op te sporen zijn.

Boosdoener van het ongevoerd versturen van tientallen e-mailtjes vanuit de huiscomputer van Smid is volgens de experts een niet bij name genoemd computervirus. Dat virus heeft vanaf de computer op eigen houtje e-mails verstuurd aan adressen uit het adresboek van Smid.

ZIE VERDER

Raadslid Klaas Smid opgelucht en woedend tegelijk

Nergens wordt Rudyard Kiplings gedachte dat *East is East and West is West, and never the twain shall meet* zo effectief en meedoogenloos weerlegd als in Pattaya, een badplaats op drie uur rijden van Bangkok. Ik noem het maar een badplaats, in arren moede, omdat er nog geen naam verzonden is voor zo'n plek. Er zijn mensen die het de rosse buurt van de wereld noemen, of de Sodom en Gomorra van onze tijd, maar daar klinkt een moreel oordeel in door. De mensen in Pattaya staan ver boven zulke oordelen. Goed en kwaad in de gebruikelijke, burgerlijke betekenis zijn hier niet van kracht. Hier is wetteloosheid de wet, chaos de norm, anarchie de overtuiging, hedonisme de plicht.

Ik zou niet iedereen aanraden om naar Pattaya te komen. Zoals je bij een achtbaan de waarschuwing hebt dat het gevaarlijk is voor hartpatiënten en zwangere vrouwen, geldt ook voor Pattaya: gevaarlijk voor hartpatiënten en zwangere vrouwen.

Overdag is dat gevaar niet te merken. Overdag is Pattaya bijna een gewone badplaats, bijna Costa del Sol. Blanke toeristen zonnen, zwemmen, eten. Meestal hamburgers. Ik hou van hamburgers, hamburgers presenteren de wereld, en de wereld is Amerika.

Ik ken mensen die geen hamburgers eten omdat ze hamburgers imperialistisch vinden. Ik spoel mijn anti-imperialistische gevoel gewoon weg met een lokaal gebrouwd biertje. Singha, het bier van Thailand, is best te drinken.

In de badkamers van de hotels in Pattaya vind je niet alleen kleine zeepjes en shampoos, maar ook parfums en deodorant. Pattaya is erg lichamelijk, mensen

die niet lekker ruiken zijn kansloos in Pattaya.

Wij oudere mannen moeten ons 's avonds dus goed scheren en besprenkelen, de haren insmeren met waterlook-gel, dat geeft iets jeugdigs, en natuurlijk dat vrolijke hemd, bedrukt met rode en gele bloemen. Het belangrijkste is het bundeltje dollars. Kom niet aanzetten met baths, de Thais hebben geen hoge dunk van hun eigen munt. En zorg alsjeblieft voor kleine coupures. Wie met honderddollarbiljetten op pad gaat is een ongeloflijke sul.

Tiendollarbiljetten zijn goed, de vaste prijs voor een normaal nummertje.

Je kunt het verdubbelen voor iets extra's, of verdrievoudigen als je extreme behoeften hebt, en die mag je hebben in Pattaya.

Om tien uur 's avonds begint het feest. Godzijdank komen er geen jongeren naar Pattaya. Je ziet nauwelijks toeristen onder de vijftig en zo is het ook bedoeld. Pattaya is, hoe zal ik het zeggen, voor onaantrekkelijke mannen met geld en levenservaring. Mannen met dikke buiken en grote snorren, goedlachse bouwvakkers met tatoeages, maar ook magere mannen aan wie de constipatie op het gezicht is te lezen. Met samengeknepen billen lopen ze over de boulevard en door al het gekleurde neon boven de cafés merk je hun bleekheid amper.

Cafés, bars, nachtclubs, live-shows (hier *fucky-fuckyshows* geheren), clubs voor homo's met bloedmooi opgemaakte jon-

Kiplings stelling

Anil Ramdas

gens, clubs waar travestieten optreden, clubs voor de pedofielen onder ons, met meisjes van beneden de veertien.

De New Friends Bar is mijn favoriet. Hier kun je zien waar het in Pattaya om gaat: theater. Komedie. Wie denkt dat het leven rond je vijftigste meer te bieden heeft dan speelsheid en grappenmakerij heeft het mis. En het is zo'n mooie naam: nieuwe vrienden maak je in de nacht en ze worden nooit oude.

New Friends is een circustent met in het midden een verhoogde boksring. Daar omheen zijn er losse bars, zo'n twaalf

stuk, met elk een tiental meisjes van verschillende leeftijd. Maar het gaat ons nu even om het boksen.

Om de twintig minuten wordt de Amerikaanse discodreun uitgezet en zwelt de Thaise oorlogsmuziek aan. Het doet denken aan de Schotse doedelzak, maar dan angstaanjagender. De rode lampen boven de bars doven, de boksring wordt fel verlicht, het is mistig door de sigarettenrook, twee magere jongens met bokshandschoenen staan in de hoeken te bidden. Ik ben gek op de authentieke Thaise cultuur, eerst bidden en dan elkaar afranselen.

Met de bokshandschoenen beschermen ze hun gezicht en met de voeten proberen ze elkaars kruis te raken. Ze ontzien elkaar in het begin, maar het publiek zweept ze op, en als de eerste pijnlijke mep geleverd is, wordt het serieus. De jongen met de gele broek heft zijn knie en de jongen in het blauw valt op zijn rug, hij houdt smartelijk zijn kruis vast.

De Amerikaanse en Europese mannen (vooral Duitsers, maar ook veel Nederlanders) kunnen dit appreciëren. Ze vergeten even de mooi opgemaakte meisjes die hun kruis strelen en in hun oor fluisteren, om stevig mee te juichen voor de jongen in geel. De kunst van de mannen is om niet op hun rug te gaan, de kunst van de vrouwen is om zo snel mogelijk op de rug te gaan.

Als de wedstrijd voorbij is, begint de discodreun weer en gaan de meisjes in de bars vrolijk dansen. Niet elke bar is druk.

De bars met mooiere meiden zijn veel drukker. Dat is ook zo prettig aan Pattaya. Niet alleen wordt afgerekend met goed en kwaad, ook over mooi en lelijk is men eerlijk.

Lelijke meiden moeten voor tien dollar de gekste dingen doen, de mooie kunnen zich één klant per avond veroorloven. En ze hebben het recht om te kiezen. Als er een imponantere klant langskomt, houden ze ineens op je kruis te strelen en in je oor te fluisteren. Ze laten je vallen als een baksteen. Oudere mannen kunnen elkaar toch nog flink beconcurreren.

De verliezers onder ons, de mankepoten, de schelen, de mannen met een huidziekte en de mannen die ondanks alle parfum stinken, verlaten New Friends zonder nieuwe vrienden te hebben gemaakt. Ze wankelen de nacht in, op zoek naar hun hotel, en nog is er troost. Langs de boulevard zijn tegen middernacht de ake-lingen onder de hoeren opgesteld. God heeft overal voor gezorgd. De lelijkste meiden kunnen zich tegen betaling van een dollar laten opmaken door een ware artiest. Hij smeert elk litteken of brandwond weg. De vrouw met een gezwollen buik krijgt een strakke doek er omheen, waardoor ze nauwelijks kan ademen, maar daar is de kans op vijf dollar een goede compensatie voor.

Tegen middernacht begint in Pattaya de slag onder de mismaaktten: mismaakte westerse mannen die toch nog een nummertje willen maken, mismaakte oosterse vrouwen die de volgende dag willen eten. Diep in de nacht vinden de lelijken elkaar. Kipling had zo ongelijk. *NRC 017*

ramdas@nrc.nl

Tien jaar voor sekstoerist in Cambodja

PHNOM PENH - Een rechtbank in Cambodja heeft gisteren een 30-jarige Italiaanse sekstoerist tot tien jaar cel veroordeeld wegens het plegen van ontucht met vier jongens. Cambodja lokt meer en meer sekstoeristen. In samenwerking met de politie voeren de Cambodjaanse autoriteiten nu een onderzoek naar een 59-jarige Italiaan, die wordt beschuldigd van seks met minderjarigen. Die man woont in België, het onderzoek gebeurt daarom samen met de Belgische politie. Hij wordt beschuldigd van ontucht met jongens in hotels in Phnom Penh. De 30-jarige Berutti werd in juni vorig jaar gearresteerd, toen hij werd betrapt terwijl hij op een rivierover ontucht pleegde met jongens tussen de 10 en 13 jaar.

PvdA-raadslid niet schuldig aan versturen porno

H'VEENSE C. 29/7

HOOGEVEEN - PvdA-fractievoorzitter Klaas Smid in de gemeenteraad van Hoogeveen is niet schuldig aan het versturen van kinderporno per e-mail. Het Openbaar Ministerie (OM) in Assen heeft geconcludeerd dat hij het slachtoffer is van een computervirus. Justitie zal hem niet strafrechtelijk vervolven.

De politie had de computers van Smid en andere raadsleden in beslag genomen. Zij heeft geen sporen van pornoafbeeldingen gevonden. Uit het politieonderzoek van de computer van het betrokken raadslid is geen enkele aanwijzing naar voren gekomen dat Smid zich schuldig zou hebben gemaakt aan het in bezit hebben of versturen van kinderporno per e-mail.

In een brief aan burgemeester Willem Urlings van Hoogeveen betichtte collega-raadslid John de Vrieze van Leefbaar Hoogeveen Smid begin juli van het versturen van kinderporno aan andere raadsleden. Hij baseert zijn beschuldiging op e-mails die hij heeft ontvangen van Smid. Deze zouden bestanden met kinderporno bevatten of een verwijzing daarnaar op het Internet.

COMPUTERVIRUS

Door de politie is vastgesteld dat vanaf de computer van Smid als gevolg van een computervirus, onbedoeld e-mails zijn verzonden aan andere raadsleden. Zowel de compu-

ter van Smid als de computer van de raadsleden die de bewuste e-mails hebben ontvangen zijn door de politie aan een technisch onderzoek onderworpen.

Op grond van het onderzoek is eenduidig komen vast te staan dat het betrokken raadslid op geen enkele wijze betrokken is geweest bij de verzending van kinderporno per e-mail of bij het bezit daarvan. Conclusie volgens het OM is dat een computervirus verantwoordelijk is geweest voor de verzending van de bewuste e-mails. Deze e-mails bevatten geen (kinder)porno of verwijzing daarnaar op het Internet. Daarom zal het OM geen strafrechtelijke vervolging instellen tegen Smid.

Smid is opgelucht over de uitkomst van het onderzoek. „Ik had ook niet anders verwacht.” Hij denkt er nog over na of hij De Vrieze aan zal klagen wegens smaad en laster. De Vrieze noemt het onderzoek door het OM onvolledig en slecht. Hij houdt ook na het onderzoek nog steeds vol dat er wel degelijk strafbare feiten zijn gepleegd. Zie verder pagina 3.

'IK KAN IEDEREEN RECHT IN DE OGEN KIJKEN'

Klaas Smid nog steeds onthutst

voor mij dat ik eerst tot rust kom en daar heb ik natuurlijk tijd voor nodig. Maar een ding weet ik zeker: ik ben onschuldig en ik kan iedereen recht in de ogen kijken.”

De Vrieze noemt het onderzoek van Justitie 'zwak'. Hij zegt niet verbaasd te zijn over de uitslag. „Ik heb een getuigenverklaring afgelegd maar mijn computer is nooit onderzocht. Dit in tegenstelling tot de computers van de andere raadsleden. Nadat ik de zaak aanklaarde bij de burgemeester duurde het negen dagen voordat het onderzoek startte. Bovendien ben ik niet door de politie gehoord. Ik verge-

lijk het met een onderzoek naar iemand die met alcohol achter het stuur zit en van wie niet direct, maar pas na een groot aantal dagen, een bloedproef wordt genomen.”

Maar evenals de fractievoorzitters in de Hoogeveense gemeenteraad noemt loco-burgemeester Spoukje de Haan de beschuldiging van De Vrieze aan Smid 'volledig onterecht'. De fractievoorzitters vroegen het raadslid van Leefbaar Hoogeveen al een aantal keren zijn excuses aan te bieden aan Smid, hetgeen hij weigerde. De Haan is van mening dat De Vrieze dit alsnog moet doen.

door een heel, het is met geen pen te beschrijven in wat voor situatie je verzeild bent geraakt. Het was ook zeer moeilijk voor mijn gezin. Gelukkig heb ik een sterke vrouw en ik ben goed opgevangen. Maar het heeft wel onze vakantie overschaduwd. Je weet dat je honderd procent onschuldig bent, maar het laat je niet los. Je vraagt je af in wat voor politieke cultuur je beland bent en hoe men je dit kan aandoen. Wat ik mee heb gemaakt wens ik niemand toe.”

Smid gaat zich in de komende tijd beraden over mogelijke juridische stappen tegen De Vrieze. „Je moet overwegen wat het je waard is en geen overhaaste stappen nemen. Als het ellenlange procedures worden waar je heel veel energie in moet steken (en daar komen je emoties nog eens bij) dan moet je er wellicht maar vanaf zien. Ik wil hierover nu nog geen besluit nemen en juridisch advies inwinnen. Nu is het belangrijkste

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft geconcludeerd dat Smid het slachtoffer is geworden van een computervirus. Justitie zal hem niet strafrechtelijk vervolven. „Natuurlijk ben ik uitermate opgelucht, maar ik had van begin af aan het volste vertrouwen in het onderzoek. De uitkomst daarvan is volkomen helder en daar ben ik heel blij om.”

De zaak kwam aan het rollen toen collega-raadslid De Vrieze begin juli in een brief aan de burgemeester Smid betichtte van het versturen van kinderporno aan andere raadsleden. De PvdA-fractievoorzitter was verbijsterd. „Je wordt in verband gebracht met het meest verderfelijke wat er bestaat. Het is zo enorm kwetsend en het tast je integriteit aan. Bovendien sta je machteloos, je kunt er niets tegen doen.”

Smid zegt blij te zijn met het onderzoek door de politie. „Want het ging om een loze beschuldiging. Je gaat

Hoogeveense Perskrant 24-07

Verdacht van ontucht in Kenya

NAIROBI - Een 53-jarige Nederlander is in Kenya aangeklaagd wegens ontucht met drie meisjes tussen 12 en 14 jaar. De Nederlander is directeur van een hulporganisatie. Hij heeft tegenover de rechter verklaard dat hij onschuldig is. De man werd een maand geleden beschuldigd van betrokkenheid bij de diefstal van reischeques. Bovendien zou hij in het bezit zijn van een vals, Brits paspoort.

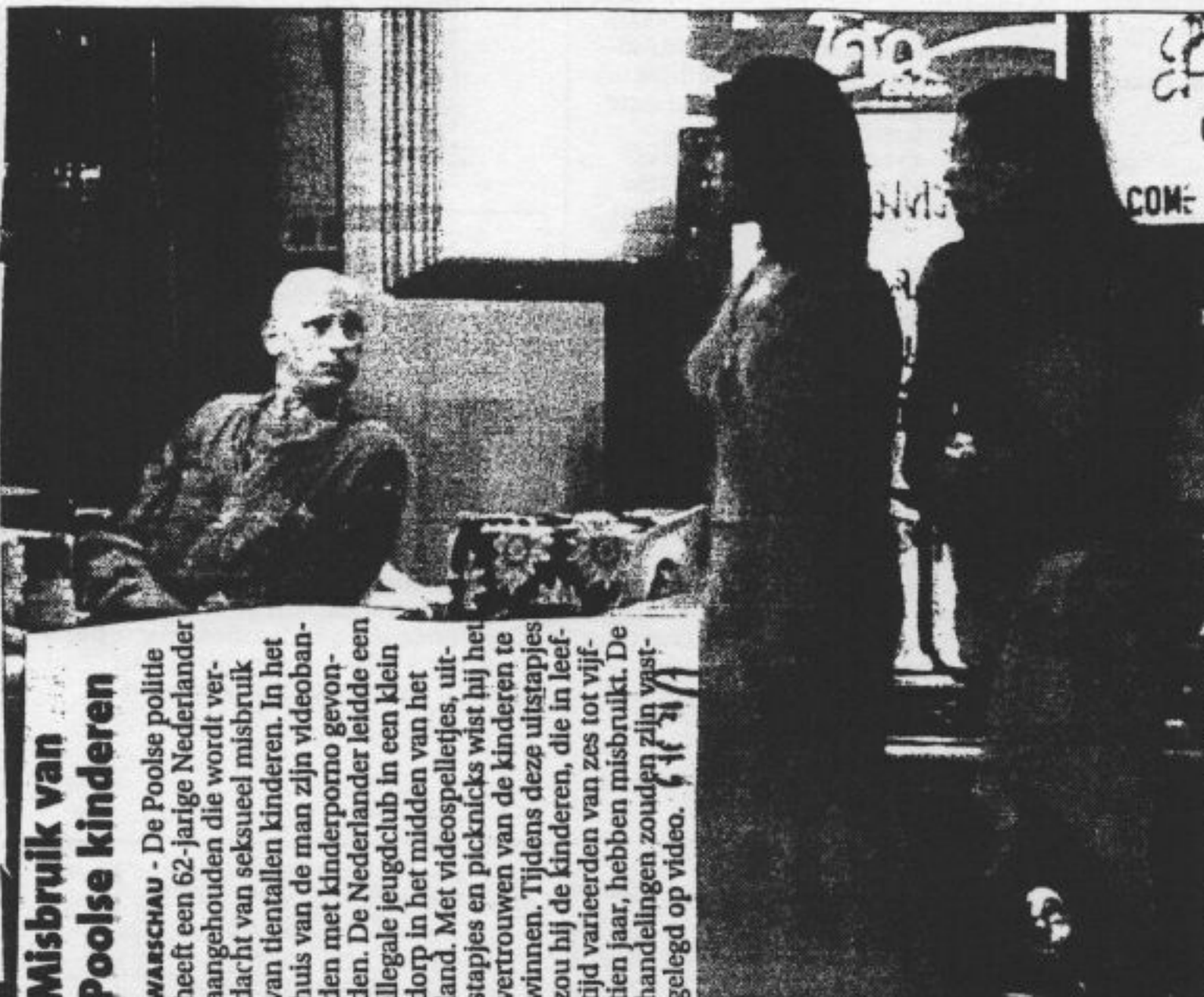
BINNENLAND

DE STANDAARD - Maandag 22 juli 2002

Sekstoerist krijgt in Cambodja tien jaar

PHNOM PENH - Een rechter in Cambodja heeft een 30-jarige Italiaan gisteren tot tien jaar cel veroordeeld, omdat hij in de hoofdstad Phnom Penh meerdere malen ontucht met vier minderjarige jongens heeft gepleegd. Bovendien moet de man alle vier jongens een schadevergoeding van 250 dollar betalen.

De Cambodjaanse politie arresteerde de Italiaan in juni, nadat zij een tip had gekregen dat de toerist elke middag een boot huurde en daarmee met de jongens, in leeftijd variërend van 10 tot 13 jaar, een rivier in Phnom Penh opging. Hij werd op heterdaad betrapt. (DPA)

Misbruik van Poolse kinderen

WARSAU - De Poolse politie heeft een 62-jarige Nederlander aangehouden die wordt verdacht van seksueel misbruik van tientallen kinderen. In het huis van de man zijn videobanden met kinderporno gevonden. De Nederlander leidde een illegale jeugdclub in een klein dorp in het midden van het land. Met videospelletjes, uitstapjes en picknicks wist hij het vertrouwen van de kinderen te winnen. Tijdens deze uitstapjes zou hij de kinderen, die in leeftijd varieerden van zes tot vijftien jaar, hebben misbruikt. De handelingen zouden zijn vastgelegd op video.

De infocampagne is er voor „toeristen” die zin hebben in een avontuurtje, maar op minderjarigen stoten. ©rr

ZEDENFEITEN IN BUITENLAND KUNNEN IN BELGIË WORDEN VERVOLGD

Kindersekstoerisme nog te weinig vervolgd

BRUSSEL — Ver van huis storten toeristen zich wel vaker in seksavonturen. Soms blijkt de gelegenheidspartner een minderjarige, maar dat hebben ze niet door — of willen ze niet loor hebben. „Ze weten bovendien niet dat deze zedenfeiten in het buitenland ook in België kunnen worden vervolgd”, zegt Katlijn Declercq van de ngo Ecpat, die de strijd tegen kindersekstoerisme coördineert.

Van onze redactrice
Isa Van Dorselaer

VORIGE week raakte bekend dat de Cambodjaanse autoriteiten samen met de Belgische politie een onderzoek voeren naar een Italiaan die in België woont, en die beschuldigd wordt van seks met minderjarigen tijdens zijn vakantie in Cambodja.

Sinds 1995 zijn zogenaamde „toeristen” die zich in exotische landen een kindertje kopen, niet langer veilig voor het Belgisch gerecht. Voor zedenfeiten met minderjarigen erkent België de extraterritorialiteit: wie feiten in het buitenland pleegt, kan toch hier worden vervolgd.

„Het is een goede wet”, zegt Declercq. En vorig jaar werkte de minister van Justitie, Marc Verwilghen, een grote hindernis weg voor de toepassing ervan. „Tot dan bestond de dubbele strafbaarheid: een feit kon pas hier worden vervolgd als het in het land waar het werd gepleegd, een misdrijf was. Dat is geschrapt”, zegt Declercq.

Toch laat de toepassing van de wet te wensen over, zegt Declercq. Recente cijfers over het aantal vervolgingen kunnen parketten noch ministerie van Justitie geven. In 2000 waren er volgens Verwilghen tot dan 12 vonnissen geweest: 3 vonnissen, 1 seponering en 8 dossiers in behandeling. Het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, dat zich burgerlijke partij kan stellen, deed dit tot nu toe maar één keer.

Het probleem bij de vervolging van deze zaken is de bewijslast, zeggen de parketten. Declercq bevestigt: „Om bewijzen te verzamelen, moet naar het land in kwestie een rogatoire commissie worden gestuurd. Omslachtig en duur. Parketten staan niet te springen.”

De dienst strafbeleid van het ministerie van Justitie maakt momenteel een evaluatie van de wet. Ecpat werkt al enkele jaren samen met de toeristische sector om reizigers te sensibiliseren. „De die-hard die bewust naar zo'n land trekt voor seks met kinderen, bereik je niet.”

Die gaat niet bij een gewoon reisbureau, maar boekt zijn ticket

op het Internet of in het buitenland. „Hem raak je alleen met harde repressie.”

„De infocampagne is er voor 'occasionele' misbruikers.” De man die zin heeft in een avontuurtje, maar in een 'verkeerde' bar op minderjarigen stoot en in de verleiding komt — al dan niet omdat hij de leeftijd fout heeft ingeschat.

Voor die infocampagnes krijgt Ecpat de volle steun van de toeristische sector. Declercq: „Zij hebben er geen belang bij dat een bestemming als Thailand 'besmet' wordt. Klanten betalen niet voor een strand dat bekend staat als een paradijs voor kindersekstoeristen.”

De touroperators laten het niet bij de expliciete veroordeling en de achtergrondinformatie in de brochure, die de toerist krijgt als hij een reis boekt.

„Voor de opleiding A1-toerisme is er een handboek met informatie over het probleem, en over strategieën om er als medewerker in de toeristische sector iets aan te doen”, zegt Piet Vintevogel van de Federatie van de Toeristische Industrie.

Er is ook een gedragscode voor touroperators. „Leden die zulke reizen zouden organiseren, vliegen eruit.” Dat is nog niet gebeurd. Dergelijke kindersekstoeuristen zijn het werk van kleine gespecialiseerde bureaus die buiten de controle van de federaties werken.

Touroperators worden ook aangemoedigd om hun personeel ter plaatse op te leiden. De hele ket-

ting — van taxichauffeur tot hotelmanager — wordt uitgezuiverd. Wie verdacht wordt van het lokken van klanten, vliegt aan de deur.

TOUROPERATORS DIE SEKSREIZEN ORGANISEREN, VLIEGEN UIT BEROEPSFEDERATIE

Ook reisbegeleiders moeten alert zijn en toeristen niet naar plaatsen sturen waarvan ze weten dat er minderjarigen worden aangeboden. „Want ronselaars van klanten gaan steeds inventiever te werk.”

Ecpat wil de methode in de toeristische sector ook toepassen op andere doelgroepen. Samen met de cel mensenhandel van de federale politie, de federatie van transporteurs Febetra, het leger en de reissector werkt de ngo aan de sensibilisering van zakenlui, vrachtwagenchauffeurs, militairen — mensen die voor hun werk vaak naar het buitenland reizen.

„Net zo min als bij toeristen is het de bedoeling om hen met de vinger te wijzen. We willen ze op een positieve manier betrekken bij onze strijd tegen deze uitbuiting.”

www.ecpat.org

Simone K. hat ihren ehemaligen Lehrer angezeigt, weil er sie vergewaltigt haben soll. Er bestreitet das und sagt, sie wolle sein Leben zerstören. Eine Geschichte davon, wie leicht ein Mann zum Vergewaltiger gemacht werden kann. Oder wie schwer es eine Frau hat, ein Verbrechen zu beweisen.

VON JÖRG SCHALLENBERG 27-7

Es ist nicht so, dass Simone K. nichts sagen will. Sie sitzt bei ihrer Rechtsanwältin Silke Haarmann im Büro und würde sofort noch einmal alles berichten, was er ihr angetan haben soll. Nur, sie darf es nicht mehr erzählen. Niemandem. Mit einem Urteilspruch vom 7. März dieses Jahres hat das Landgericht Augsburg der Schülerin Simone K. untersagt zu behaupten, ihr früherer Musiklehrer Markus Köhler habe mit ihr sexuelle Kontakte unterhalten und sie zum Beischlaf genötigt. Redet sie trotzdem darüber, droht ihr ein Ordnungsgeld von bis zu 250.000 Euro, ersatzweise Ordnungshaft.

Also sitzt Silke Haarmann neben ihrer Mandantin und passt auf, dass Simone K. dem Journalisten nichts erzählt, was ihr, rein rechtlich, schaden könnte und vielleicht die Berufung gefährdet, die sie gerade gegen den Spruch des Landgerichts vorbereitet. Am liebsten würde die Anwältin gar nicht mit der Presse sprechen und auf keinen Fall will sie ein Foto von Simone K. in der Zeitung sehen — obwohl die für ihre Meinung auch vor die Kamera treten würde. Das hat sie auch schon getan. Nun läuft ein Verfahren, weil Simone K. ihre Vorwürfe vor ein paar Wochen im Fernsehen wiederholt hat. So wütend ist sie über den gerichtlichen Maulkorb, dass sie sich gleich noch einmal um Kopf und Kragen reden würde. Simone K. lässt sich ihre Meinung nicht verbieten, nur weil ihr Richter und Staatsanwälte nicht glauben wollen. Sicher nicht. Simone K. darf nichts sagen. Aber worum es geht, sagt ihre Anwältin schließlich, steht ja in den Akten.

Im Februar 2000 erstattet die heute 21-jährige Simone K. Strafanzeige gegen Markus Köhler. Ihr damaliger Musiklehrer am Augsburger Rudolf-Diesel-Gymnasium habe sie nach dem Schulball am 31. Januar 1997 in seiner Wohnung bedrängt und mehrmals zum Geschlechtsverkehr gezwungen. Auch in den folgenden Wochen habe er sie wiederholt, meist in seinem Auto, zum Sex gezwungen und selbst in der Schule begripscht. Sie habe sich damals nicht gewehrt, sagt Simone K., aus Angst davor, ihr Lehrer könnte dafür sorgen, dass sie von der Schule fliegt.

Ein schockierender Brief

Markus Köhler findet im März 2000 eine Anzeige im Briefkasten: „Ich konnte es nicht glauben, ich wollte nicht einmal einen Anwalt nehmen.“ Erst als seine Lebensgefährtin eine Anwältin aufsucht, wird ihm klar, wie ernst die Lage ist: „Die hat knallhart gesagt, so, wie es aussieht, muss ich damit rechnen, im Gefängnis zu landen.“ Der Schock darüber sitzt ihm offenbar bis heute in den Gliedern. Köhler, 38 Jahre alt, ist von großer und schwerer Statur, so dass seine Bewegungen ein wenig tapsig wirken. Aber wenn er von den Ermittlungen erzählt, wird er von Minute zu Minute fahriger. Was geschehen ist, betrachtet er als einen Anschlag auf sein Leben.

Dabei ist ihm, juristisch betrachtet, nichts passiert. Ins Gefängnis musste er nie, und heute sitzt er zu Hause in seiner Drei-Zimmer-Wohnung am Rande einer sehr gepflegten und sehr grünen Wohnanlage mitten in Augsburg. Doch hier will er gar nicht sein. Es ist Donnerstag, 11 Uhr morgens an einem normalen Schultag, nur ist Köhler schon seit Wochen krank geschrieben. Wegen außergewöhnlicher psychischer Belastung. Außerdem hat er im Jahr 2000 zwei Hörstürze erlitten, von denen er bis heute ein Dauerrauschen, auf dem linken Ohr behalten hat. Die Atteste hält er bereit. „Ich weiß nicht, ob ich jemals wieder als Musiklehrer arbeiten kann”, sagt er. „Ich glaube ihm kein Wort”, sagt Simone K.

Wenn die beiden von ihrer Beziehung erzählen, klingt das zu Beginn sehr ähnlich. Simone kommt im September 1994, 14 Jahre alt, in die 7a des Rudolf-Diesel-Gymnasiums. Sie ist intelligent, gilt aber, wie Schulleiter Norbert Gassner später aussagt, als Problemfall. Nach der Schule zieht sie mit einer Clique herum, die durch Drogen, Schlägereien und Diebstähle auffällt. Simone lebt bei ihrer Großmutter, zu ihrer Mutter, die mit 17 bereits schwanger war. „habe ich bis heute überhaupt kein Verhältnis”, sagt sie. Ihr Vater kümmert sich wenig um sie. Markus Köhler und anderen Lehrern berichtet sie von sexuellen Belästigungen in der Familie und im Bekanntenkreis. Als eine Lehrerin mit Simones Mutter darüber sprechen will, dass ein Bekannter ihre Tochter bedrängt haben soll, antwortet die nur: „Kann schon sein. Bei mir hat er es auch versucht.”

Köhler, damals der Jüngste im Kollegium, kümmert sich um Simone. Auch aus Eigen-

nutz: „Ich hatte damals den Ehrgeiz, die besten Beurteilungen zu bekommen, und da muss man etwas mehr machen als der normale Lehrer.“ Für Simone erscheint der Lehrer als Glücksfall: „Er war außer einer Freundin der Einzige, mit dem ich reden konnte.“ Sie erzählt ihm alles über ihre Probleme zu Hause und vertrouwt ihm auch an, was in der Clique passiert und wenn sie mal die Schule geschwänzt hat. Die Unterstützung des Lehrers gibt ihr Halt. Nachdem sie im ersten Jahr am Diesel-Gymnasium sitzen geblieben ist, stabilisieren sich ihre Leistungen. Aus der Clique löst sie sich allmählich.

Dann aber gehen die Aussagen schon auseinander. Köhler sagt, dass ihm „Simone immer mehr auf die Nerven ging. Wenn ich Pausenaufsicht hatte, lief die immer an meiner Seite lang. Das war so eine Schwärmerei, und ich habe mich zuerst auch geschmeichelt gefühlt. Dann hat sie aber ständig bei mir daheim angerufen und bei meinen Eltern. Denen hat sie mal erzählt, dass sie zwanger von mir ist – meine alte Frau Mutter ist fast umgefallen.“ Solche Anrufe bestreitet Simone K. energisch: „Das stimmt alles nicht. Der Herr Köhler war eher so ein ungepflegter Typ, der hatte totales Übergewicht, als Mann fand ich den kein Stück interessant.“

Trotzdem verbindt die beiden zumindest bis Anfang 1997 ein Vertrauensverhältnis, dat immer auf die Rollenverteilung zwischen Lehrer und Schülerin begrenzt blijft. Eine vriendschaft, betonen beide, war es nicht. Simone K. nennt ihn - auch - heute noch „Herr Köhler“. Über die Zeit nach dem 31. Januar 1997 erzählen die beiden dan twee grondverschiedene Geschiedten. Die eine handelt von einem Lehrer aus gutem Hause, dessen Karriere durch eine Lüge fast zerstört worden ist. Die andere von einer Schülerin aus schwierigen Verhältnissen, die misbruikt worden is, der aber niemand glaubt. Es geht darum, wie leicht man als Mann in Verdacht geraten kann, ein Sexualverbrecher zu sein, oder wie schwer es als Frau is, ein Sexualverbrecher zu bewijzen. Nur eine dieser Geschiedten kann waar sein. Aber wer lügt?

Nach der Anzeige von Simone K. ermittelt die Staatsanwaltschaft Augsburg fast ein Dreivierteljahr in dem Fall. Dutzende von Zeugen, vor allem Lehrer und Mitschüler, werden vernommen. Anscheinend hat Simone den meisten erzählt, dass Markus Köhler sie belästigt oder vergewaltigt habe, aber es gibt niemanden, der etwas gesehen oder bemerkt hat. Köhler hat ein Alibi: Marianne Feigl, seine Lebensgefährtin, sagt, sie sei in der Nacht vom 31. Januar 1997 auf den 1. Februar bei ihm in der Wohnung gewesen. Sie könne sich so genau daran erinnern, weil sie in jener Nacht ihren Geburtstag nachgefeiert hätten, nachdem Markus vom Schulball nach Hause gekommen sei. In einem Strafprozess hätte diese Aussage sicher genau überprüft werden müssen. Doch dazu kommt es nicht.

Die Farbe des Sofas

Entscheidend ist eine Untersuchung, mit der die Staatsanwaltschaft die Münchner Psychologin Monika Aymans beauftragt. Die befragt Simone K. drei Tage lang zur Tat und legt dann ein fast 150 Seiten langes Gutachten vor, in dem sie feststellt: „Insgesamt ist die Detaillierung und Nachvollziehbarkeit der Aussage der Zeugin zu den in Frage stehenden Kernhandlungen vor dem Hintergrund ihrer geistigen Entwicklung (...) als nicht ausreichend zu bezeichnen.“ Das heißt, Simone K. hat die eigentliche Vergewaltigung nicht genau genug beschrieben – obwohl sie das, was drum herum passierte, sehr wohl in Einzelheiten zu berichten wusste und obwohl sie geistig dazu in der Lage sein müsste, auch alles andere im Detail wiederzugeben. Dennoch bleibt die Psychologin vorsichtig: „Die Aussage kann (...) nicht als glaubhaft diagnostiziert werden, was umgekehrt kein Beleg für eine Falschaussage ist.“

Die Staatsanwaltschaft stellt das Ermittlungsverfahren daraufhin ein. Ein begründeter Tatverdacht liege nicht vor. Auch seien die Aussagen von Simone K. widersprüchlich. So hat sie ausführlich von einem weißen Ledersofa in der Wohnung des Lehrers erzählt – der hat aber nie eine solche Couch besessen, was Bekannte, sagt Köhler, bezeugen könnten. Die Polizei kontrolliert die Wohnung erst Monate später. Zudem beschreibt Simone K. an anderer Stelle, wie sich Markus Köhler in einem viertürigen Auto zu ihr auf die Rückbank gedrängt habe – er hat damals aber einen zweitürigen Wagen gefahren.

Die Farbe eines Sofas, die Zahl der Türen eines Autos – ist es nicht verständlich, wenn sich eine Frau nicht daran erinnern kann,

wenn sie vergewaltigt worden ist? Oder muss sie es gerade dann wissen, schließlich ist es nötig, einen Vorwurf von solcher Schwere dem Beschuldigten eindeutig nachzuweisen? Aus juristischer Sicht ist die Angelegenheit klar: „Im Zweifel für den Angeklagten“, heißt es. Nur hat es gar keine Anklage gegeben und damit auch nicht die Möglichkeit, in einem Prozess alle Zweifel auszuräumen.

Auch wenn er nie angeklagt worden ist, kam sich Markus Köhler lange vor wie ein Gejagter: „Was für eine Chance habe ich denn als Lehrer, wenn so eine Schülerin sich in den Kopf setzt, mir eins auszuwaschen? Wenn die Gutachterin gesagt hätte, die K. sagt die Wahrheit, was dann?“ Aber warum sollte Simone K. alles inszeniert haben? Ist doch klar, sagt Köhler mit kalter Verachtung: „Die wollte sich einen älteren Mann angeln und Kinder haben. Ist aus ihrer Familiengeschichte auch zu verstehen. Aber ich stand nicht zur Verfügung, da wollte sie sich rächen.“

Simone K. hat inzwischen tatsächlich einen älteren Mann geheiratet, was Köhler weiß. Sie hat jetzt eine wenige Wochen alte Tochter und sagt, dass Fritz B., 57, es ihr überhaupt erst möglich gemacht hat, wieder Vertrauen zu einem Mann zu fassen. Sie sagt auch, dass er ihr Schutz bietet, Geborgenheit. Wahrscheinlich braucht Simone, die manchmal auf eine kindliche Weise trotzigt wirkt, wirklich einen Vatertyp an ihrer Seite. Aber spricht das gegen ihre Glaubwürdigkeit?

Markus Köhler findet allerdings, dass man „Simone überhaupt kein Wort glauben soll, die lügt doch ständig.“ Schlimm genug, was sie mit ihren Lügen erreicht habe. Sein Ruf sei beschädigt, seine Gesundheit ruiniert, die Karriere vielleicht zerstört. Und die Karriere war ihm immer das Wichtigste. Er macht keinen Hehl daraus, dass er eher über kurz als über lang Schulleiter werden wollte und dann vielleicht noch weiter hinaus. Nun steht eine Untersuchung beim Amtsarzt über seine weitere Eignung als Lehrer bevor. Markus Köhler, der gern viel und laut spricht, sitzt in seiner Wohnung, dem angeblichen Tatort, zusammengesunken im Stuhl und kann auf die Frage, wie es nun weiter geht, nur mit den Schultern zucken.

„Dass sich der Herr Köhler als Opfer sieht“, sagt Simone, „ist so was von...“ Sie schüttelt den Kopf. „Ich weiß schon, dass man mir nicht glaubt mit meiner Vorgeschichte. Die kommt aus einem schwierigen Elternhaus, heißt es dann, und dagegen der Herr Köhler, der ist Studienrat, angesehen und hat jede Menge Kohle.“ Da sei es doch klar, dass an der Schule niemand gegen ihn aussagen wolle. Seitdem sie mit Fritz B. verheiratet ist, der bis vor kurzem Manager des örtlichen Fußballvereins war und damit zur Stadtprominenz gehört, ist der Rechtsstreit auch zu einem Thema für örtliche Klatschpostillen geworden. Eine Katastrophe, sagt Simone K., die seit 1997 zwei Mal die Schule gewechselt hat und im nächsten Jahr ihr Abitur machen will: „Aber wie soll das gehen? Wenn man jetzt an meiner neuen Schule von der Geschichte hört, dann gehen die ganzen Gerüchte wieder los – und ich darf nicht mal etwas dagegen sagen.“

Rätselhafte Gespräche

Nach der Einstellung der Ermittlungen Ende 2000 hat sie noch auf ihrer Version bestanden. Dann aber hat Markus Köhler sie erfolgreich vor dem Landgericht Augsburg auf Unterlassung der Aussagen verklagt. In den nächsten Wochen wird das Oberlandesgericht München entscheiden, ob Simone K. und ihre Anwältin dagegen in Berufung gehen können. Dann steht noch die Verhandlung über die Höhe des möglichen Schmerzensgeldes für Köhler an, für das diverse medizinische Gutachten eingeholt werden müssen. Der Fall ist noch lange nicht zu Ende.

Wer lügt? Nachdem man stundenlang zwischen Simone K. und ihrer Anwältin im Büro gesessen und gehört hat, was für ein mieser Charakter Markus Köhler doch sei, nachdem man einen halben Tag bei Markus Köhler auf dem blauen Sofa gesessen und seinen Klagen gelauscht hat, was für ein hinterhältiges Biest Simone K. doch sei, nachdem man Akten gelesen, geprüft, verglichen und immer wieder nachgefragt hat, bleibt ein starkes Gefühl zurück, dass beide nicht alles sagen, was geschehen ist. Die Wahrheit kennen nur Simone K. und Markus Köhler. Das Wissen darum ist das Letzte, was sie miteinander verbindet.

Psychiater: Zuidwolder pedofiel chemisch castreren

‘Ik ga zorgvuldig om met pedoseksuele gevoelens’

Pedoseksueel Van D. ontkende gisteren voor de rechtbank het misbruik van vijf jongens. Volgens de officier ziet hij zichzelf als liefhebbende vaderfiguur.

Door onze correspondent **MAL**

KARIN DE MIK
GRONINGEN, 12 JULI. Hij gaf het gisteren voor de Groninger rechtbank ronduit toe. „Ik heb pedoseksuele gevoelens, maar ik ga er uiterst zorgvuldig mee om“, zei Geert van D. (44) uit Zuidwolde. „Ik kan goed met mijn geaardheid omgaan.“

De officier van justitie, M.C. Weel, eiste tegen Van D. vijf jaar gevangenisstraf en tbs met dwangverpleging wegens seksueel misbruik van vijf jongens tussen vier en vijftien jaar. Het misbruik zou hebben plaatsgevonden tussen 1992 en 2001 in de woning van Van D. en tijdens vakanties in het buitenland.

De officier omschreef de verdachte als „een groot gevaar voor kinderen“. De kans op herhaling zou groot zijn, gezien zijn persoonlijkheid. Deskundigen omschreven hem als een „harde en emotioneel onaantastbare, antisociale man“, die manipuleert en „niet verder kijkt dan zijn eigen lusten“.

De officier meent dat kinderen „langdurig beveiligd moeten worden“ tegen de verdachte. Ze eiste daarom dat hij eerst zijn vijfjarige

celstraf uitzit, voordat de behandeling mag beginnen. Weel noemde hem een man die misbruik maakte van de soms moeilijke thuissituatie van kinderen. „Hij paaid ze met aandacht, dure cadeaus, ritjes op de motor en liet ze roken en blowen. Hij ziet zichzelf als een liefhebbende vaderfiguur, maar mishandelde, achtervolgde en pestte jongens om seks met hen te kunnen hebben. Tegen hun zin.“ De officier citeerde een 10-jarig slachtoffer dat tegenover de politie had verklaard dat Van D. hem had geslagen en dat hij mee moest naar diens woning. „Hij wachtte me op school op, bedreigde me en reed voor ons huis langs. Ik was bang voor Geert.“

Van D., met snor, kort staartje en twee goudkleurige ringetjes in zijn oren, ontkende de beschuldigingen gisteren. Tegenover de politie had hij nog gedetailleerde verklaringen afgelegd, die overeenkwamen met die van zijn vermeende slachtoffers. Van D. stelde gisteren dat die bekentenissen onder druk waren afgelegd. Dat hij onachtig handelingen zou hebben gepleegd met een indertijd 4-jarig jongetje ontkende hij van meet af aan.

In april besliste de rechter al na een civiele procedure dat Van D. een tatoeage op zijn borst van een van zijn slachtoffers moet laten verwijderen. De verdachte liet meerdere portretten van jongens op zijn borst tatoeëren.

Van D. werd in 1984 al behandeld voor ontucht. De zaak werd

toen onder voorwaarden geseponeerd. In 1992 deed een toen 15-jarige jongen aangifte van seksueel misbruik, maar wegens gebrek aan bewijs kwam de zaak niet voor de rechter. In 2001 deed de moeder van een 10-jarige jongen aangifte. Van D. zou haar hebben bedreigd. Na de bekentenis van haar zoon deden ook twee andere jongens aangifte.

Van D. zelf verklaarde gisteren dat de jongens met hun problemen bij hem aanklopten. Hij had een van de slachtoffers die toen zestien was „wel eens afgetrokken“, maar dat zou op diens verzoek zijn.

Verder onderhield hij louter vriendschappelijke relaties. Hij ontkende ooit geweld te hebben gebruikt. „Ik haat pijn, leed, geweld en ruzie.“ Een van zijn slachtoffers zou de tatoeage die hij van hem had „te gek“ hebben gevonden. „Die lange slungel gaf er zelfs nog een zoen op.“ Tegenover de politie verklaarde de jongen echter grote moeite te hebben met zijn afbeelding op de borst van Van D..

De advocaat van Van D., O. Volkerts, trok de betrouwbaarheid van de psychiatrische rapporten in twiifel. „Geert is op 12-jarige leeftijd misbruikt, verzorgde zijn zieke moeder en verloor jong zijn vader. Ik snap niet waarop gebaseerd is dat hij een antisociale persoonlijkheid zou hebben.“ Volkerts is voor behandeling van zijn cliënt. Daarbij zou ook een hormoonbehandeling passen, die Van D. naar eigen zeggen bereid is te ondergaan. Uitspraak: 25 juli.

‘Van D. was als een vader, maar misbruikte me wel’

Van onze verslaggever **VIC**
GRONINGEN 12/7

Na de zitting analyseert een van de slachtoffers de afgelopen drie uur zonder emotie. Natuurlijk heeft Geert van D. gezegd dat hij als een vader was voor de jongens, die alle vijf uit gebroken of problematische gezinnen komen. Hij zegt niets anders te hebben verwacht. „Maar hij heeft me mee op vakantie naar Zwitserland genomen en me vervolgens misbruikt. Punt uit.“

Tranen waren er donderdag niet bij de jongens die de strafzaak bijwoonden. De emotie sloeg daarentegen toe bij de 44-jarige man uit Zuidwolde die maanden of zelfs jarenlang seks met hen zou hebben gehad. Hij had hen alleen maar opgevangen als ze weer eens problemen thuis hadden, vertelde hij de rechtbank in Groningen.

Neem nou Patrick. Die had hem op vakantie in Zweden littedkens laten zien, afkomstig van de naaldhakken van zijn moeder. Toen Patrick later uit angst voor mishandeling wegliep, heeft hij aan de bel getrokken. „Maar toen zij tegen de politie zei dat hij pedo was, zijn de rollen omgedraaid.“

Volgens officier van justitie M. Weel liet Van D. de jongens blowen in zijn huis en hen ritjes maken op zijn motor. Weel: „Door klachten in te dienen bij kinderscherming, school en politie probeerde hij de jongens uit de macht van de ouders te krijgen.“ Ze acht seksueel misbruik in alle vijf gevallen bewezen.

De verdachte hield vol goed met zijn pedoseksuele geaardheid te kunnen omgaan. Twee andere jongens hebben geen aangifte gedaan, omdat Van D. hun wens heeft gerespecteerd om de ‘liefdesrelatie’ te beëindigen.

De vijf jongens die hem wel hebben aangeklaagd, zouden nog steeds met ernstige psychische problemen kampen. De officier eiste vijf jaar cel plus tbs. Eén uitspraak heeft Van D. al achter zijn kiezen: de rechtbank beval dat hij binnen een halfjaar de grote tatoeage op zijn borst moet laten verwijderen van het gezicht van Patrick.

Bij een huiszoeking vond de politie posterfoto's van enkele jongens, kinderporno en een niet al te fris onderbroekje onder het hoofdkussen van de verdachte. Van D. bekende dat het 'lekker ruikt, alhoewel het niet schoon is'.

en dat het aan een kleuter behoort die hij vanwege huiselijke problemen zowat heeft opgevoed. Hij zou het jongetje van diens vierde tot tiende jaar hebben misbruikt. De jongen is nu 12, maar heeft volgens de politie overtuigend kunnen aangeven dat hij is misbruikt.

Van D. heeft bekend orale seks te hebben gehad met de jongens, behalve met de kleuter. Later trok hij zijn verklaringen in, omdat die onder druk tot stand zouden zijn gekomen. Wel gaf hij op de zitting toe dat hij seks met Patrick heeft gehad toen die 16 was en even bij hem woonde. Daarvoor vindt hij een straf op zijn plaats en is hij bereid een hormoonbehandeling te ondergaan.

Bij de politie was de zelfverklaarde kindervriend al lang bekend. In 1984 werd een aangifte tegen hem voorwaardelijk geseponeerd. In 1992 volgde een tweede beschuldiging, die zonder gevolg bleef. Vorig jaar was het weer raak. Een moeder voelde zich bedreigd, omdat Van D. veel belde en vaak claxonneerde voor de deur. Uit de verklaringen bleek dat het getoeter steeds het signaal was geweest dat de jongens bij hem moesten komen.

GRONINGEN ■ De pedofiel G. van D. (44) uit het Groningse Zuidwolde moet chemisch worden gecastreerd. Dat adviseert de psychiater die hem de afgelopen maanden heeft onderzocht.

Van D. wordt ervan verdacht vijf minderjarige jongens seksueel te hebben misbruikt. De officier van justitie eiste gisteren een gevangenisstraf van vijf jaar en TBS met dwangverpleging tegen hem.

Uit rapportages komt de Zuidwolder naar voren als een narcistische, paranoïde

man met een psychopathische afwijking. Gedoeld wordt op tatoeages van de slachtoffers die Van D. op zijn lichaam liet aanbrengen. Van D. ontkent vier van de vijf aanklachten. Ondanks eerdere bekentenissen van seksueel misbruik beweert hij nu slechts vriendschappelijke relaties met de jongens te hebben gehad.

Uitspraak op 25 juli.

■ ZIE VERDER

Van D. blijft zelfverzekerd 3

Van D. blijft zelfverzekerd, ondanks beschuldigingen van misbruik

Vervolg van pagina 1

Door Sander van der Werff

Bij binnenkomst in de rechtszaal werpt G. van D. een kushandje naar de publieke tribune. Een bizar gebaar, want in de zaal zitten voornamelijk familieleden van kinderen die door de Zuidwolder zouden zijn misbruikt.

GRONINGEN/ZUIDWOLDE ■ Emotioneel onaantastbaar. Zo wordt Van D. in een van de vele rapportages omschreven. Het is een rake omschrijving, want ondanks de zware aantijgingen - seksueel misbruik van vijf minderjarige jongens - maakt de Zuidwolder tijdens de behandeling van zijn strafzaak bepaald geen aangeslagen indruk. Sterker nog; hij gedraagt zich ronduit zelfverzekerd. Zit rechtop in zijn stoel en kiest zijn woorden zorgvuldig. Om duidelijk te maken dat er maar één slachtoffer is in dit proces: hijzelf.

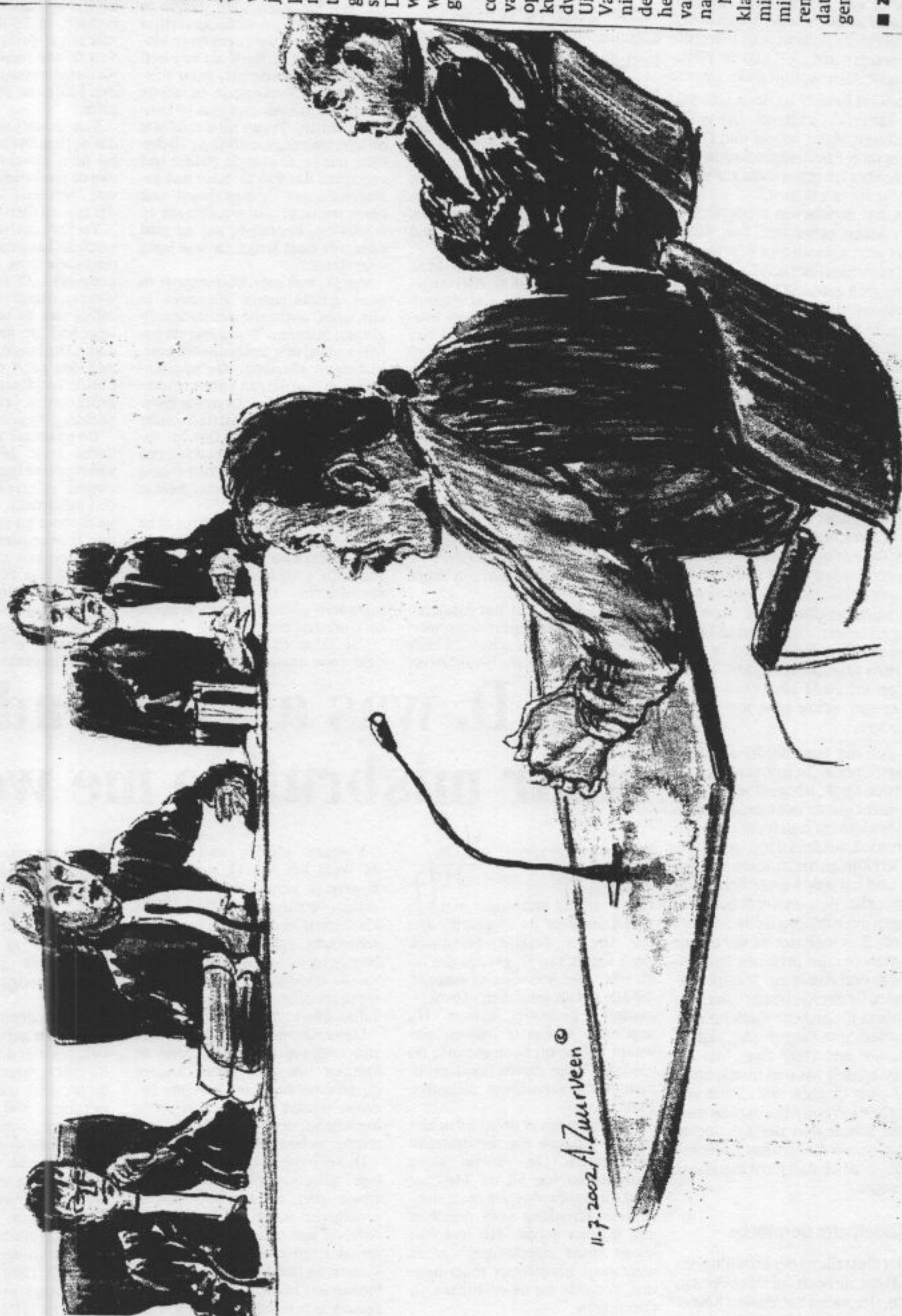
Met dank aan de media, want die hebben de zaak opgeklapt. Tijdens een eerdere zitting in februari trok Van D. al zijn bekentenissen in: dat waren leugens die onder druk van de politie op papier waren gezet. Gisteren erkende hij in één geval toch seks met een minderjarige te hebben gehad. De overige jongens zouden slechts goede vrienden zijn geweest. De Zuidwolder pedofiel heeft de schijn niet mee, want de verklaringen van de slachtoffers komen tot in detail overeen met zijn ingetrokken bekentenissen. De jongens liegen om er een schadever-

goeding uit te slepen, denkt hij. "Ze zitten gewoon achter mijn euro's aan."

Van D. verrichtte vergaande seksuele handelingen met de jongens, die meestal uit gebroken gezinnen kwamen. Hij ontving ze in zijn woning of haalde ze bij hun ouders op. Een druk op claxon was genoeg om de afgerichte kinderen naar buiten te krijgen. Twee jongens nam hij mee op motorvakantie naar Zweden, Zwitserland en Italië. Van D. gedroeg zich als zorgzame vader en gaf de kinderen naast aandacht ook cadeaus en snoep. Bij huiszoeking trof de politie een onderbroek van een van de kinderen aan onder zijn kussen. Van D. verklaarde destijds prikkelende fantasieën te krijgen door het broekje. In zijn woning hing een grote foto's van de kinderen en op zijn lichaam prijken tatoeages met gezichten en initialen van een aantal slachtoffers. De rechter oordeelde onlangs dat die tatoeages verwijderd moeten worden.

"Ik zeg niet dat ik helemaal niets verkeerd heb gedaan, maar ik ben zorgvuldig met de jongens omgegaan", beweerde Van D. "Ik heb ze niet gekwetst. Die rapportages kloppen niet. Ik ben niet associiaal. Ik heb een hekel aan geweld, leed en ruzie. Er zijn tien getuigen die dat kunnen bevestigen, maar naar hen wordt niet geluisterd."

Een van de jongetjes was 10 jaar oud toen Van D. zich aan hem zou hebben vergrepen. Tijdens speciale verhoren in een kindvriendelijke studio verklaarde het ventje mishandeld te worden als hij met vriendjes wilde spelen. Uit

Verdachte Van D. trok tijdens de rechtzitting zijn eerdere bekentenissen in.

angst voor Van D. durfde hij te fietsen. Een ander slachtoffer raakte al mijn vriendjes kwijt. Van D. heeft gestaant. "Ik Vriendschap met mij bete- kreeg."

Illustratie: Annet Zuurveen

Vijf jaar cel en TBS voor misbruik

jongens 0/14

Sander van der Werff

GRONINGEN ■ Wegens misbruik van vijf minderjarige jongens is de 44-jarige Geert van D. uit het Groningse Zuidwold veroordeeld tot vijf jaar cel en TBS met dwangverpleging. De rechtbank in Groningen acht bewezen dat hij tussen 1992 en 2001 de jongens heeft gedwongen tot seksuele handelingen. Van D., die gisteren niet aanwezig was bij de uitspraak, overweegt in hoger beroep te gaan.

De rechtbank oordeelde conform de eis van de officier van justitie. Die baseerde zich op rapportages van vier deskundigen, die allen TBS en dwangverpleging adviseerden. Uit die onderzoeken blijkt dat Van D. verminderd toerekeningsvatbaar is. De Zuidwolder lijdt aan een persoonlijkheidsstoornis en heeft last van paranoia, sociale en narcistische trekjes.

Na afloop van de zitting verklaarde slachtoffer René (inmiddels 25) dat Van D. zich minstens aan nog twee kinderen heeft vergrepen. "Ik hoop dat zij nu alsnog aangifte tegen hem doen."

■ ZIE VERDER

Slachtoffer pedofiel voelt eldelijk triomf

Tbs voor misbruik

GRONINGEN, 26 JULI. De rechtbank in Groningen heeft donderdagmiddag de 44-jarige G. van D. uit Zuidwold veroordeeld tot vijf jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf met tbs wegens seksueel misbruik van vijf jongens. Het vonnis is conform de eis. De veroordeelde bekende eerder zich de afgelopen jaren vergrepen te hebben aan vijf minderjarige jongens. (ANP)

Vijf jaar en tbs voor misbruik jongens

GRONINGEN De rechtbank in Groningen heeft de 44-jarige G. van D. uit Zuidwold veroordeeld tot vijf jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf met tbs wegens seksueel misbruik van vijf jongens. Het vonnis is conform de eis van de officier van justitie. De veroordeelde bekende zich vergrepen te hebben aan vijf minderjarige jongens. (ANP)

Pedofiel veroordeeld tot vijf jaar cel

AMSTERDAM - De rechtbank in Groningen heeft donderdag de 44-jarige Geert van D. uit Zuidwold veroordeeld tot een celstraf van vijf jaar plus tbs wegens seksueel misbruik van vijf jongens. Dit was conform de eis.

bank nu gevonnist had voor verwijdering van het hele 'zaakje' bij Van D. De roep vanuit een door mevrouw Ana van Es genoemde - gesundes Volksempfinden - zou zo'n vonnis denkbaar maken. De sociale en maatschappelijke schade van seksueel misbruik is namelijk ontelbare keren groter. De kosten worden niet op daders verhaald. De hulpverlenings-, onderwijs- en sociale instellingen kunnen dit beamen. Ondanks geldtekort moeten deze sectoren hun vangnetfunctie blijven vervullen, ook naar daders toe. De tatoeage-verwijdering leidt niet echt tot een blijvend litteken voor de verdachte, het slachtoffer heeft echter levenslang littekens.

Assen, Elga Muller

Tatoeage 0/14

De laatste zin in de ingezonden brief van Ana van Es over het vonnis inzake de vermeende pedofiel Van D. (Het tatoeage-vonnissen is een blamage voor de Nederlandse rechtsstaat, aangezien de strafzaak tegen Van D. nog moet beginnen) noopt deze lezer tot een reactie.

Niet-juridisch onderlegd stel ik dat het beeldrecht persoonlijk eigendom is. Als je niet wilt dat jouw afbeelding gebruikt wordt moet jemie kunnen laten verwijderen. Kinderen en volwassenen moeth niet op foto's op o.a. internet 'geshowd' worden. De wet moet kinderen en volwassenen beschermen. Het verwijt van Ana van Es is terecht als de recht-

Slachtoffer van pedofiel voelt eindelijk triomf

Door Sander van der Werf

GRONINGEN/ZUIDWOLDE ■ Ik pak je wel een keer terug', dacht René (25) enkele jaren geleden toen Geert van D. voor de zoveelste keer een seksueel getinte opmerking tegen hem maakte. Het voorval vond plaats bij de koffieautomaat van hun gezamenlijke werkgever DSW Stadspark.

René, het eerste slachtoffer van Van D., kookte inwendig van woede, maar hield zich wisselijk in. Gisteren haalde hij alsnog zijn gram. De man die hem jarenlang misbruikte, verdwijnt voor lange tijd achter de tralies. Van D. kreeg vijf jaar cel en TBS met dwangverpleging.

Een triomf, dat was het zeker voor René, maar die straf had wat hem betreft best hoger mogen uitvallen. "Ik heb tien jaar gevochten en eindelijk gewonnen. Zo voel ik het. De rechtbank heeft mij gelijk gegeven. Ik moet nu proberen deze zaak een plekje te geven, want vergeten doe je het nooit. Dankzij therapie kan ik er steeds beter mee omgaan. Ik heb mijn straatvrees al overwonnen."

Bij binnenkomst van de rechtszaal twee weken geleden wierp Van D. provocerend een kushandje naar de publieke tribune. Bedoeld voor René? "Ik geloof het niet. Volgens mij was het voor familieleden van andere slachtoffers. Maar het was typisch

een streek van Geert. Hij kan iemand zó kleineren. Ik vind het knap dat die mensen rustig bleven zitten."

René ontvluchtte zijn traumatische ervaringen de afgelopen jaren door keihard te werken. "Het liefst twaalf uur per dag, zes dagen per week. Ik werk nog steeds bij dezelfde baas, maar misschien wil ik later wel in de hulpverlening. Daar kunnen ze nog wel mensen gebruiken."

Begrip speelt een belangrijke rol in die sector, maar daarover beschikt René in ruime mate. Zelfs voor Van D., die beweert vroeger zelf misbruikt te zijn geweest. De Zuidwolder omschreef zichzelf tijdens de zitting als slachtoffer, niet als dader.

'Tatoeman' krijgt vijf jaar cel en tbs

Slachtoffer seksueel misbruik voelt eindelijk triomf

GRONINGEN/GPD-ANP - Een 44-jarige man uit Zuidwolde is gisteren door de rechtbank in Groningen veroordeeld tot vijf jaar cel en tbs met dwangverpleging wegens seksueel misbruik van vijf jongens.

Tijdens het politieonderzoek bekende hij zich de afgelopen jaren te hebben vergrepen aan de minderjarige jongens, maar tijdens de zitting van twee weken geleden trok hij die bekentenis grotendeels in. Hij stelde dat die onder druk tot stand was gekomen.

De verdachte moest eerder op last van de rechter een tatoeage van een slachtoffer van zijn lichaam laten verwijderen. Op

zijn borst stond een tatoeage met de naam van de jongen, de tekst 'I will love you forever' en een fictieve sterfdatum, de dag waarop hij voor de laatste keer contact met de jongen had.

Een van zijn slachtoffers was René (nu 25 jaar). "Ik pak je wel een keer terug", dacht hij enkele jaren geleden toen de verdachte voor de zoveelste keer een seksueel getinte opmerking tegen hem maakte. Het voorval vond plaats bij de koffieautomaat van hun gezamenlijke werkgever DSW Stadspark.

René haalde gisteren alsnog zijn gram. De man die hem jarenlang misbruikte, verdwijnt voor lange tijd achter de tralies. Een

triomf, dat was het zeker voor René, maar die straf had wat hem betreft best hoger mogen uitvallen. "Ik heb tien jaar gevochten en eindelijk gewonnen. Zo voel ik het. De rechtbank heeft mij gelijk gegeven. Ik moet nu proberen deze zaak een plekje te geven, want vergeten doe je het nooit. Dankzij therapie kan ik er steeds beter mee omgaan. Ik heb mijn straatvrees al overwonnen."

De advocate van de jongens, L. Poortman, is tevreden met het vonnis. Ze is blij dat de zaak is afgesloten en dat de rechter niet is ingegaan op het verzoek om een tweede psychiatrische contra-expertise.

Pedofiel Zuidwolde in hoger beroep

ZUIDWOLDE/GRONINGEN ■ Pedofiel Geert van D. (44) uit Zuidwolde gaat in hoger beroep tegen de straf die de rechtbank in Groningen hem vorige week oplegde. De man werd wegens misbruik van vijf minderjarige jongens veroordeeld tot vijf jaar cel en

TBS met dwangverpleging.

Van D. wordt tijdens het hoger beroep bijgestaan door een andere advocaat. Raadsman Orlando Volkerts haakte af omdat hij een gang naar het Gerechtshof in Leeuwarden zinloos acht.

Zijn collega Erik de Mare

van De Haan Advocaten neemt de zaak over. "Als ik terug ben van vakantie, ga ik het dossier bestuderen en bekijken wat de mogelijkheden zijn. Wat hij gedaan heeft is niet mis, maar ik heb zaken gedaan die tien keer erger waren."

Slachtoffer tattoo-pedofiel: Jou pak ik terug
AD, 26 juli 2002

Door Loek Mulder
Het voelt alsof hij zijn belager en kwelgeest eindelijk heeft teruggepakt. Slachtoffer René (25) van de tatoeagepedofiel Geert van D. ziet diens veroordeling van gisteren tot 5 jaar gevangenisstraf en tbs met dwangverpleging als een overwinning. "Ik heb altijd gedacht: 'Jou pak ik nog wel terug'. Zo voelt het nu, zeker weten", zegt René opgelucht na afloop van de uitspraak. "Van D. wordt een van die patiënten die nooit meer vrijkomen."

Justitie acht die kans groot. Volgens de Groningse persofficier M. Trachter is het niet waarschijnlijk dat de psychisch gestoorde Van D. geneest, zoals ook gedragsdeskundigen al concludeerden. De 44-jarige man uit het Groningse

Zuidwolde liet zelfs een portret van een van zijn slachtoffers op zijn lichaam tatoeëren. Afsloten is de zaak echter niet, want advocaat O. Volkerts van de veroordeelde gaat waarschijnlijk in hoger beroep.

Maar ook al gaat Van D. voorgoed achter slot en grendel, de pijn die hij bij zijn 5 minderjarige slachtoffers heeft veroorzaakt, is onuitwisbaar. Het is nu 10 jaar geleden dat René tijdens een vakantie werd misbruikt door Van D. "Ook al is hij opgeborgen, wat is gebeurd, blijft bij mij", zegt René. De jaren erna heeft hij tegen de tirannie van Van D. gevochten, maar hij kon zich er niet aan onttrekken. Zelfs op het werk - beiden werkten bij de sociale werkvoorziening in de stad Groningen - hield Van D. zijn slachtoffer in een psychologische houdgreep.

Totdat het tot een enorme uitbarsting komt, nu anderhalf jaar geleden. Staand bij het koffieautomaat maakt Van D. weer eens een 'kleinerende opmerking'. "Het liep toen volledig spaak tussen ons. Op dat moment heb ik besloten hem juridisch aan te pakken." Hij doet aangifte en brengt zo de zaak aan het rollen.

De confrontatie met de pedofiel, twee weken geleden tijdens de rechtszitting, is moeilijk. Als Van D. de zittingszaal betreedt, werpt hij een kushand naar de publieke tribune, waar zijn slachtoffers en hun ouders zitten. "Een typische Geertstreek", vindt René. "Hij is er altijd op uit mensen te kleineren."

Van de ontuchtpleger is weinig berouw te verwachten. Hij trekt zijn bekentenis over misbruik in en vindt dat hij geen dader is. Dat hij door de

Vordenaar verdacht van ontucht met twee kinderen

van een onzer verslaggevers
VORDEN - De politie heeft een Vordenaar aangehouden op verdenking van ontucht met twee jonge kinderen uit zijn buurt, in het dorp. Ook hebben de ouders van twee andere kinderen aangifte gedaan tegen de man wegens het plegen van schennis. Ook een volwassen vrouw heeft om die reden aangifte tegen de Vordenaar gedaan.

De verdachte is al vorige week

dinsdag aangehouden, nadat de zaak al een paar weken eerder aan het licht kwam. Afgelopen vrijdag heeft de rechter-commissaris de man in bewaring gesteld. Hij zit nu nog vast. Het onderzoek loopt nog.

Vorig jaar werd Vorden ook al opgeschrikt door een (toen omvangrijke) ontuchtzaak. Het onderzoek is nog niet afgerond. Justitie houdt er rekening mee dat er nog meer aangiftes tegen de Vordenaar binnen komen.

Negen jaar cel en tbs voor verkrachting en ontucht

Van onze verslaggever

DEN BOSCH

De rechtbank in Den Bosch heeft een vijftigjarige Veldhovenaar veroordeeld tot negen jaar cel en tbs voor ontucht met een negenjarige meisje en verkrachting van een 22-jarige vrouw. Het OM had 14 jaar geëist. Justitie vindt de man, die al drie keer eerder is veroordeeld wegens zedendelicten, zeer gevaarlijk. De advocaat gaat in hoger beroep.

De man wordt wel omschreven als de 'Woenselse steentjesgooier'

er'. In 1999 trok hij de aandacht van het negenjarige meisje in de Eindhovense wijk Woensel door steentjes tegen haar slaapkamer te gooien. Het meisje liet hem binnen, waarna hij haar misbruikte.

De verkrachting van de vrouw dateert van 1988. Dat was kort nadat de Veldhovenaar veroordeeld was vrijgelaten na een eerdere veroordeling. Na zijn arrestatie in 1999 wees vergelijkend DNA-onderzoek de Veldhovenaar alsnog aan als de verkrachter.

Israëlische militairen vervolgd na wangedrag

Israël Twee Israëlische militairen zullen wegens wangedrag worden vervolgd omdat zij in mei op de Westoever een Palestijnse jongen hebben aangerand tijdens een ondervraging, heeft het Israëlische leger in een verklaring bekendgemaakt. De militairen, hadden de jongen bij een controle gedwongen zich te ontkleden waarna onzedelijkheden volgden.

jongens, hun ouders en niet te vergeten de media, tot slachtoffer is gemaakt. "Alsof hij een mes in je rug steekt", vindt René. "Dat iedereen rustig bleef, is een wonder."

Nu zijn belager is veroordeeld, probeert het slachtoffer zijn leven weer op te pakken. Makkelijk is dat niet, vooral omdat hij het misbruik lang heeft weggestopt. Hij staat nog altijd onder behandeling voor zijn geestelijke problemen. "Ik probeer de zaak een plekje te geven. Ik moet verder. Lang heb ik het verdrongen door zo hard mogelijk te werken. Het liefst werkte ik 12 uur per dag. Ik zit in 'het groen', ik werk de hele dag buiten, dus mijn energie kan ik gelukkig kwijt."

Wat eveneens helpt, is het contact met de vier andere slachtoffers. Net als René zijn ook zij door een diep dal gegaan. Dat Van D. op last van de rechter het getatoeëerde portret van een van zijn slachtoffers moest weghalen, helpt een beetje. "We proberen elkaar wat op te peppen." Over de pijnlijkste zaken durven ze met elkaar nog niet te praten. Ook de tatoeages zijn taboe. "Dat soort dingen zijn heel moeilijk te bespreken."

Celstraf en tbs voor 'steentjesgooier'

DEN BOSCH - De rechtbank in Den Bosch heeft 'de Woenselse steentjesgooier' gisteren veroordeeld tot negen jaar cel en tbs met dwangverpleging. G.J. (50) uit Veldhoven heeft in 1988 een 22-jarige vrouw verkracht. In 1999 randde hij een meisje (9) aan. De rechtbank sprak hem vrij van verkrachting en een poging daartoe bij twee andere jonge meisjes.

J. verwierf zijn bijnaam doordat hij de aandacht van jonge meisjes in de Eindhovense wijk Woensel trok door 's nachts steentjes tegen hun slaapkamer te gooien. Hij wist het 9-jarige slachtoffer zo ver te krijgen dat ze hem in huis liet. J. dreigde haar en haar familie dood te schieten. Eenmaal binnen misbruikte hij het meisje.

11-jarig meisje verkracht met medeweten van moeder

GENT/ROESELARE/DE PINTE - Vier beklagden verschenen gisteren voor de Gentse strafrechter in een zaak van ontucht met een 11-jarig meisje. Hoofdverdachte Johnny B. (32) uit Gent had in 2001 een «seksuele relatie» met het meisje. De moeder van het kind was van die relatie op de hoogte en ging ermee akkoord. Johnny B. verkrachtte het meisje zelfs neermaals in het huis van de moeder.

De moeder en twee van haar vrienden stonden terecht voor het aanzetten tot ontucht met een minderjarige. Zij stelden hun huis ter beschikking van Johnny B. en zijn «liefje». De twee vrienden van de moeder verschenen gisteren overigens voor de rechter in tjes met reclame voor een stripteasebar in Roeselare. De zaak kwam voor het eerst voor, maar werd onmiddellijk uitgesteld naar 16 augustus.

Verwilghen wil vrijlating onverbeterlijke pedofiel tot elke prijs verhinderen

11/11

ler schuldig bevonden aan verkrachting echtgenote
DUBLIN - Een 46-jarige bouwvakker uit het Ierse Sligo is donderdag schuldig bevonden aan verkrachting van zijn echtgenote. Nooit eerder sprak een Ierse jury het schuldig uit over verkrachting binnen het huwelijk. De maximale straf voor verkrachting in Ierland is levenslang. (Reuters, AP)

Vrijgelaten pedoseksueel gedwongen opgenomen

DS 5/12

BRUSSEL - Eigen berichtgeving
Douglas De Coninck

Een Gentse rechter heeft gisteren in kort geding de onmiddellijke vrijlating bevolen van Freddy S. (43). Hij is een door deskundigen als 'gevaarlijk' omschreven pedofiel, die al meer tien jaar in de cel zit. S. hoorde op 3 juli van vorig jaar al vrij te komen. Minister van Justitie Marc Verwilghen (VLD) stak daar op 18 april 2001 echter een stokje voor door hem te laten interneren. Daarop dagvaardde S. de Belgische staat. De Gentse rechter Nadia De Turck stelde Verwilghen gisteren in het ongelijk. Volgens haar heeft de minister niet de bevoegdheid om een burger te laten interneren.

De laatste veroordeling van S. werd op 7 april 1992 uitgesproken door het hof van beroep in Gent. S. bleek kinderen te hebben aangerand. En zeker niet voor het eerst. S. bracht de helft van zijn leven in gevangnissen door, telkens na veroordelingen voor zedenfeiten met minderjarigen. In diverse rapporten, zowel van psychiaters als van de gevangenisdirectie, werd gewaarschuwd voor een bijzonder hoog risico op recidive. Ook het Gentse parket adviseerde S. vooral niet vrij te laten. Daarom beval Verwilghen de internering.

"Die zogenaamde internering veranderde voor S. in de praktijk niets", zegt zijn advocaat Walter Van Steenbrugge. "Door gebrek aan gespecialiseerde opvangcentra bleef hij gewoon in de gevangenis zitten. Zo werd zijn celstraf tot nu toe in feite met meer dan een jaar verlengd. Mijn cliënt vraagt af wat nu het nut is van braafjes, je celstraf uit te zitten, als blijkt dat een minister die op het eind, geheel willekeurig, tot in het eindeloze kan verlengen."

De gebrekkige Belgische wetgeving inzake internering werd de afgelopen al vaak bekritiseerd. Ten gronde luidt de kritiek dat het enkel de rechterlijke macht

tijdens zijn straf, te interneren. Dat gebeurde in april vorig jaar. De Commissie - die elke zes maanden de internering evalueert - oordeelde ondertussen al een keer dat de man moest worden vrijgelaten, met permanente risico-observatie en behandeling. Hij bleef echter in de cel omdat de Commissie vindt dat die begeleiding in België ontbreekt.

De geïnterneerde stapte woensdag echter naar de rechter in kort geding om zijn vrijlating te eisen. Hij argumenteert dat alleen een rechter mag oordelen over vrijheidsberoving - en dit na tegensprekelijk debat.

Zijn advocaat Walter Van Steenbrugge stelt dat de vrijheidsberoving daarom in strijd is met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. "En dit verdrag heeft voorrang op de Belgische wet." Volgens Van Steenbrugge tilt de minister vooral zwaar aan het risico op recidive dat volgens experts erg hoog is bij pedoseksuelen. Advocaat Van Steenbrugge vindt dit geen wettelijke reden om zijn cliënt vast te houden.

Alphenaar, een jeugdwerker van de Baptisten Gemeente Alphen, werd vorige week aangehouden na aangifte van twee slachtoffertjes en de ouders. De Baptisten Gemeente heeft de man inmiddels al zijn taken als jeugdwerker ontnomen. 6/11/2001

Jeugdwerker van ontucht verdacht

DEN HAAG - Het openbaar ministerie in Den Haag verdenkt een 41-jarige man uit Alphen aan den Rijn van het plegen van ontucht met minderjarigen. Dat maakte zij vandaag bekend. De

toekomst om een burger van zijn vrijheid te beroven, niet de politieke. De Gentse kortgedingrechter volgt die stelling en noemt het besluit van Verwilghen strijdig met de artikelen 5 en 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Het vonnis zou daarom, als zijnde een precedent, wel eens de gevangenispoort op een kier kunnen zetten

Gents vonnis zet celduur op een kier voor honderden geïnterneerde criminelen

voor alle andere bij ministerieel besluit geïnterneerde criminelen. Het gaat om vele honderden mensen, en beslist niet alleen pedofielen.

De zaak-S, werd vorig jaar voorgelegd aan de Commissie voor de Bescherming van de Maatschappij. Die oordeelde dat S. inderdaad diende te worden vrijgelaten, maar wel op voorwaarde dat hij het voorwerp zou uitmaken van "een grondig diagnostisch proces". S. hoorde met andere woorden permanent onder toezicht geplaatst te worden. De commissie moest echter vaststellen "dat dergelijk forensisch observatiecentrum in België niet bestaat" en stelde dat zij zich "in een impasse" bevindt.

Minister Verwilghen reageerde gisteren onthutst op het vonnis. "Wij zullen er alles aan doen om te voorkomen dat een man als S. zomaar vrij op straat zal rondlopen", zo liet hij weten. Verwilghen gaf zijn diensten gisteren de opdracht om daartoe "alle wettelijke verweermiddelen in te zetten". Verwacht wordt dat ook het Gentse parket hoger beroep zal aantekenen. Toch ziet het er naar uit dat S. vandaag al de Gentse gevangenis zal verlaten. Het vonnis is onmiddellijk uitvoerbaar.

Parket vraagt internering van pedofiel

GENT - Het parket van Gent tekent beroep aan tegen de beslissing van de rechter in kort geding om de veroordeelde pedofiel Freddy S. vrij te laten. De woordvoerder deelde dat donderdag mee. Er is ook een procedure tot gedwongen collocatie opgestart.

Freddy S. was verscheidene keren tot gevangenisstraffen veroordeeld voor zedenfeiten met minderjarigen. De laatste veroordeling dateerde van 1992. S. had op 3 juli 2001 al vrij moeten komen, maar omdat zowel psychiaters als de gevangenisdirecteur waarschuwend voor een hoog recidivegevaar, adviseerde het Gentse parket toen tegen zijn vrijlating. Minister van Justitie Marc Verwilghen beval de internering. De kortgedingrechter oordeelde dinsdag dat die beslissing in strijd was met de artikelen 5 en 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en beval de onmiddellijke vrijlating.

Pedoseksueel moet in psychiatrie blijven

De veroordeelde pedoseksueel die vorige week na zijn vrijlating door een rechter gedwongen is opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, moet daar nog veertig dagen blijven. Dat heeft de vrederechter in Zelzate gisteren beslist. De man was vorige week vrijgelaten omdat de rechter in kortgeding oordeelde dat de internering die minister van Justitie Marc Verwilghen vorig jaar had opgelegd, onwettig was. Het Gentse parket ging daarop over tot de gedwongen opname van de man. Volgens hen betekent hij een gevaar voor de samenleving. De vrederechter volgde dat standpunt.

Advocaat Walter Van Steenbrugge gaat in beroep. Hij overweegt ook stappen tegen de arts die het attest voor de opname afleverde. Volgens Van Steenbrugge heeft de arts „slechts vijftien minuten de tijd genomen om mijn cliënt te onderzoeken”. (ivd)

Vermeende pedofiele leraar vrij

BRUSSEL - De kamer van inbeschuldigingstelling heeft Luc T. vrijgelaten. De man was leraar in het gerenommeerde Sint-Michielscollege in Etterbeek en zou daar drie leerlingen hebben verkracht. Hij wordt ook nog verdacht van pesterijen tegenover een jongetje. T. werd vorige zomer aangehouden. Hij zat bijna een jaar in voorarrest. Het gerecht onderzocht ook of twee directieleden medeplichtig waren aan de mogelijke misdrijven van T. Daarvan werden geen bewijzen gevonden. Het parket zal dan ook de buitenvervolginstelling vragen van de directeurs. (JM)

Pedofiel blijft opgesloten

GENT - De vrederechter van Zelzate heeft donderdag beslist dat pedofiel Freddy S. opgenomen moet worden in het Sint-Jan-Baptist-Instituut in Zelzate. De vrederechter meent, op basis van het strafrechtelijke verleden van Freddy S., dat de kans op hervallen groot is en dat hij een reëel gevaar vormt voor zijn medemen-

sen. Op 3 juli beval de rechter in kort geding dat S. diende vrijgelaten te worden omdat diens internering, na het einde van zijn gevangenisstraf, in strijd was met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Het Gentse parket tekende beroep aan tegen die beslissing en diende een verzoek in tot gedwongen opname.

Pedofiel blijft voorlopig in instelling

ZELZATE - De West-Vlaamse pedofiel Freddy S. blijft nog minstens 40 dagen opgesloten in de psychiatrische instelling in Zelzate. Dat besliste de vrederechter gisteren.

De rechter in kortgeding oordeelde vijf dagen geleden dat de minister zijn boekje te buiten is gegaan en dat de pedofiel ten onrechte een jaar langer opgesloten zat. Omdat het parket van Gent de gedwongen collocatie van 5 dagen toepaste, kwam Freddy S. wederom niet vrij. De vrederechter van Zelzate, waar S. in de psychiatrische instelling zit, deed er gisteren 40 dagen bij. Dan worden de alternatieven bekeken. De verdediging van Freddy S. zat. (KVDS)

pleit voor een ambulante therapie. Het Gentse hof van beroep bevestigde de week van de ministerieel besluit van Verwilghen destijds wel rechtsgeval was. Volgens Walter van Steenbrugge, advocaat van Freddy S., mag alleen de rechterlijke macht over internering beslissen, niet de politieke. Als dat zo is, kan Freddy S. schadevergoeding eisen omdat hij een jaar lang onterecht opgesloten zat. (KVDS)

GVA 5/12/2

3/11/2001 17H

Magiër blijkt verkrachter

Zelfverklaarde tovenaars aangehouden wegens pedofilie

Roel Van Hofstraeten
Het Brugse parket is bijzonder karg met informatie omdat het om een zedenzaak met een jong kind gaat. Symens' verscheen gisteren voor de onderzoeksrechter, die de man onder aanhoudingsmandaat plaatste. Volgens het parket besef Symens niet wat hij heeft gedaan, daarvooronderde het een psychiatrisch onderzoek.

BRUGGE - Hugo Symens (56), de zelfverklaarde meester-tovenaar bij de gratie Gods uit Blankenberge is aangehouden. Het Brugse parket verdenkt hem ervan een vijfjarig kind te hebben verkracht. De man zou dat ook hebben bekend. Symens werd onder meer bekend door zijn alternatieve therapieën voor zieken en zijn verkleedpartijen voor de rechtbank. Zo verscheen hij als nar verkleed voor de rechter.

als nar, kerstman en sinterklaas liep hij verscheidene verkleedpartijen op omdat hij zijn kinderen niet wou laten inenten tegen polio- en weigerde ze naar het jaarlijkse medisch schooltoezicht te sturen.

Narrenpak

Zijn verkleedpartijen leverden hem ook een veroordeling tot smaad op in 1997. Hij negeerde toen het bevel van de rechter om een narrenpak uit te trekken en in deftige kleding naar de rechtbank te komen. "Het is hier toch een zottekenschap, alle rechters zitten in de roze balletten en

ik trek mijn kleren niet uit tenzij u dat ook doet", zei hij toen tegen rechter Denys. De meester-tovenaar beweerde ook ziekten te kunnen genezen door ze hun eigen urine en een oplossing van groene klei te laten drinken. De ambtenaar op staatspensioen stelde alleen maar raad te geven en dus niet de dokter uit te hangen. "Ik tover en toveren is niet strafbaar in België." Pas toen hij zelf in het ziekenhuis belandde na een zwaar verkeersongeval in 1995 stopte zijn oorlog met de traditionele geneeskunde. "Die heeft mijn leven gered", stelde hij toen.

Meester-tovenaar Hugo Symens. De man wordt ervan verdacht een vijfjarig kind te hebben verkracht. (Foto Jo DeMaun)

«Meester-tovenaar» aangehouden voor zedenfeiten

Symens kondigde onlangs zijn vertrek naar Afrika aan. Foto Maerhoudt

BLANKENBERGE — De onderzoeksrechter in Brugge heeft gisteren Hugo Symens (57), de zelfverklaarde «meester-tovenaar bij de gratie Gods», onder aanhoudingsmandaat geplaatst wegens zedenfeiten. Dat gebeurde nadat er bij Child Focus een anonieme klacht over Symens was binnengekomen. Hij zou zich schuldig hebben gemaakt aan zedenfeiten op een meisje van amper vijf jaar. Het parket zoleen gerechtspychiater aanstellen om Symens te onderzoeken. Vrijdag verschijnt hij voor de raadkamer. Hugo Symens, vader van negen kinderen, kwam meermaals in het nieuws met revolutionaire therapieën. Onlangs kondigde hij aan dat hij naar Afrika vertrekt om zich er te vestigen als medicijnman. (VJB)

Man (71) misbruikte halve familie

Door Chris Klomp

GRONINGEN/DELFTZIJL ■ Justitie is niet van plan een dementerende 71-jarige van ontucht verdachte man uit Delfzijl ooit weer vrij te laten. De man wordt verdacht van het verkrachten van zijn twee minderjarige stiefkinderen en eerder heeft hij drie kinderen verwekt bij zijn eigen dochter. Ook een zoon is seksueel misbruikt. Officier van justitie J.F. Severs liet er gistermiddag geen onduidelijkheid over bestaan. "Deze man moet voor de rest van zijn leven vast. Omdat het gevaar voor herhaling groot is, eis ik tbs met dwangverpleging. Er is niet meteen plek in een tbs-kliniek, dus ik eis ook nog eens een celstraf van drie jaar."

De 42-jarige moeder van de kinderen moedigde het seksueel misbruik aan en heeft volgens justitie zelf ook meegedaan. Tegen haar is 18 maanden gevangenisstraf geëist, waarvan zes voorwaardelijk. Volgens justitie zijn de generatiegrenzen binnen de familie van het verdachte stel volledig weg. De zoon is op zijn beurt weer getrouwd geweest met de 42-jarige medeverdachte. Het is onduidelijk wie de vader is van de misbruikte minderjarige kinderen, maar mogelijk is dat diezelfde zoon.

Man verdacht van ontucht met jongens

ROERMOND — Het openbaar ministerie (OM) gaat een 52-jarige voormalig groepsleider van een tehuis in het Noord-Limburgse Heibloem vervolgen voor ontucht met twee minderjarige jongens. Justitie in Roermond kwam de ontucht op het spoor tijdens het onderzoek naar de moord op de 11-jarige Nicky Verstappen in 1998. De politie verhoorde de verdachte in dit onderzoek maar de man bleek niet aanwezig te zijn geweest tijdens het zomerkamp op de Brunsummerheide toen Verstappen daar werd vermoord. Wel kreeg het OM aanwijzingen dat de man in de jaren tachtig twee jongens die toen tussen de elf en zeventien jaar waren, zou hebben verkracht. (ANP)

Obscene Chinese Rode Boon komt er genadig van af

In China geldt homoseksualiteit niet meer als een ziekte en zitten homo's niet meer automatisch in het verdomhoekje. Maar van gelijkberechtiging is nog geen sprake. Voor homo's die met justitie te maken krijgen, kan dat zijn voordelen hebben. De 33-jarige popzanger W. L. - de Chinese pers noemt hem met naam en toenaam - houdt van jonge jongens. Voor een rechtbank in Peking kwam vast te staan dat deze voormalige goodwill-ambassadeur van de Chinese Jeugdbond zeven aankomende balletdanserijes tussen de 12 en 14 jaar seksueel heeft misbruikt. W. L., die optreedt onder de artiestennaam Hong Dou (Rode Boon) werd veroordeeld tot drieënhalf jaar gevangenisstraf. Als het meisjes waren geweest, had hij levenslang of zelfs de doodstraf gekregen.

Waarom die discriminatie? Omdat het Chinese strafrecht niet voorziet in seksueel verkeer, laat staan seksuele misdrijven, tussen mensen van hetzelfde geslacht, net zo min als het rekening houdt met de verkrachting van een man door een vrouw. In het traditionele macho-denken is zoiets immers onvoorstelbaar. Daarom moest de exploitant van een homoprostitutietent worden vrijgelaten omdat de wetgever bij maatregelen tegen prostitutie, strafbaar in China, nooit aan homoseksuelen had gedacht. En daarom ook is Rode Boon er zo genadig van af gekomen.

Het enige dat tegen hem kon worden ingebracht, was het plegen van obscene handelingen met mannelijke kinderen. De maximumstraf daarvoor is vijf jaar, maar hij kon op clementie rekenen omdat hij een 'goede houding' aan de dag had gelegd door in vier van de zeven gevallen toe te geven dat hij fout was geweest. Schadevergoeding voor de slachtoffertjes is er volgens de Chinese wet niet bij, omdat ze geen verwondingen hebben opgelopen.

Het vonnis heeft, tekens van veranderende tijden, protesten opgeroepen. In een peiling op een populaire website antwoorde 63 procent van de bijna honderdduizend respondenten dat het vonnis te mild was. Sommigen voegden er boze commentaren aan toe. Rode Boon heeft ze langs zijn koude kleren laten afglijden. Jan van der Putten

Pedofiel opgepakt die 14-jarige jongen aanrandde op appartement

Het Leuvense parket heeft een gerechtelijk onderzoek geopend naar de verdachte van aanranding van de eerbearheid van een minderjarige in Landen. De feiten dateren al van de zomer van vorig jaar. Er werd nooit een klacht ingediend aangezien het 14-jarige slachtoffer de zaak verzweg. Tot nu. De 45-jarige pedofiel uit Landen werd donderdag voorgeleid door een rechercheploeg van de Landense politie, zo maakte het Leuvense parket vrijdagmiddag bekend. De man verbleef toen net over de taalgrens, op een camping samen met zijn ouders. Daar leerde hij de 14-jarige kennen. De minderjarige knapte samen met de 45-jarige enkele karweitjes op op de camping. Hij troonde het slachtoffer mee naar zijn appartement in Landen en sloot hem op. Tijdens de nacht randde hij de jongen aan. De feiten kwamen nu pas aan het licht toen het zusje van het slachtoffer enkele jeters die ze van haar broer gekregen had ging terugbrengen naar de camping. De jeters die gebruikt werden voor onder andere de wasplaats en de douches had hij gekregen van de verdachte. De campingsuitbater van L'Hirronnelle in Oteppe vond dat verdacht en waarschuwde de politie, waardoor de zaak aan het rollen ging. De man uit Landen werd overgebracht naar de gevangenis. Onderzocht wordt of de man nog andere strafbare feiten op zijn kerstok heeft. TR

Vader vliegt vier jaar cel in voor verkrachting kinderen

LIER - De correctionele rechtbank in Mechelen heeft een vader uit Lier tot vier jaar cel veroordeeld, waarvan acht maanden effectief voor de verkrachting van zijn minderjarige kinderen. De zaak werd donderdag achter gesloten deuren behandeld.

Het gaat om een 41-jarige man uit Lier. De zaak verwekte in de omgeving heel wat beroering. De feiten kwamen aan het licht toen de man enkele neefjes en nichtjes had betast. De klachten daarover waren voor de politie aanleiding om de zaak uit te spitten. Dat onderzoek bracht aan het licht dat de man zijn seksuele lusten ook had botgevierd op zijn eigen kinderen. Hoelang die feiten precies hebben geduurd, is niet duidelijk. Het gaat alvast om enkele jaren. De rechter wou de zaak niet openbaar behandelen, omdat er minderjarige kinderen bij betrokken zijn. Daarom werd het vonnis donderdag achter gesloten deuren geveld. GVA 12/7 LDN

Twintig bewoners van eilandje in Stille Oceaan verdacht van seksueel misbruik

WELLINGTON — Ongeveer twintig mannen van het eiland Pitcairn in de Stille Oceaan worden mogelijk in Nieuw-Zeeland vervolgd wegens seksueel misbruik van meisjes op het eiland. Daar wonen in totaal 44 mensen. Pitcairn is een Brits protectoraat. Anderhalf jaar geleden begonnen politieagenten uit het Engelse graafschap Kent aan een onderzoek naar een verkrachting, die in december 1999 zou hebben plaatsgevonden.

Sindsdien zijn er veel meer gevallen van seksueel misbruik aan het licht gekomen. De meeste verdachten wonen nu in Auckland in Nieuw-Zeeland. Volgens een radiostation wil de openbaar aanklager van Pitcairn, tevens advocaat te Auckland, het proces in die stad laten plaatsvinden. Nieuw-Zeeland zou een wetswijziging moeten doorvoeren om dat mogelijk te maken.

De eerste bewoners van Pitcairn waren de Engelse zeelieden die zo'n tweehonderd jaar geleden de beroemde munitie op de Bounty pleegden. Als het proces door gaat, is het het tweede in Pitcairns geschiedenis. Het vorige was in 1897. Toen werd Harry Albert Christian opgehangen omdat hij zijn vrouw en kind had vermoord. Christian was een nazat van Fletcher Christian, de aanvoerder van de wetswijziging. Dat is het resultaat van een onderzoek van de Britse politie - Pitcairn is een Brits protectoraat - naar een verkrachting in 1999. Bij het onderzoek bleek dat sindsdien nog meer verkrachtingen zijn gepleegd. Het proces wordt mogelijk in Nieuw-Zeeland gehouden, waar sommige vermoedelijke daders wonen. Het laatste proces op Pitcairn vond 105 jaar geleden plaats, toen een inwoner ter dood werd veroordeeld en werd

Pedofiel fotografeert op kermis

MECHELEN - De Mechelse politie is een onderzoek gestart naar een pedofiliezaak waarbij een fotograaf de kermis van Mechelen heeft afgeschuimd om van jongetjes, tegen betaling, foto's te maken van hun geslachtsdelen. De perverse kerel wordt opgespoord. De feiten hebben zich voorgedaan op de kermis aan de Zandpoortvest. Een jongetje van acht jaar werd er door de onbekende fotograaf gevraagd om zijn broek te laten zakken zodat hij een mooi fotootje van zijn piemelje kon schieten. De man betaalde daar het jongetje 2 euro voor. De knaap ging het verhaal thuis aan zijn moeder opbiechten. Die kon haar oren niet geloven, maar omdat de jongen het verhaal bleef bevestigen trok ze naar het politiecommissariaat om de perverse feiten te laten optekenen. Hoeveel slachtoffers de fotograaf heeft gemaakt, is niet geweten. De Mechelse politie doet daarom een oproep tot getuigen die een onbekende fotograaf aan het werk zouden gezien hebben. Discrete info kan op het nummer 015/28.66.66.

Vier jaar cel en tbs in Friese zedenzaak

Sexbierum De 53-jarige J.M. uit Sexbierum is gisteren voor de rechtbank in Leeuwarden veroordeeld tot vier jaar cel en tbs met dwangverpleging. De rechter acht bewezen dat de man ontucht heeft gepleegd met zijn twee stiefkleinkinderen en twee minderjarige kinderen. Verder heeft hij drie vrouwelijke collega's van het sociale werkvoorzieningschap Westergo Bedrijven verkracht. De man ontkent het misbruik. (ANP)

-elt bevolking voor rechter NM

WELLINGTON, 17 JUNI. Van de 44 inwoners van het eiland Pitcairn, in de Grote Oceaan, worden er mogelijk twintig aangeklaagd wegens verkrachting. Dat is het resultaat van een onderzoek van de Britse politie - Pitcairn is een Brits protectoraat - naar een verkrachting in 1999. Bij het onderzoek bleek dat sindsdien nog meer verkrachtingen zijn gepleegd. Het proces wordt mogelijk in Nieuw-Zeeland gehouden, waar sommige vermoedelijke daders wonen. Het laatste proces op Pitcairn vond 105 jaar geleden plaats, toen een inwoner ter dood werd veroordeeld en werd

Idylle tropisch Pitcairn is mythe

Pitcairn, het geïsoleerde Britse eiland in de Grote Oceaan, heeft zijn onschuld verloren. Deze week werd bekend dat de helft van de eilandbevolking wordt verdacht van verkrachting.

NRO

Door **MARLEEN VAN DER HAAR** ROTTERDAM, 19 JULI. Het is een Bounty-eiland met witte stranden, tropische groene palmen en strakblauwe hemels dat in de achttiende eeuw werd het veroverd door rauwe Britse muiters. De 44 bewoners - nakomelingen van de muiters en hun Tahitiaanse vrouwen - leken in een idylle te leven. Totdat de Britse en Nieuw-Zeelandse politie een onderzoek begonnen naar een serie opmerkelijke zedenzaken.

Eerst de idylle. Ruim 4.800 kilometer van de bewoonde wereld ligt dit enige overgebleven Britse protectoraat in de Grote Oceaan. Het eiland, een ruige halve krater met bergtoppen tot 300 meter, beslaat vijf vierkante kilometer en telt 6,4 kilometer aan ongeasfalteerde wegen. Alle bewoners wonen in het enige gehucht, Adamstown. Het eiland heeft één winkel, die drie keer per week open is. Op de vruchtbare grond worden onder meer citrusvruchten, watermeloenen, suikerriet en zoete aardappelen verbouwd. De enige kerk, van de Zevende Dag Adventisten, heeft het roken, het drinken van alcohol en het gebruik van drugs verbo-

den. Ruim honderd jaar geleden bekeerden de eilanders zich na het lezen van boeken van de Zevende Dag Adventisten, die in een kist vanuit Amerika waren toegestuurd. De officiële taal is Engels, maar de spreektaal van de eilanders is een combinatie van Engels en Tahitiaans. Sinds de opening van het Panama-kanaal in 1914 verkopen de eilanders cadeaus en curiosa aan de passagiers die langs komen, op weg van of naar Nieuw Zeeland. Daarnaast is de verkoop van postzegels aan verzamelaars een belangrijke inkomstenbron.

In 1767 kreeg de zoon van de Britse majoor Pitcairn het naar hem vernoemde eiland voor het eerst in zicht. Drieëntwintig jaar later bereikte het Britse oorlogsschip 'Bounty' het eiland. De muitertij van een groep zeelui op het Britse schip die volgde, is beschre-

ven in de bestseller *Mutiny on the Bounty* van Charles Nordoff en James Norman Hall uit 1932. De Oscar-winnende verfilming, drie jaar later, met acteur Clark Gable als leider van de muiters, Fletcher Christian, werd een van de bekendste avonturenfilms over de zeevaart. De echte Fletcher Christian en zeven andere muiters voeren in 1790 met de veroverde 'Bounty' van Tahiti naar Pitcairn en vestigden zich daar met een aantal Tahitiaanse vrouwen.

Het schandaal van de verkrachtingen van minderjarige meisjes op dit Bounty-eiland ontstond zich in 1999, toen een destijds dertienjarige meisje zwanger bleek; ze was eerder door vijf mannen misbruikt. Een reeks bekentenissen door andere meisjes volgde. Pastoor Neville Toson van de Zevende Dag Adventisten bezocht het ei-

land. Eilanders vertelden hem dat voor hen kinderen op een leeftijd van twaalf jaar seksueel rijp zijn. Volgens de vrouwen van Pitcairn is het gebruikelijk dat jonge meisjes door oudere mannen worden ontmaagd.

De politie heeft uiteindelijk twintig verdachten geïdentificeerd, van wie er enkelen nu in Nieuw Zeeland wonen. Zij moeten waarschijnlijk later dit jaar voorkomen. Om praktische redenen hebben de Britten toestemming gevraagd het proces in Auckland te mogen houden. Een andere mogelijkheid is dat de rechtszaak via de satelliet-tv wordt afgehandeld.

Pitcairn beschikt over een rechtbank, maar deze is nauwelijks in gebruik geweest. De drie gevangencellen dienen als opslagplaats voor reddingsvesten. Het eiland heeft geen vliegveld of haven en bezoekers kunnen het alleen per boot bereiken. Afgezien van de cruiseschepen zijn er per jaar drie reguliere bootverbindingen tussen Nieuw Zeeland en het eiland. Een aanlegplaats is er niet; het laatste stuk tot aan de kust moet in een sloep worden afgelegd.

Dea Birkett, de auteur van een boek over het eiland, *Serpent in Paradise*, heeft gezegd dat op Pitcairn een vreemde combinatie van conformisme en onderdrukte vijandigheid heerst. „Er zijn geen sloten op de deuren, maar er is altijd de mogelijkheid dat iemand je van een rots duwt”, aldus Birkett tegen *The Guardian*. De muitersgeest blijft nog niet uit de eilanders te zijn verdwenen.

Aanrander van dochttertje rijdt vader dood

YVELINES - Een jongeman kwam zondagnamiddag in het Franse Sartrouville om het leven toen hij de aanrander van zijn dochttertje wou tegenhouden. Het kind was aan het spelen met vriendinnetjes, vlakbij het ouderlijk huis. Plots stopte een wagen en werd het kind met poppen in de auto gelokt. De automobilist verdween en bracht een half uur later het meisje terug. Intussen waren haar ouders geïnterviewd. Toen de ontvoerder terugkwam, leek het meisje seksueel misbruikt en wou haar vader de aanrander vatten. Hij sprong op de wagen, maar de dader bleef gas geven, zodat de vader ettelijke meters meegesleurd werd. De vader kwam hierbij om. De dader is nog niet gearresteerd (CSG).

Babyverkrachter Zuid-Afrika krijgt levenslang

Tijdens het proces, dat deze week in de Noordkaapse hoofdstad Upington werd gehouden, getuigde de huidige vriendin van Potse dat ze hem op heterdaad had betrapt met de baby. Ze had dit eerder verzwegen, naar eigen zeggen uit angst voor het dreigement dat hij haar met een kapmes zou vermoorden als ze haar mond open deed.

De verkrachting vond plaats in een dorpje bij Upington, waar drank-

misbruik en werkloosheid het dagelijks leven kenmerken. De jonge moeder van het slachtoffer zat 's avonds in de kroeg, terwijl haar baby alleen thuis was.

van baby Tshupang schookte vorig jaar Zuid-Afrika. Zij stond symbool voor het hoge aantal gevallen van seksueel misbruik van vrouwen en meisjes die het land kent. Aanvankelijk werden zes mannen aangehouden, maar uit DNA-testen bleek dat zij niet de daders konden zijn. Daarop viel de verdenking op de ex-vriend van de moeder van Tshupang. Diens DNA bleek wel overeen te komen met materiaal dat bij het meisje gevonden was.

Levenslang voor verkrachten baby in Zuid-Afrika

Door onze correspondent **JOHANNESBURG**, 27 JULI. Een rechtbank in Zuid-Afrika heeft gisteren een 23-jarige man tot levenslang veroordeeld voor de verkrachting van de negen maanden oude baby van zijn vriendin. De zaak leidde vorig jaar tot een golf van protest en weerzin in Zuid-Afrika. De rechter zei bij de uitspraak dat de man eigenlijk de doodstraf verdiende. De doodstraf werd in 1994 afgeschaft toen het Afrikaans Nationaal Congres (ANC) aan de macht kwam. Aanvankelijk beschuldigde de politie zes mannen van de verkrachting in het platteland dorp Louisvale in het noordwesten van Zuid-Afrika. DNA-onderzoek wees uit dat de zes onschuldig waren en leidde tot de dader die gisteren werd veroordeeld.

Minstens negen kindermisbruik

Vader scheldt pedofiel uit in rechtbank

door **Janny Bos**

APC 9/7

ZUTPHEN - 'Smeerlap, hoe woelde het om mijn 9-jarige dochter te pakken.' Woedend schreeuwde de Apeldoornse vader van een misbruikt meisje gisteren deze vraag richting de 30-jarige W.D. uit Amsterdam. De rechter maandde de Apeldoornse tot stilte en veroordeelde de pedofiel tot een verplichte psychologische behandeling. Daarnaast werd een voorwaardelijke gevangenisstraf van zes weken opgelegd met een proeftijd van twee jaar.

Buiten de rechtszaal herhaalt de vader zijn vraag en maant W.D.

in zijn ogen te kijken. Er komt geen antwoord. 'Weet je wel dat ze doodsbang is geworden en nog steeds in haar bed plast.' De advocaat van de dader springt tussenbeide en kalmeert de man door te zeggen dat hij zelf ook kinderen heeft en weet wat hem bezielt. W.D. vlucht onder tussen weg met zijn vriendin. Het misbruik dateert van 24 april dit jaar. D., op weg naar zijn ouders in Apeldoorn, ziet twee meisjes skaten in het Matenpark. Hij parkeert de auto en loopt naar hen toe. Volgens zijn verklaring laat hij zijn broek zakken om zijn T-shirt uit te trekken wegens de warmte. Hij wil een van de 14-jarigen alleen

even in de billen knijpen en pakt haar onverhoeds vast. Ze valt, wordt betast en weet in paniek te ontkomen. Verderop in het park komt hij twee spelende kinderen tegen. De 9-jarige vriendinnen wachten op iemand die naar hun puppy's komt kijken. 'Zoekt u iemand', vraagt de eigenaresse van de hondjes. Als antwoord doet W.D. zijn jas open en laat zijn onblote lijf zien. Geschrokken vluchten ze het huis in en alarmeren de ouders. Even later pakt de politie de dader op. De rechter confronteert D. met dit verhaal en wil weten wat de beweegredenen zijn. De pedofiel haalt zijn schouders op. 'Ik

wist niet wat ik deed, het zal echt niet weer gebeuren.' In 1997 kreeg D. al eens een boete van 500 gulden voor hetzelfde vergrijp. De rechter legt dit keer geen geldstraf op maar een verplichte behandeling in een kliniek. Bij herhaling hangt hem een gevangenisstraf van 6 weken boven het hoofd. De rechter rekent hem vooral aan dat D. bij zijn seksuele handelingen geweld heeft gebruikt.

Levenslang voor verkrachten baby in Zuid-Afrika

Door onze correspondent **JOHANNESBURG**, 27 JULI. Een rechtbank in Zuid-Afrika heeft gisteren een 23-jarige man tot levenslang veroordeeld voor de verkrachting van de negen maanden oude baby van zijn vriendin. De zaak leidde vorig jaar tot een golf van protest en weerzin in Zuid-Afrika. De rechter zei bij de uitspraak dat de man eigenlijk de doodstraf verdiende. De doodstraf werd in 1994 afgeschaft toen het Afrikaans Nationaal Congres (ANC) aan de macht kwam. Aanvankelijk beschuldigde de politie zes mannen van de verkrachting in het platteland dorp Louisvale in het noordwesten van Zuid-Afrika. DNA-onderzoek wees uit dat de zes onschuldig waren en leidde tot de dader die gisteren werd veroordeeld.

Jongen misbruikte zeven jaar lang zijn jonge zusje

ASSEN/EMMEN - "Een verschrikkelijk triest verhaal." Zo typeerde officier van justitie mevrouw mr. S. du Fossé de beschuldiging aan het adres van Emmenaar M. van K. (24). Gedurende zeven jaar misbruikte hij zijn zusje. Het meisje was zeven jaar toen de seksuele uitpattingen begonnen. Van K. heeft bekend. Voor de rechtbank in Assen eiste de officier acht maanden voorwaardelijke celstraf met een verlengde proeftijd van drie jaar en de maximale werkstraf van 240 uur. Het inmiddels 17-jarige slachtoffer deed vorig voorjaar aangifte. Haar leven was op dat moment al behoorlijk spaak gelopen door hetgeen haar broer haar had aangedaan. Toch was dat voor haar niet de reden met het verhaal naar buiten te komen. Ze wilde dat haar broer zou wor-

den behandeld in een psychiatrische kliniek en ze wilde eventuele volgende slachtoffers voorkomen. "Deze volwassen reactie van haar vind ik heel knap", aldus de officier. De eerste keer dat Van K. bij zijn zusje in bed kroop, bleef het wat hem betreft bij tegen elkaar aan liggen en strelen. De tweede keer, kort daarna, had hij gemeenschap met haar. In de zeven jaren die volgden, voerde hij de frequentie stevig op. Volgens het meisje was het op het laatst bijna dagelijks raak, de verdachte hield het op maximaal een á twee keer per week. Ze gaf duidelijk aan dat ze het niet wilde, maar dan werd hij boos. Naarmate de tijd verstreek, brak haar verzet en werd het voor de zeven jaar oudere broer steeds makkelijker de 'meest uiteenlo-

pende seksuele handelingen' met en bij haar te doen. Uit onderzoeken door een gedragsdeskundige is gebleken dat het jarenlange seksueel misbruik een gevolg is van een 'ontdekkingstocht op seksueel gebied', die verschrikkelijk uit de hand is gelopen. Desondanks zijn de verhoudingen binnen het gezin weer redelijk normaal en gaan ook broer en zus weer met elkaar om. Om aan te tonen hoe slecht het met haar gaat, heeft het slachtoffer wel een 'schadeformulier' ingevuld, maar geen bedrag voor smartengeld. De officier liet weten normaal in deze zaken onvoorwaardelijke gevangenisstraf te eisen. In dit geval achtte ze dat niet in het belang van zowel het slachtoffer als de verdachte. Uitspraak 9 juli.

D 1/4 N 26-06

BRUSSEL
Eigen berichtgeving
Anne de Graaf *Dm 20/7*

De Vlaamse Stichting Anti Sekten (SAS) heeft weet van minstens negen gevallen van pedofilie bij Jehova's getuigen. Dat bevestigt voorzitter Julien Lippens aan *De Morgen*. Volgens Lippens doen de daders voort omdat Jehova voor elk gemeld misdrijf twee getuigen vordert. Bang voor intimidaties en 'weerwraak van God' durven slachtoffers dan ook niet naar Justitie te stappen.

Dat gebeurde onder meer in de Brabantse gemeente M. In een politieverhoor waarover de redactie beschikt, gaf de dader toe dat hij zich wel degelijk aan het driejarige kind had vergrepen, onder meer omdat hij "dacht dat het niet strafbaar was". Vreemd genoeg werd het meisje medio jaren negentig niet ernstig genomen door Jehova-ouderlingen.

Tot ergernis van de slachtoffers gaat dezelfde man weer van huis tot huis in de streek waar het misbruik plaatsvond. Jehova-zegsman David Vandendriessche betwist dat. "Wel kan een getuige, hoewel veroordeeld, weer gaan prediken. Dat gebeurt onder begeleiding. Wij kunnen hem niet verbieden van deur tot deur te gaan, aangezien we de positie van God niet mogen innemen." Jehova België waarschuwt voor de getuigenissen

van ex-leden die "er meer op gericht zijn de politie te misleiden dan ze te helpen". Ook het verhaal van het misbruikte meisje relativeert Vandendriessche op basis van het verslag van de kinderpsychologe. Volgens Lippens worden slachtoffers geïntimideerd. Dat zegt

'Ik ben als vuil gedumpt toen ik zei wat er met me gebeurde'

ook een meisje dat we in de Ardennen vonden. "Ik ben als vuil gedumpt toen ik zei wat er met me gebeurde." Bill Bowen van de internationale slachtofferorganisatie Silent Lambs in Kentucky (VS) beweert zelfs dat Jehova op grote schaal pedofiliefeiten in de doofpot stopt. Bowen, ook een ex-getuige, kreeg inzage in de clandestiene lijst met pedofilievergrijpen die de congregatie bijhoudt op haar hoofdzetel in New York.

Jaarlijks stromen op silentlambs.org 8.000 e-mails binnen van kinderen en volwassenen die met hun klachten door Jehova wandelen werden gestuurd. De jaarlijkse slachtofferbijeenkomst in Kentucky is een verzamelpunt voor honderden slachtoffers.

Pagina 9

BRUSSEL
Eigen berichtgeving
Anne de Graaf

In de Brabantse gemeente M. geloofden ze hun ogen niet toen ze R. van deur tot deur zagen struinen met bijbels onder de arm. Jasje, dasje, vlotte babbel. Jawel, de man die twee maanden voorwaardelijk kreeg wegens misbruik van Jehova-kinderen stond weer Gods woord te verkondigen, nota bene in de streek waar hij het vaakst had toegeslagen. "Goed dat ik niet thuis was, ik had een ongeluk begaan", fulmineert Paul de Baerdenmaeker, ex-Jehova-getuige die het opneemt voor het misbruikte dochttertje van zijn vriend.

Het meisje werd medio jaren negentig misbruikt tijdens het babysitten terwijl de ouders gingen werken. Volgens de dader, die bekentenissen aflegde, bleef het enkel bij strelingen. Maar het kind interpreteerde zijn tederheid enigszins anders. "Hij zat altijd aan mijn muizeke te prutsen", staat in haar verklaring aan de kinderpsycholoog. En toen haar een tekening met het menselijk lichaam werd voorgelegd: "Hier zijn twee streepkes (schaamlippen) en daartussen is hij geweest. Hij deed dat met zijn vingers. Ik ging daar van als ik babytje was. Ik wou iets zeggen, maar ik had schrik dat hem boos ging zijn."

'Ik geef toe...'

Het kind was zo bang dat het jaren zweeg. Tot in 1995 het licht kwam dat R. even 'teder' was geweest met twee andere kinderen. De plaatselijke recherche startte een onderzoek. En zie: verstrikt in zijn eigen leugens vertelde R zijn ondervragers uiteindelijk (pv-nr. 100775/98): "Ik geef toe dat ik in haar broek geweest ben, doch ik wist niet dat dat een

strafbaar feit was.

"Mijn handelingen bestonden uit over en weer wrijven en strelen over haar geslachtsdeel in haar broekje. Ik heb het broekje nooit uitgedaan. Dat gebeurde in de living op de bank. Mijn moeder zat in de keuken, tijdens het doktertje spelen. Het kind had er niet de minste last van, omdat het er altijd zelf om vroeg."

Maar ook dat interpreteerde het slachtoffer helemaal anders. "Hij zei altijd: 'Zet u ne keer op mijn schoot'", lezen we in het videoverhoor bij de psychologe. En een paar regels verder: "Er kwamen nog andere kindjes thuis, daarom wil ik nu alles zeggen, begrijpt u. Om die andere kindjes te beschermen."

"Ze was net vier." De Baerdenmaekers gemoed schiet vol als hij het getuigenis herleest. Hij viste het dossier op na de *Panorama*-reportage op de BBC vorige zondag. Daarin deden drie kinderen eenzelfde verhaal over jarenlang misbruik binnen de organisatie. De Baerdenmaeker zocht de documenten in de hoop dat iemand aandacht zou schenken aan de Belgische slachtoffers. Want niet alleen de ouders van het meisje in M. werden met zachte dwang uit de congregatie verwijderd toen ze merkten dat er met hun klacht niks gebeurde.

In Groot-Brittannië ging het blijkbaar niet anders. In de zondag uitgezonden BBC-reportage vertelt een meisje hoe ze van in de kleuterjaren systematisch misbruikt werd in een Dutroux-achtige kelder. Telkens als ze met haar verhaal naar de plaatselijke Jehova-directie stapte, sommeerden die haar nog harder te bidden. "Laat dit over aan Jehova. Hij zal het wel uitbrengen, als het nodig is."

"Mijn kind, je bent zo perfect, zo juist", verschoonde de verkrachter intussen de fellatio's die hij haar

systematisch liet uitvoeren op een bloemetjeslaken. De jongen in het programma werd op zijn beurt jarenlang verkracht door een andere Jehova-getuige. Ook zijn klacht werd zonder meer geklasseerd.

Een tweede getuige

"Geloof me: ook in België houden Jehova's getuigen misbruik liever binnenskamers", gaat de Baerdenmaeker verder. "Het is de regel dat je pedofiliegevallen aan de 'ouderlingen' meedeelt, dat zijn niet noodzakelijk de seniors binnen de gemeenschap, wel de getuigen die het hardst voor Jehova draven. Lees: het meeste bijbels slijten. De strebertjes dus."

"Slachtoffers moeten bovendien een tweede getuige kunnen aanwijzen alvorens Jehova de klacht ernstig neemt. Maar zeg nu eerlijk: welke derde gaat er getuigen over misbruik? Mocht er al iemand bij geweest zijn, dan is die toch minstens even schuldig, wegens schuldig verzuim..."

Jehova nam hem de kritiek niet in dank af. "Het was simpel. We moesten kiezen voor onze kinderen of voor God. Ik heb de organisatie de rug toegekeerd. Er zat geen logica meer in: de vader van het slachtoffer werd verstoten omdat hij ging scheiden, terwijl pedofilie met zijn dochter zomaar werd gedoogd. Voorhuwelijkse seks mocht niet, prutsen aan kinderen wel. Begrijpe wie kan."

Maar er volgde nog een straf, namelijk de nieuwe start ná Jehova. "Het was een groot gat. We hadden niemand meer, geen vrienden, niks. Ons leven lang hadden we immers alle wereldse dingen afgezworen: de kermis, het café, de bioscoop." (stil) "Ik mocht als kind nooit met niet-Jehova-kinderen spelen. Die waren te werelds. Het was vreselijk na de breuk: het leek wel alsof we weer werden geboren."

Dat overkwam ook Bill Bowen in Kentucky. Bowen was jarenlang bevriend met een ouderling binnen de organisatie, tot die hem op een dag toevertrouwde dat hij wekelijks seks met kinderen had. "A sheer delight", zei die alsof het over de consumptie van een dure soort pralines ging. Gechoqueerd stapte Bowen naar de ouderlingen van de plaatselijke congregatie. Maar daar botste hij tegen een muur. "Ik heb van de ene op de andere dag Jehova vaarwel gezegd."

Dezelfde maand nog richtte Bowen in de Verenigde Staten de hulpbeweging Silent Lambs op. Intussen kreeg hij jaarlijks 8.000 e-mails binnen van pedofilie-slachtoffers. "Te veel om allemaal te beantwoorden, laat staan ze per land te sorteren. Bezoek mijn chatbox, u zult zien dat ik geen fabels vertel."

Het klopt. Het bleek ook op de jaarlijks bijeenkomst van Silent Lambs, waar ook de BBC-ploeg ging filmen. Een voor een deden slachtoffers hun vreselijke verhaal en ontstaken ze een fakkel voor de kinderen die (nog) niet durfden te spreken. Ieder jaar verschijnen er vijfduizend slachtoffers, uit alle hoeken van de wereld. "Ook Belgen", zegt de producer van het BBC-programma.

Dé grote pedofielenlijst

Bowen werd hun steun en toeverlaat, omdat hij luistert. Maar vooral omdat hij via een informant binnen de Jehova-hoofdzetel in New York de lijst te pakken kreeg waarop de congregatie alle pedofiliegevallen registreert, inclusief de bekentenissen

'Ik heb de organisatie de rug toegekeerd. Er zat geen logica meer in: de vader van het slachtoffer werd verstoten omdat hij ging scheiden, terwijl pedofilie met zijn dochter zomaar werd gedoogd. Voorhuwelijkse seks mocht niet, prutsen aan kinderen wel'

van de 23.720 daders. Zijn informant was een informaticus van Jehova, die per land het aantal gevallen in de computer inbracht. Hij berekende dat de Jehova-getuigen in België minstens 23 pedofielen tellen.

Julien Lippens, voorzitter van de in 1999 opgerichte Studie en Adviesgroep Sekten (SAS): "Ik zit met negen slachtoffers. We hebben een probleem in Aarlen, eentje aan de kust, de Ardennen; een vrouw in Gentbrugge die weet heeft van drie gevallen, en ga zo maar een poosje door. Geen rook zonder vuur: er treden niet voor niets per dag drie getuigen uit in België. Trouwens, wie de Wachttore en andere geschriften twee keer leest, begrijpt dat pedofilie een oud zeer is. Jehova stelt zich zeer zelfbeschermend op. Hij misbruikt zonder blozen de bijbelteksten in die protectie."

Het gebeurt bovendien niet alleen in ons land. In Noorwegen, met nochtans slechts 7.000 getuigen, waren er begin jaren negentig vier grote pedofiliezaken: in alle gevallen ging het om Jehova-kinderen. Norman Hovelland, zelf gewezen getuige, richtte dan ook om dezelfde reden als Bowen een slachtoffergroep op: toen hij van een vriend vernam dat die zich dagelijks aan jongetjes vergreep, had hij zijn buik vol van Jehova. "Ik deed geen oog meer dicht."

Maar wat vindt Jehova daar zelf allemaal van? "Laat u niet misbruiken", verwittigt ouderling David Vandendriessche namens Jehova België. "Ik ga niet ontkennen dat pedofilie niet voorkomt in onze organisatie, maar de zaken die in België bekend raakten, zijn door de rechter behandeld in Brussel en Luik. En dat is volgens mij het beste bewijs dat wij pedofielen niet beschermen. Pas op met informatie van ex-leden. Ze misbruiken de politie liever dan dat ze die helpen"

Nochtans lezen we in de bekentenissen van R. in de Brabantse gemeente M. dat hij wel aan het geslachtsdeel van het kind is geweest... in haar broekje...

David Vandendriessche: "Dat kan zijn, maar als u de conclusie van de psychologe leest, begrijpt u dat het kind wel eens de neiging heeft te veralgemenen. Wij beschikken over dat dossier. Geloof ons: wij doen niet aan een doofpotoperatie."

Maar u relativeert wel de daden van R... Las u dan zijn bekentenissen niet?

"Jazeker, ook wij beschikken over die documenten. En wij vinden dat allemaal heel erg."

Blijft het feit dat slachtoffers moeilijk kunnen bewijzen dat ze misbruikt werden. Jehova vraagt blijkbaar twee getuigen.

"Het klopt dat wij ingaan op een klacht als twee getuigen ons hetzelfde komen melden. Maar niet in gevallen van pedofilie. Wij moedigen kinderen en ouders juist aan met die zaken naar Justitie te stappen."

Maar uw organisatie blijft vergevingsgezind. Een veroordeelde pedofiel loopt weer te prediken in de buurt van zijn slachtoffer.

"Ik meen van niet, maar als de ouders dat gezien hebben, moeten ze zeker naar het gerecht stappen. Uit mijn informatie blijkt dat deze persoon onder begeleiding predikt."

Hoe zou u het vinden dat Dutroux bijbels zou gaan verkopen in pak-

weg Grâce-Hollogne, de woonplaats van de ouders van Julie en Mélissa? Zelfs al komt hij niet in de buurt van de slachtoffers, dan nog kan het dat een kind de deur opent.

"Verschrikkelijk, maar wij kunnen die mensen natuurlijk ook niet dag en nacht gaan volgen..."

Maar in elk geval wel beletten dat ze een publieke functie waarmaken...

"Daar vergist u zich in. Iedereen kan, zelfs veroordeeld, opnieuw toetreden tot Jehova. En vanzelfsprekend dus gaan prediken, zij het onder begeleiding. Wij kunnen en mogen nu eenmaal de positie van God niet innemen."

In de Ardennen treffen we de zeventienjarige T. aan. Ze heeft een zelfmoordpoging achter de rug en is in behandeling bij een psychiater. Tegen de wil van haar ouders probeert ze sinds kort Jehova te verlaten. T. is doodsbang. Een sociaal assistente heeft haar opgevist.

"Ik ben misbruikt door mijn oom sinds ik drie was. Fellatio's, penetraties", zegt ze "Ik kan me geen week herinneren dat ik niet misbruikt werd. In het begin denk je dat het zo hoort. Pas toen ik zes was, had ik door dat er iets gebeurde wat niet zuiver was."

"Je hebt dit aan jezelf te danken. Je bidt niet genoeg", zei hij almaar. "Met als gevolg dat ik nog harder ging bidden. God, schreeuwde ik terwijl 'het' gebeurde. Ik bleef gehoorzamen, bang als ik was dat ik zou sterven in Armageddon (eind van de wereld, AdG), omdat ik 'God' de rug had toegekeerd. De dader achtervolgde me overal, nu nog in de gangen van het wardenhuis. Hij lijkt wel ongenaakbaar."

T. diende een klacht in bij een van de ouderlingen in de gemeente, maar dat maakte alles nog erger. "Van die dag af behandelden ze me als vuil. Mijn ouders werden erbij geroepen. Ik herinner me dat ik straf kreeg. Ik heb een hele nacht gebeden. Het is drie jaar geleden en ik heb nog pijn."

"Ik kan niet zeggen dat Jehova de oorzaak is van alles, maar wel dat ze niks doen om me te helpen. Ze dumpten me, blijkbaar uit angst dat ik hun reputatie zou besmeuren. In hun ogen deden ze wat ze vonden dat goed was. Ik zal het nooit weten."

David Vandendriessche polste gisteren namens Jehova België polste naar de andere slachtoffers die in deze reportage aan het woord zouden komen. "Als u het over Walonië hebt, wilt u dan ook het relaas van de vrouw uit Aarlen met een korrel zout nemen", vroeg hij. T. kwam helaas uit een ander dorp. Internationaal:

William Bowen, www.silentlambs.org of 0012-70/527.53.50

Ililde Rossillon, tel. 0494/10.30.52
adres PB 2, 3560 Lummen
e-mail: ililde.rossillon@pbl.be

SLACHTOFFERHULP
Norman Hovelland, 0047-2222403.56
België
SAS: Julien Lippens, tel. 093/73.50.93.
adres: PB 31, 9900 Esko www.homes.lis
callnet.be/sasvzw/index.html
e-mail: sas.vzw@freegales.be

"God, schreeuwde ik toen ik verkracht werd. Ik moest nog harder bidden, dan zou het misschien stoppen. Armageddon, het einde van wereld was nabij." Volgens de internationale slachtofferorganisatie Silent Lambs zijn in België waarschijnlijk 23 pedofielen actief bij de getuigen van Jehova. De Vlaamse antisektebeweging SAS schat dat aantal nog hoger. De Morgen bezocht twee slachtoffers.

dossiers van tegen Jehova België

Een week nadat de BBC de wereld schokte met haar genadeloze visie op hoe België het onderzoek omtrent Marc Dutroux afhandelde, dienen zich nieuwe elementen aan. Het gaat er sterk op lijken dat An Marchal en Eefje Lambrecks niet één maar twee keer zijn ontvoerd. Ze werden volgens medeontvoerder Michel Lelièvre 'besteld' en 'afgekeurd'. Daarna zouden ze zijn 'gedumpt' in Oostende, om dan *en catastrophe* toch weer te zijn opgehaald. Of is ook deze getuige weer een fantast? Het verhaal van Eddy David, metaalarbeider.

DOUGLAS DE CONINCK

Die zomer werkt Eddy David bij de ochtendploeg van Remi Claeys Aluminium in Lichtervelde. De jonge dertiger woont in Oostende en elke ochtend betekent voor hem een race tegen de klok. Hij kent een sluipteg die hem snel naar de Torhoutsesteenweg - met zijn aansluiting op de E40 - brengt: de Schorredijk in Stene-dorp. Nog nooit heeft hij op dit uur, vijf uur 's ochtends, op de Schorredijk een levende ziel ontmoet. Nu wel. Het is zaterdag 26 augustus 1995.

Eddy David: "Het was donker toen ik in de bocht net voor de steenweg een fiets aan de rand van het wegdek zag liggen. Ik vertraagde en zette de koplampen op. Ik zag een meisje gehurkt in het gras zitten. Ze staarde wezenloos in mijn koplampen, zonder met de ogen te knipperen. Het was griezelig, zoals ze haar ogen wijd opengesperd hield en amper leek te bewegen. Hoe lang ik daar heb gestaan, weet ik niet meer. Enkele tientallen seconden, een minuut... twee? In het gras zag ik nog een tweede gedaante. Ook een meisje, dacht ik. Ze lag in foetushouding, met haar rug naar mij toe gekeerd. Ik kon alleen haar haar zien, dat was langer dan bij die andere. Dat ene meisje, dat als gehyponotiseerd voor zich uit bleef turen, had iets jongensachtigs. Een pagekoptje, met een scheiding in het midden. Ze had zo'n doodse, verstarde blik."

U bent niet gestopt?

"Ik bedacht me dat er daar langs de Torhoutsesteenweg een dancing was. Ik dacht: die zijn dronken, of hebben aan de drugs gezeten. Ze gebaarden ook niet dat ze hulp nodig hadden. Het beeld bleef me wel de hele dag achtervolgen. Zeker in de middagpauze, toen ik in *Het Laatste Nieuws* bladerde. Daar stond die foto van die verwenen meisjes. Die met die rare blik, dat was Eefje Lambrecks."

De zaterdageditie van *Het Laatste Nieuws* die Eddy David die middag onder ogen krijgt, is de eerste krant waarin melding gemaakt wordt van de massale zoekacties die aan de kust zijn ontzettend. Het is de eerste dag waarop foto's van de meisjes worden verspreid. En de eerste keer dat de publieke opinie kan vernemen dat het parket in Brugge 'de zaak ernstig opneemt'. Al van 's ochtends af halen An en Eefje ook in het Franstalige landsdeel het radionieuws. Voor de ontvoerders is er minstens reden tot paniek.

Begin augustus 1995 wordt bij het Centraal Bureau voor Opsporingen (CBO) van de rijkswacht volop vergaderd over de nog aan te vatten Operatie Othello, waarbij Dutroux impliciet is uitgeroepen tot hoofdverdachte voor de ontvoering van Julie en Mélissa, twee maanden eerder. Op donderdag 24 augustus 1995 ontvangen alle territoriale eenheden van de rijkswacht van het land een 'niet dringend bericht van opsporing' van majoor Daniël Decraene (CBO). De fax bevat een lijst van alle auto's waarmee Dutroux zich verplaatst, en ook 'een voertuig Citroën CX van grijze kleur met nummerplaat CVL 772'. Bij diverse gelegenheden is achteraf gebleken dat Dutroux snel op de hoogte was, telkens als een politiedienst hem in de gaten hield. Wanneer op 28 augustus 1995 wordt begonnen met Operatie Othello, het Posa zijn huis in Marcinelle filmt en hem discreet tracht te volgen, doet men al snel de zinloosheid van de onderneming in. "Dutroux had door dat hij werd gevolgd, hij deed met hen de toer van de hele stad", blikt CBO'er Albert Priem later terug. (DM 19/8/2000). Priem zit in die periode als politiemann mee op de eerste rij. Zijn naam prijkt op de CBO-fax die op 24 augustus naar alle rijkswachteenheden van het land wordt vertrekt. In de 48 uren kan één loslippige rijkswachter volstaan om ten huize van Dutroux (of een kompaan) alle alarmsystemen te doen afgaan.

Kan het volgens u kloppen dat An en Eefje tweemaal zijn ontvoerd?

Paul Marchal: "Absoluut. Ik zit al jaren in de knoop met de hele chronologie. Eddy David heb ik eind 1995 zelf ontmoet.

Die, weten we nu, drie dagen daarvoor in Oostende was ontvoerd door Marc Dutroux en Michel Lelièvre?

"Dat weten we nu, maar toen niet. Die avond, na mijn werk, heb ik de politie gebeld. Ik werd gesommeerd om naar de gerechtelijke politie in Brugge te komen. Ik heb alles verteld wat ik me herinnerde. Toen ik hen beschreef, zei een speurder: 'Ze hebben van trui verwisseld!' De speurders waren opgewonden. In een videolokaal lieten ze me kijken naar de band van die hyp-

AN

noseshow van Rasti Rostelli (An en Eefje verdwenen in de avond van dinsdag 22 augustus na tijdens zijn show in het casino van Blankenberge te zijn gehyponotiseerd, DDC). 'Ben je zeker?', vroegen ze. Dat was ik. Honderd procent. Nu nog altijd.

"Die avond, het was al na elfen, zijn we met een politiekonvooi naar de Schorredijk gereden. Een heel gedoe. Men stelde een grote lichtmast op. De technische recherche begon het gras te doorzoeken. Na enkele minuten hoorde ik een van die mannen roepen: 'Verdovende middelen!' Ze leidden me van de plaats weg."

En wat gebeurde er daarna?

"Ik ben gaan slapen. Twee dagen later

zag ik dan Paul Marchal op de televisie, die met familie en vrienden al dagenlang de kuststrook aan het uitkammen was. Hij zei dat er 'geen enkel spoor was'. Hoezo, geen spoor? Ik ben op mijn bromfiets gesprongen en naar Middelkerke gereden, naar het lokaal van de vrijwilligers. Binnen de kortste keren ging mijn verhaal over een lopend vuurtje rond. Toen was ik daar aangeklampt door een Brugse GP'er die me te kennen gaf dat ik mijn mond moest houden. 'Ge maakt die mensen hier helemaal zot', zei hij."

Levend begraven

Retroactief bekeken was dat een verstandige opmerking. Normaal kan er niets kloppen van het relaas van Eddy David. De reconstructie van de ontvoering van An (17) en Eefje (19) is al honderdvoudig gemaakt. Gelet op hun leeftijden gaan politie en parket in Brugge er aanvankelijk van uit dat ze allebei een vriendje hadden: opgescharreld en vanzelf wel zouden terugkeren. Kort na hun arrestaties, medio augustus 1996, bekennen Dutroux en

EEFJE

Lelièvre echter dat ze An en Eefje hebben ontvoerd. Op 3 september 1996 worden hun lichamen opgegraven onder de chalet van Dutroux' Franse kompaan Bernard Weinstein in Jumet.

Volgens het recentelijk voltooide strafdossier in Neufchâteau stappen An en Eefje in de vroege ochtend van woensdag 23 augustus 1995 (00.45 uur) in Blankenberge op de laatste tram, die niet verder rijdt dan Oostende. Ze moeten naar Westende, dertien kilometer verderop, waar ze met een vriendin verblijven in een vakantieoord. Ze gaan te voet. Omstreeks half twee 's nachts stappen ze - al dan niet vrijwillig - in de grijze Citroën CX waarmee Dutroux en Lelièvre naar eigen zeggen de hele dag de kust

afschuimden "op zoek naar meisjes".

Weinig is zo zeker als het verdere verloop van de autorit, terug naar Charleroi. Dutroux dient An en Eefje rohypnol toe, zij liggen bewusteloos achterin. Langs de E19 ter hoogte van Woutersbrakel sputtert de motor van de CX. De ontvoerders slepen de meisjes in het gras. Dutroux loopt te voet door het veld, waar hij twee keren ziet slapen in een auto. Hij wekt Dave McCarthy en Philip Dempsey, vertelt hen dat zijn vrouw hoogzwanger is en biedt hen een bed aan in zijn tweede woonst in Sars-la-Buissière. De lerer kunnen achteraf tot de minuut precies vertellen hoe het is gegaan. Dutroux is diezelfde nacht met zijn Ford Sierra teruggereden om Lelièvre en zijn slachtoffers op te pikken.

De lijkschouwer stoot in de keel van An Marchal op een strip rohypnolverpakking. Rond haar hals en die van Eefje zit tape. Hun gebitten zijn roze. 'De autopsie lijkt uit te wijzen dat het begraven worden voor de voornaamste doodsoorzaak heeft gezorgd', klinkt het in het eindrequisitoir van procureur Bourlet. Hij situeert overlij-

stein zei me dat ze dood waren. Ik heb hem nog gevraagd waarom hij geen kooi voor hen had gemaakt, zoals hij had beloofd. Ik ben kwaad op mezelf omdat ik hen aan Weinstein gaf. Bij mij kregen ze tenminste nog eten. (Richt zich tot zijn ondervragers, DDC). Ik vestig uw aandacht op het feit dat ik al begonnen was met het vergroten van een tweede kelder." (sic)!

Michel Lelièvre: "Ik ben op vrijdag 24 augustus naar Slowakije vertrokken. De dag daarvoor heb ik An en Eefje gezien in Marcinelle. Dutroux bood me aan één van hen te verkrachten. Want, zei hij, als ik terug in België zou zijn, zouden zij er niet meer zijn."

De verklaring van Lelièvre wordt door velen gezien als cruciaal, aangezien ze dateert van kort na zijn arrestatie. De heroïnejunk beleeft een *cold turkey*, en is een speelbal voor zijn ondervragers. Dat verandert op 29 april. Lelièvre zegt dat hij die dag in de gevangenis met de dood is bedreigd door medeverdachte Michel Nihoul. Daarna wordt hij minder spraakzaam. Volgens Dutroux waren An en Eefje bedoeld als "geschenk" voor Weinstein. Die, zegt hij, had "geen succes had bij de meisjes". Op 19 augustus 1996 - tien dagen voor hij dichtklapt, - vertelt Lelièvre in het pv 100.225 van de rijkswacht Neufchâteau een heel ander verhaal: "Terwijl we zochten naar meisjes legde Dutroux mij uit dat ze aan bepaalde kenmerken moesten voldoen. Hij sprak van een bestelling. Hij zei me dat hij met Nihoul had gesproken over plaatsen waar ze de meisjes konden laten werken. Kort na de ontvoering van An en Eefje kwam een man met een Mercedes 190; oud model, aan in Sars-la-Buissière. Dutroux was bang voor hem. Hij was die man nog geld schuldig. Dutroux heeft me toen gezegd dat zij die de bestelling hadden geplaatst de meisjes waren komen bekijken, maar dat ze hen niet interesseerden."

Hypothese. An en Eefje zijn ontvoerd 'op bestelling'. Zodra de klant overtuigd, besluit Dutroux hen gezien de overbevolking in zijn huis te drogeren met rohypnol, een middel dat het geheugen wist, en hen terug te (laten) brengen naar een plek in de buurt waar ze zijn ontvoerd. Een afgelegen plek, van waaruit je binnen de kortste keren weer op de E40 zit. Dan is de Schorredijk alvast een goede locatie. Maar wat kan hem of wat kan de eventuele 'bende' laten besluiten om An en Eefje op zaterdag 26 augustus *en catastrophe* toch weer terug te halen?

Paul Marchal: "Dat is het drama van dit onderzoek. Rekening houden met het relaas van Eddy David komt neer op rekening houden met de mogelijkheid van een 'bestelling'. Dat wil men onder geen beding"

den "in de loop van de maand september". Wat is er tussenin met An en Eefje gebeurd? Zij worden opgesloten in Dutroux' huis in Marcinelle - zoveel is zeker -, waar op dat moment ook Julie Lejeune (8) en Mélissa Russo (8) in de kelder zitten. Dutroux kampt met plaatsgebrek en weet zich geen raad als Eefje op zeker ogenblik bijna weet te ontsnappen via het dak. Wanneer is dat gebeurd? Hoe lang hebben An en Eefje in Marcinelle verbleven?

Michelle Martin, 28 augustus 1996: "Kort na het begin van het nieuwe schooljaar zei Marc me dat hij de twee grote meisjes niet meer in huis wou en dat hij ze, met diens hulp, had overgebracht naar Weinstein."

Dutroux, 27 augustus 1997: "Wein-

"Langs de Troonstraat in Oostende." Lelièvre: "De Rozenlaan in de wijk Mariakerke." Langlois, in een synthesesnota: "De Koningstraat." De plek die Dutroux aanwijst, ligt een kilometer verwijderd van degene die Lelièvre noemt. De Rozenlaan is een zijstraat van de Nieuwpoortsesteenweg. Als het daar gebeurde, speelde de ontvoering zich op een totaal andere verkeersas af.

"Kijk", zucht Marchal. "Als men zoiets cruciaals, de plaats van het misdrijf, niet kan of wil vinden, hoe wil men dan van mij verlangen dat ik vrede neem met het dossier? Dit is maar één voorbeeld. In het dossier gaat men er zonder meer van uit dat An na de show van Rasti Rostelli een videoband van dat optreden bestelde, wat dan de reden zou zijn waarom ze de tram misten. Denkt u dat er in het dossier een bestelbon zit? Nee hoor. Wat is de realiteit? Zo'n band kostte 1.100 frank. An had 300 frank op zak. Eefje moest de rest van de week doorkomen met 1.000 frank."

Dat is toch maar een detail?

"Ja, maar al die bij nader inzicht foute details in het dossier leren mij dat men dogmatisch te werk is gegaan. Dat is het drama van dit onderzoek. Die Eddy David is nooit meer ondervraagd. Waarom niet? Omdat rekening houden met zijn relaas neerkomt op rekening houden met de mogelijkheid van een bestelling."

Haren van An en Eefje

In de herfst van 1995 verzuurt de verhouding tussen Eddy David en de speurders in Brugge. "Ik voelde wel dat ze steeds minder waarde hechtten aan mijn verhaal en het hooguit wilden inpassen in hun hypothese dat die twee meisjes in het uitgaansleven op het verkeerde pad waren geraakt. De GP vroeg me om, als ik daar dan toch vaak passeerde, de buurt rond de Schorredijk in de gaten te houden en te bellen als ik wat verdachts zag."

In de avond van 29 januari 1996 omstreeks 21.30 uur ziet David weer wat verdachts. "Een zwarte auto met een rode streep op die op de Schorredijk voor een afgelegen hoeve stil-

DOSSIER DUTROUX

stond", zegt hij. "Het was een Chevrolet-bestelwagen, zo een als in *The A-Team*. Toen ik er voorbij reed, stonden de achterdeuren open. Ik zag hoe twee volwassenen twee ingeduffelde kinderen deden uitstappen. Ik schatte de kinderen acht à negen jaar oud. Ik heb de nummerplaat genoteerd en die op 30 januari doorgebeld aan de politie. Dat was de laatste keer dat ik hen iets heb gemeld. De desinteresse was nu totaal. Zo van: daar is die gek uit Oostende weer."

Zelf vindt Eddy David zich niet gek. En bij de eerste tv-beelden van Dutroux' autokerkhof in Sars-la-Buissière, eind 1996, helemaal niet meer. Daar is te zien hoe een zwarte Chevrolet-bestelwagen met rode streep weggetakeld wordt. "Precies dezelfde als diegene waarvan ik de nummerplaat had doorgebeld." Het akelige toeval wil dat de weggetakelde A-Team-auto (*de Chevyvan*) de speurders in het Dutroux-dossier al zes jaar lang voor niets dan mysteries plaatst. Het voertuig was eigendom van Dutroux' kompaan Michael Diakostavrianos, de wat vergeten verdachte nummer vijf die medio 1997 werd vrijgelaten. Wanneer de inhoud van de wagen bij het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie onder de microscoop wordt gelegd, besluit labchef Jadin in een rapport van 8 november 1996 echter: "Een aantal van de in deze wagen aangetroffen haren is afkomstig van Eefje Lambrecks. Een haar lijkt afkomstig van An Marchal."

Net zo goed als een getuige die An en Eefje op zaterdag 26 augustus opmerkt in het gras is de ontdekking van het NICC "materieel onmogelijk". In het dossier-Dutroux heet het dat An en Eefje altijd in Marcinelle zijn gebleven en nooit in Sars zijn geweest. En dat de Chevyvan al sinds 1994 met een fataal defect stilstaat in de tuin van Dutroux. Vreemd, want Diakostavrianos betaalde in 1991 een half miljoen frank voor het vehikel en was in 1996 nog aan het afbetalen. Eind 1996 concludeert een auto-expert dat de wagen "zeer recentelijk nog" heeft gereden... Replik van Diakostavrianos: "Ik twijfel aan de capaciteiten van jullie expert." Conclusie van Langlois: de auto staat al sinds 1994 stil. "Hij hecht geloof aan Dutroux die zegt dat die haartjes in die auto terecht zijn gekomen via de was", aldus Marchal. "Zijn kleren zouden door Michelle Martin zijn vermengd met die van zijn kinderen die in Sars af en toe tussen de auto's mochten spelen. Het is ongelofelijk. Haren van Dutroux zijn in die Chevyvan dan weer niet gevonden."

Wat met de nummerplaat die David doorbelde? Blijkens het Brugse dossier is die niet eens genoteerd. Wij trokken ze wel na en kwamen uit bij een onschuldige burger in Oostende die reed met een... Toyota Corolla. Zou het kunnen dat er die avond een valse plaat op zat?

In de nacht van 22 op 23 augustus 1996 heeft NMBS-loketbediende Eddy Inghels er net zijn nachtdienst op zitten. Hij staat op het stationsplein op zijn echtgenote te wachten en ziet hoe twee net van de tram gestapte meisjes de halte verlaten: "Tegelijkertijd heb ik een personenwagen, een grijze Citroën CX, zien rijden, komende van de Branderiskaai. Hij heeft rond het plein van het station gereden en dan richting Feysplein genomen. De auto had een vreemde nummerplaat." (Pv 9034 van de GP Brugge, 7 september 1995.) De NMBS-bediende kon er op dat moment geen flauw benul van hebben dat hij getuige is van de aanloop naar de ontvoering van An en Eefje. Met een auto met valse nummerplaat.

Veel is er in het Brugse dossier niet terug te vinden over de getuigenis van Eddy David. Er zit een pv (8823) in over zijn melding in de avond van 25 augustus. Daaruit valt op te maken dat hij alvast vrij correct de truien van An en Eefje beschreef. "Dikke wollen trui in een tussen beige en grijze tint." In het opsporingsbericht: "Grijze slobbertrui." Het andere meisje dixit David: "Donkere sweater." Het opsporingsbericht: "Donkerbruine gespikkelde pull." Er is verder sprake van "neergedrukt gras" op de aangewezen plek.

Een proces-verbaal, en daarna niets meer. "Na het losbarsten van de zaak-Dutroux werd de houding van de speurders in Brugge zonder meer vijandig", zegt Eddy David. "Begin 1998 ben ik naar minister Vande Lanotte gestapt met mijn verhaal. Ik zat in een echtscheiding. Tijdens mijn laatste contact met de speurders was ik zowat bedreigd: 'Pas op, of ge ziet u kinderen niet meer.' Wat was dat nu voor stijl? Vande Lanotte was ook geschokt, schreef een brief aan de Brugge procureur en even later werd ik opnieuw bij de GP in Brugge geconvoceerd, waar mij de les werd gespeld: 'Hoe durft gij onze bekwaamheid in twijfel te trekken?'" Ik snap wel dat de speurders in die periode van parlementaire commissies wat nerveus waren, maar moest dat nu echt? Ik weet dat de chronologie van wat ik zag niet klopt, maar ik blijf er tot vandaag bij dat ik daar die ochtend An en Eefje heb gezien."

Eind 1996 zit ook onderzoeksrechter Jean-Marc Connerotte op een spoor dat hem doet denken dat Dutroux iets essentieels verzwijgt. Tijdens een huiszoeking in Marcinelle stootten zijn speurders in zijn administratie op het privé-telefoonnummer van Marcel M. M. is eigenaar van een landhuis in Zuienkerke. Daarover heeft een informant via een heel ander kanaal - aan de rijkswacht van Blankenberge verteld dat hij er persoonlijk getuige was van "de transfert van An en Eefje", na hun ontvoering. Buren in Zuienkerke melden dat het daar in de zomer van 1996 een drukte van jewelste is geweest "met allerlei Franstalige figuren en een af en aan gerij van auto's."

M. staat bij justitie in Brugge bekend als mensenhandelaar. Hij baat een hotel uit vlakbij het casino van Blankenberge. Net voor het spaghetti-arrest, wil Connerotte verder zoeken op dit spoor. Zijn opvolger Langlois ziet het belang minder en legt dit deel van het dossier even opzij. Waarop M. België verlaat. Na aandringen van Paul Marchal laat Langlois het onderzoek in Zuienkerke eind 1999 toch maar hervatten, met een zoektocht naar de (aan de kust door elke hotelexploitant verplicht dagelijks aan de politie af te geven) fiches met namen van hotelgasten. Er zijn aanwijzingen dat Dutroux voor de ontvoering van An en Eefje in het hotel verbleef.

Het resultaat van de zoektocht naar de fiches zit vervat in het pv 100.586 van de BOB van Neufchâteau, 17 november 1999: "Het ziet er naar uit dat de bewuste fiches bij de politie van Blankenberge zijn vernietigd, gezien het verstriken van de gebruikelijke termijn voor het bewaren ervan."

LUIK — Marc Dutroux heeft zijn bekentenissen in de moord op zijn kompaan Bernard Weinstein ingetrokken. «Ik heb in 1996 gezegd dat ik die man had omgebracht. Zogezegd uit vrees dat hij Julie en Mélissa zou doden tijdens mijn gevangenschap, eind 1995. Daar klopt niets van. Ik heb destijds bekend om mijn vrouw en haar minnaars uit de wind te zetten». Het tij kan keren: Dutroux beschuldigt drie minnaars van zijn ex-vrouw nu ook van medeplichtigheid aan zijn wandaden. Hij vroeg de Luikse kamer van inbeschuldiging (KI) nieuwe onderzoeksdaden in dit verband, maar die werden gisteren geweigerd. «Toch zullen deze nieuwe, cruciale ontwikkelingen aan bod komen op het assisenproces», zegt zijn advocaat Julien Pierre.

HLN 6/7

JOSÉ MASSCHELIN

Dutroux had altijd beweerd dat hij Weinstein een overdosis Rohypnol gaf en hem levend onder de grond stak in zijn tuin in Sars-la-Buissière. Dutroux zei dat hij van zijn kompaan af wilde omdat hijzelf eind 1995 voor enkele maanden de cel in moest wegens autodiefstallen. «Op dat moment zaten Julie en Mélissa opgesloten in de kelder in Marcinelle en ik wilde verhinderen dat Weinstein zich met hun lot zou gaan bemoeien tijdens mijn afwezigheid», luidde zijn logica.

TER BESCHERMING Leugens, zegt hij nu. Om zijn vrouw Michèle Martin, met wie hij toen nog een goede verstandhouding had, te beschermen. «Want in werkelijkheid zijn het Martin en drie minnaars (*de Charleroise onderwereldfiguren Patrice Charbonnier, Gerard Pinon en Claude Thirault, red.*) die het aan de stok kregen met Weinstein en hem allicht hebben gedood», zegt Dutroux nu. Hij staft zijn nieuwste versie met minstens één «onafhankelijke getuige» uit het dossier. Die zegt dat hij Weinstein nog levend gezien heeft toen Dutroux eind 1995 al in de cel zat. Dutroux vond nog een ander «interessant getuigenis» in zijn dossier.

Van onze correspondent
BRUSSEL

Marc Dutroux maakt het de Belgische magistraten die hem willen vervolgen voor de ontvoering en het misbruik van zes meisjes, er niet gemakkelijker op. Hij heeft onlangs zijn bekentenissen dat hij zijn handlangers Bernard Weinstein eind 1995 heeft omgebracht, ingetrokken.

De verantwoordelijkheid voor de moord schuift hij nu in de schoenen van zijn vrouw Michèle Martin en drie van haar minnaars, onderwereldfiguren uit het criminele circuit van Charleroi. Hoewel vier van de zes meisjes hun ontvoering niet overleefden, houdt Dutroux vol dat hij ze niet heeft gedood.

Tot voor kort verklaarde hij alleen Weinstein te hebben vermoord, door hem eerst rohypnol toe te dienen en vervolgens levend te begraven. Weinstein zou An en Eefje, hem door Dutroux 'cadeau gedaan', hebben omgebracht. Bovendien vreesde de meest gehate verdachte van België dat zijn kompaan Julie en Mélissa zou misbruiken. Deze meisjes zaten vast in de kelder van een huis in Marcinelle, toen Dutroux enkele maanden de cel in moest na een veroordeling wegens autodiefstallen.

Die versie is nu gewijzigd. Dutroux, die veel tijd in zijn cel doorbrengt met het op papier zetten van zijn verdediging, zegt nu dat Martin en drie criminelen Weinstein doodden na een ruzie. Hij beweert dat een getuige de man nog heeft gezien toen Dutroux zelf nog in de cel zat. Martin zou ook gezien zijn in het gezelschap van een van de onderwereldfiguren bij het betreden van het huis waarin Julie en Mélissa zaten opgesloten.

De advocaat van Dutroux vraagt nieuwverklaring van het hele onderzoek. In een boekje van een politicus staan fragmenten uit een onderhoud in 1996 tussen de parlementaire onderzoekscommissie en de magistraten Bourlet en Connerotte, die destijds de regie hadden van het justitiële onderzoek. Volgens raadsman Julien Pierre blijkt uit het verslag 'vooringenomenheid'.

Een man uit Marcinelle beweert dat hij Dutroux' vrouw in november/december 1995 met Claude Thirault zag binnenstappen in het huis waar Julie en Mélissa waren opgesloten. Voor Dutroux is dat «meer dan een aanwijzing» dat de Luikse meisjes werden misbruikt door «het kringetje perverten» die tijdens zijn gevangenschap met zijn vrouw optrouwen.

Bernard Weinstein: toch niet levend begraven door Dutroux? EPA

Advocaat Dutroux vraagt nietigverklaring van hele dossier

LUIK — De advocaat van Dutroux, meester Julien Pierre, ziet redenen om het hele gerechtelijk onderzoek tegen zijn cliënt onwettig te laten verklaren. «De parlementaire onderzoekscommissie heeft het onderzoeksgeheim en het vermoeden van onschuld op flagrante wijze geschonden. De verklaringen van Bourlet en Connerotte, die in 1996 door het parlement achter gesloten deuren werden ondervraagd, lekten uit in het boekje (*Cahier d'un commissaire, red.*) van PS-politicus Moriau. Ik zal in een volgende kamer van inbeschuldigingstelling pleiten voor een nietigverklaring van het hele dossier».

«Uit wat we nu weten, via het boekje van Moriau, kunnen we besluiten dat de magistraten uit Neufchâteau vooringenomen waren. Ze hadden hun eigen mening over Dutroux en het on-

VERRASSINGEN

Dutroux dringt er bij het gerecht op aan de relaties van zijn vrouw grondiger te onderzoeken, maar de KI heeft daar geen zin in. «Maakt niets uit», zegt zijn advocaat Pierre. «Op het assisenproces zullen die heerschappen wel op de rooster worden gelegd. Eerst dachten de onderzoekers dat Dutroux voor een netwerk met hooggeplaatsten werkte. Toen dat niet waar bleek, was Dutroux plots een geïsoleerd roofdier. Ook dat is niet correct. Dutroux had dagelijks contact met een vijftal louche figuren uit het misdaadmilieu in Charleroi. Die werkten ook als informant voor de politie. Geen wonder dat ze zichzelf tijdig uit de slag hebben kunnen trekken in het dossier over de meisjes. Als de onderzoekers dat nu niet zelf willen uitpluizen, dan zullen wij dat werk moeten overdoen voor de assisenjury. Er zijn dus verrassingen op komst».

Meester Julien Pierre: «Ik heb hier voor altijd gewaarschuwd». Lukas

derzoek werd niet onafhankelijk gevoerd. Mijn cliënt was al publiek-schuldig verklaard door de parlementaire commissie, die het werk van de echte speurders doorkruist heeft. Dat is strijdig met alle principes van een democratische rechtsstaat, waarin iemand onschuldig is zolang hij niet door een rechtbank veroordeeld is. Het onderzoek is ontspoord. Ik heb daar altijd voor gewaarschuwd. Nu komt de tijd om orde op zaken te stellen». (JM)

Douglas De Coninck
f/b m/d
13-09-1999

Het was een boterham met paté. Zelfs dat detail wou Dutroux zijn ondervragers niet onthouden. In de paté had hij vijftien rohypnolpillen vermaald. Daarna had hij de bewuste Weinstein naar de kelder van zijn huis in Marcinelle versleept, om hem daar later nog eens tien pillen te laten slikken. Vervolgens had hij de Fransman in zijn eigen Ford Fiesta geladen en was hij met hem naar Sars-la-Buissière gereden. "Om hem te vernederen heb ik toen zijn broek, zijn jas en zijn schoenen uitgetrokken", zo legde Dutroux op 19 september 1996 uit. "Vroeg in de ochtend heb ik hem in die put gegooid." Als motief voor het levend begraven van Weinstein heeft Dutroux het al jarenlang over diens houding ten aanzien van de slachtoffers die bij hem hadden verbleven: Julie Lejeune, Mélissa Russo, An Marchal en Eefje Lambrecks. Weinstein, aldus Dutroux, telde voor Julie en Mélissa te vermoorden, "zoals hij eerder met An en

Dutroux: dossier nietig?

•Benoit Boons, Leopoldsburg
Het is godgeklaagd dat Julien Pierre, de advocaat Marc Dutroux, redenen ziet om het hele dossier nietig te laten verklaren (krant zaterdag 6 juli). «De parlementaire onderzoekscommissie heeft het onderzoeksgeheim en het vermoeden van onschuld op flagrante wijze geschonden», argumenteert pleiter. Moeten wij nu aannemen dat er niets gebeurde is en er geen bewijzen zijn van schuld tegen Dutroux? 's Lands publieke vijand nummer één moet nu in zijn cel met Hilton-allures in zijn vuistje zitten lachen. Zijn wandaden hebben België in de hele wereld een kwalijke reputatie bezorgd. Komt het proces van de eeuw ooit wel op de rol? Belgische onderdanen die voor een habbekrats worden aangeklaagd, worden via de snelrechtprocedure berecht. Zij moeten met lede ogen aanzien dat er in dit land met twee maten en twee gewichten wordt gewerkt.

Dutroux voerde actie tegen lamp in zijn cel

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 9 JULI. In Israëlische gevangnissen gaan in de cellen van belangrijke gevangenen de lichten nooit uit. Zij worden 24 uur per etmaal via camera's in de gaten gehouden, om zelfmoord te voorkomen. De Duitse oorlogsmisdadiger Adolf Eichman en de van oorlogsmisdaden verdachte Ivan Demjanjuk zagen het licht in hun cel nooit uitgaan. Ook de Israëlische atoomspion Vanunu wordt op die manier in de gaten gehouden, evenals Jigal Amir, de moordenaar van premier Yitshak Rabin. Ook de Palestijnse gevangene Marwan Barghout zou dag en nacht in een verlichte cel verblijven.

De Belg Marc Dutroux, die in 1996 werd gearresteerd op verdenking van kinderverkrachting en -moord, klaagde ook over nachtelijk licht in zijn cel in de gevangenis van Aarlen. Eind 2000 spande hij een kort geding aan tegen de staat wegens een peertje van 40 watt, dat 's nachts elke zevenenhalve minuut even wordt aangeknippt. Dutroux zei dat hij in 1998 had geprobeerd te ontsnappen, omdat hij gek werd van het lampje. Hij probeerde het kort geding kracht bij te zetten door zich niet te wassen en zijn cel in te smeren met uitwerpselen.

De rechtbank verklaarde zijn klacht ongegrond, omdat Dutroux in de 52 maanden van zijn detentie nooit een woord over het lampje had gezegd. De advocaat van de Belgische staat gaf toe dat Dutroux zwaarder bewaakt wordt dan andere gedetineerden. Het lampje, dat bij andere zware criminelen in België elk kwartier wordt aangedaan, zou nodig zijn om een nieuwe ontsnappingspoging te voorkomen en „om te kijken of hij nog leeft. De cipiers hebben hem al eens betrappt met scherven van zijn bril in zijn zak."

Ook de leden van de Rote Armee Fraktion, die in de jaren zeventig in Duitsland gevangenzaten, werden van elkaar geïsoleerd en permanent in de gaten gehouden. Dat gebeurde nadat een van de leiders, Ulrike Meinhof, in 1976 zelfmoord had gepleegd in haar cel. Desondanks werden in 1977 ook drie andere leden dood aangetroffen in hun cellen. Eefje gedaan had". Zaterdag berichtte *Het Laatste Nieuws* dat Dutroux nu zijn bekentenis over de moord op Weinstein intrekt. Gerechtigke bronnen bevestigden gisteren dat hij vorige maand in een brief aan onderzoeksrechter Langlois met een heel nieuw relaas kwam aanzetten. "Ik heb

Nadat hij zijn ondervragers zes jaar lang tot in de gruwelijkste details vertelde over hoe hij in november 1995 zijn ex-kompaan Bernard Weinstein vermoordde, trekt Marc Dutroux nu plots al die bekentenissen in. De 'nieuwe wending' lijkt vooral een voorsmaakje te zijn van hoe Dutroux en zijn advocaten straks op het proces-Dutroux de rookmachine willen inzetten als voornaamste wapen.

in 1996 bekend", aldus Dutroux. "om mijn vrouw en haar minnaars uit de wind te zetten. Er klopt niets van. In werkelijkheid zijn het Michelle Martin (zijn ex-echtgenote, DDC) en haar drie minnaars die het aan de stok kregen met Weinstein en hem allicht hebben gedood."

Dutroux noemt de drie zogeheten minnaars van zijn ex-echtgenote in zijn brief ook bij naam: Gerard Pinon, Claude Thirault en Patrice Charbonnier. Pinon is de autozwendelaar die procureur Bourlet mee voor assisen wil, vanwege zijn vermoedelijke medeplichtigheid aan de moord op An en Eefje. Thirault is een van de weinigen uit het marginale Dutroux-milieu die het in 1995 waagde om hem tegenover justitie aan te wijzen als ontvoerder van Julie en Mélissa. Charbonnier is de overvaller van geldtransporten in wiens kelder eind 1996 een bergplaats werd ontdekt die identiek leek aan dat in Dutroux' gruwelhuis in Marcinelle.

De brief van Dutroux ontketende de voorbije weken in gerechtelijke kringen vooral hoongelach. De Luikse kamer van inbeschuldigingstelling (KI) beoordeelde de brief vrijdag als onvoldoende ernstig om nieuwe onderzoeksdaten te verantwoorden. Bovendien waren er tot dusver geen aanwijzingen dat Martin ooit een relatie had met iemand uit het trio. De interesse van speurders en magistraten gaat dan ook vooral naar de strategie die Dutroux en zijn advocaat Julien Pierre daarmee beogen. Pierre liet vrijdag weten dat hij een aantal getuigen wil oproepen tijdens een assisenproces, om aan te tonen dat de aan Dutroux toegeschreven wandaden het werk waren van "een vijftal perverse figuren uit het misdadmilieu".

Een van de grote enigma's in het Dutroux-dossier houdt verband met het autopsierapport van Mélissa Russo. Daaruit blijkt dat het meisje twee weken voor haar dood nog seksueel werd misbruikt. Dutroux kan dat logischerwijze niet hebben gedaan, want hij zat op dat ogenblik in de gevangenis. Wellicht is dat de reden waarop Pierre nu spreekt van een "cruciale ontwikkeling". Voor zijn stelling dat iemand anders Weinstein vermoordde, verwijst Dutroux naar een getuige die verklaarde dat hij de Fransman nog ná 6 december 1995 zag, de datum waarop Dutroux voor een aantal maanden in voorarrest zat. In het dossier zitten echter meerdere verklaringen in die zin. Eén ervan is van Martin zelf, die beweert Weinstein in april 1996 nog in leven te hebben gezien. Een andere verklaring komt van een man die de gewezen Amerikaanse president George Bush, senior aanwijst als "leider van de bende-Dutroux" en zwerft dat hij Weinstein op 13 december 1996 ontmoette. (Dat was vier maanden nadat zijn lijk werd opgedolven...) De speurders hechten meer belang aan materiële sporen, zoals bankrekeningen, huurgelden en autoverzekeringen. Daaruit blijkt dat Weinstein geen spoor van leven meer liet zien na november 1995. Aangenomen wordt dat Dutroux hem zelf vermoordde.

Pierre kondigt intussen aan dat hij het hele dossier-Dutroux nietig wil laten verklaren omdat het onderzoeksgeheim "op flagrante wijze" is geschonden door de parlementaire onderzoekscommissie. Hij viseert vooral PS-kamerlid Patrick Moriau, die een boek schreef en daarbij citeerde uit getuigenissen die achter gesloten deuren werden afgelegd.

X1-verhalen blijven imago van België besmeuren

Foto Deman

de reportage niet overschatten. Ik heb nog niet ondervonden dat ons imago door die documentaire echt werd betsmoord. De reputatie van ons land is goed. Zo werden we gefeliciteerd met ons EU-voorzitterschap. Buitenlanders zien België als een land waar het goed is om te leven en te werken. Er wordt gebeld om informatie over de verlaging van de vennootschapsbelasting. Die maakt ons land aantrekkelijk bij investeerders.» (JM)

de zaak-Dutroux. In het buitenland, waar net dezelfde zaken gebeuren, gaan ze daar veel schroomvoller mee om. Om te verhinderen dat ons imago in de toekomst nog meer wordt aangetast, moeten we eerst in eigen land wat correcter omspringen met berichten over schandalen. Wat pedofilie betreft, zijn er nergens meer gerechtelijke vervolgingen dan in België. Ons gerecht is daar bijna obsessieus mee bezig. En toch wordt men in het buitenland dat hier alles in de doofpot wordt gestopt.»

WOORDVOERDER VERHOOFSTADT:
"POLITIEK MOET ZWIJGEN"

Moet de regering niet ingrijpen? Tegen die BBC-reportage zullen we niets ondernemen. Die handelt over een gerechtelijke zaak die nog aan de gang is. Door de scheiding der machten moet de politiek zwijgen», zegt de woordvoerder van premier Verhofstadt. «Maar ik zou het effect van

weten dat de zaak X1 werd onderzocht en dat er geen aanwijzingen werden gevonden. Dat kan via persagentschappen, ambassades... Onze overheid moet vermijden dat dit verhaal een eigen leven gaat leiden.»

Foto De Beek

STRAFPLETTING VERMASSSEN:
"KIPPENREFLEX"

Het feit dat de BBC een dergelijke reportage maakt over de zaak-Dutroux hebben we aan onszelf te danken, vindt advocaat Jef Vermassen. «Wij, Belgen, hebben een kippenreflex. We pikken graag een prooi aan. Als we koppen uit eigen land kunnen laten rollen, is het pas echt feest. Kijk naar de manier waarop hier Willy Claes werd aangepakt. Ook de dioxinecrisis hebben we zelf met de glimlach over de grenzen gejaagd. We zijn er haast fier op als we een schandaal kunnen uitvoeren. Zo ook met

goed afgeschermd pedonetwerk, met hooggeplaatsten aan het roer. Terwijl de getuigenkriekloos kunnen vertellen over niet nader genoemde beschermheren, worden beelden getoond van het parlement, het koninklijk paleis... Hoewel de procureurs-generaal al in 1998 lieten weten dat de verhalen van X1 kant noch wal raken, laat de BBC de gerechtelijke autoriteiten niet aan het woord. Tenzij de Luikse procureur-generaal Anne Thily, schrikwekkend in beeld gebracht.

Foto

BRUSSEL — De Belgische politiek staat voorlopig machteloos tegen het effect van een reportage van de Britse zender BBC, waarin ons gerecht wordt verweten dat het de waarheid in de gruwelijke zaak-Dutroux niet grondig wil onderzoeken. Qua imagovervaling kan de documentaire tellen. «We kunnen er niet op reageren. Het onderzoek-Dutroux is nog bezig en elke appreciatie vanuit de politiek zou innemenging zijn», zegt Miguel Chevalier, de woordvoerder van premier Verhofstadt. «Imago-specialist» Paul Baeyaert vindt dat België dringend moet reageren. Volgens advocaat Jef Vermassen is het al te laat: «We hebben het schandaal eerst zelf met veel tamtam geëxporteerd. Nu moeten we niet meer zeuren.»

ALW 8-7
De BBC-reportage, Belgium's X-files, is al een paar maanden (wereldwijd) in omloop. Ook Canvas zond ze twee weken geleden uit. In de eenzijdige documentaire worden onder andere getuigen X1 (Regina Louf), een ex-BOB'er, de ouders van de vermiste meisjes en politici aan het woord gelaten. Ze geloven allemaal dat Dutroux werkte in opdracht van een afschuwelijk en

Deel Belgisch Kinderbos moet verdwijnen

Een aanzienlijk deel van het Belgische Witte Kinderbos op de middenstrook van de snelweg E19 tussen Antwerpen en Brussel zal moeten verdwijnen.

De Vlaamse regioregering wil een groot deel van de middenstrook gebruiken om een nieuwe spoorlijn aan te leggen, die Vlaanderen beter moet aansluiten op de luchthaven Zaventem bij Brussel. Het Witte Kinderbos werd in 1997 geplant, ter nagedachtenis aan de Witte Mars van het jaar daarvoor, voor een betere justitie in België. Voor elke deelnemer werd toen door kinderen een jong

boompje aangeplant, in totaal zo'n 300.000. Er zijn echter ook enkele tienduizenden bomen extra neergezet. De initiatiefnemer voor de aanplanting, de Vlaamse geestelijke en politicus Luc Versteyle, denkt daardoor toch een aanzienlijk deel van het Kinderbos te kunnen behouden.

De Vlaamse regioregering besloot maandag tot aanleg van de spoorlijn, even ten noorden van Brussel, over de brede middenberm van de snelweg moet lopen. Deze middenberm werd bij aanleg van de snelweg bewust al breed gehouden om een spoorlijn mogelijk te maken. (ANP)

Claude Thirault (Dutroux' manasje van alles), de Griek Michael Diakostavrianos en van Georges Zicot, de speurder van de toenmalige gerechtelijke politie bij het parket van Charleroi die er, ook door de Commissie-Dutroux, van verdacht werd Dutroux en de zijnen te beschermen. Zo resten er procureur Bourlet nu vijf van de tien verdachten (of hoeveel waren het er?) die in de beruchte zomer van 1996 mede door zijn toedoen en door toenmalig onderzoeksrechter Jean-Marc Connerotte werden gearresteerd.

Zo denkt procureur Bourlet, in tegenstelling tot onderzoeksrechter Jacques Langlois, wel van een "polycrimineel netwerk" te kunnen spreken. Daarin was Dutroux dan verantwoordelijk voor de ontvoeringen en de opsluiting van de zes meisjes, terwijl Nihoul instond voor drugs-, auto- en menschenhandel. De procureur vraagt dat het hof van assisen beide delen van dit zogeheten netwerk zou behandelen.

Maar als procureur Bourlet ook Michel Nihoul voor assisen wil, dan is het niet wegens de hem zo vaak toegeschreven rol in de verdwijningszaken van de zes meisjes of de moord op Weinstein. Nee, Bourlet wil Nihoul voor assisen omdat de mogelijke slachtoffers van elf mishakte pogingen tot ontvoering, die

Het mag niemand verrassen dat procureur des Konings Michel Bourlet van Neufchâteau in zijn eindverordening in het Dutroux-onderzoek aan de raaknaam vraagt zoveel mogelijk verdachten naar het hof van assisen te sturen. Wel bouwt Bourlet zijn stelling af als zoudende ontvoeringen, het misbruik en de moord van de meisjes toe te schrijven zijn aan een groter netwerk dan dat van Marc Dutroux, z'n vrouw Michelle Martin, z'n kompanen Michel Lelièvre en z'n vermoorde handlanger Bernard Weinstein. De procureur vraagt uiteraard aan de raadkamer dat zij de drie overlevende bendeleiden naar assisen zou verwijzen. En hij wil er ook schroothandelaar Gérard Pinon bij omdat Dutroux beweert dat die hem heeft geholpen om Weinstein levend te begraven.

Maar als procureur Bourlet ook Michel Nihoul voor assisen wil, dan is het niet wegens de hem zo vaak toegeschreven rol in de verdwijningszaken van de zes meisjes of de moord op Weinstein. Nee, Bourlet wil Nihoul voor assisen omdat de mogelijke slachtoffers van elf mishakte pogingen tot ontvoering, die

Het is nu aan de voorzitter van de raadkamer in Neufchâteau om te beslissen of hij de vordering van de procureur volgt. Daarna moet het parket-generaal in Luik uitmaken of het Bourlets vordering zomaar kan overnemen in de Kamer van Inbeschuldigingstelling. En uiteindelijk beslissen de drie raadslieden in die Kamer wie volgend jaar in Aarlen voor assisen zal terechtstaan. Dan zal de volksjury op zijn beurt het onderscheid moeten maken tussen verzinsels, vermoedens, aanwijzingen, aanwijzingen en bewijzen. ■

Anderszids kan Bourlet blijkaar niet anders dan aan de raadkamer de buitenvervolginstelling te vragen van Annie Bouty (de vroegere vriendin van Nihoul), Marlène Decockere (Nihouls partner),

FRANK DE MOOR

Verklaring Bourlet mag geheim blijven

LUIK — De getuigenis van procureur Bourlet in de parlementaire commissie Dutroux moet niet aan het gerechtelijke dossier worden gevoegd. Dat heeft de rechtbank van Luik gisteren be-

slist. Michel Bourlet en onderzoeksrechter Connerotte getuigen enkele jaren geleden voor de parlementaire commissie achter gesloten deuren. Julien Pierre, advocaat van Marc Dutroux,

meent dat deze verklaringen mee oorzaak zijn geweest van enkele ontsporingen tijdens het gerechtelijke onderzoek. Daar-

FOTO FIRMIN DE MAITRE
Michel Bourlet.

om vroeg hij de rechtbank dat de verklaringen aan het dossier zouden worden gevoegd. De rechtbank van Luik heeft gisteren in beroep de vraag afgewezen. (PLA)

Procureur Bourlet zelf aanklager op proces-Dutroux

BRUSSEL — Procureur Michel Bourlet van Neufchâteau zal op het proces-Dutroux zelf als openbare aanklager optreden. Dat heeft het parket-generaal van Luik gisteren bevestigd. Het is uitzonderlijk dat een procureur bij de rechtbank van eerste aanleg zelf op een assisenproces optreedt.

Procureur Michel Bourlet van Neufchâteau is magistraat bij de rechtbank van eerste aanleg van Neufchâteau en kan in die functie normaal geen aanklager zijn voor het hof van assisen. Die rol wordt over het algemeen vervuld door een advocaat-generaal bij het hof van beroep. Voor de zaak-Dutroux wordt nu van dat principe afgeweken.

Ex-zakenman gelinkt aan dossiers in Jambes, Jupille en Kortrijk

Nihoul verdacht van vier mislukte ontvoeringen

BRUSSEL — Het gerecht van Neufchâteau verdenkt Michel Nihoul, medeverdachte in de misdaden van Marc Dutroux, sinds enkele weken ook van vier ontvoeringspogingen. Wat die mogelijke misdrijven precies inhouden, raakte nu pas bekend. Nihoul zou in Jambes, Jupille en Kortrijk hebben geprobeerd in totaal vier kinderen te ontvoeren. De ver-

meende slachtoffers herkenden de ex-zakenman toen zijn foto in de zomer van 1996 in de kranten verscheen, nadat hij werd gearresteerd in de zaak-Dutroux. Onderzoek naar deze ontvoeringspogingen heeft evenwel geen harde bewijzen opgeleverd. De verdediging van Nihoul doet de verhalen af als «regelrechte onzin».

•1992, Jambes
•Natacha B.

Gered door bouwvakkers

In september 1996, als Nihoul in de media te zien is na zijn arrestatie in de zaak-Dutroux, herkent Natacha B., een meisje uit Jambes, Nihoul als één van de drie mannen die haar vier jaar eerder probeerden te ontvoeren. De exacte plaats herinnert ze zich niet meer, maar van Nihoul is ze zeker. «Ik was samen met mijn twee broers aan het wandelen», verklaarde ze aan de politie. «Plots stopte een witte bestelwagen. Twee mannen stapten uit. Ze probeerden mijn jongste broer en mezelf vast te pakken. Ik kon weglopen en vroeg hulp aan bouwvakkers die in de buurt aan het werken waren.»

De moeder van het meisje diende in 1992 geen klacht in. Naar eigen zeggen omdat ze niet veel geloof hechtte aan het verhaal van haar kinderen. In deze zaak werd ook een politieman verhoord over wie het meisje verklaarde dat hij haar had beloofd «de daders op te sporen». De politieman ontkent dat hij ooit met het meisje sprak. Ook de bouwvakkers herinneren zich niets van een dergelijk voorval.

Volgens de ondervragers kampen de drie kinderen met «ernstige psychologische problemen. Hun herinneringen zijn troebel».

•Mei 1995, Jupille
•Lindsay en Stéphanie T.

Zusjes gelokt met ijsje

De tweede ontvoeringspoging waarvan Nihoul wordt verdacht, vond plaats in Jupille (Luik), in mei 1995. De moeder van de zusjes Lindsay en Stéphanie T. diende in 1996 een klacht in nadat ze in de krant de foto's zag van Dutroux, Lelièvre en Nihoul.

De meisjes vertelden de speurders dat ze in het dorp aan het wandelen waren toen een zwarte BMW stopte. Aan het stuur zat een jonge man, naast hem «een dikke en lelijke vijftiger». Achterin zaten twee jonge vrouwen. «De chauffeur vroeg ons of we in het dorp een ijsverkoper wisten wonen. Als we meereden, zouden we op een ijsje worden getraceerd.» De verklaringen van de meisjes, die apart werden verhoord, zijn gelijklopend. De vermeende slachtoffertjes werden uitgenodigd voor een herkenning van de daders, maar hun moeder weigerde dat omdat het de kinderen te zeer zou aangrijpen.

•Juni 1995, Kortrijk
•Sylvia W.

Lift naar grootmoeder

De minderjarige Sylvia W. beweert dat ze in juni 1995 door een man werd aangesproken toen ze te voet van school naar haar grootmoeder ging. Deze laatste woont in het centrum van Kortrijk. Volgens het meisje drong de onbekende erop aan bij hem in de auto

PLN 13-7

JOSÉ MASSCHELIN

te stappen. Hij had onverzorgd zwart haar en droeg een slordige jeansbroek. Toen een vrouw uit haar huis kwam, schrok hij en reed hij weer weg. Het meisje zegt dat ze de man twee maanden later nog eens terugzag, in dezelfde buurt.

In september '96 herkende het meisje Nihoul als de man die haar benaderde. Ze vertelde de politie dat hij met een Toyota, een Nissan of een Citroën reed. In latere verklaringen uitte ze enige twijfel over het type auto. Nihoul ontkent dat hij in de zomer van '95 in Kortrijk was, en heeft daarvoor een alibi. Hij beweert dat hij nooit jeansbroeken droeg en altijd verzorgd was. Uit onderzoek is gebleken dat hij toen met een Audi 80 reed. Het onderzoek heeft geen bewijzen opgeleverd dat hij de minderjarige probeerde te ontvoeren.

Paul Marchal van voetstuk gevallen

ZAT NED3, 20.25 uur 31/13
19/7
Paul Marchal, de man die bekend werd als 'de vader van An', is hoofdgast in deze aflevering van Het Zwarte Schaap. De onbekende onderwijzer uit het Belgisch-Limburgse Hasselt kreeg internationale bekendheid nadat zijn dochter An in augustus 1995 verdween. De populariteit van Marchal nam, in het kader van de affaire-Dutroux, ongekende vormen aan door zijn niet aflatende kruistocht tegen de falende autoriteiten in België. Hij was één van de prominente aanwezigen tijdens de indrukwekkende Witte Mars in Brussel, een stille tocht waaraan zo'n kwart miljoen mensen meededen. Na deze mars nam de populariteit van Paul Marchal echter langzaam af. Zijn optreden werd door de media steeds kritischer gevolgd en toen hij het ongeloofwaardig boegbeeld werd van de Partij voor Nieuwe Politiek, viel hij voor velen van zijn voetstuk en werd hij vaak openlijk bekritiseerd. In Het Zwarte Schaap blikt Paul Marchal terug op de veelbewogen periode in zijn leven.

De vader van An, Paul Marchal, blikt terug op zijn veelbewogen leven. FOTO: REUTERS

Barones Marie-France Botte

BRUSSEL — Barones Marie-France Botte, de Brusselse kinderrechtenactiviste die naam maakte na het losbarsten van de zaak-Dutroux, werd na vijf jaar gerechtelijk onderzoek in verdenking gesteld van misbruik van vertrouwen en schriftvervalsing. Ze zou geld hebben verduisterd dat ze eerder inzamelde om seksueel misbruikte kinderen in Azië te helpen. Met het geld zou ze zichzelf op reises hebben getraakteerd en (dure) advocaten hebben betaald.

Botte werkte zich in 1990 al in de belangstelling. Ze werd coördinator voor Artsen Zonder Grenzen in de Thaise hoofdstad Bangkok. In haar boek *De prijs van een kind* klaagde ze het (pedo)seksuisme in Azië aan. Om daaraan te verhelpen, zamelde ze geld in in ons land. Ze sprokkelde ongeveer twee miljoen euro per jaar bij elkaar. In 1995 startte ze de vzw Opérations. Ze werd in datzelfde jaar uitgeroepen tot 'vrouw van

het jaar'. Een jaar later werd ze door de koning in de adelstand verheven: ze werd barones.

Botte werd helemaal bekend toen ze zich ging bemoeien met de zaak-Dutroux. Kort na het losbarsten van de affaire belooft ze een lijst met namen van pedofielen te leveren aan het gerecht. Ze liep in het camerlicht op de begrafenis van An en Eefje en liet zich gewillig toejuichen als de grote strijster tegen kinderprostitutie.

Het gerecht begon aan haar geloofwaardigheid te twijfelen, toen even later bleek dat ze geen nuttige informatie had over pedonetwerken en evenmin namen kon noemen van perverten.

MARTELAAR?

Botte maakte zich nog meer verdacht met enkele verhalen over bedreigingen en geweldplegingen aan haar adres. Ze verscheen wel met een blauw oog en een halsband op een

persconferentie, maar gerechtelijke bronnen denken nog altijd dat ze de martelaar wilde uithangen en de verhalen over de aanvallen verzonnen heeft.

De vrouw raakte pas echt in de problemen toen vijf jaar geleden een klacht binnenliep op het Brusselse parket. De klagers wreven Botte gesjoemel met geld aan. Geld dat moest dienen om seksueel misbruikte kinderen te helpen. Het gerecht startte een onderzoek en vermoedde aanvankelijk dat Botte voor tientallen miljoenen in haar zakken had gestoken. Die bedragen zouden in werkelijkheid niet zo groot zijn. Ze zou op de boekhouding van haar vzw wel bepaalde kosten hebben ingeschreven die onwettig waren. Onder meer voor vakantieweekends in de Ardennen, waarvan enkel Botte en haar vriend hebben genoten.

De ex-kinderrechtenactiviste ontkent de fraude. Ze is intussen uit de schijnwerpers verdwenen en probeerde een paar jaar geleden zelfmoord te plegen. (JM)

Britse vrouw verdacht van rituele moord op jongetje

LONDEN — De Britse politie heeft een vrouw (30) aangehouden in verband met de moord op een jongetje wiens romp in september vorig jaar in de Theems was gevonden. De vrouw van West-Afrikaanse origine werd in haar woning in Glasgow aangehouden. Het is de eerste aanhouding

in de zaak, die veel opzien baarde omdat het om een rituele moord ging. Ook in Nederland werd de zaak gevolgd omdat die veel overeenkomsten leek te vertonen met de vondst van de romp van een meisje, het zogenoemde meisje van Nulde. Later bleek er geen verband te zijn.

Paskamermoord definitief afgesloten

HAARLEM — Justitie heeft het onderzoek naar de geruchtmakende Zaanse paskamermoord in 1984 definitief afgesloten. Volgens persofficier mr. J. Hartjes staat nu vast dat ook de tweede verdachte, naar wie in Macedonië onderzoek werd gedaan, is overleden.

Begin dit jaar kwam vast te staan wie de hoofdverdachte was van de moord op de 21-jarige Sandra van Raalten. Net op tijd om verjaring te voorkomen. Gedurende DNA-onderzoek tot de identificatie van de dader. Deze man werd al als verdachte beschouwd, maar er was destijds onvoldoende bewijs. Ook hij is inmiddels overleden. (ANP)

LOS ANGELES — De politie in Zuid-Californië denkt met DNA-materiaal te kunnen bewijzen dat fabrieksarbeider Alejandro Avila (27) wel degelijk de man is die maandag de vijfjarige Samantha Runion heeft ontvoerd en vermoord. Avila werd vrijdag gearresteerd. In 2000 werd hij al eens vervolgd voor zedenfeiten, maar werd toen vrijgesproken.

Samantha werd in Stanton, zo'n 50 km van Los Angeles bij klaarluchte dag ontvoerd terwijl ze voor haar huis speelde met haar vriendinnetje Sara. De ontvoerder zei op zoek te zijn naar een weggelopen hondje en lokte zo Samantha weg. Het meisje is door verstikking om het leven gekomen en werd ook seksueel misbruikt. Vriendinnetje Sara kon een goede beschrijving geven van de dader. De huisbewaarder van het appartementsblok waar Avila

woont, vond het verdacht dat de man zijn auto aan een ongewoon grondige inspectiebeurt scheen te onderwerpen. Hij alarmeerde meteen de politie. Avila ontkent de feiten.

beschuldigd

Rochelle zag moord op Rowena

PAR 2/6

(Van een verslaggever)

ROTTERDAM - Rochelle Rijkers, het inmiddels vierjarige zusje van het meisje van Nulde, was getuige van de moord op Rowena. De peuter heeft ook gezien hoe het lichaam van haar zusje in stukken werd gesneden. Later werd het meisje door haar moeder Wanda Rijkers en haar stiefvader Mike J. in de auto meegenomen naar de plekken waar de lichaamsdelen van haar zusje werden weggegooid.

Evenals haar zusje is Rochelle het slachtoffer geweest van mishandelingen. Mike J. heeft zich bijna zeker ook aan de peuter vergrepen.

Dat blijkt uit een rapport van klinisch psycholoog dr. W. Wolters in Bilthoven. Wolters rondde het onderzoek, dat hij in opdracht van de Raad voor de Kinderbescherming in Dordrecht verrichtte, al in februari af.

Wolters zegt zich altijd te hebben verzet tegen openbaarmaking van het rapport. Hij betreurt het dat het nu toch is uitgelekt. Vanmorgen maakte De Telegraaf er melding van. De Kinderbescherming liet het rapport opstellen omdat zij de kinderrechter moet adviseren over de voogdij over Rochelle.

Volgens het rapport is Rochelle

le zo ernstig getraumatiseerd dat opname in een psychiatrische inrichting noodzakelijk is. Volgens het rapport raakt het meisje alleen al in paniek bij het horen van de naam van haar moeder.

Wanda Rijkers is ook door de psycholoog ondervraagd. Zij wordt omschreven als iemand met een gestoorde persoonlijkheidsontwikkeling, emotioneel leeg en met bizar gedrag.

Uit onderzoek zou ook blijken dat zij een veel grotere rol speelde bij de mishandeling van haar kinderen en de moord op Rowena dan aanvankelijk werd verondersteld.

Er zou bij haar ook geen sprake zijn van verdriet of rouw.

Volgens Carlo Liefing, de advocaat van Martin Huisman, de vader van Rochelle, heeft Wol-

ters zich bij zijn conclusies slechts gebaseerd op de verklaringen van een tante van Rowena, de zuster van Huisman.

Enkele dagen geleden is besloten nieuw onderzoek te laten verrichten naar de trauma's van Rochelle door een team van deskundigen.

Volgens Liefing wil zijn cliënt voorkomen dat het bureau Jeugdzorg het kind in een psychiatrische instelling laat opnemen. "Het meisje zit inmiddels in het derde pleeggezin. Eerst werd het ondergebracht bij de vader. Toen moest het naar diens zuster. Nu woont Rochelle bij een pleeggezin in Zeeland. Het is de vraag of het steeds misgaat door het moeilijke gedrag van Rochelle of omdat het Bureau Jeugdzorg zijn zin wil doordrukken en het kind bij vader Huisman wil weghouden."

Rowena Rijkers stierf op 15 augustus vorig jaar aan de gevolgen van langdurige mishandelingen.

Rochelle Rijkers wordt opgenomen

Door een onzer redacteurs

DORDRECHT, 11 JULI. Rochelle Rijkers moet in een psychiatrisch ziekenhuis worden geplaatst. Dat heeft de rechtbank in Dordrecht gisteren bepaald. Het meisje is volgens deskundigen zo getraumatiseerd door de dood van haar zusje Rowena ('het meisje van Nulde') dat opname noodzakelijk is.

Rowena Rijkers (4) bezweek vorig jaar augustus na aanhoudende mishandelingen door Mike J., de vriend van haar moeder. Haar lichaamsdelen werden teruggevonden op strand Nulde en in Hoek van Holland. De Spaanse politie arresteerde de moeder (Wanda) van het meisje en haar vriend in december vorig jaar en leverde hen uit aan Nederland. Justitie legt het tweetal moord dan wel doodslag van het meisje ten laste.

Het zusje van Rowena, Rochelle (4), werd door haar vader Martin Huisman naar Nederland gehaald en vervolgens op last van de kinderrechter eerst bij haar tante, de zus van haar vader, en daarna bij een pleegge-

zin in Zeeland geplaatst. Daar was ze volgens haar pleegouders niet te handhaven. Ze kon niet overweg met haar pleegzusje, beet tot bloedens toe op haar nagels en zou zichzelf met een mes verwond hebben. Deskundigen vinden het beter dat het meisje naar een psychiatrisch ziekenhuis gaat.

Haar vader, Martin Huisman, is daar op tegen. Volgens hem gaat het gezien de omstandigheden 'redelijk goed' met zijn dochter die nu tijdelijk bij opa en oma, de vader en moeder van Wanda, verblijft. Volgens Huismans advocaat, Carlo Liefing, "heeft de rechter het tegenbewijs genegeerd".

Huisman probeerde een ziekenhuisopname te voorkomen. Zo berichtte hij vorige week de rechter die de zaak behandelde van partijdigheid. De wrakingskamer van de rechtbank in Dordrecht oordeelde gisterochtend echter dat de bewuste rechter gewoon kan blijven zitten en dat van partijdigheid geen sprake is.

Liefing: "We hebben een verklaring van de huisarts die Rochelle recentelijk bij opa en oma heeft gezien waarin staat dat het meisje zich niet vreemd gedraagt. Ze is vrolijk, reageert bijdehand en is niet schuchter, angstig of in de war." Volgens de huisarts zijn opa en oma goed in staat voor haar te zorgen.

Martin Huisman is niet van plan zich bij de beslissing van de rechter neer te leggen. "Ik laat mijn kind en mezelf niet kapot maken." Liefing beraadt zich nog op verdere juridische stappen.

Strijd over trauma

Rochelle Rijkers, zusje van het 'meisje van Nulde', moet van de rechter naar een psychiatrisch ziekenhuis. Twee hoogleraren psychologie staan lijnrecht tegenover elkaar.

Door onze redacteurs

SHEILA KAMERMAN en JANNETTE KOELEWIJN DORDRECHT, 11 JULI. Heeft Rochelle Rijkers (4) nou wel of geen trauma? En wat is volgens psychologen een trauma? Gisteren besliste de rechtbank van Dordrecht dat ze moet worden opgenomen in een psychiatrisch kinderziekenhuis.

Hoogleraar psychologie Wim Wolters uit Utrecht schrijft in zijn rapport voor de Raad voor de Kinderbescherming dat Rochelle "affectief en pedagogisch fors is verwaarloosd" en "voortdurend op een grove en sadistisch getinte wijze lichamelijk en geestelijk mishandeld is".

Hoogleraar psychologie Dolph Kohnstamm uit Leiden die Rochelle op verzoek van haar vader in januari zag, vindt het meisje "druk en snel afgeleid", maar verder opvallend "normaal", een "leuk meisje", zeker geen "zwaar geval".

Twee psychologen die zo anders denken over hoe een kind eraan toe is dat de rechter moet bepalen wat het beste is. In het geval van Rochelle koos de rechter de kant van Wolters en de Kinderbescherming: Rochelle heeft een trauma en moet worden behandeld. De vader van Rochelle houdt vol dat Rochelle geen trauma heeft en Kohnstamm verdedigt hem. Bij de Kinderbescherming zeggen ze dat dit soort tegenstellingen de dagelijkse praktijk is. "Voor elke mening is wel een deskundige te vinden", zegt een woordvoerder.

Wanda, de moeder van Rochelle, en haar vriend Mike J., vertelden in januari en februari aan de politiemannen die hen apart van elkaar verhoorden dat Rochelle er bij was als haar zusje Rowena door Mike werd mishandeld. Ze was er, zeggen Wanda en Mike, ook bij toen Rowena op woensdagochtend 15 augustus 2001 bezweek aan de mishandelingen. Wanda zei tegen de politie dat zij met Rochelle naar de kinderboerderij was toen Mike Rowena in stukken sneed. Rochelle zat op de achterbank toen Mike door Nederland reed om hoofdje, romp en ledematen te dumpen. Rochelle zelf werd, zegt haar moeder, ook geslagen en onder de koude douche gezet - maar minder vaak en minder hard dan Rowena. Rochelle was lang zo "lastig" niet.

De ruzie om het lot van Rochelle begint eind december 2001, als haar moeder en haar vriend in Spanje zijn gearresteerd. Rochelle gaat naar een Spaans kindertehuis. Haar vader, Martin Huisman, haalt haar daar vlak voor Kerst op. Maar hij moet het meisje in Nederland meteen weer afstaan, omdat hij de voogdij niet heeft. Jeugdzorg, door de Kinderbescherming belast met de zorg voor het kind, wil Rochelle laten on-

Rochelle Rijkers, twee jaar geleden.

derzoeken, om te kunnen beoordelen wat er met haar moet gebeuren na alles wat ze heeft meegemaakt.

Maar Rochelle kan niet worden onderzocht, want haar vader is met haar ondergedoken in Amsterdam, bij Maarten Legéne van SOS Papal, een belangenorganisatie voor gescheiden vaders die hun kinderen niet mogen zien. De advocaat van SOS Papal, Carlo Liefing, spant een kort geding aan tegen Jeugdzorg. SOS Papal vraagt aan Dolph Kohnstamm om vader en kind te onderzoeken.

Martin Huisman en Rochelle gaan een middag op bezoek bij Kohnstamm en zijn vrouw Rita Kohnstamm, een bekende kinderpsychotherapeut. Dolph Kohnstamm praat met de vader, Rita Kohnstamm speelt met het kind. Ze komen tot de conclusie dat "Rochelle door haar vader voldoende goed verzorgd en opgevoed kan worden", maar wel met begeleiding. Maarten Legéne van SOS Papal laat Huisman en zijn dochter ook nog "geheel belangeloos" observeren door "drie vaders", onder wie hijzelf. Zij komen ook tot de conclusie dat er niets bijzonders aan de hand is. Dolph en Rita Kohnstamm en de drie vaders weten nog niet wat Rochelle de maanden daarvoor heeft meegemaakt, want Wanda en Mike zitten nog in Spanje.

Martin Huisman verliest het kort geding, Rochelle blijft onder de voogdij van Jeugdzorg. Ze mag voorlopig naar haar tante, het zusje van Huisman. Het is een compromis. Jeugdzorg vraagt Wim Wolters, gespecialiseerd in trauma's bij kinderen, om Rochelle, haar vader en moeder te onderzoeken, en te beoordelen waar het meisje heen moet. Het onderzoek vindt plaats tussen 23 januari en 19 februari, als de verhalen aan de gang zijn. Daarna schrijft Wolters over Wanda dat ze "een vrouw is met een zeer gestoorde persoonlijkheidsontwikkeling". Ze is "vrolijk" en "opgewekt" en praat over de meest vreselijke dingen "met grote gevoelsvlakheid en leegte". Ze heeft haar kinderen niet tegen Mike weten te beschermen. Rochelle kan haar voorlopig maar beter niet zien. Wolters beschrijft Martin Huisman als een "niet ongewoone, maar onzekere man" die gemakkelijk te beïnvloeden is. "zijn pedagogische kwaliteiten schat ik als zeer gering in".

Vader Rowena naar rechter om Rochelle terug te krijgen

TEL 2/6

door Jolande Westdorp

DORDRECHT, vrijdag

Martin Huisman, de vader van de omgebrachte kleuter Rowena Rijkers, probeert vandaag met een kort geding voor de rechtbank in Dordrecht te bewerkstelligen dat hij zijn jongste dochtertje Rochelle (4) weer bij zich krijgt.

Kort na de arrestatie van Rochelle's moeder Wanda Rijkers en haar vriend Mike J., mocht het kind drie weken bij

Martin Huisman blijven. Daarna belandde het meisje op gezag van de kinderrechter in een pleeggezin. Binnenkort dreigt Rochelle in een psychiatrisch kinderziekenhuis te worden opgenomen.

Volgens Huismans advocaat mr. C. Liefing is de kleuter veel beter af bij haar vader. "We pleiten voor een onmiddellijke hereniging tussen Rochelle en haar vader, in combinatie met een eventuele behandeling in een medisch kinderdagverblijf. Dan krijgen

zowel het meisje als haar vader alle steun en begeleiding die nodig is".

Tranen

Martin Huisman mag zijn dochtertje van de Stichting Jeugdzorg nog slecht twee uur per twee weken op het bureau van de voogdij-instelling ontmoeten. "Dat is verschrikkelijk", aldus Martin Huisman. "Iedere keer huilt Rochelle bij het afscheid tranen met tuiten, omdat ze met me mee wil. Ik wil haar dolgraag bij me hebben en sta open voor elke vorm van begeleiding die ze nodig heeft".

Een klinisch psycholoog, die Rochelle eerder onderzocht, stelt dat het meisje zeer ernstig getraumatiseerd is, omdat zij getuige was van de dood van haar zusje en de vermindering van Rowena's lichaam.

Uitstel zaak Rochelle

NRU

DORDRECHT, 29 JUNI. De president van de rechtbank in Dordrecht heeft gisteren een verzoek van de vader van Rochelle Rijkers niet in behandeling genomen en de zaak verwezen naar de meervoudige kamer.

Vader Huisman wilde in een kort geding voorkomen dat zijn dochter in een psychiatrisch ziekenhuis wordt geplaatst. De rechter vindt de kwestie te ingewikkeld en wil nu dat drie rechters de zaak bestuderen.

Rochelle Rijkers is het 4-jarige

zusje van de vorig jaar vermoorde Rowena Rijkers, 'het meisje van Nulde'. Rochelle is volgens deskundigen ernstig getraumatiseerd wegens de gebeurtenissen rond de dood van haar zus. Zij verblijft al enige tijd in een gespecialiseerd pleeggezin.

Justitie verdenkt de moeder van de beide meisjes ervan samen met haar vriend Rowena Rijkers te hebben vermoord en haar lichaamsdelen op verschillende plaatsen in Nederland te hebben gedumpt. (ANP)

Rochelle Rijkers moet naar psychiatrisch ziekenhuis

Van onze verslaggever
AMSTERDAM

Rochelle Rijkers, het vierjarige zusje van het zogenoemde meisje van Nulde, moet in een psychiatrisch ziekenhuis worden geplaatst. Dat heeft de rechtbank in Dordrecht woensdag bepaald. Het meisje zou er geestelijk zo slecht aan toe zijn na de dood van haar zusje Rowena dat opname noodzakelijk is.

De vader van Rowena, Martin Huisman, probeerde via een kort geding de opname te voorkomen. Hij vreest dat een nieuwe verhuizing zijn dochter nog meer zal schaden, aldus zijn advocaat C. Liefthing. Emeritus-hoogleraar ontwikkelingspsychologie D. Kohnstamm is het daarmee eens en noemt de beslissing van de Dordtse rechtbank 'onbegrijpelijk'. Kohnstamm en zijn vrouw Rita, die psychologe is, spraken begin dit jaar langdurig met Huisman en Rochelle. In een brief aan Liefthing schrijft Kohnstamm dat hij, gezien de voorgeschiedenis van Rochelle, onder de indruk was van haar vitaliteit en weerbaarheid.

Rochelle verblijft sinds anderhalve week bij haar opa en oma, de ouders van haar moeder. Het is

haar vijfde opvangadres in een half jaar tijd. Haar moeder en diens vriend werden december vorig jaar opgepakt in Spanje. Justitie verdenkt hen ervan Rowena te hebben gedood en haar lichaam in stukken te hebben gesneden. Lichaamsdelen van Rowena werden in augustus gevonden op het strand bij Nulde.

Rochelle kwam na de arrestatie

Deskundigen bestrijden oordeel rechter

in een Spaans tehuis terecht waar ze door haar vader werd opgehaald. Ze werd onder voogdij gesteld en moest bij haar vader weg, omdat die niet in staat zou zijn voor haar te zorgen. Ze logeerde daarop bij een tante en werd daarna in een pleeggezin geplaatst. Begin vorige week verhuisde ze naar haar opa en oma die haar volgens Liefthing graag blijvend willen opvangen.

De rechter is het daar niet mee eens. Klinisch psycholoog W. Wolters, die op verzoek van de Dordtse Kinderbescherming onderzoek deed naar de toestand

van Rochelle, concludeert dat zij ernstig is getraumatiseerd doordat ook zij is mishandeld door de vriend van haar moeder en zij bovendien getuige is geweest van de moord op haar zusje.

Volgens raadsman Liefthing heeft Rochelle dat zelf nooit verteld maar baseert Wolters zich louter op verklaringen van de tante bij wie ze tijdelijk in huis was. Het meisje zou haar gruwelijke details hebben verteld over de moord op Rowena.

Verschillende deskundigen die de afgelopen tijd door Liefthing zijn geconsulteerd, noemen het verhaal van Rochelle ongelofwaardig en de toegepaste onderzoeksmethoden niet valide. Hoogleraar Kohnstamm vindt het rapport van Wolters getuigen van 'morele vooringenomenheid'. Het kan volgens hem dan ook niet tot basis van besluitvorming dienen. Liefthing heeft bij het Nederlands Instituut van Psychologen een klacht tegen Wolters ingediend.

Kohnstamm adviseert dringend om het verblijf bij de grootouders, onder professionele begeleiding, een kans te geven. Weer een onbekende en nieuwe omgeving, dit keer 'tussen min of meer gestoorde kinderen', is niet in het belang van het kind, schrijft hij.

De betekenis van fantasie

Traumapsycholoog Wim Wolters reageert op kritiek

Het psychologisch rapport van hoogleraar Wolters over Rochelle, zusje van 'het meisje van Nulde', werd hevig bekritiseerd. Wolters is kwaad.

Door onze redacteurs SHEILA KAMERMAN en JANNETTE KOELEWIJN BILTHOVEN, 15 JULI. Wim Wolters is medisch kinder- en jeugdpsycholoog, gespecialiseerd in trauma's. De afgelopen twintig jaar hield hij zich bezig met bijna alle grote strafzaken waar kinderen bij betrokken waren, en hun ouders, als daders. Het ging over moord, verkrachting, incest, ontvoering, geweld.

De Raad voor de Kinderbescherming vroeg hem in januari of hij wilde beoordelen waar Rochelle, het zusje van de vermoorde Rowena Rijkers, naartoe moest. Naar haar vader, naar familie of naar een pleeggezin. Over Rochelle wil Wolters weinig kwijt, hij praat niet over individuen.

Hij wil reageren op hoogleraar psychologie Dolph Kohnstamm die op televisie en in deze krant heeft gezegd dat Rochelle in zijn ogen een 'onrustig', maar verder 'vrolijk en opmerkelijk fel en vitaal' kind is dat best naar haar vader kan, en anders naar haar opa en oma, de ouders van haar moeder. (De moeder en haar vriend Mike J. zitten in voorarrest, verdacht van moord op doodslag op Rowena.) De rechtbank van Dordrecht besloot vorige week dat Rochelle moet worden opgenomen in het RMPI,

het Rotterdams Medisch Psychologisch Instituut. In de twee pleeggezinnen waar ze daarvoor verbleef, was ze niet te handhaven. En naar haar vader, Martin Huisman, mocht ze niet van de rechtbank, dat had de Raad van Kinderbescherming na onderzoek door Wolters afgeraden.

Wolters vertrekt zijn gezicht van ergernis bij de woorden 'opmerkelijk fel en vitaal'. Dat zijn verwaarloosde kinderen en kinderen die in gevaar verkeren bijna altijd, zegt hij.

„Het is overlevingsgedrag. Je ziet het ook bij straatkinderen. Ze letten op alles, en ze pakken elk sprankje aandacht dat ze kunnen krijgen, van iedere volwassene.” Dolph Kohnstamm zag Rochelle en haar vader Martin Huisman in januari anderhalf uur, bij hem thuis, samen met zijn vrouw, kinderpsycholoog Rita Kohnstamm. Die wilde het oordeel van een gerenommeerd psycholoog over zijn vermogen om zijn dochter op te voeden. Wim Wolters: „Kohnstamm is een ontwikkelingspsycholoog, een theoreticus zonder enige klinische ervaring. Hij oordeelde over iets waar hij geen verstand van heeft.” Wolters wil dat de zaak besproken wordt door de beroepsvereniging, het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP). Hij vindt dat het NIP regels voor psychologen moet opstellen, zoals er regels voor artsen zijn.

„Een patholoog-anatoom mag ook geen neurochirurgische operatie uitvoeren.” Vaststellen of een kind een trauma heeft en wat de beste behandeling is, vraagt veel ervaring en grondig onderzoek volgens erkende methodes, zegt Wolters. Hij onderzocht Rochelle dagenlang, maar ook alle 'relevante' volwassenen om haar heen. De vader, de moeder, het zusje van de vader bij wie ze een tijdje was, andere familie.

Hij kreeg informatie van de huisarts en de juf. Hij observeerde haar, testte haar met een aantal medewerkers en liet haar onderzoeken door twee kinderartsen.

Wolters ergert zich ook aan de kritiek van de rechtspycholoog Hans Crombag die op verzoek van de advocaat van Martin Huisman Wolters rapport heeft gelezen. Crombag vindt dat Wolters 'onwetenschappelijk' te werk is gegaan, omdat hij Rochelles tante laat vertellen wat Rochelle haar heeft verteld. Crombag zegt dat het fantasieën zonder enige bewijskracht zijn, en bovendien oncontroleerbaar. Wolters: „Denkt Crombag nou echt dat ik mijn oordeel alleen daarop baseer? Ik schrijf niet dat het waar is wat Rochelle zegt. Het gaat erom dat ze het in haar hoofd heeft zitten.” Het is het werk van een traumapsycholoog, zegt hij, om te beoordelen welke betekenis die fantasieën hebben. En Wolters oordeelt dat het onmogelijk is dat Rochelle ongeschonden uit de situatie is gekomen.

Maar waarom is een kind dan niet beter af bij haar opa en oma, zoals Kohnstamm aanraadt? Wolters: „Stel dat een kind heeft gezien dat zijn vader zijn moeder heeft vermoord en het wordt ondergebracht bij de moeder van die vader? Dan kan het nooit de woede over die vader kwijt.” Hij bedoelt: Rochelle zal intuïtief voelen dat haar oma het ook voor haar moeder zal opnemen, en zij moet de woede over haar moeder kwijt. Natuurlijk was een 'warm en stevig' pleeggezin beter geweest voor Rochelle, zegt Wolters. „Mensen zouden zich moeten afvragen waarom de plaatsingen in de twee pleeggezinnen mislukt zijn.” Hij wil het antwoord alleen 'in algemene termen' geven. Het komt, zegt hij, doordat niemand zich bij de adviezen van de Raad voor de Kinderbescherming en de besluiten van de rechter neerlegt. „En dan gaan mensen wraak proberen te nemen. Ze willen hun gelijk halen, ter ere van zichzelf en desnoods ten koste van hun kind.” En daar, zegt Wolters, heeft Kohnstamm zich voor laten gebruiken.

Rochelle Rijkers is de dupe van star justitieel apparaat

Rochelle Rijkers is door de rechtbank in een psychiatrisch ziekenhuis geplaatst, na advies van een getuigedeskundige. Maar kan een rechter die deskundigheid beoordelen? Voor een gerichte keuze zou er een checklist moeten komen, meent

Mirjam Schöttelndreier.

Rochelle Rijkers, het zusje van de vermoorde Rowena, die bekend werd als het 'meisje van Nulde', is in een psychiatrisch ziekenhuis geplaatst. Dat gebeurt nadat de kleuter een cynische *grande tour* heeft gemaakt van een Spaans kindertehuis naar een verblijf bij haar vader Martin Huisman, vervolgens een logeerpartij bij een tante, daarop een nieuw onderkomen bij een pleeggezin en uiteindelijk, als laatste tussenstop, een verblijf bij opa en oma.

Gezond verstand zegt dat dit gesiep nooit goed kan zijn voor een kind. En zeker niet voor een kind dat, al weten we de ware details nog niet, het nodige heeft meegeemaakt. Niettemin heeft de rechtbank van Dordrecht aldus besloten. Dat deed de rechtbank op instigatie van de Dordtse Kinderbescherming, die dit weer adviseerde op grond van een onderzoek door klinisch psycholoog W. Wolters. Volgens de laatste is Rochelle 'ernstig getraumatiseerd'.

Begin jaren negentig werd de ad hoc-Commissie Getuige-Deskundigen opgericht, waarin psychologen, pedagogen en juristen zitting namen. De reden was de twijfel en onderlinge onenigheid over de methoden van waarheidsvinding in zedenzaken. Op een congres in 1997 betoogde hoogleraar familierecht J. Doek dat rechters vaak niet in staat zijn te beoordelen of een ingeroepen getuige-deskundige voldoende gekwalificeerd is. Hij pleitte voor een checklist waarmee justitie kan nagaan of

een deskundige zijn vak verstaat. Vijf jaar later veegt emeritus-hoogleraar Dolph Kohnstamm de vloer aan met het rapport van Wolters omtrent Rochelle. Waar Wolters een getraumatiseerd kind ziet, ziet Kohnstamm een 'vitaal en weerbaar' meisje. Kohnstamm vindt het besluit van de rechter 'onbegrijpelijk' en bepleit een voortgezet verblijf bij opa en oma onder professionele begeleiding. Wolters' rapport getuigt zijns inziens van 'morele vooringenomenheid'.

Kohnstamm is geraadpleegd door de advocaat van vader Huisman. De mening van Kohnstamm doet er praktisch niet meer toe, Rochelle is al overgeplaatst. Helemaal, want juist zijn advies getuigt van het gezonde verstand dat zegt dat als het even kan, een kind in de vertrouwde omgeving van zijn familie opgroeit.

Het lijkt er op dat rechtbanken zich nog steeds niet verdiepen in de status van de deskundigen die

zij aanzoeken, noch zich op enig andere manier op de hoogte laten brengen van feiten en ontwikkelingen in deze juridisch-psychologische sector.

In 1997 kwam naar buiten dat Wolters eerder een voorwaardelijke schorsing van het NIP, de beroepsvereniging van psychologen, had gekregen. Wolters had volgens het NIP belangrijke stekken laten vallen bij het zoeken naar de waarheid in een zaak waarbij twee meisjes een man van zedenmisbruik hadden beschuldigd.

De verdachte man werd destijds in hoger beroep vrijgesproken. Daarbij speelde een gevraagde contra-expertise omtrent zijn persoonlijkheid een grote rol. Waar Wolters de man neergezet had als perverse sadist, noemde de districtpsychiatrische dienst Amsterdam, die de man ook uitgebreid onderzocht, Wolters' rapport 'wetenschappelijk onverantwoord en ethisch laakbaar'.

Overigens zat Wolters aanvan-

kelijk ook zelf in de Commissie Getuige-Deskundigen, maar was daar vanwege 'fundamenteel meningsverschil' voortijdig uitgestapt. Op het eerder genoemde congres in Ede viel hij de commissie dan ook fel aan. Die commissie wilde dat getuige-deskundigen zich bij een onderzoek opstellen als 'onpartijdige informant'. Wolters daarentegen meende dat het de 'morele plicht' was van de deskundige de rechtbank behandeladviezen te geven.

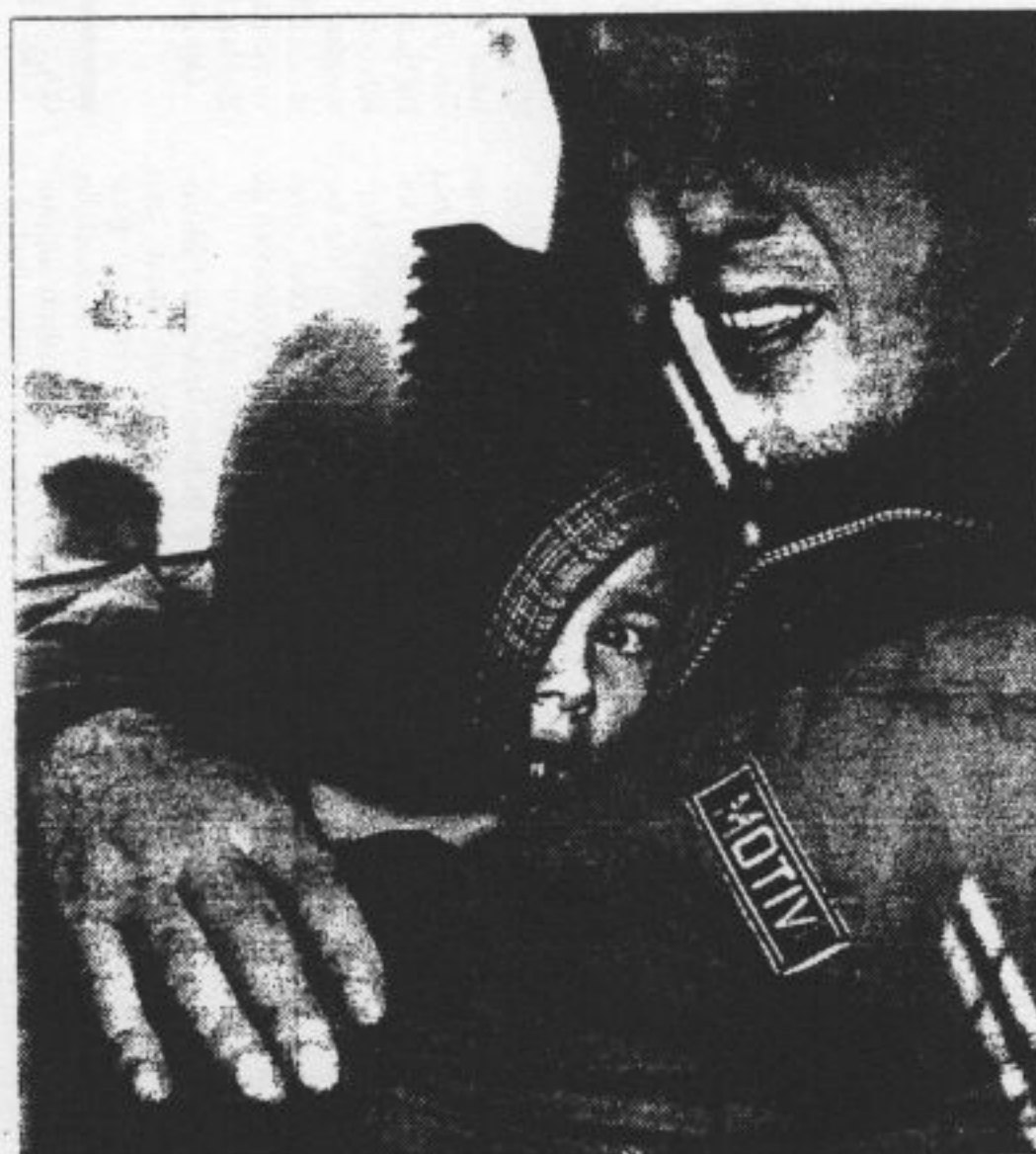
Iedere deskundige kan verkeerde inschattingen maken. Een veroordeling door een beroepscollege hoeft iemand niet eeuwig nagedragen te worden. Niettemin is het jammer dat er nog steeds geen handzame lijst bestaat waarop deskundigen omschreven staan, met hun specifieke expertise en ervaringen. Dat zou rechtbanken, die onafhankelijk blijven en deskundigen in de arm mogen nemen die zij willen, goed van pas kunnen komen.

Juist in een zo gevoelige zaak als die van Rochelle en haar vader, was zo'n lijst nuttig geweest. Al lossen lijsten niet alle keuzeproblemen op, en zeker niet in een klein wereldje als van de bekende gedragsdeskundigen, het was raadzaam geweest zeer zorgvuldig te zijn. Nu breekt er toch een debat los, zij het op de achtergrond. En pas na de overplaatsing van Rochelle.

Deze dramatische media-zaak toont aan dat rechtbanken met voortvarendheid moeten werken aan een dergelijke lijst. Daarnaast is het de hoogste tijd dat pedagogische en juridische professionals hun gezonde verstand laten prevaleren boven quasi-geleerd institutioneel denken.

Een meisje dat heel hanteerbaar is bij opa en oma en in die omgeving nog iets van mama voelt en papa nabij weet, is pedagogisch altijd beter af dan in een, hoe deskundig ook toegeruste, klinische omgeving van een ziekenhuis. Nu heeft ze in een half jaar tijd voor de zesde keer haar koffertje moeten pakken. Arme Rochelle, arme vader.

Mirjam Schöttelndreier is redactrice van de Volkskrant.

Rochelle Rijkers met haar vader in Spanje.

FOTO ANP

Rochelle Rikkers moet naar een psychiatrisch ziekenhuis, haar vijfde opvangadres in een half jaar tijd. De professionals zijn sterk verdeeld over de vraag wat het beste is voor het meisje: 'Rochelle was tot mei geen psychiatrisch geval.' VK 16/3

door Ellen de Visser

Als Martin Huisman eind oktober op tv en in de kraam het afgiet, is het meisje in een half jaar tijd. Haar vader mag ze nauwelijks nog zien. Waar haar moeder is en waarom die niet meer langskomt, is haar nooit verteld. En haar zusje, weet ze sinds kort, is helemaal niet uit logeren.

Rochelle Rikkers is net twee dagen vier jaar als ze eind januari voor het eerst terecht komt bij klinisch psycholoog prof. dr. W. Wolters. Wolters is door de Raad voor de Kinderbescherming gevraagd de situatie van het meisje te onderzoeken en te adviseren over haar toekomst. Hij spreekt met Rochelle, met vader Martin en moeder Wanda en met Monique Huisman, de zus van Martin, die Rochelle tijdelijk opvangt.

Martin Huisman heeft zijn dochter dan nog niet verteld dat Rowena dood is. Hij vermoedt dat de klap groot zal zijn en wil eerst op zoek naar professionele hulp. Bij thuiskomst uit Spanje haalt hij daarom de foto's van zijn oudste dochter van de wand. Wolters noemt het onverantwoord dat tegen Rochelle wordt gelogen. Hij constateert dat ze is geobsedeerd door haar zus, vindt dat haar 'recht op informatie' in het geding is en besluit na overleg met deskundigen haar te vertellen dat Rowena niet meer leeft.

Wolters schrijft dat de professionals uit de omgeving van het meisje zeer te spreken zijn over het 'therapeutisch-pedagogische aspect van deze interventie'. Volgens hem is dat gesprek 'de belangrijkste trigger' geweest 'voor het vertellen en verwerken van de meest schokkende zaken'.

De psycholoog instrueert Monique Huisman, geeft haar een bandrecorder en verzoekt haar thuis op de bank met Rochelle in gesprek te gaan. Huisman rapporteert vervolgens gruwelijke details.

Rochelle moest Mike seksueel bevredigen. Ze werd geslagen en onder de koude douche gezet. Ze moest in de hoek van de kamer staan waarna Mike zijn handen opdracht gaf haar pyjama te verscheuren. Ze zag hoe Mike het hoofd van Rowena eraf sneed en dat dat heel erg bloedde. Wolters

concludeert dat Rochelle ernstig getraumatiseerd is.

Het meisje is volgens hem al voordat haar moeder kennismaakte met Mike fors affectief en pedagogisch verwaarloosd. Haar ouders zouden haar geen veiligheid en geborgenheid hebben geboden. Wolters schrijft dat Huisman nooit veel inhoud heeft gegeven aan zijn vaderschap en voor Rochelle van slechts oppervlakkige betekenis is. Een middag op bezoek in de veertien dagen is daarom wel genoeg.

Moeder Wanda kenschetst hij als 'een kindvrouwje met een gestoorde persoonlijkheid' die sinds haar rol speelt in 'een documentaire'. Hij vertelt haar dat ze door haar dochter wel manna wordt genoemd, 'maar dat het niet anders kan dan dat zij voor Rochelle ook een heel grezele heks is'. Wolters wil zijn zestien pagina's tellend verslag niet met de ouders bespreken omdat hij de inhoud 'te belastend' vindt. Hij overlegt met kinderrechter M. Moolenburgh waarna Huisman een gekuiste versie krijgt: vier pagina's ontbreken en door het hele rapport heen zijn passages zwart gemaakt. De rechter schrijft in de begeleidende brief dat dat in het belang van Rochelle gebeurt.

De rechtbank conformeert zich begin maart aan de adviezen van de deskundige. Rochelle moet naar een therapeutisch pleeggezin. Twee maanden blijft ze nog bij haar tante, die door alle perikelen en de niet aflatende media-aandacht inmiddels gebrouilleerd is met vader Martin. Begin mei verhuist ze naar een pleeggezin in Zeeland.

Op 24 juni laten de pleegouders de rechtbank conformeert zich begin maart aan de adviezen van de deskundige. Rochelle moet naar een therapeutisch pleeggezin. Twee maanden blijft ze nog bij haar tante, die door alle perikelen en de niet aflatende media-aandacht inmiddels gebrouilleerd is met vader Martin. Begin mei verhuist ze naar een pleeggezin in Zeeland.

'Dat Huisman een impulsief reagerend persoon is die het met de wet niet altijd zo nauw heeft genomen, maakt hem nog niet ongeschikt als zorgende vader.'

de, voor tal van conclusies is geen enkele bron aanwezig en dat een hulpverlener een kleuter van 4, die hij nauwelijks kent, vertelt over de moord op haar zus is bizar en tegen alle (ethische) regels in. 'Voortzetting van onderzoek na zo'n mededeling is absurd', schrijft psycholoog dr. G. van den Aardweg. 'Alle voorwaarden voor normaal contact zijn in een klap weggeslagen.' Een kind heeft een vertrouwenspersoon nodig om zo'n dramatisch bericht op te vangen, aldus kinder- en jeugdpsychiater prof. dr. P. Adriaenssens, verbonden aan de universiteit van Leuven.

'Het zou toch wel kras zijn dat een postbeambte die wordt overvallen onmiddellijk recht moet hebben op slachtofferhulp, maar dat een kind aan wie wordt verteld over de moord op de zus niet eens op een minimum van dergelijke slachtofferhulp zou kunnen rekenen. Dat een pleegmoeder gevraagd wordt om op dit onderwerp door te gaan zal ik bekeerd vind vooralsnog niet inhoudelijk op de zaak reageren en zegt dat de geraadpleegde deskundigen onvoldoende kennis of informatie hebben om over de zaak te kunnen oordelen.

De rechtbank volgt de visie van Jeugdrechtbank Rochelle zou te beschadigd zijn voor een pleeggezin en moet intramuraal worden behandeld. Opname kan niet worden afgewacht 'zonder ernstig gevaar voor de minderjarige'.

Rochelle zit een week na die uitspraak nog altijd bij opa en oma. Hulp heeft ze nimmer gehad. Haar vader zegt dat hij aan een normale rouwverwerking nog niet is toegekomen. Door alle commotie is hij zijn baan kwijtgeraakt en de rechtszaken hebben hem in de schulden gebracht. En van alle professionals die zich met zijn dochter bemoeien, zegt hij, vraagt niemand nou eens hoe het eigenlijk met hem gaat.

Laatst heeft hij met Rochelle voor het eerst het graf van Rowena bezocht. Hij heeft de steen pas maanden na haar begravenis kunnen plaatsen. Er was al die tijd niemand die hem kon vertellen wanneer zijn dochter was overleden. Kohnstamm vindt dat

psychologe, spraken begin januari met Huisman en Rochelle en constateerden dat de vader veel meer voor zijn dochter betekend dan Wolters schetst. 'Dat Huisman een impulsief reagerend persoon is die het met de wet niet altijd zo nauw heeft genomen, maakt hem nog niet ongeschikt als zorgende vader.' Kohnstamm vindt dat

Van onze verslaggever Ellen de Visser

AMSTERDAM

Martin Huisman, de vader van Rochelle Rikkers, dient deze week een strafklacht in tegen klinisch psycholoog prof. dr. W. Wolters. Wolters heeft op verzoek van de Kinderbescherming advies uitgebracht over Rochelle, het zusje van Rowena; het vermoorde 'meisje van Nulde'. Huisman vindt dat die rapportage niet deugt en beschuldigt Wolters van bedrog en smaad. Justitie heeft de Raad voor de Kinderbescherming en de koepl van voogdij-instellingen Vedivo om een schriftelijke verantwoording gevraagd in de zaak van Rochelle. Justitie wil 'vanwege het belang van de zaak' weten welke beslissingen over het 4-jarige meisje zijn genomen en waarom.

Behandeling Zaak meisje van Nulde begonnen

ZUTPHEN, 23 JULI. Voor de rechtbank in Zutphen is vandaag de strafzaak begonnen tegen de moeder van Rowena Rikkers en haar 32-jarige vriend. Wanda (25) en haar vriend Mike J. worden verdacht van het ontvoeren en vermoorden van het vierjarige meisje. Rowena was maandenlang bekend als 'het meisje van Nulde'. Het rompje van het meisje werd in augustus vorig jaar gevonden op Strand Nulde, haar hoofdj lag in de Nieuwe Waterweg bij Hoek van Holland. Nicmand wist wie het meisje van Nulde was. Begin december stelde de politie vast dat het ging om Rowena Rikkers, een vierjarig meisje dat met haar zusje bij haar moeder en diens vriend in Rotterdam woonde. De tips in reactie op de reconstructie van het hoofdje leidde tot het vaststellen van de identiteit.

De moeder, haar vriend en Rowena's zusje Rochelle waren aanvankelijk spoorloos, maar bleken later in Spanje te verblijven. Op verzoek van Nederland arresteerde de Spaanse politie de moeder en haar vriend eind vorig jaar in Murcia. De Spaanse autoriteiten leverden het tweetal uit aan Ne-

derland. Rochelle kwam met haar vader naar Nederland. Het meisje zal op last van de rechtbank in Dordrecht worden opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis. Ze zou ernstig zijn getraumatiseerd. Tijdens haar voorarrest is de moeder van Rowena en Rochelle bevallen van een derde kind. De Raad voor de Kinderbescherming heeft de voorlopige voogdij gekregen over de baby.

Mike J. heeft bekend dat hij Rowena mishandelde en dat zij als gevolg daarvan is overleden. Hij zaagde het lichaampje in stukken en stopte het in de vriezer. In het weekende van 25 en 26 augustus reed hij naar Harderwijk en Hoek van Holland om de lichaamsdelen te dumpen. Dit blijkt uit het strafdossier dat R.'s advocaat J. Leijndekker eerder naar buiten bracht.

Vader van Rowena klaagt onderzoeker Rochelle aan

Huisman heeft over de werkwijze van Wolters tevens een klacht ingediend bij de Kinderbescherming.

Volgens Wolters is de kleuter ernstig getraumatiseerd. Na een verblijf bij achtereenvolgens haar vader, een tante en een pleeggezin, logeert ze nu bij haar opa en oma. De rechtbank in Dordrecht heeft vorige week bepaald dat ze in een psychiatrisch ziekenhuis moet worden behandeld.

Haar vader, die niet de voogdij heeft, verzet zich tegen die zware verhuizing. Deskundigen hebben hem er bovendien van verzekerd dat de door Wolters gebruikte onderzoeksmethoden niet deugen en dat diens rapport niet als basis voor besluitvorming mag dienen.

Zie ook de Voorkant

Experts adviseren

tbs in zaak-Rowena

Van onze verslaggever
ZUTPHEN

Wanda Rijkers (26) en haar ex-vriend Mike J. (33) zijn beiden verminderd toerekeningsvatbaar voor de moord op het zogenoemde 'meisje van Nulde', Rowena Rijkers (4). Dat stellen onderzoekers van het Pieter Baan Centrum, de psychiatrische observatiekliniek van justitie. Hun verzoeken om tbs met dwangverpleging werden dinsdag goedgekeurd voor de rechtbank in Zutphen.

Officier van justitie C. Borden-ga-Koppes verwijt de twee de moord op Rowena, dan wel doodslag of mishandeling met de dood als gevolg. Eveneens wordt Rijkers en J. aangerekend dat zij het meisje invroeren, in stukken zaagden en sneden en haar lichaamsdelen verdeelden over verscheidene plaatsen.

Ook behelst de dagvaarding de wederrechtelijke vrijheidsberoving van Rowena, omdat zij meermalen als straf werd opgesloten in een hondenkooi.

Mike J. trok dinsdag zijn eerder afgelegde bekentenis in. Bij de politie verklaarde hij tot in detail over de ernstige mishandeling van Rowena. Hij sloeg haar ondermeer regelmatig met gebalde vuist niet onder het middenrif. Nu zegt hij dat hij 'geen enkele keer' met de vuist heeft geslagen en met de vlakke hand hoogstens wat 'aandachtstikken' heeft gegeven.

Medisch onderzoek op de romp

De rechtbank ging gisteren akkoord met een nieuw psychiatrisch onderzoek van moeder Wanda. De zaak zal 15 oktober worden voortgezet.

Protocolen zijn een hulpmiddel om patiënten te genezen. Daarnaast moet er oog zijn voor zijn of haar unieke persoonlijkheid. Bij Rochelle Rijkers, meent W. Alting von Geusau, is het protocol heilig verklaard en heeft de menselijke benadering helaas verloren.

Rochelle de dupe van protocol

Protocolen zijn een hulpmiddel om patiënten te genezen. Daarnaast moet er oog zijn voor zijn of haar unieke persoonlijkheid. Bij Rochelle Rijkers, meent W. Alting von Geusau, is het protocol heilig verklaard en heeft de menselijke benadering helaas verloren.

len wordt, meestal onbewust, beïnvloed door hun eigen unieke persoon, hun geschiedenis en levenssituatie, hun levensbeschouwing. De aandacht voor de unieke persoon van de patiënt en de uit ervaring opgebouwde intuïtie van de behandelaar zijn minstens even belangrijk als het protocol.

Protocol en concrete mensgerichtheid verhouden zich tot elkaar als twee polen, aan elkaar tegenover gesteld en toch met elkaar verbonden. Een polariteit dus en geen polarisatie! Beide zijn nodig, beide vullen elkaar aan, beide zijn even belangrijk, beide zorgen in combinatie met elkaar voor een verantwoorde geneeskunde en psychotherapie.

De wetenschapper uit Utrecht maakt er echter, zoals hij het stelt op de tv, een polarisatie van: alsof protocol en mensgerichte benadering niet met elkaar kunnen samengaan. Hij stelt dat de oud-hoogleraar en zijn vrouw, mensen van ervaring dus, niets weten over traumaverwerking en dus hun mond moeten houden. Hij zegt eigenlijk: het protocol is alles, is als het ware heilig, een dogma: wie daaraan niet gelooft is een gevaar voor de gezondheid van de kleuter. De oud-hoogleraar en zijn vrouw hebben in het openbaar dan ook verder hun mond gehouden.

Zonder de mensgerichte pool werkt bovendien het protocol als een bril waardoor men de werkelijkheid van personen vertekent, ziet wat men volgens het protocol geacht wordt te zien. Men heeft dan weinig eigen waarneming nodig van mensen waar het om gaat, in dit geval Rochelle, haar vader en haar grootouders, om te kunnen zeggen wie zij zijn en wat hun eigenschappen zijn: volgens het protocol weet men dat al, daarvoor heeft men geen intensief contact met de betrokkenen, geen mensgerichte benadering nodig.

In dat geval zou de oud-hoogleraar uit zijn ervaring kunnen vertellen hoe wonderlijk kinderen instinctmatig blijken om te gaan met de meest schokkende ervaringen die zij in hun jonge leven meemaken. Kort gezegd komt het erop neer dat kinderen die schokkende ervaringen in zichzelf opsluiten totdat voor hen de tijd rijp is om het stukje bij beetje tot hun bewustzijn te laten doordringen en in zichzelf op te nemen. Als zij ertoe gedwongen worden die ervaringen in hun bewustzijn toe te laten voordat voor hen de tijd rijp is, kunnen ernstige stoornissen optreden. Dan wordt er vanuit het kinderlijk innerlijk verzet opgevoerd dat zij dan heel dikwijls weer keren tegen zichzelf, door zelfverminking bijvoorbeeld.

Want voor kinderen gaat veiligheid in hun omgeving boven alles en daarom keren deze kinderen zich niet tegen de mensen die hun de enige veiligheid bieden die zij krijgen. Als de tijd rijp is voor dat kind of daarna de puber, de adolescent, de jong volwassene om zich die schokkende ervaringen bewust te maken, is meestal wel begeleiding nodig.

Dus een kleuter als Rochelle zou vanuit een evenwichtige combinatie van protocollaire én mensgerichte benadering in een warme omgeving moeten opgroeien met extra aandacht voor wat zij zelf in de loop van de jaren laat zien of laat weten over hetgeen zij vroeger heeft meegemaakt. Want het protocol opsomt als étappes van behandeling bij de verwerking van een psychotrauma zou dan bijtijds herkend kunnen worden als het zich, uitgespreid over de eerste tientallen jaren van het leven, manifesteert. En nu moet dat bij afwezigheid van enige mensgerichte benadering in een psychiatrische kliniek worden behandeld. De macht van het protocol. Arme Rochelle.

W.A.M. Alting von Geusau is gepensioneerd docent-gedragswetenschapper aan de medische faculteit van de Katholieke Universiteit Nijmegen.

Trauma

NRC 17/7
Beatrijs Ritsema

Als er iets is waaraan je kunt zien dat de Kinderbescherming niet naar behoren werkt, dan is het wel het gesol met Rochelle, het zusje van Rowena, het meisje van Nulde. Voor een meisje van vier dat al het gruwelijke heeft meegemaakt wat iedereen tot in detail in de krant heeft kunnen lezen was er na haar terugkeer naar Nederland maar één ding wenselijk: zo snel mogelijk een zo normaal mogelijk leven leiden. Maar er wordt nu al meer dan een half jaar met het kind van het ene naar het andere adres gesleept. De deskundigen zijn kennelijk nogal wankelmoedig in hun ideeën over waar en met wie de kleine R. haar vormende basisschooljaren moet gaan doorbrengen. Het laatste ideeetje over een passende bestemming schijnt een 'psychiatrisch kinderziekenhuis' te zijn. Gezellig! Te midden van gestoorde en onhandelbare kinderen zal ze vast reuze opknappen.

Dit is althans de uitkomst van een juridische strijd tussen haar vader, gesecondeerd door hoogleraar en ontwikkelingspsycholoog Dolph Kohnstamm, en de Kinderbescherming, die hoogleraar en kindermissiebruikdeskundige Wim Wolters in stelling heeft gebracht. De strijd draaide om de vraag of Rochelle een trauma heeft. De partij van haar vader zegt van niet; de Kinderbescherming meent van wel en kiest daarom voor een toekomst met 'behandeling' door deskundige kindtherapeuten.

Wat houdt 'het belang van het kind' in? Het valt mij op hoe weinig de Kinderbescherming in dezen op de hand van mannen en vaders is. Laatst zag ik in het programma *Het zwarte schaap* de voorzitter van de Dwaze vaders zijn beklag erover doen dat het, in geval van oorlog tussen ex-echtgenoten, altijd de moeders waren die hun zin kregen. Als de moeders hun poot stijf hielden, konden de vaders fluiten naar een omgangsregeling. Kinderrechters en -be-

schermers vonden dat weliswaar zielig voor de vaders, maar gedoogden het machtsvertoon van de moeders. Volgens de deskundigen zijn kinderen meer gebaat bij rust en routine dan strijd en ruzie, ook al betekent rust dat er helemaal geen vader meer in het leven van een kind voorkomt. Het is een harde lijn, maar ik kan er wel in komen dat in scheidingszaken een moeder meer krediet krijgt dan een vader. Voor Rochelle, wier moeder haar rechten grondig heeft verspeeld, komt de vader echter ook niet in aanmerking als opvoeder, terwijl hij niets liever wil. Blijkbaar durft de kinderrechtster het niet aan een getraumatiseerd kind aan de routine van de eigen vader toe te vertrouwen. Over rechteloosheid van vaders gesproken!

De stelling van pa zou niet moeten luiden dat er van trauma geen sprake is, maar dat een normaal leven de beste kansen biedt om een nieuw evenwicht te vinden, ook voor een vierjarige die verschrikkelijke dingen heeft meegemaakt. Om te beginnen zou het arme kind een gewone naam moeten krijgen (Roosje of Elly of zoiers); met haar huidige naam, die toch al tamelijk bespottelijk is, zal ze nooit ergens binnen kunnen komen zonder geschokte reacties van mensen die elkaar over haar hoofd heen veelbetekende blikken toewerpen. Je kunt een kind toch dat niet heel haar desolate verleden al in haar voornaam ligt vervat.

Kinderen die oorlogen hebben meegemaakt en hun ouders of familie vermoord hebben zien worden zijn getraumatiseerd, al zegt deze term niet meer dan dat ze getuige zijn geweest van verschrikkingen. De beste manier om deze kinderen te helpen is hen te laten deelnemen aan een normaal leven, met regels, veiligheid, voorspelbaarheid en liefde. Hen voorleven hoe het ook anders kan. Ik zou niet weten waarom professionele hulpverleners beter zouden zijn dan amateurs in de omgang met getraumatiseerde kinderen. Ik denk eigenlijk dat kinderen met amateurs beter af zijn, want die hebben minder oog voor trauma's.

Kind

Klinisch psycholoog Wolters adviseert op verzoek van de kinderbescherming (!) om Rochelle Rijkers naar een psychiatrische inrichting te sturen (*de Volkskrant*, 11 juli). De rechter neemt dit advies over, ondanks dat onder anderen de heer en mevrouw Kohnstamm en de heer Liefing, zeer ervaren en kundige mensen, juist het tegendeel adviseren. Het meisje dat al zoveel heeft meegemaakt is de dupe: weer wordt ze uit een veilige omgeving weggehaald. Dat vind ik om te huilen.

Zelf heb ik als onderwijzeres ook ervaring met de kinderbescherming en was vaak verbijsterd over de kindonvriendelijke beslissingen die men kon nemen. De snelle geneidheid om een kind uit huis te plaatsen is daar één van. Naar het welzijn van het kind werd absoluut niet gekeken. Een kind uit een zwaksociaal maar liefdevol gezin wilde men uit huis plaatsen alleen omdat de hygiënische situatie thuis niet voldeed aan de standaard Nederlandse (super propere) norm! Het kind zelf was erg gelukkig thuis!

Nu wil men weer een meisje (Rochelle) uit huis plaatsen, ondanks andere adviezen.

Dit bevestigt mijn idee dat de kinderbescherming een instituut is geworden dat nogal eens het tegenovergestelde doet dan waarvoor het bedoeld is: in plaats van bescherming te bieden zijn kinderen door hun toedoen vaak slechter af. Wordt het daarom geen tijd dat dit instituut eens danig op de schop genomen wordt?

MAARSSSEN Joke van Veen

Rochelle

In de verslaggeving over de discussie rond de vierjarige Rochelle heeft nu tot twee keer toe in deze krant gestaan dat mijn vrouw, Rita, kinderpsychotherapeut is. Dat is niet waar en staat ook in geen enkel door mijzelf in deze zaak geschreven stuk.

Wel heeft zij indertijd een opleiding psychotherapie gevolgd, maar gericht op volwassenen, niet op kinderen.

DOLPH KOHNSTAMM, Amsterdam

Rochelle dinsdag naar psychiatrisch tehuis

Van onze verslaggeefster
Ellen de Visser
AMSTERDAM

Rochelle Rijkers, het 4-jarige zusje van het meisje van Nulde, wordt dinsdag definitief in een psychiatrisch ziekenhuis opgenomen. Jeugdzorg Dordrecht, die de voogdij heeft over de kleuter, heeft ondanks ernstige bezwaren van beide ouders en een aantal deskundigen alsnog besloten het meisje bij haar opa en oma weg te halen.

De grootouders voerden de afgelopen weken overleg met jeugdzorg in een poging Rochelle bij hen te houden. Ze zou voor haar problemen een dagbehandeling kunnen volgen. De twee deskundigen die jeugdzorg consulteerde, concludeerden dat dat onvoldoende zou zijn.

Deskundigen twisten over de vraag of Rochelle daadwerkelijk een trauma heeft opgelopen door wat ze heeft meegemaakt. Rochel-

les zus Rowena werd vorig jaar om het leven gebracht en in stukken gesneden. Lichaamsdelen werden verspreid over Nederland teruggevonden. Haar moeder Wanda en diens vriend Mike worden verdacht van betrokkenheid bij Rowena's dood. Rochelle is volgens Wanda geen getuige geweest van de moord.

Klinisch psycholoog Wim Wolters, die op verzoek van de Kinderbescherming onderzoek deed, constateerde dat het meisje ernstig getraumatiseerd is en adviseerde een therapeutisch pleeggezin. Toen het daar al snel mis ging, besloot jeugdzorg tot plaatsing in een instelling. De kinderrechtster ging daarmee op 10 juli akkoord.

De deskundigen die door Martin Huisman, de vader van Rochelle, werden benaderd, uitten kritiek op de onderzoeksmethode van Wolters. Zij meenden met een levenslustig kind te maken te hebben dat gebaat zou zijn bij rust en een vertrouwde omgeving.

José Vermeer van Jeugdzorg

Dordrecht noemt de opname van Rochelle een tussenstap. Het streven blijft, zegt ze, om haar in een gezin te plaatsen. Ze verklaart begrip te hebben voor de negatieve reacties van de familie: 'Zij willen alleen de vrolijke kant van het kind zien. Maar om haar te helpen zijn professionals nodig.'

De gezinsvoogd heeft Rochelle inmiddels over haar aanstaande verhuizing ingelicht. Het wordt haar zesde opvangplek in acht maanden tijd.

Rochelle zegt dat haar moeder lief is

Morgen moet Rochelle, zusje van het vermoorde 'meisje van Nulde', naar een kinderspsychiatrisch ziekenhuis. Volgens psycholoog Wolters kunnen haar grootouders onvoldoende voor haar zorgen. „Ik hoef toch niet weg, hè oma?”

Door onze redacteurs
SHEILA KAMERMAN en
JANNETTE KOELEWIJN
DORDRECHT, 5 AUG. Het afgelopen jaar zijn ze twintig jaar ouder geworden, zeggen ze. Hun kleindochter Rowena is dood, hun dochter Wanda zit in het huis van bewaring. En nu moeten ze hun tweede kleindochter, Rochelle, het jongere zusje van Rowena, die al vijf weken bij hen woont, morgen naar een kinderspsychiatrisch ziekenhuis brengen. Het wordt Rochelles zesde verhuizing in acht maanden. Bas (59) en Klara (57) Rijkers zijn de vader en moeder van Wanda die samen met haar vriend Mike J. wordt verdacht van moord danwel doodslag op haar dochter Rowena. Het wordt hen regelmatig teveel. Klara Rijkers heeft een paar dingen die ze niet wilde vergeten te zeggen op een kladblok geschreven. „Het is alweer een jaar geleden dat zo iets vreselijks gebeurd is”, leest ze voor. „Opa en oma missen Rowena

ontzettend.” Dan kan ze even niet meer verder praten.

Ze zitten aan de eettafel van hun woning aan een woonerf in Dordrecht. Glanzend witte plavuizen op de vloer, spierwitte muren, een paar beeldjes gerangschikt in de vensterbank, nergens rommel. Sinds in oktober duidelijk werd dat het 'Meisje van Nulde' hun kleindochter Rowena was, hebben ze de pers gemedien. „We zijn er kapot van”, zegt Klara Rijkers. „Maar dat gaat verder niemand van aan.”

Maar nu is het anders, zeggen ze. Rochelle moet naar een kinderspsychiatrisch ziekenhuis omdat ze volgens kinder- en jeugdpsycholoog W. Wolters die haar op verzoek van Jeugdzorg onderzocht, getraumatiseerd is. Ze heeft een intensieve 24-uurs behandeling nodig, vindt hij. Ze zou regelmatig gezien hebben hoe Mike J. haar zusje stompte, met kleren aan onder de koude douche zette en opsloot in een hondenbench. Zelf zou ze ook klappen hebben gehad. Bovendien zou ze meer hebben meegekregen van de dood van Rowena dan aanvankelijk werd verondersteld. Weer andere deskundigen, ingeschakeld door Martin Huisman, de vader van Rochelle, die wil dat zij bij hem komt wonen, zien geen trauma bij Rochelle.

Ook opa en oma zien dat niet. Oma: „Dat zeggen de mensen in de wijk die haar zien buitenspel ook. Ze is pienter en gewoon heel lief.” Ze kan ook een haabaai zijn,

zegt haar oma, ze kan kartig zijn en slecht luisteren. „Maar dat heeft ze altijd al gehad, net als haar moeder Wanda vroeger. Als je weet hoe je daarmee om moet gaan, heb je met haar geen last.” Het laatste pleeggezin kon daar niet mee omgaan, zeggen ze. Dat gezin bracht Rochelle vijf weken geleden terug naar Jeugdzorg, ze zeiden dat zij haar nagels tot bloedens toe afbeet en zichzelf sneed met een mes. Oma: „Toen ze daarna hier kwam, heb ik goed gekeken. Ze had lange nagels en geen enkel littekentje.”

Als Mike mij sloeg,
dan zei mama:
'Mike uitscheien.'

Natuurlijk, zeggen opa en oma, heeft ze behoorlijk wat meegemaakt. Al weten ze niet precies wat, want Rochelle praat er niet graag over. Oma vraagt wel eens langs haar neus weg naar de hondenbench waarin Rowena en zij opgesloten werden. Maar een duidelijk antwoord krijgt ze niet. Wel kijkt Rochelle graag naar de foto's van Rowena die opa en oma hebben opgehangen. Oma: „Ze zegt dan: 'Rowena is bij de ster-

retjes'. Over Mike vertelt ze wel dat ze klappen kreeg. Ze zegt: 'Mike is niet lief'.

Opa en oma vinden het goed dat Rochelle behandeld wordt, maar alleen overdag zodat ze 's nachts en in het weekend gewoon bij hen kan zijn. Ze geloven niet dat Rochelle bij hen haar woede kwijt kan over haar moeder die haar en haar zusje onvoldoende bescherming bood. Volgens psycholoog Wolters zal Rochelle intuïtief aanvoelen dat haar oma het voor haar moeder zal opnemen. Wanda is nu eenmaal haar dochter. Oma: „Dat zegt die professor Wolters? Maar weer je wat Rochelle zegt? Dat ze haar moeder lief vindt. Ze zegt: 'Als Mike mij sloeg, dan zei mama, 'Mike uitscheien. Het zijn mijn lieve kinderen.'”

Natuurlijk had Wanda de kinderen moeten meenemen en weggaan bij Mike, vinden opa en oma. Ze snappen ook niet waarom hun dochter dat niet deed. „Wanda”, zegt oma, „begrijpt het zelf ook niet. Als ik haar spreek, zegt ze steeds: 'Kon ik de tijd maar terugdraaien.' Hadden wij het maar geweten, maar we hebben Mike maar twee of drie keer gezien. Dan leer je iemand niet kennen. Hij leek heel aardig met de kinderen. Hij strikte hun veters en zo. Wanda moet gehersenspoeld zijn door die man.”

Rochelle komt binnen. Paars T-shirtje, roze broek, donkerbruine ogen in een licht getint gezicht. Haar lichtbruine krullen in een staartje. Ze is met de zus van Wanda en

haar vriend naar de kinderboerderij geweest. „Hallo oma, hallo opa. Daar ben ik weer!” Ze heeft een cola-ijse gekregen. En ze heeft een bok gezien en een varken. Ze houdt niet op met praten en als haar oma even niet meer luistert, klimt ze bij haar op schoot en vraagt: „Eten we macaroni, Oma?” Dan rent ze naar haar kamer om haar beer te halen. Die is oranje, vertelt ze, die moeten we zeker zien.

Weer beneden gaat ze meteen dicht tegen de verslaggeefster aan zitten. Ze houdt haar pols omhoog met een roodwit kralen armbandje erom. „Mooi hè”, zegt ze. „Van mama gekregen. Met een kaart erbij. 'Oma, waar is de kaart?'” Ze rent naar haar kamer om de kaart te zoeken.

„Ik hoef toch niet weg, hè oma?”, vraagt ze plotseling als ze weer beneden is.

„Wij vinden het ook heel erg dat je weggaat”, zegt Klara Rijkers. „Maar oma heeft daar niets over te zeggen.”

„Ik wil hier blijven”, zegt Rochelle en slaat haar armen om haar opa's nek.

Oma: „Je mag nog twee nachts over blijven.” Jeugdzorg heeft het steeds over het belang van het kind, zegt oma. „Maar in de vijf weken dat Rochelle hier is, hebben ze niets van zich laten horen, terwijl zij de voogd zijn. Is dat dan in het belang van het kind?” Jeugdzorg ontkent overigens dat er geen contact is geweest.

Oma: „Ja, ik ga haar wegbrengen dinsdag. Wat moet ik anders?”

Vader heeft het recht Rochelle in eigen huis groot te brengen

Over de opvang van Rochelle Rijkers is een meningenstrijd ontbrand. Jeugdzorg Dordrecht brengt haar dinsdag naar een psychiatrisch ziekenhuis. Dolph Kohnstamm is het daar niet mee eens en legt uit waarom hij zich het afgelopen half jaar met de zaak bemoeide.

VK 318

EEN paar dagen geleden luidde Martin Huisman, de vader van Rochelle Rijkers, bij mij de noodklok. Zijn ex, Wanda, had hem verteld dat hun dochter komende dinsdag door de Kinderbescherming bij haar grootouders wordt opgehaald en wordt overgebracht naar een instelling voor kinderspsychiatrie.

De bemoeienis van mij en mijn vrouw met de zaak-Rochelle dateert van eind vorig jaar. Toen was Rochelle, het zusje van de vermoorde Rowena Rijkers (het 'meisje van Nulde') net terug uit Spanje. Het *Algemeen Dagblad* vroeg mij toen of Rochelle, bij haar vader zou mogen blijven. Ik sprak toen mijn voorkeur uit voor opvang bij rechtstreekse familie, in een volledig gezin.

Martin Huisman was met zijn dochter intussen 'ondergedoken' in Amsterdam. Hij was het oneens met de kinderrecht, die meende dat Rochelle naar een pleeggezin moest. De rechter volgde daarmee het advies van het bureau Jeugdzorg in Dordrecht.

Begin dit jaar vroeg echtscheidingsdeskundige Peter Hoefnagels mij om een diagnostisch onderzoek van dochter en vader. De vraag was of Rochelle bij haar vader kon blijven. Mijn vrouw Rita en ik hebben vaker geadviseerd over de plaatsing van kinderen bij echtscheidingszaken. Onze pogingen eerst een vrouwelijke deskundige te vinden, faalden. Maarten Legène van de Amsterdamse belangenorganisatie Stichting S.O.S. Papa had voor Huisman de 'onderduik' geregeld. Toen wij geen andere deskundigen vonden, vroeg hij me mijn eigen impressie te geven. Begin januari besloten Rita en ik vader en dochter bij thuis te ontvangen.

Ik zou vader spreken. Rita zou met het meisje spelen, net zo gewoon als met onze eigen jonge kleinkinderen.

Na het bezoek heb ik onze indrukken aan Legène gemeld, die deze vervolgens doorgaf aan de toenmalige advocaat van Martin Huisman. Wij, noch Legène, hebben ooit beweerd een 'psychologisch onderzoek' te hebben gedaan. Wij gaven slechts onze indrukken. Onze conclusie luidde dat wij voldoende vertrouwen hadden in Huisman als mogelijke verzorger en opvoeder van zijn dochter. Voor het meisje vonden we daarbij psychotherapeutische begeleiding wenselijk.

Een paar weken later - Rochelle was inmiddels bij haar tante - volgde het onderzoek in Utrecht, onder leiding van de oud-hoogleraar Wim Wolters. Eind februari vroeg de advocaat van de vader wat ik vond van de gang van zaken bij dat onderzoek. Met verbazing en ergernis beantwoordde ik enkele van zijn vragen. Ik bracht Wolters daarvan op de hoogte in een vriendelijk gestelde e-mail. Daarop heeft hij mij nooit geantwoord.

De laatste bemoeienis die ik me heb veroorloofd, is Huisman aan te raden om recente beelden van Rochelle vrij te geven aan de media. Tot nog toe weigerde hij recente foto's van Rochelle af te staan.

Een dag of tien geleden mocht Huisman een videoband van zijn dochter maken, terwijl zij bij haar grootouders speelde. Daarop is, zo is mij verteld, een vrolijk en levenslustig kind te zien en te horen.

Omdat het zo goed ging met Rochelle bij haar grootouders, hoopte ik dat de Raad voor de Kinderbescherming, waar Jeugdzorg Dordrecht onder valt, het voorlopig wilde aanzien, waarbij dan ook de gewenste ambulante speltherapeutische begeleiding verleend zou worden. Een Medisch Kinderdagverblijf (MKD) in Dordrecht was al bereid gevonden Rochelle te begeleiden.

Nu Rochelle bij haar opa en oma wordt weggehaald, heb ik in overleg met Legène van S.O.S. Papa besloten de verantwoording op me te nemen voor het in de publiciteit brengen van de beelden van Rochelle. Het risico dat Rochelle nu makkelijker op straat wordt herkend, vind ik van minder gewicht dan de zoveelste uit-

huisplaatsing, nu naar een inrichting voor kinderspsychiatrische zorg. Het publiceren van de beelden van het meisje is onderdeel van een van de laatste inspanningen die verhuizing te voorkomen.

De affaire-Rochelle is ook voor Jeugdzorg en de kinderrechtvaarders moeilijk en pijnlijk. Dat is deels veroorzaakt door alle publiciteit, en door de naar de pers gelekte stukken.

Maar dit is een tijd van mondige mensen en van twijfel aan de waarde van oordelen van 'deskundigen', ook op het gebied van psychologie en psychiatrie.

Deze openheid van zaken is

Mondige mensen
geloven geleerden
niet meer klakkeloos

nooit bedoeld om een strijd met Wim Wolters aan te gaan. Wij hebben geen conflictueus verleden, integendeel. Maar omdat ik bij deze zaak betrokken was, hebben mij zijn aanpak, zijn conclusies en aanbevelingen stevig geërgerd. Die ergernis stoelt deels op een volstrekt andere inschatting van de persoonlijkheid van Huisman.

Wolters schreef in zijn rapport aan de Raad in negatieve en afkeurende zin over de vader. Dit nadat hij hem anderhalf uur gesproken had, in een gespannen situatie. Huisman had in dat onderzoek geen zin, en tussen die twee boterde het kennelijk niet. Wolters heeft natuurlijk niet gewild dat zijn negatieve beeld van de vader zou uitlekken.

Maar wie aan de Kinderbescherming met zoveel gezag negatief oordeelt over een ouder die zijn kind wil opvoeden, draagt een grote verantwoordelijkheid. Hoeveel ervaring een traumapsycholoog ook mag hebben met zware gewelds zaken, Martin Huisman is tegenover zijn kinderen niet de geweldenaar geweest. En over de beoordeling van de persoonlijkheid van 'gewone' mensen meen ik minstens hetzelfde recht van spreken te hebben als Wim Wolters.

Ik vond en vind dat Martin Huisman de kans moet krijgen zijn enig overgebleven dochtertje, althans gedeeltelijk, te verzorgen en begeleiden. En ik ben er nog steeds niet van overtuigd dat Rochelle door de ellendige gebeurtenissen van vorige zomer zo ernstig getraumatiseerd is dat zij niet onder de hoede van haar grootouders en haar vader kan opgroeien.

Wim Wolters heeft aangevoerd dat Rochelle haar woede over haar moeder bij haar grootouders zou willen uiten, maar dat niet kan, omdat die grootouders hun dochter in bescherming nemen. Zij zouden haar schuldig zijn niet onder ogen kunnen zien.

Ik ben ik er niet van overtuigd dat Rochelle, in deze fase van haar jonge leventje, woedend is op haar moeder. En ik ben er evenmin van overtuigd dat de ouders van Wanda de schuld van hun dochter niet willen erkennen.

Mocht men deze, volgens mij ongefundeerde, bezwaren tegen de grootouders als opvoeders van Rochelle willen handhaven, dan is er de mogelijkheid van plaatsing bij vader Huisman. Deze woont sinds enige tijd met zijn vriendin in Zeeland, een verstandige, aardige jonge vrouw, met een baan. Het stel vormt nu een huishouden waarin Rochelle liefderijk kan worden opgenomen.

Dat Rochelle 'ernstig getraumatiseerd' is, wordt door Wolters als feit gegeven, niet als mogelijkheid. Maar het is niet te bewijzen, het is slechts een hypothese. Als er geschikte ouders of grootouders voorhanden zijn, bij wie het kind graag wil blijven wonen, mag de uithuisplaatsende instantie van de Kinderbescherming haar wil niet doorzetten zonder een degelijke motivering.

Over deze zaak en alle betrokken mensen is al zoveel 'privacy-gevoelige' informatie openbaar geworden. Dan kunnen de zwaarwegende redenen van Jeugdzorg om Rochelle nu bij haar grootouders weg te halen daar ook nog wel bij. Zolang die overtuigende motivering er niet is zal ik Martin Huisman in zijn verzet blijven steunen.

Dolph Kohnstamm is oud-hoogleraar psychologie aan de Universiteit Leiden.

Een gedetailleerde verantwoording van de bemoeienis van Dolph en Rita Kohnstamm is vanaf 15 augustus te lezen op de website www.kohnstamm.info.

BRIEVEN

Nul 1/8

genlijk ook geen rechter. Ik kies ervoor dat de rechter onmiddellijk beslist. Als we het slecht vinden dat een kind van een ouder wordt beroofd, moeten we niet gaan psychologiseren en rapporten schrijven, maar een nieuw automatisme van rechtswege laten gelden: de andere ouder krijgt het gezag, uitgeraad met een royaal omgangsrecht van de ouder zonder gezag. Ondanks de goede bedoelingen

scheiding met beide ouders moet. Kinderen en ouders, en trouwens ook grootouders, hebben na scheiding recht op continuïteit van hun relatie. Dit recht is neergelegd in het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Maar bij de handhaving van wet en verdrag schort er nogal wat. De rechter beslist vrijwel altijd hetgeen de Kinderbescherming adviseert, zodat er eigenlijk helemaal geen rapport nodig is (en ei-

Omgangsrecht

„Als er iets is waaraan je kunt zien dat de Kinderbescherming niet naar behoren werkt”, schrijft Beatrijs Ritsema in deze krant van 17 juli, „dan is het wel het gesol met Rochelle”. En als er iets is, voeg ik eraan toe, waarbij je in veelvoud kunt zien dat de Kinderbescherming niet goed werkt, dan is het wel het gesol met het omgangsrecht van kinderen na echtscheiding. Het grote aantal kinderen dat hun gescheiden ouders niet meer ziet, is onaanvaardbaar. De wet is duidelijk: omgang na

Ministerie van Justitie

NRC 17-7
J.P.H. DONNER (CDA)

Fel tegen gedogen

Foto Gerhard van Roon

Leeftijd: 53
Opleiding: Gymnasium B, rechten aan de Vrije Universiteit
Loopbaan: Ambtenaar op de ministeries van Economische Zaken en Justitie, lid en later voorzitter Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, lid van de Raad van State.

Ruim voor de verkiezingsoverwinning van het CDA deed zijn naam al volop de ronde als de nieuwe minister van Justitie. Dat Piet Hein Donner ook die post gaat bekleden is toch verrassend. Hij zag zichzelf niet als een minister. „Het is een foute veronderstelling dat een ambtenaar ook minister kan zijn. Beleid maken en beleid verkopen, dat zijn verschillende zaken”, zei hij met enige regelmaat. CDA'er en lid van de Raad van State Donner is meer iemand van de inhoud. Hij lijkt zich in de schijnwerper altijd een beetje ongemakkelijk te voelen. Maar het ministerschap past wel geheel in de traditie van zijn familie. Hij is een telg uit een befaamd antirevolutionair juristengeslacht, tot zijn eigen erfenis wel de Donner-dynastie ge-

noemd. Zijn vader was in 1976, toen lid van het Europees Hof van Justitie, lid van de Commissie van Drie die de Lockheed-affaire onderzocht. Zijn grootvader was van 1926 tot en met 1933 voor de ARP minister van Justitie en lid van de Hoge Raad. Zijn oom was de beroemde schaker Hein Donner.

Piet Hein Donner heeft zijn faam als begenadigd jurist vooral in de jaren tachtig opgebouwd als ambtenaar op het ministerie van Justitie. Hij wist snel met oplossingen te komen voor juridische problemen. Zo stond hij minister Korthals Altes (VVD) bij toen een wetsvoorstel over de beveiliging van Schiphol dreigde te stranden in de Eerste Kamer. Snelle en gedegen antwoorden van Donner op de vragen uit de senaat hielpen de minister uit de brand.

Tijdens zijn voorzitterschap van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en zijn lidmaatschap van de Raad van State gaf hij talrijke belangrijke adviezen, zoals in 1992 over de toekomst van de omroep en in 2001 over de WAO. Met name dit laatste was een huzarenstuk, omdat de commissie waaraan hij leiding gaf bestond uit vijf mensen van verschillende politieke achtergrond. Daarna was hij voorzitter van een tweede commissie die over de WAO adviseerde, namelijk die over de psychische arbeidsongeschiktheid.

Hij staat bekend als een secure man die zeer complexe en technische materie tot in de details wil beheersen. En wat steile man, altijd in driedelig pak. 'Pietje Precies' is een term die vaak valt.

In 1998 schreef hij mee aan het CDA-verkiezingsprogramma. Hij waarschuwde hierin voor het uiteenvallen van de samenleving. Zijn inhoudelijke en wetenschappelijke inslag deelt hij met Jan Peter Balkenende. Hij is de vertrouweling van de CDA-leider en het was dan ook geen verrassing dat hij na de verkiezingen werd aangezocht als informateur.

Op Justitie moet hij een LPF-minister van Vreemdelingenbeleid en Integratie naast zich dulden, waar hij, naar verluidt, niet erg over te spreken is. Hij is verklaard tegenstander van het gedoogbeleid, dat dit kabinet in belangrijke mate wil terugdringen. Dat past ook bij zijn juridische inslag: de wet en de praktijk moeten dicht bij elkaar liggen.

Donner heeft alles in zich om in het kabinet uit te groeien tot een invloedrijk minister. Met Balkenende heeft hij een nauwe band en van allerlei terreinen buiten Justitie heeft hij een grote kennis van zaken, zeker in het begin misschien wel meer dan zijn collega-ministers.

Lekker kankeren. Gewoon ouderwets demoniseren. Dat was mijn vaste voornemen. Zo van, Ivo Niehe bewees afgelopen vrijdagavond met die kleffe knipselmappen-interviews in zijn tv-show andermaal dat hij een - steeds dikkere - drugsgebruiker is. En, die Ferry Hoogendijk doet er verstandig aan zijn bovengebitje eens goed te laten vastschroeven want dat rare gelispel met consumptie is niet om aan te hoken en schadelijk voor de beeldbuis: Je blijft zemen. Trouwens de LPF-staatslieden die zich dit weekeinde voortdurend op tv verdrongen hebben bijna allemaal zulke angstaanjagend, beeldvullende onderkinnen - eenheid, eenheid, eenheid - dat ik serieus overweeg om voor deze regeerperiode een kleiner toestel aan te schaffen.

Maar het ging meteen al mis. Ik raakte het afgelopen weekeinde regelmatig ontroerd, mild. Door fotografie Désirée Dolron (Haarlem, 1963) bijvoorbeeld, die zaterdagmiddag geportretteerd werd in de zevendelige AVRO-serie *Hollands Zicht*. Dit programma over Nederlandse fotografen volgde Dolron en haar 1.87 meter lange assistente Anouk op reportage in Cuba. Dolron registreerde er de „stilstand en de leegte” via prachtige interieurfoto's en portretten. Ook de documentaire van Digna Sijne, die sinds 1996 vastlegt hoe de landbouwgrond van het eiland Tienegemeten wordt veranderd in een natuurontwikkelingsgebied, was fraai. Ook al hadden een paar van de talrijke, schone landschapsoptnames best mogen worden ingeruild voor iets meer gesprekken met de bewoners.

Toch werd de televisie het afgelopen weekeinde zoals gezegd vooral gedomineerd door de man-

Eenheid, eenheid, eenheid

Marcel Haenen

nen die goddank binnen een paar weken eindelijk eens de normen en waarden in dit land gaan herstellen, de rednecks van de LPF. Het oude Nova had afgelopen vrijdag een exclusief interview met de *Founding Father* van de LPF en dikke vriend van Pim, John Dost. (Die overigens door zijn partijgenoten opvallend vaak Dorst wordt genoemd, maar daar staat weer tegenover dat Dost advocaat Sprong

geworden blondine te versieren door haar het staatssecretariaat voor cultuur en media aan te bieden. En dan voegt hij er in één adem aan toe dat hij voor de doodstraf is voor kinderverkrachters.

Zaterdag zat Hoogendijk weer in Nova. Het zoenoffer voor de ook na de zaterdagse landdag van LPF-districtscoördinatoren nog steeds wederspannige Dost mocht van Hoogendijk best nog wat groter worden. Dost heeft recht op een standbeeld. Als hij maar heel snel aftaait.

Het derde LPF-zwaargewicht op tv was het Tweede-Kamerlid Winnie de Jong die zondag in *Buitenhof* haar opwachting maakte. Ondervrager Peter van Ingen voerde een wezenloos gesprek met de hoogst geplaatste vrouw van de LPF die overigens nog niet geheel hersteld lijkt van de zenuwinstorting die haar op de verkiezingsdag trof. Ze is in ieder geval nooit porno-actrice geweest, zei ze ongevraagd.

De echte onthulling kwam aan het eind van het gesprek en werd door Van Ingen geheel in stijl niet opgemerkt. De LPF wil een culturele zuivering. Ze hebben genoeg van „de vooringenomenheid van de media, het provoceren, het uitvergorten van gebeurtenissen en het toepassen van verkeerde selecties”. De LPF heeft volgens De Jong inmiddels „een werkgroep” ingesteld die „een andere samenstelling van de aansturende organen” voor de publieke omroep uitwerkt. Zou die John Dost hoofd van de NOS worden?

Die Van Ingen kan hoe dan ook zijn koffers gaan pakken.

Redacteur NRC Handelsblad Marcel Haenen zal tot en met vrijdag de programma's op de Nederlandse tv van commentaar voorzien.

ZOMERKIJKERS

consequent Sprong noemt) Als Dost belooft zijn opvolgers niet langer uit te maken voor rotte vis - hij noemt de leden van het interbestuur „regentenmannen met een hoog opa-gehalte” - wordt hij volgens de nieuwe vicevoorzitter Cees van Leeuwen benoemd tot erelid.

Weer een andere LPF-staatsman, Ferry Hoogendijk, werd vrijdagavond uitgebreid geportretteerd in *Netwerk*. Hij noemde zich een forelletje die graag tegen de stroom inzwemt. In een opname, waarbij een richtmicrofoon moet zijn gebruikt, zag je hoe Hoogendijk tijdens een intiem etentje probeerde een net meerderjarig

Van onze verslaggevers
DEN HAAG

Het kabinet-Balkenende krijgt geen minister voor Veiligheid. CDA en VVD leggen vooralsnog dat plan van LPF naast zich neer. Zij voelen er nog niks voor de politie onder te brengen bij één minister. 'Griezelig, je komt al gauw bij Big Brother', zei VVD'er Zalm maandag. 'Nederland moet veiliger. Hoe je dat doet, is minder belangrijk', oordeelde CDA'er Balkenende.

van een aantal kinderbeschermers, verlengen de huidige rapport-fabrieken - lees: bureaucratie - de strijd van de ouders en het leed van de kinderen.

Rapporten honoreren bovendien het onrecht gepleegd door de omgangsfrustrerende ouder en honorering van gedrag stimuleert dat gedrag. Beatrijs Ritsema „kan er wel inkomen dat een moeder meer krediet krijgt dan vader”, maar zulk krediet laat wel verscheurde kinderen, verbitterde moeders en verloren vaders achter.

PETER HOEFNAGELS, emeritus hoogleraar familierecht

Kinderbescherming

Gebeurtenissen als van het meisje van Nulde en haar zusje Rochelle raken nagenoeg iedereen diep. Ook de mensen van de Kinderbescherming. Juist omdat zij zich voor de taak gesteld zien om ook in dat soort gevallen handelend op te treden. Kennelijk heeft Beatrijs Ritsema (NRC Handelsblad, 17 juli) niet de moeite genomen om zich vooraf op de hoogte te stellen van de houding en de insteek van de Kinderbescherming in zulke schokkende gevallen. Had zij dat wel gedaan dan zou zij kunnen weten dat het beleid van de RvdK er altijd op gericht is om het kind zo snel mogelijk een zo normaal mogelijk leven te laten leiden. Als het ook maar even kan het liefst binnen de kring van het gezin of - als dat niet mogelijk blijkt - de familie.

De ervaring leert dat er zich telkens weer situaties voordoen waarin dat om allerlei redenen

FOTO ANP

Naam: Piet Hein Donner (53)
Achtergrond: Lid Raad van State, informateur
Burgerlijke staat: Gehuwd

Piet Hein Donner verbaast zich soms over alle lof die hij op het Binnenhof krijgt toegezwaaid. 'Hemel me niet zo op', zegt hij als hij weer ergens leest dat hij een briljant jurist is, een verschrikkelijk harde werker ook en in zijn ambtenarentijd onmisbaar voor

niet kan of na enige tijd niet (meer) blijkt te kunnen. Bijna altijd blijkt in dat soort ellendzaken sprake te zijn van een complexe problematiek. Vaak blijkt er van alles grondig mis bij alle direct betrokkenen bij zulke drama's, zowel bij ieder persoonlijk als bij het betreffende gezin of zelfs de familie als totaal. Het komt voor dat gekwalificeerde beoordelaars te goeder trouw tot andere oordelen kunnen komen. Niets menselijks is ook hen vreemd. Daar het generaliserende oordeel aan te verbinden dat de Kinderbescherming niet naar behoren werkt, zoals Ritsema doet, komt voor haar rekening.

De verzuchting dat het levenslot van Rochelle beter gediend zou zijn met amateurs, en liefst onder een andere naam is in de afschuwelijke en complexe achtergrond van dit hele drama van een verbijsterende platheid die dit kind geen recht doet. Dan maar liever beoordeeld door mensen met expertise en ervaring op het gebied van psychiatrie en het recht, om te voorkomen dat iedereen op eigen wijze met het belang van dat kind aan de haal gaat.

MR. R. B. CRAMER, beleidsmedewerker Raad voor de Kinderbescherming

zijn ministers. Niettemin staat vast dat zijn reputatie vooralsnog onomstreden is.

Donner speelt als partij-ideoloog al jaren een invloedrijke rol op de achtergrond bij het CDA. Hij schreef mee aan diverse verkiezingsprogramma's en dacht na de nederlaag van 1994 mee over de toekomst van de partij.

Vorig jaar adviseerde Donner het kabinet over de toekomst van de WAO. Eerder was hij ambtenaar op Justitie, voorzitter van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en tot op heden lid van de Raad van State.

Donner stamt uit een geslacht van Anti-Revolutionaire rechtsgelcerden, zoals zijn grootvader, die ook al minister van Justitie was. Op Justitie wacht Donner de taak Nederland veiliger te maken. Wetsovertredingen worden niet meer geduld, staat in het regeerakkoord. Een mooie klus voor Donner, die gruwet van gedogen.

Jan Wilzing
Politiechef

Commissaris in Zwolle. Voormalig directeur Centrale Recherche Informatiedienst (CRI). Specialisatie: strijd tegen de georganiseerde misdaad. CDA'er Wilzing (57) pleit een databank met de DNA-gegevens van alle zedendelinquenten. Hij is een van de weinige politiechefs die streven naar een Nederlandse FBI.

Elsevier 1/1 de 100 van Balkenende

Identificatieplicht en strak drugsbeleid

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 3 JULI. CDA, VVD en LPF willen een algemene identificatieplicht invoeren. Dat blijkt uit het regeerakkoord van CDA, VVD en LPF. Nu hoeft een Nederlands burger alleen zijn identiteit te bewijzen als de politie een vermoeden heeft dat die een strafbaar feit heeft gepleegd, zoals zwartrijden in het openbaar. Ook op het werk en in het voetbalstadion dient de burger zich nu te kunnen legitimeren. Straks moet iedereen zich overal en altijd kunnen legitimeren. Ook wil het kabinet de mogelijkheden van het gebruik van DNA-technieken uitbreiden en minimumstraffen invoeren. „Daarnaast noopt internationaal terrorisme tot internationale samenwerking en het doordenken van bevoegdheden om effectiever te kunnen opsporen en handhaven”, aldus het regeerakkoord.

Het softdrugsbeleid wordt aangescherpt. De reeds bestaande gedoogcriteria voor coffeeshops gaan strikter gehandhaafd worden. Coffeeshops in de omgeving van scholen en bij de grens worden teruggedrongen. Productie van en handel in drugs moet harder worden aangepakt. Ook het coulante beleid rond XTC-gebruik moet op de helling. „Wat betreft XTC mag geen sprake zijn van een pseudo-gedoogbeleid. Het testen van pillen bij party's en clubs wordt gestopt.”

Er moet meer geïnvesteerd worden in de capaciteit van de rechterlijke macht om de huidige stagnatie weg te werken.

Ook moet het tekort aan cellen worden teruggebracht. „Tegelijkertijd moeten er mogelijkheden en alternatieven worden voorgesteld om het groeiend beroep op de rechter af te remmen.”

Voor criminaliteitsbestrijding, rechtshandhaving en rampenbestrijding is een extra budget beschikbaar, oplopend naar 700 miljoen euro in 2006, plus 100 mil-

VEILIGHEID

joen voor het opvangen van financiële tegenvallers in het veiligheidsbeleid.

Burgemeesters worden als korpsbeheerder verantwoordelijk voor verbetering van het veiligheidsbeleid. De minister van Binnenlandse Zaken „zal rechtstreeks verantwoordelijk zijn voor het beheer van de politiekorpsen, ook door middel van de benoeming van de korpsbeheerders die verantwoording afleggen over het nakomen van gemaakte prestatieafspraken. (...) Uitgangspunt is dat tussen justitie en binnenlandse zaken en tussen het openbaar ministerie en de politie een cultuur van prestatiegerichte samenwerking tot stand komt met betrekking tot criminaliteitsbestrijding.”

De recherche wordt gereorganiseerd van een decentraal stelsel van Kernteams, verspreid over de politiekorpsen, tot een landelijk recherche team ondergebracht bij het Korps Landelijke Politiediensten.

'Vrijlating onder voor

waarden'

Door een onzer redacteurs
DEN HAAG, 2 JULI. Het automatisme waarmee gevangenen na hun veroordeling slechts tweederde van hun celstraf hoeven uit te zitten, moet vervangen worden door een systeem waarbij vervoegde invrijheidstelling (VI) wordt 'verdiend'.

Dat adviseert een door minister Korthals van Justitie ingestelde commissie die inventariseerde waaraan een nieuw systeem van vervoegde invrijheidstelling moet voldoen.

Korthals stelde vorig jaar al in de nota 'Sancties in perspectief' voor om VI aan voorwaarden te binden, de commissie is vervolgens gevraagd om daar praktische vertaling aan te geven. Wie voortaan in het derde deel van de straf, wanneer hij dus weer op vrije voeten is, een ook maar enigszins vergelijkbaar delict pleegt, moet dat derde deel alsnog uitzitten. Daarbij wordt de straf voor het nieuwe delict opgeteld.

De commissie stelt verder voor

dat vervroegd vrijgelatenen zich indien nodig verplichten tot onthouding van drank, het mijden van bepaalde straten en het volgen van een arbeidstraining. Wie zich daar dan niet aan houdt, kan opnieuw worden ingesloten. Het stellen van strengere voorwaarden aan vervroegde invrijheidstelling zal extra druk leggen op de toch al karige celcapaciteit, zo erkent de commissie. Als vijftien procent van de ex-gedetineerden alsnog terug moet, zijn 200 extra cellen nodig.

CDA en VVD willen geen ministerie met 'Big Brother'

NK
Door onze politieke redactie
DEN HAAG, 2 JULI. De onderhandelaars van CDA en VVD bij de kabinetsformatie voelen niets voor een 'superministerie' van Veiligheid. De LPF is voorstander van een dergelijk ministerie, waaronder zowel het openbaar ministerie als de politie zouden ressorteren. Maar volgens VVD-onderhandelaar Zalm zou zo'n ministerie te veel trekken van 'Big Brother' krijgen. Balkenende zei dat een ministeriële hervorming in de komende kabinetsformatie nog niet aan de orde zal zijn, omdat daarnaar nog grondige studie moet worden verricht. De studie naar departementale herindeling komt voor in het grondslagendocument waarover de fracties van CDA, LPF en VVD zich vandaag intern buigen.

Wat de politie betreft zei Balkenende dat een „juiste aansturing“ van de politie belangrijker is dan de vraag hoe een en ander tussen de ministeries wordt verdeeld. De LPF had er eerder voor gepleit het roezicht op de politie van het ministerie van Binnenlandse Zaken weg te halen en over te brengen naar het ministerie van Justitie. Dat dan 'ministerie van Veiligheid' zou moeten gaan heten.

VEILIGHEID

Nederland moet veiliger. Toenemende criminaliteit en geweld, wetsovertredingen die worden geïdentificeerd en rampen tasten fundamentele zekerheden en het gevoel van veiligheid aan, zeker als de overheid onmachtig of onwillig lijkt om daartegen op te treden. Waar het gevoel van veiligheid verdwijnt en een klimaat van onveiligheid groeit, neemt de saamhorigheid af, groeit de achterdocht en verdwijnt het vertrouwen tussen burgers onderling en tussen burger en overheid.

Veiligheid is veel meer dan de afwezigheid van criminaliteit. Een klimaat van veiligheid hangt af van de inzet van velen: van burgers in hun wijken, van gemeentelijke diensten die de veiligheid en leefbaarheid van de omgeving verzorgen en van de zichtbare aanwezigheid van politie op straat. Veiligheid begint met een gedeeld besef van waarden en normen, van de wijze waarop we elkaar aanspreken op normoverschrijdend gedrag, van de wijze waarop we jongeren opvoeden. Het kabinetsbeleid dient zich met kracht te richten op al deze elementen die het veiligheidsklimaat bepalen.

Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteitsbestrijding moet hoge prioriteit hebben, zowel pre-

Voorwaarden aan bekorten van celstraf

Van onze verslaggever
Marc van den Eerenbeemt
AMSTERDAM

Gevangenen mogen niet langer automatisch vrijkomen na het uitzitten van tweederde van hun straf. Vrijlating mag alleen nog onder strenge voorwaarden. Wie niet voldoet aan die voorwaarden, gaat terug naar de gevangenis.

Dat stelt de Commissie Herziening 'V.I.', de Vervroegde Invrijheidsstelling. De commissie, onder voorzitterschap van rechter en hoogleraar penitentiair recht P. Vegter deed in opdracht van minister Korthals van Justitie onderzoek naar de wenselijkheid van hervorming van de V.I. Vegter werd bijgestaan door vertegenwoordigers van het Openbaar Ministerie, advocatuur, wetenschap, gevangeniswezen en het ministerie van Justitie.

Wie na vrijlating, in de resterende straftijd, opnieuw een misdrijf pleegt, moet alsnog de rest van de straf uitzitten. Daarbij komt overigens nog de straf voor het nieuwe misdrijf. Het gaat daarbij niet alleen om identieke misdrijven, zoals een bankoverval die opnieuw een bank berooft. Voldoende is dat het oude en nieuwe misdrijf 'enig verband' met elkaar houden, bijvoorbeeld hun gewelddadig karakter.

Gedetineerden moeten ook verplicht kunnen worden tot het naleven van voorwaarden als een alcohol- of straatverbod of het volgen van een arbeidstraining. Wie niet voldoet aan zo'n 'bijzondere

voorwaarde', moet eveneens weer terug naar de gevangenis, aldus de commissie. Terugplaatsing kan alleen door een rechter.

In de jaren zeventig en tachtig verwaterde de voorwaardelijkheid van de V.I. tot automatisme. In 1986 werd wettelijk bepaald dat gedetineerden na het uitzitten van tweederde deel van een straf vrijkomen. V.I. kan sindsdien slechts in uitzonderlijke gevallen worden geweigerd, zoals bij plaatsing in een tbs-kliniek of een ont-snapping.

De vrijlating is onvoorwaardelijk en onherroepelijk.

Omvorming van de V.I. zal ten minste 37 miljoen euro per jaar kosten, waarschuwt de commissie. Zij wil strenge controle op naleving van de voorwaarden. Na overtreeders van de voorwaarden zullen naar schatting tweehonderd extra cellen moeten worden gebouwd. Bovendien zal voor de vrijlating onder voorwaarden veel menskracht nodig zijn, van rechterlijke macht tot reclassering.

Met het advies van de commissie-Vegter lijkt de weg vrij voor de nieuwe V.I.

Minister Korthals (VVD) heeft zich er al voorstander van getoond. De V.I. heeft volgens hem nu geen duidelijke functie. Ook zoekt hij middelen om te voorkomen dat misdadigers in herhaling vallen. Ook VVD en CDA, mogelijk nieuwe regeringspartners, zijn voor.

Pagina 2: Op lange termijn moeten de cellen leeg zijn

ventief als repressief. Het kabinet dient op korte termijn een ambitieus programma van maatregelen te presenteren, waarin realistische, gekwantificeerde doelen en prioriteiten worden gesteld. Met korpsbeheerders dienen concrete doelen te worden afgesproken. In dat kader worden de doelmatigheid en doeltreffendheid van de politie en de rechtshandhaving versterkt door:

- de bestaande politiecapaciteit te concentreren op de primaire politietaken;
- uitbreiding van de capaciteit van politie en andere diensten in samenhang en evenwicht met de schakels in de justitiële keten, waarbij de mate afhangt van het gebleken vermogen van politiekorpsen om eerst zelf de benutting van bestaande capaciteit te verhogen;
- inzet van ICT en gespecialiseerd personeel, voor delen van het politiewerk (recherche) of voor ondersteunende werkzaamheden;
- inzet van andere diensten (stads-wachten) onder regie van de politie;
- uitbreiding met rangen voor ambtenaren met een beperkte politietaken;
- uitbreiding van de bevoegdheden van bijzondere opsporingsambtenaren;
- optimaal gebruik van bestuurlijke boetes;
- stelselmatige samenwerking met andere diensten zoals douane, marechaussee - en in bijzondere gevallen ook andere krijgsmachtonderdelen - en ruimer gebruik van de inzet van gemengde teams (Mobielt toezicht);
- invoering van flexibele arbeidsvoorwaarden (arbeidstijden, taakdifferentiatie, ondersteuning);
- het tenminste volledig benutten van de opleidingscapaciteit teneinde het aantal agenten en marechaussee substantieel te vergroten;

• beperking van grootschalige commerciële publieksactiviteiten die politie-inzet vergen indien de eigen verantwoordelijkheid en zorg van de organisatie voor de veiligheid onvoldoende wordt waargenomen; de bevoegdheid tot het verbinden van voorwaarden ter zake en van leges wordt uitgebreid.

Criminaliteitsbestrijding en rechtshandhaving zullen doeltreffender moeten worden door invoering van een algemene identificatieplicht, ruimere toepassing van DNA-technieken en van camera-toezicht op plaatsen met een verhoogd risico op criminaliteit. Ook uitbreiding van controlebevoegdheden van de politie op wapens in voertuigen en uitbreiding van de mogelijkheden tot koppeling van bestanden in het belang van de rechtshandhaving en opsporing moet daaraan bijdragen. Meer in het algemeen dient het kabinet te streven naar een herstel van de balans tussen de bescherming van de samenleving en (potentiële) slachtoffers tegenover de rechten van (potentiële) daders en de bescherming van hun persoonlijke levenssfeer. De positie van slachtoffers dient verbeterd te worden, onder meer via de één loket gedachte.

De productie en handel in drugs in Nederland is onacceptabel groot en moet daarom harder worden aangepakt. In het geval van verslaafden die veelvuldig misdrijven plegen wordt het beleid van verplichte ontwenning uitgebreid. Het ontmoedigingsbeleid inzake het gebruik van softdrugs wordt onverkort voortgezet. Ten aanzien van de coffeshops zullen de criteria strikter worden gehandhaafd. 'Coffeshops' in de buurt van scholen en van de grens zullen worden teruggedrongen. Wat betreft XTC mag er geen sprake zijn van een pseudo-gedooftbeleid. Het testen van pillen bij party's en clubs wordt gestopt. De samenwerking

Nu komen delinquenten na het uitzitten van tweederde van hun straf onvoorwaardelijk vrij. Dat moet veranderen door voortaan eisen te stellen, vindt een commissie. 'Het is de bedoeling herhaling van delicten te voorkomen.'

Van onze verslaggever
Marc van den Eerenbeemt
ARNHEM

Aan de vervroegde invrijheidsstelling (VI) moeten voorwaarden worden gesteld, vindt de commissie V.I. onder leiding van Paul Vegter, raadshoofd bij het hof in Arnhem en hoogleraar penitenti-

air recht in Nijmegen. Geen nieuwe delicten, anders moet het kwijtgescholden deel van de straf alsnog worden uitgezeten.

De V.I.-klant kan bovendien verplicht worden tot het ondergaan van beperkende maatregelen als een straat- of alcoholverbod. Ook 'programmatische' voorwaarden moeten mogelijk worden, zoals scholing of arbeidstraining.

- Een bankoverval komt vrij na tweederde van zijn straf. Hij heeft acht jaar van zijn twaalf jaar cel achter de rug. Een jaar later berooft hij opnieuw een bank. Wat gebeurt er nu?

Hij zal alleen worden berecht voor dat nieuwe misdrijf. Zijn strafrestant is hem onherroepelijk kwijtgescholden.

- En als uw plan wordt aanvaard? 'Dan is hij vervroegd in vrijheid gesteld onder de algemene voorwaarde dat hij niet opnieuw delicten pleegt. Pleegt hij een nieuw overval, dan kan hij alleen al voor overtrekking van de algemene voorwaarde opnieuw worden opgepakt. Het OM vraagt de rechter de V.I. te herroepen. En er zal een straf worden geeist vanwege het

en informatie-uitwisseling tussen politie, marechaussee, douane, openbaar ministerie, reclassering, voogdij-instellingen enz. worden verder verbeterd. Zo wordt een doelmatige aanpak bevorderd, dubbele werkzaamheden voorkomen en wordt een tijdige signalering mogelijk gemaakt om waar nodig personen te kunnen volgen. De mogelijkheid van een 'lik-op-stuk' afdoening van zaken wordt uitgebreid en een gerichte aanpak van 'veelcriminaliteit' en recidive wordt mogelijk gemaakt mede door een aparte strafmaat. Waar nodig wordt de strafmaat verhoogd om een adequate repressie van gewelds- en zedendelicten mogelijk te maken. Er komt verbetering van preventie en repressie van kindermishandeling en van zedendelicten ten aanzien van kinderen. Bijzondere aandacht behoort het verschijnsel van de toenemende jeugdcriminaliteit. Toegeeflijkheid, begrip en terughoudendheid hebben bij de aanpak daarvan tot dusver weinig effect gesorteerd. Er moet bij kinderen in probleemsituaties en bij probleemjongeren eerder worden opgetreden en gestraft. De tijdige signalering van problemen en een snelle reactie daarop zijn nodig, bijvoorbeeld door opvoedingsondersteuning. Bestrafing moet gericht zijn op re-socialisatie en heropvoeding (Glenn Millscholen), mede in het licht van onderwijs en arbeidsmarkt.

Snelle rechtspraak is wezenlijk voor een ordelijk en voortvarend verloop van maatschappelijke processen en de behartiging van algemene belangen en individuele rechten. De capaciteit van de rechtspraak en van andere schakels in de justitiële keten zullen moeten worden aangepast aan de stijgende behoefte. Knelpunten op het punt van celcapaciteit dienen bij voorrang opgelost te worden om de doeltreffendheid van voorgaande schakels in de justitiële keten te verhogen. Tegelijk zullen evenwel mogelijkheden en alternatieven moeten worden voorgesteld om het groeiend beroep op de rechter af te remmen.

nieuwe misdrijf.

'De rechter kan kiezen voor tenuitvoerlegging van het volledige strafrestant, die vier jaar. Hij is dat niet verplicht. Het kan ook korter. Hij zal waarschijnlijk de twee feiten gezamenlijk betrekken in de nieuwe straf. Zeker is dat de overvaller er veel slechter af zal komen.'

- De straffen worden zwaarder.

'Als je de mogelijkheid wilt hebben de V.I. te herroepen dan zul je mensen weer opsluiten. Er moet dus meer celcapaciteit komen. Dat is belangrijk, want je moet laten zien dat er bij overtrekkingen echt wordt ingegrepen. Aan een wijziging van de V.I. hangt een prijskaartje van ettelijke miljoenen euro's. Voor die cellen, maar vooral ook voor de begeleiding.

'Op lange termijn moet de nieuwe V.I. leiden tot leegstand van cellen. Het doel is te voorkomen dat mensen in herhaling vallen.

'Dit rapport gaat niet alleen over mensen opsluiten, maar ook over investeren in de zorg. De begeleiding moet werkelijk inhoud krijgen. De gestelde voorwaarden moeten ook nadrukkelijk niet worden gezien als straf. Het gaat om een geslaagde terugkeer in de maatschappij door een zinvol gebruik van de V.I.'

- De werkelijkheid is weerbarstig en de mens is slecht. Levert dit echt lege cellen op?

'Geloof je dat niet, dan kun je elke gedachte aan het voorkomen van recidive laten varen. In uw woorden klinkt een al te grote somberheid door. Al moet ik toegeven dat ik zelf ook wel mijn sombere momenten heb.'

- Voor gedetineerden neemt de strafdreiging aanzienlijk toe.

'Aan de andere kant: de aansluiting van de detentie op de vrijheid is nu slecht. Het komt voor dat langgestaften zonder enige begeleiding weer op straat worden gezet. Dat hoor je recidivisten in de rechtszaal ook zeggen.'

Voor criminaliteitsbestrijding, rechtshandhaving en rampenbestrijding is een extra budget oplopend naar 700 mln. euro in 2006 beschikbaar. Voorts is er 100 mln euro beschikbaar voor het opvangen van verwachte tegenvallers.

Organisatie politie

Verbetering van de veiligheid en doeltreffende criminaliteitsbestrijding vergen voldoende recherchecapaciteit, duidelijke prioriteiten, effectieve aansturing, een homogeen informatienetwerk en eenduidige verantwoordelijkheden op nationaal niveau. De huidige organisatie van de politie behoeft met het oog daarop verbetering. 'Goede' afspraken alleen zijn niet toereikend. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal rechtstreeks verantwoordelijk zijn voor het beheer van de politiekorpsen, ook door middel van de benoeming van de korpsbeheerders die verantwoording afleggen over het nakomen van gemaakte prestatieafspraken. Hij kan zonnig aanwijzingen geven. Uitgangspunt is dat tussen Justitie en BZK en tussen openbaar ministerie en politie een cultuur van prestatiegerichte samenwerking tot stand komt met betrekking tot de criminaliteitsbestrijding. Indien dat onvoldoende tot stand komt, zullen verdergaande organisatorische maatregelen overwogen moeten worden. Daartoe vindt uiterlijk in 2005 een evaluatie plaats. Tegelijk zal de minister van Justitie bij uitsluiting bepalend moeten zijn voor de inzet en prioriteitstelling bij de strafrechtelijke handhaving. De noodzakelijke inzet van de politie ten behoeve van recherche en vervoeging dient daarbij verzekerd te zijn. De kernteams worden samengevoegd tot één nationale recherche, gepositioneerd bij het KLPD en rechtstreeks aangestuurd door het OM. [...]

Moet DNA-technologie leiden tot herziening van strafprocessen?

NRC F. Kuitenbrouwer 27/7

Boris Dittrich NRC 27/7

Ne bis in idem' is de oude latijnse benaming van een belangrijk rechtsbeginsel. Letterlijk betekent het: „niet tweemaal voor hetzelfde”. De burger heeft er recht op niet opnieuw voor de rechter te moeten verschijnen voor een zaak die eenmaal is beslist.

De Britse minister Blunkett wil dit beginsel openbreken. Met name wil hij dat een vrijspraak voor sommige ernstige vergrijpen niet meer onaantastbaar is wanneer nieuwe feiten aan het licht komen, met name door DNA-onderzoek.

In Nederland heeft het Kamerlid Dittrich (D66) - een uitgesproken DNA-fan - zich hiervoor sterk gemaakt. Hij is er als de kippen bij om de doorbraak van het oude rechtsbeginsel ook hier opnieuw aan te kaarten.

Dit vormt een mooie testcase voor de beginselvastheid van de nieuwe minister van Justitie, Donner. Ne bis in idem is namelijk meer dan een procedureregule, die naar believen valt te veranderen. Het heeft de status van een grondrecht, sinds jaar en dag neergelegd in de Grondwet van de Verenigde Staten. Voor ons land is 'ne bis' bindend voorgeschreven door het Europees verdrag voor de mensenrechten.

Aan het beginsel ligt, in de woorden van het Amerikaanse Hooggerechtshof, de gedachte ten grondslag dat de Staat met al zijn hulpbronnen en bevoegdheden niet tweemaal een kans toekomt om een burger te doen veroordelen, gezien alle kosten, problemen en spanningen die dat voor een individuele persoon meebrengt.

Het gaat niet aan iemand die na een serieuze proces is vrijgesproken, in een voortdurende staat van onzekerheid te laten leven. Bovendien is volgens het Hooggerechtshof het gevaar niet denkbeeldig dat iemand alsnog wordt veroordeeld die eigenlijk onschuldig is.

Een proces moet eens zijn afgelopen. Daarvoor bestaat ook al een latijns adagium. Het is zelfs in strijd met het wezen van rechtspraak wanneer een partij bij voortdurende terugkomen op een geschil.

Dat zet bovendien het gezag van rechterlijke uitspraken op het spel. Dat wordt immers ondermijnd wanneer in één zaak na elkaar tegenstrijdige vonnissen - eerst een vrijspraak, later toch een veroordeling - worden toegestaan.

Het makkelijke antwoord is dat rechterlijke eindspraken ook nu al niet heilig zijn. Herziening is mogelijk - zoals onlangs nog bleek toen de veroordeling in de Puttense moordzaak ongedaan werd gemaakt. Herziening is echter een grote zeldzaamheid.

Dat lijkt zeker in Engeland niet de bedoeling. Het initiatief van Blunkett valt niet los te zien van de omstandigheid dat hij beschikt over een grote en snel groeiende databank met DNA van verdachten en veroordeelden. Het gemak waarmee men in Groot-Brittannië omspringt met DNA-onderzoek maakt het loslaten van het 'ne bis'-beginsel een extra zorgelijk voorbeeld voor Nederland.

Het loslaten van het beginsel ne bis in idem vormt meer in het algemeen een stimulans voor een technologische wapenwedloop met de misdaad, met onoverzienbare consequenties. Een technologische verkenning voor het vorige kabinet leverde kandidaten genoemd: 'brainmachines', geavanceerde cameratechnieken, chemische snuffelmethode.

Het openbreken van vrijspraken staat ook op gespannen voet met het legaliteitsbeginsel, ook al een van de Europese rechten van de mens. Dit zegt dat de strafwet niet met terugwerkende kracht mag worden toegepast. Dat dient ook te gelden voor nieuwe opsporingsbevoegdheden, zoals DNA-onderzoek.

Nog weer een ander rechtsbeginsel dat in het kielzog van de doorbraak van ne bis al gauw in gevaar komt, is dat van de verjaring. Ook dit berust op de gedachte dat een zaak eens afgelopen moet zijn, dat het oprakelen van oude zaken maatschappelijk gezien meer kwaad dan goed kan doen.

Dit zijn beginselen met een geschiedenis die teruggaat tot de oude Romeinen. Inmiddels zijn allerlei nieuwe opsporings technieken ontwikkeld, van de vingerafdruk tot het aftappen van telefoongesprekken. Toch werd steeds vastgehouden aan het beginsel ne bis in idem.

Waarom zou dat niet gelden voor de introductie van DNA-bewijs? Dit kan in toekomstige zaken vrijuit zijn kracht bewijzen.

Het gaat niet om de bescherming van schuldige personen - zoals wel wordt voorgesteld. Deze verdienen onverkort voor de rechter te worden gebracht. Het ne bis-beginsel houdt druk op de ketel; een afzwakking van dit beginsel is een premie op gemakzucht. Immers, waarom moeilijk doen als er altijd een herkansing is.

Het doorbreken van het beginsel van ne bis in idem vormt het begin van een rafelrand in de rechtsstaat. Het moet gezegd worden, anders dan de Amerikaanse grondrechten biedt het Europees verdrag voor de mensenrechten een ontsnappingsclausule. In hun handboek over dit verdrag uit 1998 waarschuwen Van Dijk en Van Hoof echter aan dat deze *escape* „open staat voor misbruik”.

Het is alsof zij de wensen van Blunkett en Dittrich voorzagen. Natuurlijk is het bitter wanneer achteraf twijfel rijst aan een vrijspraak. Rechtsbeginselen hebben altijd een prijs. Tot dusver leek juist de partij van Dittrich zich bij twijfel sterk te maken voor vrijheidsrechten. Een opmerkelijke trendbreuk.

Mr. F. Kuitenbrouwer is redacteur van NRC Handelsblad

In mijn boek 'Een blauwe stoel in Paars' beschrijf ik in één van de verhalen de zaak van Madelon Langman. Dit tienjarige meisje uit Helmond werd seksueel misbruikt en gewurgd. Een paar jaar later werd een buurtbewoner als verdachte aangehouden. Hij legde een bekentenis af, maar trok die later weer in. Toch werd hij door de rechtbank tot vijftien jaar gevangenisstraf veroordeeld. In hoger beroep werd hij vrijgesproken, omdat de rechters de bekentenis niet overtuigend vonden. Volgens de 'ne bis in idem'-regel is deze vrijspraak onherroepelijk. Zou er later nieuw bewijsmateriaal worden gevonden en zou de man alsnog een gedetailleerde bekentenis afleggen, dan is dat strafrechtelijk gezien van geen enkel belang. Hij ontspringt de dans, het strafrecht is uitgewerkt.

De regel is eeuwenoud en is ontstaan in een tijd dat een misdrijf alleen door de verklaring van de verdachte zelf en getuigenbewijs kon worden bewezen. Technische opsporingsmiddelen had men niet. Getuigenbewijs is nogal onbetrouwbaar. Naar mate de tijd verstrijkt, vervagen herinneringen. Daarom vonden de rechtsgeleerden eeuwen geleden dat er op een gegeven moment een streep onder een zaak moest worden gezet. Was er eenmaal een definitieve uitspraak, dan moest die niet opnieuw opengebroken kunnen worden wanneer er later andere getuigenverklaringen kwamen. Bovendien vond men dat een nieuw strafproces te belastend was voor degene, die al eerder was vrijgesproken.

Er is alle aanleiding om de werking van de 'ne bis in idem'-regel te nuanceren. In de opsporingstechniek is een revolutie opgetreden door het DNA in lichaamsmateriaal vast te stellen en te vergelijken met sporen die aangetroffen zijn op het slachtoffer of op de plaats van het misdrijf. Vaak bekennen verdachten, eenmaal geconfronteerd met de uitslag van het DNA-onderzoek, en vertellen zij precies hoe en waarom zij het misdrijf hebben gepleegd. De afhankelijkheid van weinig betrouwbaar geachte getuigenverklaringen wordt minder. In alle geledingen van de samenleving heeft de introductie van nieuwe technieken invloed, zoals de biotechnologie op medisch en economisch gebied. Waarom zouden nieuwe technieken dan niet op het strafrecht hun invloed kunnen hebben?

Bovendien maakt de wet al een forse uitzondering op de ne bis in idem-regel. Is een verdachte onherroepelijk veroordeeld door de rechter en duikt er later nieuw bewijsmateriaal op dat hem vrijpleit, dan kan de Hoge Raad de zaak herzien. Een bekend voorbeeld hiervan is de Puttense moordzaak. De Hoge Raad oordeelde onlangs dat de Puttense moordzaak helemaal opnieuw moest worden onderzocht. Daarna werden de veroordeelden alsnog vrijgesproken. Het is een goede zaak dat de herzieningsprocedure de werking van de ne bis in idem-regel afzwakt. Rechterwerk is mensenwerk. Het strafrecht zou een blinde vlek hebben, wanneer hardnekkig wordt vastgehouden aan het adagium eens veroordeeld, blijft veroordeeld, wanneer nieuwe feiten of omstandigheden een veroordeelde kunnen vrijpleiten.

Maar waarom zou aan een veroordeelde wel het recht toekomen een veroordeling te laten herzien, en aan het openbaar ministerie niet een vrijspraak? Waarom heeft een individu meer rechten in het strafrecht dan het slachtoffer, de nabestaanden of de samenleving als geheel, die door het OM in het strafproces vertegenwoordigd worden?

De redenering dat het individu als verdachte tegenover een machtig opsporingsapparaat staat en daarom meer mogelijkheden moet hebben, gaat naar mijn mening niet meer op. In de loop der jaren is het strafrecht en strafprocesrecht flink aangepast om de rechten van de verdachten te versterken en kwam de strafrechtadvocatuur tot grote bloei. Het is dus geen kwestie meer van David tegenover Goliath.

Ik stel voor de ne bis in idem-regel zo te nuanceren dat alleen de allerernste misdrijven, zoals moord en doodslag, mogen worden herzien. Om te voorkomen dat politie en justitie broddelwerk in moordzaken gaan leveren met in het achterhoofd het idee dat als de zaak in een vrijspraak eindigt, ze alsnog tot vervolging kunnen overgaan, moet de herziening van een vrijspraak aan strenge voorwaarden worden verbonden. Toestemming ervoor moet aan de Hoge Raad worden gevraagd, en kan alleen, wanneer nieuw bewijsmateriaal is opgedoken dat redelijkerwijs niet eerder in het onderzoek had kunnen worden betrokken. Bovendien moet de Hoge Raad een inschatting maken van dat nieuwe bewijsmateriaal. Licht het voor de hand dat de rechter die de vrijspraak deed, tot een veroordeling was gekomen indien hij het nieuwe bewijsmateriaal had gekend?

De vanzelfsprekendheid van de ne bis in idem-regel wordt ook in andere landen onder vuur genomen. In het Verenigd Koninkrijk heeft Labourminister David Blunkett begin deze maand een wetsvoorstel ingediend om het beginsel te nuanceren en bij ernstige misdrijven buiten werking te stellen. Dat is niet verwonderlijk.

Hoofddoel van het strafrecht is toch om de waarheid te achterhalen. Wie heeft de moord gepleegd en waarom?

Ik vind dat de moeder van Madelon Langman er recht op heeft dat de vrijspraak van de moordenaar van haar dochtertje kan worden herzien, wanneer nieuw bewijsmateriaal opduikt.

Want wie de waarheid buitensluit, ondermijnt de rechtsstaat.

Mr. Boris Dittrich is Tweede Kamerlid (D66).

In Groot-Brittannië is een wetsvoorstel ingediend om 'ne bis in idem' bij ernstige misdrijven buiten werking te stellen als DNA-onderzoek nieuwe belastende feiten aan het licht brengt. 'Ne bis in idem' bepaalt dat een burger niet twee keer voor dezelfde zaak kan worden veroordeeld.

F. Kuitenbrouwer is tegen deze ingreep, en ziet het doorbreken van 'ne bis in idem' als het begin van een rafelrand in de rechtsstaat.

Boris Dittrich meent daarentegen dat het beginsel bij de allerernste misdrijven buiten werking moet treden, omdat anders de rechtsstaat juist gevaar loopt.

CDA en D66 willen af van verjaringstermijn moord

DEN HAAG - CDA en D66 willen dat verdachten van een moord altijd moeten kunnen worden vervolgd. Volgens beide partijen mag iemand die een ander van het leven heeft beroofd niet aan justitie ontsnappen omdat zijn zaak is verjaard. De Kamerleden Rietkerk (CDA) en Dittrich (D66) hebben een initiatiefwetsvoorstel gemaakt om de huidige verjaringstermijn van achttien jaar bij moord en vijftien jaar bij doodslag af te schaffen. (ANP)

Verjaring VK 6/8

Vanuit D66 wordt voorgesteld om de verjaringstermijn voor moord en doodslag te schrappen. Ook na veertig jaar moet een moord nog te vervolgen en veroordelen zijn. Het commentaar ondersteunt dit voorstel met een verwijzing naar de toenemende criminaliteit (Forum, 2 augustus).

Dat een dergelijke verhoging van de criminaliteit beperkt lijkt me zeer onwaarschijnlijk. Na een zo'n lange tijd is het bevredigen van wraakgevoelens nog het enige doel. Het commentaar noemt dat het bevorderen van het rechtsgevoel. Het tegendeel lijkt waar. Na zo'n lange tijd zal het moeilijk zijn om de toemalige omstandigheden van de dader en de omgeving evenwichtig in beeld te krijgen, onevenredig veel tijd vergen met een mager resultaat. Al die inspanningen gaan ten koste van eigentijdse zaken. Een dergelijke onevenwichtigheid tast juist het rechtsgevoel aan. Preventie moet wijken voor wraakgevoelens. De rechtstaat verdient beter.

AMSTERDAM Roland Haffmans

In de discussie over verjaring moet het gaan om de vraag waartoe het strafrecht dient en in welke richting het moet worden hervormd, meent Hendrik Kaptein.

De discussie over ne bis in idem en verjaring in het strafrecht lijkt te blijven steken in even aanmerkelijke als onverenigbare argumenten vóór en tegen. NRC Handelsblad-redacteur F. Kuitenbrouwer wil het bij één berechting laten ('ne bis in idem' is een hecht verankerd grondrecht), terwijl het D66-Kamerlid Dittrich vindt dat de strafrechter de waarheid moet achterhalen, ook als dat een eerdere strafrechter niet is gelukt (NRC Handelsblad, 27 en 28 juli jl.). Hij wil, samen met het CDA, verjaring van moord en doodslag afschaffen, onder meer omdat DNA-technieken sterk zijn verbeterd. Niet iedereen is dat met hen eens. De discussie zal een steekspel blijven zolang de hoofdzaak van het debat niet aan de orde komt: waartoe dient strafrecht eigenlijk en in welke richting moet het worden hervormd?

Ne bis in idem en verjaring zijn kwesties van strafprocesrecht ofwel strafvordering. Die strafvordering bepaalt de regels van vervolging, berechting en bestraffing. Bescherming van rechten en belangen van (mogelijke) verdachten (en daarmee van alle burgers) en dus ook beperking van de almacht van de staat zijn in die strafvordering van groot belang. Maar dat kan niet alles zijn. Strafverordering is er in de eerste plaats om materieel strafrecht te verwerklijken, om ervoor te zorgen dat onschuldigen vrijuit gaan en dat schuld-

gen worden gestraft. De zin van ne bis in idem en verjaring wordt dus bepaald door wat moet worden verwerklijkt in materieel strafrecht. Daarmee rijst de kernvraag: waar is straf eigenlijk goed voor? Daarover blijken de (impliciete) meningen nogal verdeeld te zijn.

Generaties strafjuristen hebben geleerd dat strafrecht, anders dan civiel recht, niet te maken heeft met verhoudingen tussen burgers onderling, maar uitsluitend met ongehoorzame burgers en de staat. Betogen van voorstanders van ne bis in idem en verjaring passen naadloos in dat 'tweepartijentelstel'. De staat moet het algemeen belang behartigen door ervoor te zorgen dat er voldoende gestraft (afgeschrikt en/of vergolden) wordt. Anderzijds is het ook een publiek belang dat burgers door de strafrechtspleging zo veel mogelijk met rust worden gelaten.

Dan gaan rechten en belangen van (mogelijke) verdachten al gauw voor, en moeten ne bis in idem en verjaring gehandhaafd blijven. Liever een (misschien ook nog onschuldige) burger geïrriteerd van straf dan een enkele strafrechter die het algemeen belang niet dient, zeker niet als het al zo lang geleden is. (Een vooraankstand strafjurist zei: „Als ik naar een voetbalwedstrijd ga, weet ik dat er één of twee moordenaars op de tribune zitten. Dat is nu eenmaal inherent aan strafrechtspleging.”)

Bij tegenstanders van ne bis in idem en verjaring is iets heel anders te bespeuren. Zij willen het strafrecht hervormen in 'herstelrechtelijke' richting. Daarin is het slachtoffer de derde partij, de 'tegenpartij' van de verdachte, en is strafrechtspleging de publieke solidariteit van de staat met slachtoffers van misdrijven. Dan is het niet langer de almachtige staat die in het strafrecht met burgers zo voorzichtig mogelijk dient om te gaan, maar de staat die het opneemt voor slachtoffers en nabestaanden. In strafrecht als herstelrecht gaat het niet om afweging van rechten en belangen van (mogelijke) verdachten tegen een algemeen belang, maar om rechten van individuele verdachten op een eerlijk proces en een gepaste straf, tegenover rechten van individuele slachtoffers op genoegdoening. In afwegingen van dergelijke rechten horen (mogelijke) verdachten en daders het niet altijd te winnen.

In die opvatting zijn ne bis in idem en verjaring ongerijmd. Slachtoffers en nabestaanden kunnen door misplaatste vrijwaring van straf nog ernstiger worden gekwetst dan zij al waren. Als heropening van zaken dat goed kan maken, zijn tegen hernieuwde berechting geen principiële bezwaren. Voor verjaring geldt hetzelfde: behoefte aan genoegdoening verjaart niet zonder meer. Verdachten kunnen daartegen niet opkomen met het argument dat zij na een eerder proces en/of na zoveel jaren recht hebben op vrijwaring van vervolging.

De strafrechtspleging wordt steeds sterker bepaald door invloeden van die eigenlijk onverenigbare opvattingen. Bijvoorbeeld: volgens het opportuniteitsbeginsel (art. 167 lid 2 Sv.) kan strafvervolgning die geen algemeen belang dient achterwege blijven. Het is aan de staat (het openbaar ministerie) om te bepalen of de kosten van vervolging, berechting en bestraffing opwegen tegen de baten. Anderzijds is daar bijvoorbeeld art. 12 Sv.: op klacht van slachtoffers kan de rechter het OM opleggen om te vervolgen. En volgens de Wet-Terwee kunnen slachtoffers in niet al te ingewikkelde zaken voor de strafrechter schadevergoeding door de dader eisen. Ook HALT-

was het maar door betaling van rige maatschappelijke dienstverlening ook voor ernstige misdrijven geen passende sanctie kunnen zijn. In plaats van de marginaliserende en criminaliserende functie van ne bis in idem en verjaring. Bijvoorbeeld: waarom zou langdurig onderzoek vereist veel verderegaande hervorming van strafrecht dan alleen afschaffing van ne bis in idem en verjaring. Bijvoorbeeld: waarom zou langdurig onderzoek houd in dat da- ders iets goedmaken en dat is meer dan alleen leed ondergaan. Net zo goed als slachtoffers alleen genoegdoening kunnen ervaren als die enige materiële vorm krijgt, al

NRC 5/8

Vervolg NRC 5-8
 nen ten goede komen aan een schadefonds geweldsmisdrijven dat wel goed werkt.
 Zo ver is het nog niet. Wat niet wegneemt dat afschaffing van ne bis in idem en verjaring van ernstige misdrijven stappen in de goede richting zijn: beide zijn verjaard. Bovendien vergeten tegenstanders van afschaffing dat het eerdergenoemde opportuniteitsbeginsel aan een (verstandig) OM de ruimte laat om zaken alleen te willen (her)openen als er echt iets op het spel staat, bijvoorbeeld voor slachtoffers. En alleen als DNA- en andere nieuwe technieken toch overtuigend bewijs opleveren.

Dr. H.J.R. Kaptein doceert rechtsfilosofie aan de Universiteit van Amsterdam

Camera blijft in cel v.d. G. via noodwet

Door een onzer redacteurs **NRL**
 DEN HAAG, 9 JULI. Minister Korthals (Justitie) heeft via een wettelijke noodmaatregel weten te voorkomen dat het cameratoezicht zou worden opgeheven in de gevangenis van Volkert van der G., die wordt verdacht van de moord op Pim Fortuyn.
 Donderdag bepaalde de Arnhemse raadshere Y. van Kuijk, als voorzitter van een beklagcommissie van de Raad voor de Strafrechtstoepassing, dat de maatregel die cameratoezicht in de cel van Van der G. mogelijk maakte, moest worden geschorst. De advocaat van Volkert, A. Franken, had daarom gevraagd, omdat er in zijn ogen geen risico is dat zijn cliënt zelfmoord pleegt, zoals justitie beweert. Van Kuijk schorste de maatregel in afwachting van een oordeel in hoger beroep.
 Kort voor de opheffing van het

toezicht publiceerde Korthals in de Staatscourant een nieuwe, ruimere, regeling over cameraobservatie. Een camera mag nu ook „indien bij ontvluchting of schade aan de gezondheid van de gedetineerde grote maatschappelijke onrust zou ontstaan of wanneer dit ernstige schade zou kunnen toebrengen aan de betrekkingen van Nederland met andere staten of met internationale organisaties”.
 Volgens het ministerie van Justitie is er spoed gezet achter invoering van een regeling die al in de maak was. De Raad voor de Strafrechtstoepassing, adviesorgaan van Justitie, kende de nieuwe regeling niet. P. Cremers van de raad spreekt van „een hoogst ongebruikelijke procedure, politiek begrijpelijk maar niet leuk”. [• Vervolg CAMERATOEZICHT: pagina 3]

Camera blijft in cel

Door onze redacteur **NRL**
 AMSTERDAM, 20 JULI. Het permanente cameratoezicht in de cel van de verdachte van de moord op Pim Fortuyn blijft gehandhaafd. Ondanks de hongerstaking van Volkert van der G. heeft de gevangenisdirectie gisteren besloten de termijn met twee weken te verlengen.
 Als grondslag is opnieuw de noodmaatregel gebruikt die minister Korthals (Justitie) op 5 juli uitvaardigde. Daarmee voorkwam hij dat de camera-observatie, op last van de Raad voor Strafrechtstoepassing, geschorst werd omdat er geen wettelijke basis meer voor was.
 Het beklag tegen het eerste besluit op grond van de noodmaatregel dient maandagmiddag voor de Commissie van Toezicht van 'De

mersluis', het onderdeel van de 'Bijlmerbajes' waar de verdachte is gedetineerd.
 Van der G. blijkt gisteren verhoord te zijn door de politie. Ook op 18 juni heeft er een verhoor plaatsgemaakt. Beide keren gebeurde dat op een politiebureau ergens in het land. Een justitiewoordvoerder bevestigt de verhooren: „Maar ze hebben niets opgeleverd. De verdachte heeft op geen enkele vraag over het onderzoek inhoudelijk antwoord gegeven.” Van der G. is sinds de moord op 6 mei vijf keer gehoord. Hij beroept zich op zijn zwijgrecht.
 Van der G.'s hongerstaking duurt nu ruim een week. Hij protesteert onder meer tegen het permanente cameratoezicht. Van der G. is inmiddels enkele kilo's afgevallen, maar zijn gezondheidstoestand is goed.

rechtsorde houdt verband met „de oudste functie van het voorarrest”: een directe strafrechtelijke reactie op zeer ernstige delicten. Tot in de cel aan toe is echter nieuw.

komen vast te staan. Hoe overstepelend de verdenking tegen hen ook is. De huidige Utrechtse hoogleraar en advocaat P.J. Baauw wees in 1978 in zijn proefschrift op de keerzijde van de proeven. De maatstaf van de geschokte

Gelegenheidswet voor Volkert van der G.

De maatregel van minister Korthals die het cameratoezicht in de cel van Volkert van der G. moet verlengen oogt als gelegenheidswetgeving. In de regel wordt zoiets afgekeurd.

„grote maatschappelijke onrust valt te duchten”.
 Men moet er inderdaad niet aan denken dat juist deze verdachte iets in zijn cel zou overkomen. Dat maakt de ingreep van de minister echter niet minder verstandig en ongebruikelijk.
 Formeel is er weinig aan de hand. Korthals heeft een wijziging afgekondigd van de bestaande regeling over de eisen voor penitentiaire verblijfsruimten in verband met cameraobservatie. Deze ministeriële bevoegdheid is rechtstreeks gebaseerd op de penitentiaire beginselenwet. De nieuwe maatstaf van maatschappelijke onrust gaat voor alle gedetineerden gelden.
 Aanpassing van de regeling zat volgens Justitie ook al in de pijplijn. Maar Volkert van der G. is onmiskenbaar de doorslaggevende aanleiding. Dit is gelegenheidswetgeving. En dat is een vorm van regel-

geving die in het algemeen wordt afgekeurd. Algemene regels moeten losstaan van de waan van de dag.
 In het geval van maatregelen tegen personen heeft het bezwaar tegen gelegenheidswetgeving zelfs een constitutioneel karakter. Zo kent de Amerikaanse grond-

politieke dissidenten met de grondwet.
 Ook zonder constitutionele bliksem-schichten is de maatregel van Korthals vatbaar voor discussie. De nieuwe regeling komt een dag nadat de Raad voor de Strafrechtstoepassing op verzoek van de verdachte het continue cameratoezicht had opgeschort. Deze raad is het officiële beroepsorgaan voor het gevangeniswezen. De minister schuift de uitspraak in feite opzij. Dat getuigt niet van respect voor een onafhankelijke klachtenbehandeling.
 Bij de raad - die tevens het officiële adviesorgaan is - was overigens niet bekend dat er iets in de pijplijn zat. Dit versterkt de indruk van gelegenheidswetgeving. Het belooft ook weinig goeds voor de verlenging van de adviesfunctie die op de agenda staat.
 Het gevaar voor grote maatschappelijke onrust als nieuwe maatstaf voor came-

DER G.

raobservatie in de cel komt niet uit de lucht vallen. Hij is in 1974 al ingevoerd als afzonderlijke grond voor het toepassen van voorlopige hechtenis. Dat is overigens niet zonder slag of stoot gegaan. De protesten tegen de risico's van een „volksgericht” waren niet van de lucht. En het gaat bij verdachten in voorarrest - zoals Volkert van der G. - om personen die voor onschuldig moeten worden gehouden tot hun schuld voor de rechter is

Door onze redacteur **NRL**
F. KUITENBROUWER
 AMSTERDAM, 9 JULI. Minister Korthals (Justitie) heeft er voor gezorgd dat de bewakingscamera's in de cel van Volkert van der G. rond de klok kunnen aanblijven. Ook al vindt de Raad voor de Strafrechtstoepassing dat de noodzaak is komen te vervallen. Om te bereiken dat het continue cameratoezicht in de cel toch door kan gaan heeft de minister een nieuw criterium ingevoerd, het risico dat

NIEUWSANALYSE

wet een expliciet verbod van een 'bill of attainder'. Dat is een daad van wetgeving, in welke vorm ook, die is gericht tegen met name genoemde personen of makkelijk te identificeren leden van een groep om hun straf toe te delen zonder behoorlijke rechtsgang. Er is interessante jurisprudentie in de Verenigde Staten over de verenigbaarheid van maatregelen tegen

Juristen: camera in cel Van der G. is onaanvaardbaar

Er zoemt 24 uur per dag een camera in de cel van Volkert van der G., verdacht van de moord op Pim Fortuyn. Een nieuwe maatregel van minister Korthals maakt dat mogelijk. Deskundigen zijn kritisch: 'Recht is geen trucje.'

varieert van 'niet fraai' tot 'onaanvaardbaar'.
 Hoogleraar penitentiair recht Jan Fiselier: 'Dit riekt naar gelegenheidswetgeving, en dat is niet netjes. Zo ga je niet met het recht om. Recht is geen trucje om even een probleem op te lossen. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid is de regeling ook niet fraai. Wat gisteren nog recht was, is dat vandaag niet meer.'
 Minister Korthals van Justitie zit misschien in een lastig parket, zegt Fiselier. 'Maar hij zou toch de koninklijke weg moeten bewandelen. Dat betekent ook dat hij op zijn minst advies vraagt aan de Raad voor de Strafrechtstoepassing.'
 Volkert van der G. staat 24 uur per dag onder cameratoezicht. Om opname mogelijk te maken, brandt er continu licht in zijn cel.

Hij vecht dit regime met succes aan.
 Vorige week donderdag besloot de Raad voor de Strafrechtstoepassing dat de camera weg moest. Vrijdag kwam Korthals met een regeling die het toezicht toch mogelijk maakt.
 Cameratoezicht is voortaan niet alleen mogelijk bij gevaar voor zelfmoord, maar ook 'indien bij ontvluchting of schade aan de gezondheid van de gedetineerde grote maatschappelijke onrust zou ontstaan'.
 Het volgen met een camera van verdachten in hun cel is uitzonderlijk. In Nederland gebeurde dat eerder met Ferdi E., ontvoerder en moordenaar van Gerrit-Jan Heijn.
 Jolande Uit Beijerse, penitentiair juriste aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam: 'Ik ben hier

heel erg van geschrokken. Dit is onaanvaardbaar. Dit is incidentenwetgeving. Ook juridisch kan dit niet.
 'Op een aantal punten is de nieuwe regeling strijdig met de Nederlandse wet, Europese verdragen en andere internationale overeenkomsten.'
 Uit Beijerse ziet vooral strijd met de heersende opvattingen over de humane behandeling van gedetineerden. 'Zelfs in politiecellen worden hoge eisen gesteld aan het handhaven van een gezond dag- en nachtritme. Bovendien: wat wil je met 24 uur per dag cameratoezicht bereiken?'
 Van der G. zit al vast onder bijzondere omstandigheden, zegt de juriste. 'Wat kan hij meer uitrichten als hij niet met camera's wordt geobserveerd? En weegt dat op tegen deze enorme inbreuk op

zijn privacy? Spelen er soms andere overwegingen mee om hem constant in het licht te zetten? Willen ze hem breken? Is de humane behandeling gestaakt om hem tot spreken te dwingen?'
 Ook Fiselier twijfelt aan het vluchtgevaar. 'Hier geldt voor de minister alleen het argument: ik moet niet hebben dat Van der G. iets overkomt. De Raad heeft geoordeeld niet bang te zijn voor suicide. Voor bescherming van Van der G. tegen kwaadwillende derden zijn ook andere middelen beschikbaar.'
 Sonja Wurtzer-Leenhouts, penitentiair jurist aan de Universiteit Leiden, noemt de regeling 'een beetje paniekvoetbal'. 'Het verdient de voorkeur dat je het normale traject bewandelt, waarin advies wordt gevraagd aan de Raad voor de Strafrechtstoepas-

baar

Hak zijn ballen eraf!

De Jongerenjury, AVRO, Ned.1, 18.20-19.05u.
 Door **TITIA KETELAAR**
 Het is jammer dat discussiërende meisjes in de hitte van de strijd van die schelle stemmen krijgen. Anders was het niet nodig geweest af en toe te zappen bij het nieuwe AVRO-programma De Jongerenjury.
 Want De Jongerenjury is een intelligent en interessant programma, waarvan er voor deze leeftijdscategorie weinig worden gemaakt. Negen jongeren worden geconfronteerd met een delict dat door een leeftijdsgenoot is gepleegd en waar deze door een echte rechtbank voor is veroordeeld. De jongeren, tussen de 15 en 24 jaar, met en zonder strafblad, krijgen een reconstructie te zien, krijgen achtergrondinformatie over de dader en het slachtoffer en moeten aan de hand hiervan een straf bepalen.

Daarbij hoeven ze geen rekening te houden met het Nederlandse rechtstelsel.
 Het eerste dat opvalt, is hoe onverdeeld hard en weinig vergevingsgezind de jongeren zijn. Als toekomstig rechtenstudente Ellen voorstelt om de 24-jarige Bart te behandelen nadat hij de 13-jarige Karin heeft verkracht, barsten de andere juryleden in ongeloof uit. Ellen stelt dat Bart, die al een strafblad heeft, „ook na duizend keer” nog een kans moet krijgen. Frappant is dat Ellen zelf als 14-jarige is verkracht. De Surinaamse Monique stipt nog even aan dat de moeder van de verkrachte Karin haar dochter toch had kunnen verbieden de nacht bij Bart door te brengen, maar deze opmerking wordt door de anderen vrijwel genegeerd.
 Ook verzachtende omstandigheden tellen voor de jongeren niet mee. De meest genoemde oplossing is om Bart „een pilletje” te ge-

ven, waarmee zijn seksuele honger wordt gestild. „Hak zijn ballen eraf”, en „zet hem op een eiland midden in zee”, roepen de juryleden vrolijk uit. Het is te hopen dat Nederland niet zoals in de VS in de toekomst jongerenjury's bij de rechtspraak in zal zetten.
 In volgende afleveringen buigt de jury zich over een vechtpartij op een station, een beroving van een snackbar, een overval op een supermarkt en mishandeling binnen het gezin. Het is te hopen dat jongeren die geïnteresseerd zijn een videorecorder hebben: in hun oneindige wijsheid hebben de AVRO en de netcoördinator van Nederland 1 besloten om het programma op zaterdagavond om 18.20 uur uit te zenden - een handige tijd voor 15- tot 24-jarigen zo midden in de zomervakantie.

Kort na de aanslagen van 11 september 2001 was de regering-Bush al begonnen met de planning van een nieuw ministerie voor Binnenlandse Veiligheid. In de strategie staat dit departement centraal. Tom Ridge, die al als directeur binnenlandse veiligheid fungeert, wordt vermoedelijk minister van 'Homeland Security'.
 De federale recherche FBI en inlichtingendienst CIA maakten grove fouten en communiceerden slecht in de jaren vóór 11 september. De FBI en CIA gaan niet in het ministerie op, maar zullen nauwer gaan samenwerken met elkaar en met diensten als de douane, de kustwacht en de immigratiedienst, die wel onderdeel worden van het nieuwe departement.
 Bush presenteerde zijn plan met vice-president Dick Cheney aan zijn zijde. Cheneys verschijning was zeldzaam: de vice-president verkeert in verband met de dreiging van terreur vaak op 'veilige, geheime locaties'.

Aan de andere kant kan ik me voorstellen dat de minister grote vrees heeft voor de politieke onrust die zou losbreken als Van der G. iets zou overkomen. Daarbij telt ook de overweging dat de verdachte nog geen verklaring heeft afgelegd. Je hoopt dat hij op de terechtzitting klaarheid zal geven over de achtergronden van zijn daad.
 Ook hoogleraar strafrecht De Roos vindt dat minister Korthals met permanente cameratoezicht te ver gaat. 'Permanent toezicht is natuurlijk zeer ingrijpend voor een verdachte', aldus De Roos gisteren tegenover het persbureau ANP. 'De Europese wetgeving bepaalt dan ook dat dit alleen mag als er sprake is van een dringende maatschappelijke noodzaak. In het geval van Van der G. is dit maar de vraag.'
 In een apart plan wil het ministerie van Justitie postbodes, installateurs en andere dienstverleners gaan inzetten als informanten om 'van terrorisme verdachte' burgers te vinden.

VK 10/7

NRC 2/17

VK 17-7

VK 17/7

'Britse gevangene moet loon afstaan aan slachtoffer'

Van onze correspondent **VK2**
LONDEN

Gedetineerden in Groot-Brittannië moeten een deel van het geld dat ze in de gevangeniswerkplaats verdienen afstaan aan slachtoffers van criminaliteit. Met dit voorstel maakt de Labour-regering van Tony Blair een radicale beleidsommezwaai.

New Labour wilde behalve afrekenen met criminaliteit en de oorzaken ervan streven naar een betere herintegratie van voormalig gevangenen in de maatschappij. Zij zouden na hun vrijlating honderd pond en zes maanden huisvestingsvergoeding moeten krijgen. Zo moet worden voorkomen dat vrijgelaten gevangenen in herhaling vallen. Nu ontvangen gede-

teerden pas twee weken na hun vrijlating een bijstandsuitkering. In de nieuwe regeringsnota die maandag uitlekte, is van deze voorstellen weinig meer over. Reclasseringsambtenaren kritiseerden gisteren de beleidsverandering. Volgens hen blijft er van de 'rehabiliteringsstrategie' van de regering weinig over.

Barbara Roche, staatssecretaris voor het Gevangeniswezen, zei dat in de nieuwe voorstellen 'belangrijke bedragen zullen worden vrijgemaakt voor groepen die zich om het lot van de slachtoffers van criminaliteit bekommeren. De maatschappij heeft recht op smertgeld als deel van de straf.'

Labour wil ook dat gevangenen bij vrijlating 'op-het-rechte-pad-contracten' tekenen met daarin hun rechten en plichten.

'Britse wet tegen terreur deugt niet'

Door onze correspondent **NML**
LONDEN, 31 JULI. Negen buitenlanders die in het Verenigd Koninkrijk na de terreuraanslagen van 11 september gevangen zijn gezet zonder te worden berecht mogen daartegen in beroep. Dat heeft een speciale Britse immigratierichter gisteren bepaald.

Het vonnis is uitgelegd als een klap voor de antiterreurwet die minister van Binnenlandse Zaken David Blunkett vorig jaar invoerde. De rechter noemde die „discriminerend en disproportioneel”. Dat de negen snel vrijkomen is echter onwaarschijnlijk; ook de regering gaat vrijwel zeker in beroep.

Mensenrechtengroepen en oppositie, die de noodwetten tegen terrorisme van meet af aan „onhoudbaar” hebben genoemd, juichten de beslissing van de Special Immigration Appeals Commission toe. Volgens deze SIAC maakt de wet ten onrechte onderscheid tussen buitenlanders en Britten wat betreft mogelijke betrokkenheid bij de terreurorganisatie Al-Qaeda en is zij daarom in strijd met de Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens. Dit verdrag garandeert in artikel vijf tevens het recht op vrijheid en verbiedt gevangenschap zonder proces. Bij het invoeren van de wet, in novem-

ber vorig jaar, heeft de Britse regering echter gebruik gemaakt van een uitzonderingsclausule. Die geeft landen het recht artikel vijf te negeren tijdens een nationale noodtoestand.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken hield gisteren vol wettig te hebben gehandeld, ook omdat het verdachten vrij staat het land te verlaten. Twee van de oorspronkelijke elf opgepakte verdachten hebben dat intussen gedaan. De wet werd ingevoerd om verdachten op te kunnen pakken die niet konden worden uitgewezen omdat ze in het Verenigd Koninkrijk asiel hebben gekregen. Zeven van de gevangenen zitten in de zwaarbeveiligde Belmarsh-gevangenis in Zuid-Londen en zouden slechts vier uur per dag niet in hun cel zitten. Hoewel de regering volhoudt dat er „onomstotelijk bewijs” tegen hen is, is geen proces tegen ze aangekondigd. De beroepszaak dient op 7 oktober.

Blunkett weigerde gisteren een Londense boekhandelaar aan de Verenigde Staten uit te leveren om daar voor terrorisme terecht te staan. Dat Yasser al-Siri (39) geld aan Al-Qaeda gegeven zou hebben, is daartoe onvoldoende grond, aldus de minister. Hij is gisteren vrijgelaten.

Rechtvaardig: Britse anti-terreurwet discriminerend

ANP, DPA **VK31/7**
LONDEN

Negen buitenlanders die sinds december in Groot-Brittannië gevangen zaten zonder dat zij in staat van beschuldiging waren gesteld en zonder dat zij uitzicht hadden op een proces, hebben succes behaald met hun aanklacht tegen hun gevangenschap. Een speciale commissie voor immigratiezaken, bezet door hoge rechters, oordeelde gisteren dat de noodwetgeving die eind vorig jaar is ingevoerd om het terrorisme beter te kunnen bestrijden discriminerend is.

De negen buitenlanders, over wier identiteit en nationaliteit niets bekend is, waren kort na het van kracht worden van de noodwetgeving aangehouden. Volgens de overheid onderhouden zij banden met het terreurnetwerk Al-Qa'ida van Osama bin Laden.

De wetgeving biedt de minister van Binnenlandse Zaken de mogelijkheid buitenlanders in het belang van de nationale veiligheid zonder aanklacht op te sluiten. De Britse regering had tegelijk de 'nationale noodtoestand' uitgeroepen om onder de verplichtingen van de Europese Conventie voor de Rechten van de Mens uit te komen, die opsluiting zonder aanklacht of vonnis niet toestaat.

De uitspraak is een klap in het gezicht van de regering-Blair, die dacht met de noodwetgeving een mooi instrument in handen te hebben om personen aan te pakken 'die proberen ons door middel van terreuracties rechten te ontnemen', zoals minister Blunkett van Binnenlandse Zaken indertijd zei.

Onlangs de uitspraak komen de negen niet vrij, omdat de regering in beroep gaat.

door Jelle van Buuren

In Straatsburg staat in een tot bunker verbouwde kelder van een zwaarbewaakt, geheel terrorist-proof gebouw, de centrale computer van het Schengen Informatiesysteem (sis). Deze computer, waarin miljoenen gegevens staan, vormt het kloppende digitale hart van de Europese politieverwerking. Hij is gevuld met gegevens van vreemdelingen die Europa niet in mogen, gezochte criminelen, gestolen voertuigen en verdachten die de politie moet observeren. Via duizenden terminals in Europa kunnen de autoriteiten in een handomdraai controleren of een aangehouden vreemdeling of een verdachte in het Schengen Informatiesysteem staat.

Het sis is een zogenaamd signaleringssysteem: het geeft alleen aan of iemand wel of niet wordt gezocht. De informatie in het sis is dan ook rudimentair van aard: naam, woonplaats en geboortedatum van verdachten of illegale vreemdelingen, de kleur en het chassisnummer van gestolen auto's.

Maar dat gaat veranderen. In Brussel bestaan plannen voor een verregaande aanpassing van het sis. Officieel groeit het sis uit zijn iasie omdat de centrale database de toestroom van informatie niet meer aankant, zeker niet met de aanstaande toetreding van nieuwe lidstaten. Maar de update naar een nieuw Schengen Informatiesysteem (sis II in jargon) betekent meer dan de plaatsing van grotere harde schijven en snellere processoren. De Europese lidstaten graven de technolo-

'Beperk rechten van verdachten'

Door onze correspondent **NML**
LONDEN, 18 JULI. De Britse regering heeft gisteren voorgesteld de rechten van verdachten verder te beperken in een poging meer rechtszaken met een snelle veroordeling te kunnen afsluiten.

Wie ooit is vrijgesproken voor een moord, een gewapende roofoverval of verkrachting kan voor dezelfde zaak opnieuw worden berecht, als voorstellen van minister David Blunkett (Binnenlandse Zaken) worden overgenomen. Juryrechtspraak zou worden afgeschaft voor sommige categorieën verdenkingen, zoals ernstige fraude. In sommige zaken zou een jury te horen moeten krijgen dat een verdachte een strafblad heeft. En verdachten van kleinere vergrijpen zouden een lagere straf kunnen krijgen als ze snel schuld bekennen.

Het principe dat iemand niet twee keer in dezelfde zaak kan worden berecht - *double jeopardy*, elders bekend als *ne bis in idem* - is 300 jaar oud en geldt, met de in de Magna Carta vastgelegde juryrechtspraak, als een fundament van het Engelse rechtssysteem.

Het voorstel om de rechten te beperken werd vorig jaar gedaan door een commissie die adviseert over hervorming van de rechtspraak. Die commissie wilde dat de verdachten in de omstreken Stephen Lawrence-zaak opnieuw

worden berecht. Die zwarte tiener werd in 1993 door blanke jongelui vermoord, die vervolgens door fouten bij justitie en politie, naar wordt aangenomen ten onrechte, zijn vrijgesproken.

De huidige voorstellen, vervat in een witboek, leiden meteen tot protesten van burgerrechtengroepen en liberale politici en commentatoren. Volgens John Wadham, directeur van de groep Liberty, zijn ze in strijd met het principe dat iemand onschuldig is tot het tegendeel is bewezen. „Jury's raken vooringenomen als oude strafbladen openbaar worden gemaakt”, zei Wadham. Een oud dossier gebruiken als een rechtbank tot vrijspraak heeft besloten, is „zeer, zeer gevaarlijk”.

Blunkett verdedigde zijn voorstellen gisteren als een poging „de belangen van slachtoffers op de eerste plaats te zetten”. Volgens hem mislukken nu te veel zaken door omslachtige procedures en vormfouten, waardoor het Verenigd Koninkrijk een van de slechtste misdaadstatistieken van Europa heeft. Minister van Financiën Gordon Brown heeft geld uitgetrokken om de voorstellen te beproeven, maar weigert nog volledige financiering. Lord Woolf, voorzitter van het hoogste rechtscollege, zei gisteren dat ze zonder budget kunnen mislukken. De politie verwekome Blunketts ideeën.

Bush wil alle veiligheid in één hand

Van onze medewerker **VK 12/7**
NEW YORK

De senaatscommissie die het falen van de FBI en de CIA in de maanden voor 11 september onderzoekt, heeft niet één specifieke factor gevonden die de aanslagen had kunnen voorkomen. Die constatering was voor vier Amerikaanse ministers aanleiding om in het Congres te pleiten voor de een nieuw ministerie voor Binnenlandse Veiligheid.

De FBI deed begin 2001 niets met de informatie over Arabische mannen die wel wilden leren vliegen, maar niet opstijgen of landen. De CIA wist van bijeenkomsten van Al Qai'da in 2000, maar sprak daarover niet met de FBI. FBI-directeur Robert Mueller en FBI-agent Coleen Rowley legden in juni in het Congres de blunders bloot die de terroristen de ruimte hadden geboden om hun aanslagen op New York en Washington te plegen.

De senaatscommissie stelt vast dat deze fouten niet direct tot de aanslagen hebben geleid. Wel is de organisatie van de veiligheidsdiensten zo slecht dat een nieuw ministerie nodig is.

Dit departement van Binnenlandse Veiligheid moet het anti-terrorsmebeleid gaan coördineren. President Bush wil dat de immigratiedienst, de Secret Service, de douane en de kustwacht onder deze nieuwe instantie vallen. Dan kan de oorlog tegen het terrorisme althans binnen de Amerikaanse grenzen onder één leiding worden gevoerd.

De immigratiedienst heeft grove fouten gemaakt met de verstrekking van visa aan latere 11-september-kapers. Aan twee van de kapers die de Boeings in de torens

van het World Trade Center boorden werden nog begin dit jaar nieuwe studentenvisa toegevoerd. De INS wordt nu waarschijnlijk opgesplitst. De grensbewaking en sommige opsporingstaken komen wel onder het nieuwe ministerie, maar immigratie- en burgerzaken vallen onder Justitie.

De binnenlandse veiligheidsdienst (FBI) en de inlichtingendienst CIA blijven buiten de reorganisatie. Minister van Justitie John Ashcroft verzekerde echter dat zij wel informatie zullen delen met elkaar en met het nieuwe ministerie. Ashcroft was 'blij te kunnen melden dat de afgelopen tien maanden nieuwe aanslagen zijn voorkomen'.

Minister van Financiën Paul O'Neill vroeg de commissie voor Binnenlandse Veiligheid in het Huis van Afgevaardigden om het nieuwe ministerie de ruimte te geven. „We moeten een dramatische reorganisatie doormaken gezien de dramatische bedreigingen aan ons adres.”

Op immigratiegebied is de overheid actief aan de slag gegaan. In de maanden na de aanslagen werden duizenden mannen uit het Midden-Oosten en Zuidoost-Azië aangehouden voor ondervraging. Meer dan 1200 van hen werden gearresteerd, meestal vanwege ongeldige of valse papieren. Gisteren werd bekend dat in een naar Amerikaanse begrippen ongekend hoog tempo 750 van deze illegalen het land zijn uitgezet.

Om de terroristische dreiging het hoofd te bieden, mogen piloten van passagiersvliegtuigen in de toekomst mogelijk een wapen dragen. Een wet die dat regelt, werd gisteren aangenomen in het Huis van Afgevaardigden. Onzeker is echter of ook de Senaat deze wet zal goedkeuren.

Senaat VS stelt stemming over 'superministerie' uit

WASHINGTON/ANP-AFP - De Amerikaanse Senaat heeft de stemming over de oprichting van het nieuwe 'superministerie' voor de binnenlandse veiligheid uitgesteld tot na haar zomerreces. Daarmee lijkt het onmogelijk geworden dat het 'Department of Homeland Security' nog voor de herdenking van de aanslagen op 11 september een feit is. De Democraten, die de Senaat domineren, vinden dat president Bush de rechten van de werknemers van het nieuwe departement te veel wil aantasten. Aannemen en ontslaan moet een stuk simpeler worden, vindt de president. Dat is volgens hem nodig om de flexibiliteit te vergroten. De Democraten vinden dat hij daarmee de arbeidswetgeving aantast. Het Huis van Afgevaardigden

ging eind vorige week wel akkoord met de oprichting van het nieuwe ministerie dat de Amerikaanse bevolking beter moet gaan beschermen tegen terroristische aanvallen. Meer dan twintig diensten, zoals de kustwacht en de douane, komen onder toezicht van het departement. Senator Robert Byrd zei gisteren dat de Senaat er nog maar eens over moet nadenken of de samenvoeging van allerlei diensten juist niet leidt tot gaten in de landsverdediging. Senaatsvoorzitter Daschle vindt ook dat de Senaat niet over een nacht ijs moet gaan. „Dit is de allergrootste reorganisatie van de federale regering die ik ooit heb meegemaakt en daarom zou het een slechte zaak zijn als wij binnen een paar dagen een besluit zouden nemen.”

BA De Europese lidstaten hebben willen het Schengen Informatiesysteem (SIS) fors uitbreiden en meer autoriteiten toegang geven tot de gegevens. Sluipend wordt een Europese supercomputer voor de opsporing ingevoerd.

gische nood aan om de functies van het SIS aanzienlijk uit te breiden.

Zo willen de lidstaten in het SIS de gegevens vastleggen van alle vreemdelingen die op een visum de Europese Unie bezoeken. Ook de tegenstanders van globalisering moeten eraan geloven. De gegevens van «potentieel geweldadige» politieke activisten komen in het SIS te staan, zodat ze aan de grens tegengehouden kunnen worden als de Europese Unie of de G8 weer eens een topontmoeting houdt.

Daarnaast willen de lidstaten in het SIS gegevens opnemen als vingerafdrukken en DNA-profielen. Bovendien moeten meer autoriteiten toegang tot de gegevens in het SIS krijgen, zoals inlichtingendiensten, voertuigregistratiediensten, kredietbureaus en sociale diensten.

«Het SIS was tot nu toe een controleinstrument ter vervanging van de binnengrenscapcontroles», zegt Bart de Schutter. «Nu vindt echter een verschuiving plaats naar een meer proactief politie-instrument.» De Schutter was tot vorig jaar de voorzitter van de Gemeenschappelijke Controle Autoriteit (GCA), die toeziet op naleving van de privacybepalingen van Schengen.

«De nieuwe plannen zijn allemaal zaken die niet zo zeer met controle op het vrije personenverkeer te maken hebben, als wel met opsporing. Het SIS zal in toenemende mate worden gebruikt voor de handhaving van de openbare orde en de opsporing van strafbare feiten.» Hij kan zich wel voorstellen dat de lidstaten het SIS graag voor meer doeleinden willen gebruiken, maar daar behoort wel een fatsoenlijke politieke discussie aan vooraf te gaan, vindt De Schutter. «Ik constateer een verschuiving van de doelstelling van het SIS. Het lijkt erop dat de lidstaten deze fundamentele discussie uit de weg gaan en een feitelijke vaststelling doordrukken, waardoor we over een paar jaar alleen nog maar kunnen constateren dat het SIS is vergroeid naar een opsporingsinstrument.»

Ook Ybo Buruma, noogleer strafrecht en strafprocesrecht aan de Universiteit van

Nijmegen, waarschuwt voor een sluipende verandering van het SIS: «Op zich hoeven we nog niet al te zenuwachtig te worden van de nieuwe categorieën gegevens die men wil gaan invoeren, maar er wordt wel degelijk een principiële stap gezet waardoor het SIS van karakter verandert. Als het SIS eenmaal in een opsporingsinstrument is veranderd, ligt het voor de hand om steeds meer opsporingsgegevens op te nemen. De principiële stap die nu wordt gezet, is de opmaat naar een veel verdergaand systeem. Je kunt er donder op zeggen dat op termijn dan ook allerlei zachte informatie in het SIS komt te staan, zoals die nu ook in de registers van de Nederlandse criminële inlichtingendiensten zit. Dat vraagt om een discussie over de wettelijkheid van zo'n ontwikkeling en welke controlemaatregelen daarbij horen.»

In de Europese Unie is meer aan de hand op het gebied van informatie-uitwisseling. In de nasleep van 11 september wordt een koppeling van allerlei Europese databestanden bepleit, zoals het SIS, Eurodac (waarin asielzoekers staan geregistreerd), het DIS (een informatie-systeem voor de douane) en het nieuw op te richten VIS, waarin de gegevens van visumaanvragers worden opgeslagen. Bovendien wil de Europese politieorganisatie Europol graag direct toegang krijgen tot al deze databestanden. Duitsland heeft inmiddels geopperd in alle Europese landen het systeem van *Rasterfahndung* te introduceren: databestanden doorploegen aan de hand van «profielen» van terroristen of criminelen in de hoop dat de computer potentiële verdachten oplepelt.

Volgens Buruma staan de lidstaten voor een principiële keuze. «De grootste bescherming van de privacy van de burgers zit tot nu toe eigenlijk in het naast elkaar bestaan van allerlei rommelige databestanden en het langs elkaar heen werken van inlichtingendiensten en politiediensten. Als men al die databestanden met elkaar gaat verbinden, krijg je een andere situatie. Ik kom dan haast tandenknaarsend terug op mijn vertrouwen in die rommeligheid en ben geneigd te pleiten voor één hiërarchisch informatiesysteem. Dat is volgens mij de cruciale keuze. Een netwerksysteem met als kenmerk dat het flexibel maar oncontroleerbaar is, of een hiërarchisch systeem dat de mensen achter de knoppen een enorme machtspositie geeft, maar wel met een goede democratische en rechterlijke controle. Het is een enorme fout om dat debat uit de weg te gaan vanuit het idee: we zien wel waar het naartoe groeit. Het

groeit inderdaad, maar als kanker. Het woekert. Dat is in ieder geval fout.»

Bart de Schutter voorziet grote wrijvingen tussen het computersysteem van Europol, dat volloopt met allerlei opsporingsinformatie, en het SIS nieuwe stijl, dat ook steeds meer opsporingsinformatie zal bevatten. Europol heeft

«Elke burger moet bereid zijn een stuk vrijheid op te geven om zijn veiligheid gegarandeerd te krijgen. Maar dat moet wel transparant en controleerbaar zijn»

inmiddels al de wens op tafel gelegd om toegang te krijgen tot het SIS. «Vroeg of laat krijg je fusieingen van een vijandelijke overname», zegt De Schutter. «Dat soort prestigegevechten is nu onderhuids al aanwezig. Europol zal graag het SIS willen overnemen. Voor de politie is koppeling van allerlei databestanden natuurlijk het gedroomde technologische middel om de informatievoorziening te maximaliseren. Ik pleit zelf al jarenlang voor de instelling van een referentiebestand. De politie kan dan snel verifiëren of er gegevens over een verdachte bij het SIS of Europol bekend zijn. Vervolgens kunnen ze die gegevens opvragen. Dat is beter dan politiediensten direct in alle databestanden te laten neuzen of door koppelingen in feite databestanden van elkaar over te laten nemen.»

Controle en transparantie zijn voor Buruma de sleutelwoorden bij de Europese informatie-uitwisseling. Hij vreest het ontstaan van «virtuele personages»: profielen van mensen die ontstaan op basis van informatie uit allerlei databestanden en weinig met de werkelijkheid van doen hebben. «Het is cruciaal dat informatie die in de databestanden staat ook klopt en actueel wordt gehouden», aldus Buruma. «Stel dat in de paniek na 11 september ergens het bericht binnenkomt dat ik terroristische connecties zou hebben. Dat is tot daaraan toe, maar dan moet je wel zeker weten dat die informatie verdwijnt als blijkt dat het niet klopt. Die route informatie moet niet vier jaar later op het computerscherm verschijnen van een Spaanse politieman die mij aanhoudt bij een verkeerscontrole.»

Ook De Schutter is van mening dat er onvoldoende controle is op het SIS. «Je kunt de veiligheidsklok in Europa niet terugzetten, de politie moet wat ruimte hebben. Elke burger moet bereid zijn een stuk vrijheid op te geven om zijn veiligheid gegarandeerd te krijgen.

Maar dat moet wel transparant en controleerbaar zijn. Privacybeschermingsautoriteiten vormen daarbij een noodzakelijk tegenwicht, en die hebben nog een lange weg te gaan.»

De Gemeenschappelijke Controle Autoriteit van Schengen knokt al jarenlang voor acceptatie door de politiediensten. «Met Europol zijn de relaties redelijk goed, maar over het algemeen zien politiediensten ons slechts als een noodzakelijk kwaad. We mogen nog met een advies komen als het kalf politiek gezien al verdrongen is», zegt De Schutter. «We hebben geen eigen budget en te weinig tijd en energie om er bovenop te zitten. Het zijn druppels op een gloeiende plaat. Ons nieuwe secretariaat in Brussel werkt heel assertief, waardoor de controle wel verbetert, maar het is een langzame verovering van de weg.»

Burgers hebben in principe het recht om te controleren of de gegevens die in het SIS staan ook kloppen. Maar dat is in elk land anders geregeld en weinig mensen zijn op de hoogte van hun inzage-recht. «De GCA probeert burgers bewust te maken van hun rechten», zegt De Schutter. «Maar de lidstaten en de politiediensten ondernemen weinig op dat gebied. Wij hebben al jaren geleden een brochure gemaakt. In Nederland is die brochure pas onlangs door de autoriteiten verspreid, in Frankrijk nog nooit, terwijl we in België al aan de tweede ronde bezig zijn. Het verschilt dus nogal per lidstaat.»

Ook op andere vlakken verloopt de controle moeizaam. De Schutter: «Het Europees Parlement krijgt alleen ons jaarverslag en daar springt men met vreugde op omdat men eindelijk een been heeft om op te knabbelen. Verder worden parlementen nauwelijks geïnformeerd en vindt er vrijwel geen discussie plaats.»

De controle op informatie die over burgers is opgeslagen, wordt alleen maar belangrijker als er in het SIS meer en zachtere gegevens komen te staan. Volgens Buruma zouden eigenlijk de Europese regeringsleiders moeten beslissen over de verschuiving van de politieke informatie-uitwisseling, die zich nu autonoom lijkt te voltrekken. Hij vreest alleen dat de regeringsleiders onvoldoende verstand van zaken hebben: «Ik ben bang dat regeringsleiders zich makkelijk zullen laten overtuigen door technologen of door technologische argumenten, zonder echt te beseffen om wat voor fundamentele keuze het hier gaat.»

België jaagt op boeven via het web

Nergens in Europa is de onvrede over politie en justitie zo groot als in België. De verleiding groeit om het heft in eigen hand te nemen, zoals Dominique Hellin deed. Hij begon een crimesite voor klachten en tips.

NKL

Door onze correspondent CAROLINE DE GRUTTER KORTRIJK, 18 JULI. Er loert een heerschappij vanaf de straat naar binnen. Dominique Hellin ziet het en zet meteen de tv aan. Op een grootbeeldscherm dat samen met het aquarium de hele kamer domineert, ziet hij dat de man naar zijn voordeur loopt en zich bukt om het naambordje te lezen. Dan wandelt hij door, langs het kanaal. «Ik ben achterdochtig», zegt Hellin, een 42-jarige eigenaar van een autorowasserette. «maar een gewaarschuwd mens telt voor twee. Op de politie kun je niet rekenen. Dus bescherm je jezelf.»

Hellin, die met zijn gezin en rotweiler in Kortrijk woont, vlak tegen de Franse grens, heeft deze wijsheid met schade en schande geleerd. In de zeven jaar dat hij een cafetaria had, werd er negen keer ingebroken. Alles werd gestolen:

apparaten, snoep, de geluidsinstallatie. De rest werd kort en klein geslagen. De politie kwam wel, maar ging nooit achter de dieven aan.

De laatste keer had Hellin een videocamera opgehangen. Hij leunde zelf met zijn film bij cafés in de buurt, totdat een uitbater zei: «Die twee, die ken ik wel.» Zo kreeg Hellin hun namen en adressen. Gewapend met die informatie ging hij naar de politie. En de daders werden opgepakt. Maar, vertelt Hellin, een forse man in trainingsbroek en loshangend hemd, «ik zat langer op het bureel dan zij. Na een half uur wandelden ze de straat weer op. Er werd niet eens huiszoeking gedaan. Ik heb mijn spullen nooit teruggezien.»

De twee werden wel veroordeeld om een schadevergoeding te betalen. Daar heeft Hellin nooit een cent van gezien. «Maar toch denk je: als ik de dieven zelf kan vinden, dan kunnen anderen dat misschien ook. En wie weer belandt er toch één een keer achter de tralies.»

Dat was het begin van www.crimmesite.be, de website die hij afgelopen december opzette. Mensen die beroofd zijn kunnen daar een beschrijving en foto's van hun gestolen goederen kwijt. Ook geven ze elkaar tips over de laatste trucs van valsemunten en caravandieven, en roepen ze geruigen op van

misdrijven.

Nu, na ruim een half jaar, zijn er winkeliers en particulieren die eerst op de site kijken voor ze tweedehands spullen kopen. En agenten tot in Mechelen toe – 130 kilometer verderop – zetten er signalen van voortvluchtige verdachten op. Een paar zaken die op de website stonden zijn nu opgelost. Hellin durft niet te zeggen of dat alleen door de website komt, «maar ze heeft er zeker toe bijgedragen».

De privatisering van de veiligheid is niet uniek voor België. Overal ter wereld moet de politie wegens gebrek aan mensen en middelen prioriteiten stellen, en voelen burgers zich bekocht. Alarmbedrijven doen gouden zaken. Buurten organiseren hun eigen burgerwacht. [• *Vervolg BELGIË: pagina 4*]

[• *Vervolg van pagina 1*] In een stad als Marseille zijn hele woonwijken met slagbomen en pasjessystemen afgeschermd. In Antwerpen huurt het Vlaams Blok veiligheidsagenten in voor een flatgebouw waar mensen werden lastiggevallen. «Veiligheid» is in heel Europa een belangrijk onderwerp bij de verkiezingen. Maar nergens in de Europese Unie, zo wijzen Europese peilingen uit, is het vertrouwen van de gewone man in de politie zo laag als in België.

Eén van de redenen dat het Du-

troux-schandaal zovelen blijft schokken, is dat de kinderverkrachter en –moordenaar grotendeels door blunders van de politie zo veel schade kon aanrichten. Mede daardoor is het proces tegen Marc Dutroux, zes jaar na zijn arrestatie, nog altijd niet gevoerd: dossiers raakten zoek, getuigenissen werden niet nagevolgd, politiediensten gaven elkaar informatie niet door, rechercheurs werden van de zaak afgehaald en vervangen door totaal nieuwe. Sommigen geloven bovendien dat politici en magistraten uit eigenbelang het politiewerk saboteerden.

Ook de Bende van Nijvel, die eind jaren tachtig 28 mensen doodschoot in supermarkten, is nooit opgerold. «Op zich verwijt ik de politie niets», zegt Hellin. «Wat kunnen agenten eraan doen, dat ze geen gsm's krijgen en geen computers, en dat hun bazen ruzie maken? Dan is er de taalgrens in dit land, waardoor politiebureaus totaal niet met elkaar communiceren. Het kan drie maanden duren voor het ene bureau een dossierje heeft overgemaakt naar het andere bureau tien kilometer verderop. Criminelen handelen snel, die lachen zich toch dood? Als iemand bij mij een gestolen auto meldt, staat het tenminste binnen tien minuten op het Internet. Omdat de politie het niet doet, doe ik het.»

Zoals andere slachtoffers van

misdrijven die hun verhaal niet kwijt kunnen, is Hellin totaal geobsedeerd. Zelfs als hij 's nachts om twee uur thuiskomt, zet hij de computer aan om te zien of er nieuwe meldingen zijn. Met zijn kaalgeschoren hoofd kan hij zo voor politiemans doorgaan. Hij is zelfs een keer naar een autospuiterij gereden aan de andere kant van het land, omdat iemand had gemeld dat daar een zeldzaam type Daimler werd overgespoten. Zo'n Daimler zou gebruikt zijn om een jongen in te ontfieren – een van de vele onopgehelderde zaken in België. «Dat ging te ver», geeft hij toe. «Ik mag niet achter boeven aangaan.»

Zelf '007' spelen is verleidelijk, in een land waar de politie volgens een agent veel zaken bij voorbaat laat lopen «omdat het meer loont om een paar uur automobilisten te flitsen langs de snelweg». Het probleem is ook dat mensen Hellin wel tippen, en de politie niet. In België belandt je naam automatisch in het dossier als je je als getuige aanmeldt. Anoniem getuigen kan niet. «Omdat mensen bang zijn dat criminelen wraak nemen, durven ze met zo'n tip niet naar de politie. Dus komen ze naar mij. En ik licht de politie in.»

De website, die intussen door een alarmfirma wordt gesponsord, heeft nu 700 geregistreerde leden en werd door 20.000 mensen bezocht. Wie inlogt, wordt vergast op een deprimerende reeks verslagen van drievoudige moorden, fraude met bankkaarten en vakanties die op een Frans parkeerterrein al strandden omdat achterbanksla-

pers die het raam een paar millimeter hadden opengelaten door slaapsap werden bedwelmend. «Misschien wakker ik het onveiligheidsgevoel aan», geeft Hellin

In de wereld van de reclassering heeft zich een fluwelen revolutie voltrokken. De tijd van de geitenwollen sokken is voorbij, de 'productietikken' hebben hun intrede gedaan. 'Het is doorgeslagen naar een bureaucratie.'

VK 17/7

door Michiel Kruijt

Het caseload-overzicht staat op de agenda. Unitmanager Jan Delsing geeft zijn mensen in een straf-tempo een voor een het woord. 'Kwaliteit' staat er groot op de flap-over achter hem geschreven. Een medewerkster krijgt een standje, omdat ze een cliënt te laat heeft aangemeld op haar computer. 'Jammer', reageert de zaal, het outputsturingssysteem rekent dat werk nu niet mee. 'Het systeem telt de vakantiedagen door', waarschuwt Delsing.

Dit is geen werklunch van een verzekeringsmaatschappij of het omzetoverleg van een uitzendbureau.

Dit is een vergadering van de reclassering.

In stilte heeft zich een fluwelen revolutie voltrokken achter de façaden van de dertig reclasseringkantoren in Nederland. De organisatie die bekend stond om zijn autonomie en zijn fervente verdediging van de 'cliënt' (zo wordt de doelgroep van oudsher genoemd) is in het afgelopen decennium omgevormd tot een loyale fabriek.

Elf 'producten' biedt de reclassering, verantwoordelijk voor de resocialisatie van delictplegers. Per product is vastgesteld hoeveel tijd eraan mag worden gespendeerd. Het maken van een voorlichtingsrapport voor de rechtbank moet bijvoorbeeld in zestien uur gebeuren. Werkzaamheden die geen product opleveren, zoals het koffie drinken met een klant die stoom moet afblazen, kunnen niet in de computer worden ingevoerd en leveren geen 'productietikken' op. Dat betekent dat het ministerie van Justitie ze niet vergoedt.

De nieuwe werkwijze heeft het reclasseringswerk uitgehold, meent een oudere medewerkster die anoniem wil blijven. Volgens haar wordt er veel minder met cliënten gepraat omdat het computerwerk zoveel tijd vraagt. 'Het is doorgeslagen naar bureaucratie. De sjoege is uit het werk.' Een bonte stoet van interim-managers heeft het er ook al niet beter op gemaakt, klaagt ze. 'Nog even en de reclassering is totaal weggezaakt in een moeras van justitiecontrole, computeruitdraaien, stuurloosheid en mismanagement', schreef ze in een brief aan de Volkskrant.

Het meelopen met twee reclasseringswerkers bewijst dat haar kritiek deels hout snijdt. Ferry Offerman, al 12,5 jaar reclasseringwerker, ontvangt vanmiddag cliënten die een werkstraf hebben gekregen. Na een kort gesprek

stopt hij de nieuwelingen in het cliëntvolgsysteem.

De computer eist een antwoord op een vracht vragen over de achtergrond van de klanten. Dat dwingt tot nadenken, is het idee. Omdat het veel tijd kost om elk antwoord te achterhalen, 'raden' reclasseringwerkers dat vaak. Voor 'kale' werkstraffen - zonder extra begeleiding - zijn niet veel gegevens nodig, meent Offerman. Hij vult bij 22 vragen telkens 'niet van toepassing' in. 'En dat zit iedereen te doen bij de twintigduizend taakstraffen die we jaarlijks uitvoeren', grapt hij niet zonder ernst.

Een collega van hem vertelt dat hij de hele middag achter het toetsenbord kwijt was om twee cliënten op zijn naam te krijgen en een derde van zijn naam af te halen. 'Het komt voor', zegt Offerman, 'dat collega's vragen het dossier te faxen. Ze kunnen het zo uit het systeem halen, maar willen dat niet omdat de zaak dan op hun naam komt te staan.'

Ted van der Valk, tot voor kort algemeen directeur van de Stichting Reclassering Nederland, kent de verhalen. Hij is de drijvende kracht achter het proces dat zijn organisatie zo ingrijpend heeft veranderd. 'Pure overlevingsstrategie', stelt hij. 'Begin jaren negentig werd er tien miljoen op ons bezuinigd. Dat was fors op een begroting van 99 miljoen gulden. Men wilde een fusie van de raad voor de kindbescherming, de voogdij en de reclassering. Het accent leggen op de jeugd. De reclassering voor meerderjarigen zou worden uitgekleeft. Onacceptabel.'

Een hervorming moest duidelijk maken wat de reclassering doet met de zak geld die ze jaarlijks van Justitie krijgt. Ook moest helder worden wat recidive voorkomt en wat niet. De reorganisatie kwam in een stroomversnelling toen de Algemene Rekenkamer de vloer aanveegde met de dienst.

In 2000 werd het cliëntvolgsysteem ingevoerd, dat de onpraktische papieren dossiers verving. De gegevens van een klant zijn nu overal met een druk op de knop opvraagbaar. Dit jaar werd het outputsturingssysteem in gebruik genomen, waarin de werknemer zijn daden moet verantwoorden. Van der Valk: 'Als ze zeggen dat het te ingewikkeld is, zeg ik: het systeem is door jullie zelf uitgedokterd.'

Als eerste in de strafrechtsketen kan de reclassering tonen wat ze voor werk verricht, zegt hij trots. 'Je moet zorgen dat je niet jezelf verkoopt. Wat je doet, moet zo goed worden dat het zichzelf verkoopt. Ik gaf indertijd het bestuur op een briefje dat de begroting 30 procent zou stijgen. We zitten nu op 250 miljoen gulden.'

Gent. Door verhalen van gedupeerden op de site te zetten, kunnen de anderen tenminste op hun hoede zijn.'

Sommige agenten doen meewarig over het werk van deze ijverige 'thuisklusser'. Anderen vinden dat hij zijn boekje te buiten gaat. Maar dat de crimesite toch een symptoom is van het gemankeerde politie-optreden in België, willen zelfs geïnformeerde lezers soms toegeven. In het gastenboek van de site schrijft een man dan ook: 'Hallo, een heel goeie site die ik als bewakingsagent (Noordstation te Brussel) goed kan gebruiken, doe zo voort met je ploeg'.

'Hulde aan Van der Valk', zegt raadsheer Rinus Otte, van het gerechtshof Arnhem, zonder een spoor van ironie. Hij is een van de weinige rechters die studeert op de vraag wat er gebeurt nádat een straf is opgelegd. 'Van der Valk heeft de reclassering op de kaart

gezet. Maar de overlevingsstrategie bracht wel kaalslag met zich mee.'

Voornaamste punt van kritiek is dat de reclassering zich op de taakstraffen heeft gestort, die in aantal flink zijn gegroeid. Maar het executeren van de alternatieve straf heeft weinig van doen met de originele reclasseringstaak: de hulpverlening aan daders om recidive te voorkomen.

Daarnaast mist Otte de teloorgang van het 'lichte werk', de gesprekjes met een klant om greep op hem te houden. De schuld ligt volgens hem niet alleen bij Van der Valk c.s. 'Zolang de politiek niet weet wat ze met het sanctiestelsel wil, moet ze de reclassering niet op de nek zitten.'

Door de productienormen dreigt het gevaar dat er louter aandacht is voor de delictplegers met wie succes is te behalen. Otte is niet de enige die zich daarover zorgen maakt. 'Gedwongen tot het maken van keuzes is de neiging groot te kiezen voor de kansrijken', waarschuwt Anton van Kalmthout in zijn proefschrift over de geschiedenis van de taakstraf. De krachtproef is zwerwers, junks en gestoorden weer tot de doelgroep te rekenen 'tegen de druk van op productie en meetbare effectiviteit gerichte overheid in'.

Hoogleraar Constantijn Kelk, die in zijn lange loopbaan veel over de reclassering publiceerde, formuleert het nog pregnanter. 'Ik ben bang voor het kweken van desperado's, mensen die niks meer hebben te verliezen. Die angst wordt wel erg makkelijk afgedaan met effectiviteitspropaganda.'

Van der Valk erkent dat het regelen van kale werkstraffen niet bij de reclassering thuishoort. Het was de bedoeling daaraan steeds hulpverlening te koppelen. Problemen thuis, het gebrek aan een

woning of werk dragen immers vaak bij aan het plegen van misdrijven. 'Maar de kale werkstraf is praktisch geworden. We wilden productie halen, anders kregen we te weinig geld binnen. Nu de overlevingsstrategie heeft gewerkt, moeten we weer de diepte in. We gaan wetenschappelijk onderzoek doen met de schat aan gegevens die we hebben verzameld. We zijn pas op de helft.'

Jessie te Koppele (29) van de reclasseringseenheid Apeldoorn ziet de nieuwe computersystemen wel zitten, al zijn ze 'te rigide'. In tegenstelling tot een hoop oudere collega's - 71 procent van de 1400 werknemers is ouder dan 45 jaar - is zij voor het afleggen van verantwoording. 'We zijn misschien te ver doorgesloten, maar ik vond dat we wel wat mochten verzakelijken.'

De cliënten die ze vandaag spreekt, illustreren hoe moeilijk reclasseringswerk kan zijn. Ze begint met een 'vroeghulp'-bezoek aan twee arrestanten. Daar komt ze te weinig aan toe, bekend ze. 'Terwijl ik nu al iemand kan motiveren om hulp te aanvaarden.'

Daarna ontvangt ze een echtpaar op kantoor dat een forse schuld heeft. Hij, een probleemdrinker, wordt ervan verdacht een zwakbegaafde vrouw te hebben verkracht. Ze had zich op verzoek van een groepje mannen uitgekleeft. Een van hen heeft foto's van haar gemaakt en die op internet gezet. De vrouw heeft zich op commando door een hond laten likken.

De cliënt ontkent te hebben geweten dat zij zwakbegaafd is. Te Koppele moet een voorlichtingsrapport maken. Hij is bang zijn baan te verliezen. De schulden zijn al zo hoog.

De vierde klant: een weduwe die werd mishandeld door haar man. Ze heeft twee zoons - de een drinkt, de ander is net vrij - die niet met elkaar overweg kunnen. De drinkende zoon woont nog thuis en stelt dat hij een ongeneeslijke ziekte heeft. Te Koppele denkt dat hij dat zegt om daar te kunnen blijven wonen. Met een dochter botert het ook al niet. Mevrouw zelf is kleptomane. De rechter legde haar conform advies verplicht contact met de reclassering op.

Te Koppele heeft de vrouw mondiger gemaakt, ze geeft haar kinderen meer tegengas. Sinds ze het advies volgt om te winkelen met een kleine tas, komt het stelen nauwelijks meer voor. Ze is zo aan haar begeleider gehecht dat ze

een knuffelbeest stuurde toen die een kind kreeg.

De volgende afspraak, een pedofiel met een laag IQ die tegenover een plek woont waar veel kinderen komen, vereert Te Koppele ook al met een cadeau voor de baby. Zij probeert hem tot verhuizing te dwingen. Tot haar opluchting staat er een Te Koopbord in zijn tuin. De man heeft een werkstraf gekregen omdat hij in een dronken bui een kind heeft betast - voor de tweede keer.

Hij is geweigerd door een inrichting die pedofielen behandelt. Te Koppele heeft de kliniek gevraagd die beslissing te heroverwegen. 'Ik wil er alles aan gedaan hebben om herhaling te voorkomen. Maar de uitslag laat op zich wachten. Dat is frustrerend, want als die meneer een kind pakt, heeft de reclassering het weer gedaan.'

Ze is een manager van probleemgevallen, zegt ze tijdens de terugrit. Ze is het zat om zich te verdedigen. 'Ja, ik werk met daders en ik hoop dat ze jou niet pakken, dankzij het werk dat ik heb gedaan, zeg ik dan.' Ze zucht. 'Deze dag moet ik bezuren door morgen achter de computer te zitten.'

Leken denken vaak dat de reclassering ex-delinquenten begeleidt. Maar dat is wegbezuinigd. Ten onrechte, vindt Van der Valk. 'Gevangenisstraf helpt niet. Ik heb de heilige overtuiging dat je in begeleiding moet investeren.'

Er ligt een plan bij Justitie om de reclassering een rol te geven na de vrijlating van veroordeelden. Van der Valk zal dat niet meer uitvoeren. Hij trad vorige week terug. Het komende half jaar geeft hij mede vorm aan het nieuwe toporgaan, waarin alle partners worden opgenomen. De Verslavingsreclassering en de Reclasseringafdeling van het Leger des Heils klaagden bij het bestuur met succes dat ze waren achtergesteld bij de Stichting Reclassering Nederland.

Van der Valk was tegen de nieuwe rolverdeling - zijn functie krijgt minder inhoud - en trok zijn conclusies na elf jaar directeurschap. Hij zegt loyaal te blijven vanwege de nieuwe politieke verhoudingen. In de verkiezingsstrijd is weinig medeleven getoond met de zwakkeren in de samenleving. Ondanks zijn ferme uitspraak dat 'we nu kunnen uitleggen wat onze toegevoegde waarde is', zal de reclassering voorlopig kwetsbaar blijven, taxteert hij.

Nieuwe regels bewijs goed zedelijk gedrag

BRUSSEL - Wie solliciteert zal het merken: de reglementering voor het bewijs van goed zedelijk gedrag is veranderd. Minister van Binnenlandse Zaken Antoine Duquesne publiceerde hierover zaterdag een rondzendbrief in het Staatsblad.

John De Wit

Wat verandert er?

JVA 10/7

- Het onderscheid tussen een bewijs voor de overheid en één voor de privé-sector verdwijnt. Er blijven nog wel twee soorten, maar ze verschillen voortaan naargelang de aard van het werk dat je wil doen. Enerzijds heb je een gewoon bewijs, anderzijds een strenger. Dat laatste geldt voor mensen die willen werken in de sector van onderwijs, opvoeding, jeugdbijstand, jeugdbescherming, animatie of omkadering van minderjarigen.
- De burgemeester of zijn ambtenaar levert het bewijs af aan de betrokkene. Bij het strenge be-

wijs is een gemotiveerd advies van de korpschef van de politie verplicht.

- Op alle getuigschriften moeten staan: een verklaring of het gedrag goed of slecht is; alle effectieve en voorwaardelijke veroordelingen; alle terbeschikkingstellingen van de regering. Maar drie jaar na de veroordeling verdwijnen van het getuigschrift: veroordelingen tot politiestrafen; celstraffen van maximum zes maanden; boetes van maximum 500 euro; verkeersboetes.

Mogen niet op een getuigschrift staan: interneeringen; opschortingen van straf; veroordelingen die aanleiding gaven tot eerherstel; vervallenverklaring uit de ouderlijke macht; veroordelingen

die niet definitief zijn; veroordelingen voor misdrijven die afgeschaft zijn; veroordelingen tot een eenvoudige schuldigverklaring.

- Voor het strenge getuigschrift gelden strengere eisen: veroordelingen voor sommige misdrijven met minderjarigen als slachtoffer (aansporingen tot prostitutie of ontucht, openbare zedenschennis, verkrachting, aanrandingen van de eerbaarheid, exhibitionisme, reclame voor prostitutie, kinderporno, slagen en verwondingen, schuldig verzuim, belemmeren van het verkeer) blijven altijd op dat getuigschrift staan. De zwaarte van de straf of de datum waarop ze werd uitgesproken spelen geen enkele rol. Ook de interneeringen voor deze misdrijven komen op het bewijs van goed zedelijk gedrag. Voor deze misdrijven is er dus een gevoelige verstringing.

roe. 'Maar ik doe ook aan preventie. Nog zo'n taak die de politie totaal laat liggen. Als je hoort dat een bende in Italië met een motor langs je auto rijdt om de zijspiegel een juw te geven, en dan je horloge afgrist als je je raam opendraait om de spiegel weer recht te zetten - dan is het toch goed om mensen daarvoor te waarschuwen? Ik weet dat 'sacjacks' in Brussel tegenwoordig 25 tassen per dag uit auto's weghalen, bij stoplichten. Maar de politie in Brussel licht andere bureaus in het land niet in over criminele trends bij hen. Vroeg of laat verlegt die bende haar werkterrein naar Antwerpen of

Wat u zegt

Kinderen chatten veel en graag, maar vinden dat er in chatboxen te veel wordt gescholden en gediscrimineerd. Verder heeft een op de vijf chattende kinderen last van seksuele uit-

nodigingen. Dat blijkt uit het eerste grootschalige ervaringsonderzoek onder chattende kinderen in Nederland, uitgevoerd door De Kinderconsument.

METRO 10/7/02 Bamber Delver, Kinderconsument

Sekspraat in chat treft veel kinderen

AMSTERDAM — Een op de vijf Nederlandse kinderen die op internet chatboxen bezoeken, wordt daar bestookt met seksuele uitnodigingen van chatters. Dit blijkt uit een onderzoek van het Kindertestlab, waar kinderen online hun mening over internetproducten kunnen geven.

De deelnemende kinderen testten vijf chatboxen, die van TMF, Fox Kids, Chat.nl, Chaten.nl en Surfkids. Een van de conclusies die voortkwam uit de test van de chatboxen is dat kinderen genoeg hebben van het gescheld en de vieze praatjes, en willen dat de chatboxhouders daar iets aan doen.

Kinderrechten

De VS en Somalië hebben als enige landen ter wereld het Verdrag inzake de Rechten van het Kind niet geratificeerd. Het verdrag geeft kinderen behalve burgerrechten speciale rechten op bescherming, onderwijs en gezondheidszorg. Volgens de VS is het verdrag strijdig met gezinswaarden en schendt het rechten van ouders. De VS maken bezwaar tegen de bepalingen die doodstraf en levenslang voor minderjarigen verbieden en tegen het artikel over het recht op gezondheidsvoorlichting, waaronder ook seksuele voorlichting kan worden verstaan. Washington pleit voor kinderen onthouding in plaats van voorlichting. Islamitische landen die ook tegen seksuele voorlichting zijn, ratificeerden wel omdat het verdrag er niet expliciet over spreekt.

Bush staakt bijdrage aan Bevolkingsfonds van VN

WASHINGTON — De Verenigde Staten geven geen geld meer aan het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (Unfpa), een organisatie die gezinsplanning en geboortebepaling bevordert. Hiermee zou president George Bush toegeven aan de druk van conservatieve groeperingen die beweren dat de Unfpa in China meewerkt aan abortus en gedwongen sterilisatie.

De 34 miljoen dollar die voor dit jaar voor de Unfpa was gereserveerd gaat naar ontwikkelingshulp, zei een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Washington maandag.

Het VN-Bevolkingsfonds, dat zich bezighoudt met gezinsplanning en geboortebepaling, ontken dat het steun heeft gegeven aan gedwongen abortus en sterilisatie. VN-secretaris-generaal Kofi

zwanger als hun leeftijdgenoten in Nederland, waar een open klimaat complete seksuele voorlichting en ruim beschikbare anticonceptie zorgen voor een van de laagste percentages tienermoeders ter wereld.

Volgens sporadische studies over seksuele geheelonthouding, slagen tieners die een kuisheidsbelofte ondertekenen er gemiddeld in om hun eerste keer zo'n 13 maanden uit te stellen. Maar, zo constateerde de Columbia University, zodra ze hun belofte breken gebruiken ze meestal geen condoom en staan dus bloot aan risico's van zwangerschap en een seksueel overdraagbare aandoening. De aantallen HIV-geïnfecte-

Schrikbarende cijfers.

"Ja, al hadden we al verwacht dat het hoog zou zijn. Dat een of de vijf chattende kinderen heeft te maken met seksuele uitnodigingen blijkt uit buitenlands onderzoek, maar de situatie is in Nederland vergelijkbaar. Stel je eens voor dat dezelfde cijfers zouden gelden voor kinderen die rondlopen in een winkelcentrum. Het onderzoek richtte zich op kinderen in de hoogste klassen van de basisschool, tien tot dertien jaar. Op internet weet je nooit helemaal zeker met wie je te maken hebt. De seksuele uitnodigingen zullen ook niet van kinderen komen, maar van mensen die weten dat er veel kinderen gebruikmaken van een bepaalde chatbox."

Moeten kinderen wel vrij het net op?

"Kinderen zijn gek op chatten en wij zeggen niet dat ze dat niet mogen. En chatten als de ouders meekijken is natuurlijk minder interessant. We gaan er vanuit dat de chatboxhouders maatregelen nemen, zeker nu ze slechte publiciteit krijgen. Al zullen ook zij het nooit helemaal kunnen voorkomen. Kinderen hebben bovendien ook zelf verantwoordelijkheid. Ons advies aan hen is om nooit zo maar hun adres of telefoonnummer te geven."

Verdere maatregelen?

"De kinderen willen zelf de chatboxhouder kunnen alarmeren en de mogelijkheid hebben vervelende chatters te blokkeren. In de wet is op dit gebied nog niets geregeld. Een kind op dergelijke manier aanspreken op straat is strafbaar, op internet niet."

Robert van Daesoonk

De chatbox: idioot, idioot, idioot

handvol schuttingwoorden die we gemakshalve aan uw erotische verbeelding overlaten.

Racisme

Minstens even ranzig zijn de bij herhaling terugkerende xenofobe oprispingen en racistische vulgariteiten. Zijn de kantoren van pater Leman niet bekaamd? Of hebben zijn medewerkers moeite met het ontcijferen van de cryptische sms-taal? Want wil men de veranderingen in een chatbox blijven volgen, is enige talenkennis vereist. De babbelars, kletsrouwen en malloten van dienst bedienen zich van een vreemdsoortig jargon dat slechts Samskriet te ontcijferen valt. En leuke middelen en grondige kennis van het Samskriet te ontcijferen valt. En leuke namen die jongens en meisjes vandaag van hun ouders hebben gekregen! Mustang. Kwistenbiebel. Altijd Zal. Sextream. Dat soort nicknames is voor de chatters een vrijgelide om alle makers van het elementaire futsocin één ruk af te gooien.

Toch leert Chat 3231 ons ook een heleboel. Vooral over het uitgaansgedrag dat op maandag zijn triest beslag in de krant krijgt. De chatters geven nauwge-

fiel bleek via dit communicatiekanaal een slachtoffer te hebben gevonden. Ter verdediging voerde VT4 aan dat het zou gaan samenwerken met Child Focus. Meer dan een vrijblijvende coöperatie tussen een belangvereniging van Vlaamse Bierbrouwers met de calvinistische geheelonthoudersbond, moet daar niet achter worden gezocht. De voorbije avonden rolden tientallen onverholen contactadvertenties over het VT4-scherm die juridisch onder de notie aanzetten tot ontucht vallen. Een Vlaamse krant die elke dag in seksadvertenties grossiert, werd hier eerder voor op het matje geroepen. Ze stoort er zich niet aan, doch dit mag voor Vrouw Justitia geen reden zijn de chatbox van VT4 inhoudelijk even tegen het licht te houden.

Zelfs voor de meest liberale geest wordt hier wellicht een grens overschreden. Mij maakt het niet uit wat vrouwen en mannen in bed uitvreten. Zolang ze dat niet wederzijds instem-

ming doen en de deur op de knip blijft. Op de chatbox van VT4 en Co zit geen slot, dat is het verschild. De leeftijd van veel chatters is overigens erg jong. Hun vocabularium beperkt zich tot een slechts één keer het nieuws. Een pedo-

ANTWERPEN — "Kan ben nicro-fiel ook langs deze weg een date versieren?" Scheelt er iets aan mijn televisiescherm? De Ku Klux Klan abusievelijk op de kabel gesukkeld? Nee, hoor, ik ben in Chat 3231 getuimeld, te zien op het Vlaamse VT4. Hoewel te zien? Er valt vooral gore, vulgaire en andere onzin te lezen.

Het duurt enige tijd alvorens mij een heel klein beetje duidelijk werd wat de bedoeling van dit chatprogramma zou kunnen zijn. Op MTV en TMF loopt ook een strook met groettes en kusjes onder de clipjes door, het fenomeen was me niet helemaal onbekend. Maar het geestelijk voedsel dat VT4 voor tieners en jongvolwassenen serveert, is van een geheel andere orde.

Ontucht

Het is een beetje verbazingwekkend dat Chat 3231 zo lang aan kritische aandacht blijft ontsnappen. VT4 haalde met dit onding de voorbije maanden slechts één keer het nieuws. Een pedo-

Tele-Visie

Mathias Danneels

Op deze plek in de vrijdagkrant zappen we door de nieuwsworld en actualiteitenmagazines die inzoomen op hetgeen politiek en maatschappelijk aan de orde is. En knopen er een overpeinzing aan vast.

Controversial age of consent bill is passed

By George Psyllides

Cyprus Mail, 12 July 2002

THE HOUSE yesterday approved more than 50 bills, including the controversial law raising the age of consent for heterosexuals to 17, while a further 31 were withdrawn by the government.

The age of consent for heterosexuals was raised to 17 in an effort to abolish any discrimination between homosexuals and heterosexuals.

lang geleden door President Bush werden omschreven als de 'As van het Kwaad.' Iran en Irak waren tegen VN-subsidies voor seksuele voorlichting over condooms of het uitvoeren van abortus, evenals andere islamitische landen en het Vaticaan. Medici en sociale wetenschappers binnen en buiten de VS spreken schande van deze ultra-conservatieve politiek. Abstinence-only is volkomen onrealistisch en onverantwoordelijk, met name in regio's als Afrika en Azië waar meisjes vaak erg jong trouwen of tot seks worden gedwongen. Een gebrek aan kennis of medische hulp kan voor deze kinderen dodelijke gevolgen hebben. In veel

ontwikkelingslanden begint sinds kort het condoomgebruik wat meer geaccepteerd te raken. Door de huidige stellingname van de VS en haar 'bondgenoten' moeten VN-programma's deze methode van veilig vrijen nu letterlijk dood-zwigen. De Children's Rights Caucus, een internationale coalitie van organisaties voor de rechten van het kind, constateert een vreemde tegenstelling tussen het feit dat in de VS minderjarige misdadigers wel met de doodstraf kunnen boeten voor hun misdaden terwijl ze blijkbaar te jong zijn om seksuele wezens te zijn. Florence Tonk is Amerikanist en freelance journaliste.

VS: 30 miljoen tegen seks voor het huwelijk

WASHINGTON — De Amerikaanse regering heeft gisteren aangekondigd bijna dertig miljoen dollar ter beschikking te stellen om jongeren over te halen zich van seks voor het huwelijk te onthouden. Het bedrag gaat naar kerken, scholen en gezondheidscentra voor voorlichting aan jongeren tussen twaalf en achttien jaar. (AFP)

Amerikaanse jongeren leren van president Bush dat kuisheid de beste remedie is tegen zwangerschap en ziekte. Dit conservatieve beleid gaat echter ten koste van een goede seksuele voorlichting, meent Florence Tonk. Ook de Derde Wereld moet zich van de VS kuis gedragen.

BEGIN JULI kondigde de Amerikaanse regering aan bijna 30 miljoen dollar extra uit te trekken om Amerikaanse tieners te weerhouden van seks. Niet vrijen is volgens de Bush-regering de enige veilige methode tegen geslachtsziekten en ongewenste zwangerschap. Zelfs de VN-verklaring over de rechten van het kind moest hier onlangs, onder druk van Amerika, op worden aangepast.

Het bedrag van 30 miljoen dollar komt bij de 100 miljoen die Amerikaanse overheden (landelijk en lokaal) al uitgeven aan zogenaamde abstinence-only programma's. Deze prediken op scholen seksuele geheelonthouding buiten het huwelijk. Zo leren tieners dat onthouding de beste (en enige) methode is om geslachtsziekten en ongewenste zwangerschappen te voorkomen. Willen de lidstaten in aanmerking komen voor deze subsidies voor gezondheidseducatie, dan mag in de voorlichting geen melding worden gemaakt van de pil of het condoom. Zij mogen slechts ter sprake komen als 'falend middel.' George W. Bush is voorstander van het kuisheidsbeleid gericht op de Amerikaanse jeugd. Curieus genoeg tekende president Clinton in 1996 de wet waarmee voor het eerst grootschalige overheidssteun werd gegeven aan kuisheidsvoorlichting onder minderjarigen.

Ondertussen is er in Amerika een tegenbeweging op gang gekomen tegen de beperkte boodschap van onthouding. De ervaring met bestaande kuisheidsprogramma's op Amerikaanse scholen leert dat scholieren geen volledige informatie krijgen op het gebied van seksuele voorlichting. Zo liet een schoolbestuur in North Carolina letterlijk drie hoofdstukken (over aids, seksueel overdraagbare aandoeningen en relaties buiten het huwelijk) uit een boek snijden omdat het niet paste binnen het

beleid. Eenderde van de Amerikaanse scholen heeft de onthoudingsstrategie al opgenomen in het curriculum. Een veelgebruikte methode is om tieners een schriftelijke gelofte te laten ondertekenen, de zogenaamde virginity-pledge.

Gerennommerde instituten en onderzoekscentra stapelen rapport op rapport om aan te tonen dat het voorgenomen beleid van Bush niet effectief is en zelfs nadelige gevolgen zal hebben voor de gezondheid van de Amerikaanse jeugd. Het percentage zwangerschappen onder tienermeisjes in de VS is het hoogste in de hele westerse wereld. Amerikaanse meisjes worden tien keer zo vaak

Doodsbang voor de loverboy

BM 6/7

The House had initially planned last week to reduce the age of consent for homosexual males to 16 from 18, to bring it into line with legislation on heterosexuals.

But the House Legal Affairs Committee decided instead to raise the age of consent for heterosexuals to 17, to avoid having to reduce the age for homosexuals to 16.

On Wednesday both the state legal service and deputies were unable to say what the implications of raising the legal age of consent for heterosexuals would be, since it would make it illegal for anyone under 17 to have sex.

In essence it means that as from today, anyone having sexual relations with a 16-year-old will be committing a criminal offence.

The compromise law is the result of intense pressure exerted on Cyprus by the European Union to abolish discrimination between homosexuals and heterosexuals.

Homosexuality was only decriminalised in 1998, five years after gay activist Alec Modinos won his battle at the European Court of Human Rights, which condemned Cyprus over its poor treatment of homosexuals.

The House also approved stiff sentences regarding sexual intercourse with minors yesterday.

According to the new law, any attempt to have sex with a person under 13 is punishable by up to 13 years in jail, while full intercourse can lead to life in prison.

Intercourse with a person aged between 13 and 17 is now punishable by up to three years in jail.

ven verderop in de verhoortekst zegt Cathy: "Momenteel is de relatie met Nancy zo wat getemperd, in de zin van werkrimte. Met Ali is de relatie nog redelijk actief." Een beetje goede verstaander kan hier zo uit opmaken dat moeder B. niets verzint wanneer ze stelt dat haar dochter het slachtoffer is van gedwongen prostitutie. Het Antwerpse parket niet. Het klassere de zaak verticaal, onder de rubriek familieruzies.

Moeder B.: "Ik heb Cathy sinds november 1998 niet meer gezien of gesproken. Ik weet niet waar ze verblijft, noch waar mijn kleindochter is en hoe die eruit ziet. Ik doe ook geen moeite meer. Er werd mij duidelijk gemaakt, door Cathy zelf, dat elke poging tot contact enkel leidde tot een straf, waarbij telkens weer een stukje van haar identiteit werd uitgewist. Nog minder vrijheid, nog een paar bladzijden minder in haar fotoalbum... Sekten werken op precies dezelfde wijze."

Sara is 14 jaar oud

Leen en Cathy zijn 22 jaar oud. De Antwerpse Sara is 14. "Deze zijn van vorige zomer, niet eens een jaar geleden", zegt moeder C. De foto's tonen een bakvisje met gultige blik en opzichtige plastic nepluweeljes. Sara's K3-fase eindigde in oktober van vorig jaar. "Ik ben nu half-tijds detective", zegt moeder C. Zelf is veertig, maar ziet er een stuk jonger uit. Dat is in deze een hele hulp. "Telkens als Sara wegloopt uit een instelling - wat ze om de haverklap doet - ga ik zelf op onderzoek. Dan trek ik zo'n broek met wijde pijpen aan en een kort bloesje. Ik ben zo al tientallen keren op pad geweest. Ik kan intussen alle cafés in Antwerpen aanwijzen waar je meisjes als Sara vindt. De laatste keer was het haar vader die haar terugvond, iets na middernacht, in een café. Hij werd er achternagezeten door een groepje vrienden van haar. Hij kon maar net ontkomen."

De symptomen waarmee bij moeder C. de ellende begon, lijken een perfecte illustratie van waar ouders luidens Nederlandse overheidsfolders op moeten letten. Een meisje dat wordt ingepalmd door een loverboy, zal daar - zijn instructies indachtig - thuis met geen woord over reppen. Haar gedrag zal wel veranderen: "Het meisje heeft plotseling huiltuien, woede-uitbarstingen, trekt zich terug of is extreem vrolijk (masker). Ze ziet er moe en vermagerd uit, heeft psychosomatische klachten of verwondt zichzelf."

Moeder C.: "Opeens bleek dat Sara zich-

zelf was begonnen te verwonden, door in haar armen te krassen. Ze deed de hamster van haar jongere zusje verdwijnen. Het was onbegrijpelijk, want vroeger was Sara de makkelijkste van mijn drie kinderen. Nu deed ze er alles aan om zich onuitspreekbaar te maken. En dat is haar ook gelukt. Ten einde raad heb ik haar naar de Bijzondere Jeugdzorg gestuurd, wat bijkbaar precies was wat ze wou. In een van de eerste instellingen werd ze weggestuurd omdat ze er had staan strepen op een tafel. Tussen haar kleren werd, zo zei de directie, 'een abnormaal grote hoeveelheid condooms' aangetroffen. Toen ik haar de eerste keer terugvond, was mijn logische vraag: "Waar heb je de voorbije drie weken overnacht?" In een hotel, zei ze. Welk hotel? Iën van 25 euro per nacht. Waar? Ergens aan het Zuid. Op de plaatsen die ze achteloos aanwees heb je alleen rendez-vous-hoteltjes".

Moeder B. ontdekt dat Sara, samen met een leeftijdsgenootje, met twee twintigers optrekt. "Van hen kreeg ze al die nieuwe kleren."

Ook ten huize van moeder C. brengen politie of justitie geen soelaas. "Altijd weer krijg ik van politie-agenten te horen dat er 'wel problemen thuis' zullen zijn. Het is met andere woorden altijd mijn schuld. Wiens schuld het dan wel is? Die verdomde school waar ze naartoe ging. Ga zelf kijken. Elke dag staan jongelui er in dure wagens na schooltijd 'hun' meisjes op te wachten. Met loverboys is het als met drugs. Ze bestaan. Maar, zegt de directie: niet in onze school. Vanuit die optiek vindt iedereen een alibi om niets te doen. Het zijn wij, ouders, die die twintigers opspoorde en ontdekten dat van hen ooit al werd veroordeeld voor verkrachting van een minderjarige. Dan doe je aangifte. De politieagent noteert, werpt je een opmerking toe over je opvoedkundige kwaliteiten en verder gebeurt er niks. Het zijn niet wij, ouders, die onze kinderen beschermen tegen het criminele milieu. Het is het criminele milieu die onze kinderen beschermt tegen ons."

Sara is het afgelopen jaar al een keer of tien uit instellingen weggelopen en teruggewonden. Altijd rijklijk voorzien van nieuwe kleren en zijwigend als vermoord over wie haar nieuwe vrienden zijn. "Nu zit ze weer in een instelling", zegt moeder C. "De vraag is voor hoe lang."

n België bekommert zich geen enkele overheidsdienst over het fenomeen 'loverboys'. Sinds de vzw Payoke er in

april in haar jaarverslag de aandacht op vestigde, valt het bestaan ervan volgens vrijwilligster Julie De Ceuster anders moeilijk te ontkennen. "Elke week krijgen wij een tot drie meldingen. Vooral uit Antwerpen. Payoke is nu eenmaal gevestigd in Antwerpen. Het stomme is dat ik niet veel meer kan doen dan luisteren."

Marokkaanse jongen terroriseert Vlaams gezin met meisje van negentien. De familie durft niet eens te vragen hoe de aanstaande schoonzoon heet, maar kan de politie wel vertellen dat hij altijd een revolver op zak heeft. "Ik wil het wel uitmaken, zegt dat meisje dan, maar

In Nederland ontvangen tienermeisjes op school al vanaf hun dertiende folders waarin uit de doeken wordt gedaan wat 'loverboys' zijn. De overheid ondersteunt er tal van preventie- en opvangprojecten. In Vlaanderen is er helemaal niets. (Illustraties RV)

dan vermoorden ze mijn ouders", vat De Ceuster de situatie droogjes samen. "Heel klassiek, inmiddels. Ik geloof eerlijk gezegd niet dat het loze dreigementen zijn. Ik heb een geval waarin een meisje haar lichaam opengesneden zag door haar loverboy. Die enkele keer dat je een meisje ertoe kan overhalen klacht in te dienen, merk je dat ze die korte tijd later weer intrekt."

De Ceuster ontwaart in elk relaas dezelfde patronen. "De slachtoffers zijn doorgaans meisjes met weinig zelfwaardering, die emotioneel erg zwak staan en hongerig zijn naar attenties. Loverboys hebben kennelijk een zesde zintuig voor dit soort meisjes. Dus overliden ze hen met geschenken, nemen ze hen mee op

een avondje uit en beginnen ze na enige tijd psychologische druk uit te oefenen. Tot op het punt waarop zij 'eens iets moet terugdoen'. Hij verzint een smoes over schulden die hij niet kan betalen en krijgt haar zo ver om met een vriend van hem naar bed te gaan. Het is de eerste stap naar prostitutie."

Is dit gewoon een nieuwe trend in het uitgaansleven of zit hier een organisatie achter?

De Ceuster: "Als ik dat eens wist. Ik kan me niet voorstellen dat zoveel Albanese en Marokkaanse lui gelijktijdig op hetzelfde idee komen, en altijd volgens precies hetzelfde psychologische stramien te werk gaan. Soms lijkt het wel of er ergens een handboek voor bestaat. Ik denk dus van wel, maar de 'bazen' krijgen 'wij niet te zien. Van de loverboys zelf kunnen we slechts bij toezondering de identiteit achterhalen."

Dus toch een criminele bende? "Neem de situatie in Antwerpen. De politie heeft hier, in tegenstelling tot een aantal jaren geleden, een vrij goed zicht op de prostitutie. Het zichtbare deel van de illegale straatprostitutie is aangepakt. Je zult niet zo gauw nog minderjarigen vinden in de bekende bars. Beter kent dat dat die vorm van prostitutie niet langer bestaat? Ik vrees van niet. Ik vrees dat ze simpelweg ondergronds is gegaan. De 'verbanden' die justitie vroeger kon leggen tussen meisje en pooier zijn onzichtbaar gemaakt, door het inzetten van loverboys. Sinds kort zijn er ook meldingen van jonge jongens die op die manier in de prostitutie terechtkomen."

Wat weet u over de loverboys?

"Weinig dus. In Nederland blijkt het te gaan om jongelui met een crimineel verleden. Negenennegenig procent is actief in de drugshandel. Dat zie je ook vaak: dat het meisje als eerste wederdienst 'centraal' koert moet spelen. Wat je in Nederland ook ziet: na verloop van tijd vergaart de loverboy meerdere meisjes en scheidt hij het gewoon tot pooler."

Wie zijn de loverboys?

Julie De Ceuster deelt de kritiek op de politie maar ten dele. "Het klopt dat heel wat agenten een aangifte te snel afdoen als geruzie tussen kinderen en ouders, zeker als het meisje net meerderjarig is

geworden. Maar dat is niet het probleem. Zo'n meisje als Sara leeft in een droomwereld. Geschenken, uitgaan, aandacht... Dat zal veranderen zodra ze achteren wordt. En als ze dan bij de politie gaat aankloppen, zal die zeggen: meerderjarig. Er zijn er hier in Antwerpen wel politiemensen die best weten wat er aan de hand is. En ze nemen het ernstig. Ik kan dat meten aan het toenemende aantal keren dat men mij om hulp vraagt."

Toch is Julie De Ceuster in Vlaanderen zowat de enige die zich met de problematiek bezighoudt. "Nee, vraag me niet hoeveel 'gevallen' er in Vlaanderen zijn. Tientallen? Honderden? Ik heb geen idee. Ik vrees wel dat we maar een topje van de ijsberg te zien krijgen. En ik kom handen te kort, dat wel." (lacht)

In het Friese Leeuwarden opende eind 1999, met steun van lokale overheden, het opvanghuis Asja de deuren. In zeventien maanden tijd kreeg het centrum 92 aanmeldingen van door de politie uit de prostitutie geplukte minderjarigen. Het centrum kon de toevloed niet

Je zult niet zo gauw nog minderjarigen vinden in de bekende bars. Beteekent dat dat die vorm van prostitutie niet langer bestaat? Ik vrees dat ze simpelweg ondergronds is gegaan. De 'verbanden' die justitie vroeger kon leggen tussen meisje en pooier zijn nu onzichtbaar, door het inzetten van loverboys'

verwerken. De helft van de meisjes vertelde de hulpverleners het al tot vervelens toe gehoorde verhaal over die leuke jongen met zijn sportwagen. In Nederland lopen nu zes projecten zoals dat in Leeuwarden. In Utrecht draagt het de naam 'Project 13', een naam die ontleend is aan het feit dat de politie er in 1995 een 13-jarige prostituee oppakte. Inmiddels moet Project 13 ook al instaan voor de opvang van 12-jarigen.

"Oh, hier in Vlaanderen is dat niet anders hoor", zegt De Ceuster. "Dat zijn zo de leeftijden nu: dertien, veertien, vijftien jaar... Juist daarom zou er voorlichting moeten komen in de scholen. Er zijn gevallen waarin wij meisjes konden bevrijden uit dat milieu. Dat kon alleen doordat de symptomen tijdig werden herkend. Hoe vroeger je erbij bent, hoe kleiner de macht van de loverboy. Soms heb je ook het geluk dat het meisje zelf tijdig inzicht waarin ze terechtgekomen is, maar dat is zeldzaam. Laatst was er een meisje die uit nieuwsgierigheid wat had gebladerd in de agenda van haar 'vriend'. Ze tikte enkele daarin aange-

troffen codes in op het internet. Ze zat midden in de kinderporno. "Er is ook nood aan gespecialiseerde opvang, zoals in Nederland. Wat anders? Reken maar dat een meisje als Sara bij de eerste de beste gelegenheid weer wegloopt. Kan die moeder weer het nachtleven in."

In hun salon doorbladeren vader en moeder A. het dossierje dat ze in de loop der jaren hebben aangelegd. Zij kennen de naam van Leens loverboy, en je zou verwachten dat die de politie tot wat meer ijver zou aanzetten. Zijn strafregister maakt melding van autochastiteiten, drugshandel en schadevergoedingen die nog dienen te worden betaald vanwege vechtpartijen. Ook blijkt dat L. in 1995 is gearresteerd op verdenking van helling van een aantal uit een kofkerzaal van een bank in Doornik geroofde kasbons. Zijn kompaan was de broer van niemand minder dan Kaplan Murat, ontsnapingskoning en het legendarische kopstuk van de 'Balkan-maffia'. Het geeft

een idee, ja, zucht vader A. "De politie doet weinig of niets. We hebben onze py's naar het parket opgestuurd", zeggen ze. En dan hoor je niets meer."

Moeder B. kan over Dennis A. melden dat hij zich, weer in opdracht van 'Ali', al een poos volop toelegt op het kweken van agressieve pitbulls. "Ik heb de hoop opgegeven om Cathy nog terug te zien. Ik kan haar gaan ontvoeren, ja, maar wat dan? Wat met het kindje? Legen wie zullen de onvermijdelijke represailles gericht zijn? Moeten we dan met zijn allen gaan onderduiken of zo?"

Moeder C. weet weinig of niets. Behalve dan dat Sara tegenwoordig steeds vaker gesignaleerd wordt aan de zijde van een Albanese twintiger die haar kan doen verstijven van angst, maar van wie ze onder geen beding de naam wil noemen.

Alle namen van 'loverboys', hun slachtoffers en hun familiesleden zijn om beschermelijke redenen gewijzigd.

Stumpunt ouders van slachtoffers loverboys: lassauwege@hotmail.com Ook: 0485/56.41.40

VENNOG (VPAWS MAIL)

The plenum passed more than 50 other bills out of a total of 108, while 31 were withdrawn by the government.

More than 10 bills were deemed incomplete and were either referred back to the relevant House committees or to the July 25 plenary session, which will be the last before the summer recess.

There will be no plenary session next week, although the House will convene in a special session on Monday, July 15, for its annual condemnation of the 1974 coup and subsequent Turkish invasion.

The final session on July 25 is expected to discuss a plethora of bills concerning EU harmonisation.

Van onze correspondent VK BRUSSEL 2/7

De Vlaamse minister van Cultuur Bert Anciaux heeft maandag zijn ontslag aangeboden. Hij beschuldigt zijn coalitiepartners in de Vlaamse regering van 'machts-spielletjes' en 'anti-politiek'.

Anciaux kreeg eind vorig jaar in Nederland veel publiciteit, nadat hij weigerde de Belgische koning Albert de Prijs der Nederlandse Letteren te laten uitreiken aan schrijver Gerard Reve.

Vlaams premier Patrick Dewael liet weten het ontslag nog in beraad te houden. Met het vertrek van zijn minister verdwijnt een Vlaamse Brusselaar uit het kabinet.

De positie van Anciaux kwam het afgelopen weekeinde ter discussie te staan, nadat het bestuur van Spirit op zijn initiatief besloot aan te sturen op een alliantie met de SP.A. de Vlaamse socialisten.

Volgens de liberale VLD en het groene Agalev, die ook zijn vertegenwoordigd in de Vlaamse regering, verandert de samenwerking tussen Spirit en de SP.A de krachtsverhoudingen binnen het kabinet.

Niet iedereen liep met hem weg. Joop Schatthuisen, partner van Gerard Reve, in De Standaard: «Ik ben niet in politiek geïnteresseerd, maar sinds ik met Anciaux te maken kreeg heb ik mij verdiept in zijn beleid. Hij heeft het buitengewoon onverantwoord gedaan. Hij had geen enkele feeling voor cultuur. Hij dacht dat cultuur een scoutsgroep was waar hij akela kon zijn. Hij verweet mij dat ik koketteerde met mijn geaardheid, maar hij koketteerde met zijn buitengewone ongeïnteresseerdheid: ik weet lekker niets van cultuur, maar ik beslis er wel over.»

Schatthuisen is rancuneus. Anciaux verhandeld als diens partner met voorliedde voor jonge jongens erbij zou zijn. Het schrijversgilde was razend: Anciaux had dit best met stille diplomatie kunnen regelen, maar wou liever scoren met morelethisch gelijk. Schatthuisen's oordeel is niet waterdicht. Falloze cultuurpauzen stelden de laatste dagen dat het beleid van Anciaux wei getuigde van een structurele, geïntegreerde aanpak, soms met een hoog symboolgehalte, waarbij de subsidies flink toenamen. GA 13/7

De pil voor elfjarigen?

KNACK 10-7

Anne Verougstraete ja nee Frida Bogaerts

De Britse regering wil dat tienermeisjes vanaf hun elfde bij de school dokter terecht kunnen voor de pil. Daarmee wil ze het stijgende aantal tienerzwangerschappen tegengaan. Anne Verougstraete, gynaecologe en de Belgische vertegenwoordiger van de 'European Society of Contraception', vindt het een goed voorstel.

'Groot-Brittannië heeft het grootste aantal tienerzwangerschappen van West-Europa. Het wordt hoog tijd dat de Britse regering daar iets aan doet. Een tienerzwangerschap is meestal een drama. Zowel voor de tiener als voor de ouders. Alles wat een ongewenste zwangerschap kan voorkomen, is dus goed. Ook in België stijgt het aantal ongewenste tienerzwangerschappen, al is de situatie hier duidelijk minder dramatisch dan in Groot-Brittannië. Het voorstel zou dus ook in België zinvol kunnen zijn. Al denk ik dat onze meisjes meestal terecht kunnen bij hun huisarts of een CGSO (Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele Opvoeding). Omdat ze daar vaak een grotere vertrouwensband mee hebben dan met hun schoolarts, die ze maar zelden zien. Toch denk ik dat er een belangrijke rol weggelegd is voor een schoolarts. Het is zijn taak om ook de seksuele gezondheid te promoten, te zoeken naar meisjes in nood, die onverantwoord de risico's nemen. Of naar meisjes die zich ongewild laten misbruiken. Het gaat immers om de volksgezondheid.

Ook in de scholen moet dringend meer en opener worden gesproken over seksualiteit, over relaties en emoties. We verbazen ons elke dag over de gebrekkige kennis van veel jongeren (en ouderen) over anticonceptiemiddelen. Dit moet gewoon in de eindtermen, zoals wiskunde. De houding van sommige ouders tegenover de pil vind ik fout. Ik ken tienermeisjes die thuis de pil moeten verstoppen voor hun ouders. Dat is toch absurd? Vrijen doen ze toch. Het is niet omdat je beslist dat je kinderen niet mogen vrijen, dat ze dat ook niet doen. Integendeel zelfs. Repressieve maatregelen zorgen er alleen maar voor dat het aantal ongewenste zwangerschappen stijgt: als je de pil naast je tandenborstel mag leggen, zul je ze ook minder snel vergeten.

Hoe opener de seksuele voorlichting, hoe kleiner de kans op ongewenste zwangerschappen. Kijk naar de situatie in Nederland. Onze noorderburen spreken heel open over seksualiteit. Het is geen toeval dat bij hen het aantal ongewenste zwangerschappen laag is. ■

'Het Britse voorstel gaat alleen maar over seksuele voorlichting. Niet over seksuele opvoeding. En dat is minstens zo belangrijk. Jongeren moeten leren dat seks ook gaat over elkaar koesteren, elkaar respecteren.' Dat zegt Frida Bogaerts, seksuologe en pedagoge, verbonden aan het UZ St-Rafaël in Leuven.

'Het is naïef te denken dat men op die manier het probleem tienerzwangerschappen uit de wereld zal helpen. Het stoort mij vooral dat het voorstel alleen maar gaat over de klassieke seksuele voorlichting. En niet over seksuele opvoeding. Seksuele voorlichting is de loodgieterij uitleggen. Zeggen hoe het er van binnen uitziet. Hoe kan je zwanger worden en hoe kan je dat voorkomen? En nu — in tijden van aids — zegt men dat het belangrijk is om een condoom te gebruiken. Natuurlijk is seksuele voorlichting noodzakelijk. De drempel voor anticonceptiemiddelen kan trouwens niet laag genoeg zijn. Maar volwassenen moeten meer doen dan tieners alleen maar voorlichten. Jongeren hebben vooral behoefte aan een seksuele opvoeding. Ze moeten leren dat seks ook gaat over elkaar koesteren, elkaar respecteren. Zodat ze op een leuke manier kunnen omgaan met hun lief. Elke volwassene moet die opvoeding aan een tiener kunnen geven: de ouders, de leraar biologie, maar ook de leraar wiskunde.

De schoolarts lijkt mij dan weer niet de meest aangewezen persoon. Ik weet niet hoeveel keer die Britse kinderen de schoolarts zien, maar dat zal toch niet meer dan één keer per jaar zijn. Dan kun je moeilijk van een vertrouwenspersoon spreken. Stel dat een elfjarig meisje zich realiseert dat ze zwanger is — wat al niet vanzelfsprekend is: stapt ze dan naar een schoolarts? Ik betwijfel het. Maar zelfs als ze die stap zet, moet ook die arts meer doen dan haar alleen maar voorlichten. Hij moet jongeren begeleiden en dat houdt veel meer in. Trouwens: als elfjarigen al seks hebben met elkaar, loopt er toch iets grondig mis in onze maatschappij. Dat zijn kinderen, geen jongvolwassenen. Zij kunnen seks onmogelijk op een menswaardige manier beleven. Ze zijn volgens mij ook niet in staat om voorzorgsmaatregelen te nemen. Als die kinderen al het risico lopen om zwanger te worden, moet onze maatschappij zich toch eens dringend gaan herbronnen. ■

Klacht van H. Israëls tegen E. Verhey en Vrij Nederland

Uitspraak: ONGEGROND

Trefwoorden: Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving Rectificatie/weerwoord: weerwoord, ingezonden brieven

www.rvdj.nl-2002/15 10 JAN 5-7

Vastgesteld op 29 april 2002 door: mr. J.B. Fleers, voorzitter, mr. A. Herstel, mr. drs. M.M.P.M. Kreyns, mr. A.H. Schmeink en mw. C.D. Smolders, leden, in tegenwoordigheid van mw. mr. D.C. Koene, secretaris.

Israëls maakt bezwaar tegen het artikel "List, incest en bedrog - Verontwaardiging over 'Heilige verontwaardiging'". Het artikel gaat over (ophef over) klagers boek "Heilige verontwaardiging: Een onderzoek naar de feministische visie op incest" en met name de begeleidingscommissie die klager in de inleiding van zijn boek bedankt. Over die commissie schrijft Verhey onder meer: "Drie bekende mannen moeten 'Heilige verontwaardiging' van Han Israëls van een wetenschappelijk Kema-keur voorzien. Alleen hebben de genoemden zijn boek nooit onder ogen gehad." Na publicatie van het artikel is in Vrij Nederland een ingezonden brief van klager gepubliceerd, waarin hij zijn visie omtrent het bestaan en het werk van de begeleidingscommissie uiteenzet. Die brief bevat onder meer de passage: "Het dankwoordje wekt helemaal niet de indruk dat de leden van de commissie medeverantwoordelijk zijn voor de inhoud van het boek. Er was wel degelijk een begeleidingscommissie, ook al stelde die commissie niet veel voor. Allemaal hebben ze teksten van mij gekregen."

De Raad stelt voor dat een journalist bij het publiceren van ernstige beschuldigingen met bijzondere zorgvuldigheid te werk moet gaan, hetgeen in het algemeen onder meer inhoudt het toepassen van wederhoor (vgl. onder meer Rvdj 2001/43). Het gewraakte artikel bevat een ernstige beschuldiging aan klagers adres, te weten dat hij — teneinde zijn boek van een 'wetenschappelijk Kema-keur' te voorzien — de begeleidingscommissie heeft opgevoerd, terwijl van enige begeleiding geen sprake is geweest. Het weerwoord van klager bevat echter geen duidelijk antwoord op de vraag naar het waarom van het dankwoord. Israëls bevestigt bovendien dat het werk van de begeleidingscommissie weinig of niets voorstelde. De Raad overweegt dat het uit een oogpunt van volledigheid beter zou zijn geweest als in het artikel tot uitdrukking was gebracht dat de begeleidingscommissie wel heeft bestaan. Dit verzuim is echter niet van zodanige aard dat daarmee grenzen zijn overschreden. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen dat klager zelf twijfels heeft opgevoerd omtrent de ware bedoelingen van het dankwoord.

Een grappige bloemlezing met plezierige foutjes uit de wereld van de gedrukte media

EERSTE KINDERRUILBEURS ZONDAG 13 MAART van 14.00 u tot 17.00u

Sprankelende baby's Klaar in 1 week!

Zet u deze datum alvast even op de kalender?? D.V. zaterdag 5 oktober 1996 want dan is er de GROTE KINDERVERKOOPMARKT

vanaf 11 uur tot 18 uur Mosselen met friet 300 Kip aan 't apit met friet 250 Kinderen onder de 12 j. 150

TE KOOP: Afrikaantjes Gunstprijs. Zw.: Koostraat 88, Evergem - tel. 88 99 01

TE KOOP: Siemees vrouwtje, 10 weken oud. Tel. 011-889901 Middenkruis 19.

HERDERSJONGEN tk prijs 1000F. Zw Tornhoutsestraatweg Zedeigem (050) 88 88 88

WILT U UW KIND OP UTTERLIJK DONDERDAGOGHTEND IN EEN PLASTIC ZAK MET DAAROP DE NAAM MEEGEVEN MET DAARIN: EEN SOEPKOM EEN BORD EEN BEKER OF KOP (LIEVER GEEN GLAS)

PROMOTIE VAN DE MAAND

Table with 2 columns: Product, Price. 30 pasgeborenen 106 F, 12 peuters 71 F, PASGEBORENE 3-5 kg 20 st. 97

BOEK NU en GENIET VAN TALRIJKE KORTINGEN (o.a. GRATIS KINDEREN)

bij het afhalen van de kinderen volstaat het de aankoopfactuur voor te leggen

HLN 4/7/2

Zwembaden

tone herkomst. Het Amsterdamse Sloterparkbad sloot vorig jaar september zells de deuren voor recreatiezweimmers omdat een grote groep jongeren het bad onveilig maakte. Ze pleegden vernielingen en diefstal, bedreigden het personeel en maakten zich schuldig aan seksuele intimidatie.

Na een noodkreet van directeur J. Veer van Optisport, de beheerder van het Sloterparkbad, nodigde de gemeente Amsterdam in mei alle zwembadbeheerders uit voor een gesprek.

Diverse zwembaden hebben de afgelopen tijd al maatregelen getroffen om de overlast aan te pakken. Ze schakelden beveiligingsbeambten in, plaatsten camera's of stuurden hun personeel naar anti-agressietraining. Sommige beheerders gingen zelfs over tot het instellen van een toegangsverbod na misdragingen maar daarvoor verschoof het probleem zich naar andere zwembaden in de buurt.

Met het protocol dat in de Haagse, Leidse en nu ook de Amsterdamse zwembaden wordt toegepast, is dat probleem van de baan.

Op posters en briefkaarten worden de nieuwe huisregels van het zwembad vermeld. Aggressieve of intimidierende bezoekers worden door de politie verwijderd en krijgen een toegangverbod voor alle zwembaden in de regio.

Van onze verslaggever VK AMSTERDAM 9/7

Zwembaden gaan over tot een gezamenlijke aanpak om de overlast van agressieve jongeren te beteugelen. Zwembadbezoekers die zich misdragen, komen op een regionale zwarte lijst op en regionale zwarte lijst waarna hun de toegang tot zwembaden kan worden ontzegd.

Een groot aantal zwembaden heeft de afgelopen maanden met politie, Openbaar Ministerie en gemeenten een convenant gesloten waarin is vastgelegd hoe lastige zwimmers voortaan worden geweerd.

In de politieregio's Hollands Midden en Haaglanden wordt sinds drie maanden met het nieuwe protocol gewerkt. De zwembaden in Amsterdam en een aantal omliggende gemeenten volgen dat voorbeeld vanaf donderdag jongeren veroorzaken steeds vaker overlast in zwembaden. Uit onderzoek van het Nederlands Instituut voor Lokale Sport en Recreatie onder vijftig van de vijftienhonderd zwembaden in het land blijkt dat een op de vijf melding maakt van een toename van problemen.

Bijna driekwart van de zwembadbeheerders heeft regelmatig last. Meestal zijn jongeren de aanschutters. In de helft van de gevallen betreft het jongens van alloch-